

Utvalg: **Formannskapet** (*ekstraordinært møte*)
Møtested: Rådhusalen, Tana Rådhus
Dato: 10.06.2014
Tidspunkt: 15:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 464 00 200, eller på e-post til postmottak@tana.kommune.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

4. juni 2014

Frank M. Ingilæ
Ordfører

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
PS 61/2014	Godkjenning av innkalling		
PS 62/2014	Godkjenning av saksliste		
PS 63/2014	Godkjenning av protokoll fra 28.05.2014		
PS 64/2014	Søknad om fradeling fra gbnr. 7/1 i Sirma		2013/1977
PS 65/2014	Etterbruk av tidligere Austertana eldresenter		2014/967
PS 66/2014	Regnskap og årsberetning 2013		2014/423
PS 67/2014	Folkehelse i Tana 2014-2016 - kunnskapsgrunnlaget		2014/159
PS 68/2014	Folkehelseplan 2014-2016		2014/159
PS 69/2014	Referatsaker/Orienteringer - FSK 100614		2014/179
RS 25/2014	Brøyterode 1 og 3 - ending av avtale		2013/56
RS 26/2014	Brøyterode 5 Alleknjarg		2013/56
RS 27/2014	Brøyting av rode 10		2013/56
RS 28/2014	Brøyting av rode 14		2013/56

PS 61/2014 Godkjenning av innkalling

PS 62/2014 Godkjenning av saksliste

PS 63/2014 Godkjenning av protokoll fra 28.05.2014

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	53/2014	28.05.2014
Formannskapet	64/2014	10.06.2014

Søknad om fradeling fra gbnr. 7/1 i Sirma

Vedlegg

- 1 Søknad om arealfeste fra gnr 7/1 i Sirma med formål nydyrking
- 2 Søknad / beskrivelse
- 3 Høring
- 4 Ang høring
- 5 Høring
- 6 Ang høring
- 7 Høring reinbeitedistrikt
- 8 SØKNAD OM AREAL TIL JORDBRUKSFORMAL
- 9 Høringsuttalelse - Per Andreas Holm - fradeling av areal til landbruksformål i Sirma
- 10 Uttalelse vedrørende søknad om fradeling med nydyrkingsformål fra g/b nr 7/1

Sa
ks
pro
tok
oll
sak
snr

.
53/
201
4 i
Fo
rm
an
ns
ka
pet
-
28.
05.
201
4

Be
ha
ndl
ing

SP
v/F
red
Joh
nse
n
fre
m
met
uts
ette
lser
for
sla
g:

Sak
en
uts
ette
s til
nes
te
mø
te i

for
ma
nns
kap
et.

Vo teri ng

Ve
dtat
t
me
d 5
mo
t 1
ste
m
me.

Ve dta k

Sak
en
uts
ette
s til
nes
te
mø
te i
for
ma
nns
kap
et.

11

Rådmannens forslag til vedtak

Det gis tillatelse til fradeling av inntil 35 daa fra gbnr. 7/1 i Sirma innenfor omsøkte område B til landbruksformål.

Tillatelsen gis med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-1 m og med følgende vilkår:

Eiendommens sørlige grense skal gå nord for sikringssonen til det vernede fangstgropanlegget ID 136785.

Reinbeitedistrikt 9 skal kunne bruke sine nåværende flyttleier som tidligere og det skal være anledning for reinen å stoppe opp for å beite i forbindelse med flytting.

Det skal ikke føres permanente gjerder i området. Strømførende gjerder kan settes opp, men må tas ned for vinteren.

Den gamle kjerre/hesteveien som skal benyttes som adkomst må holdes åpen for allmenn ferdsel.

Eventuell utbedring av adkomstvei må ikke innebære; asfaltering, større fyllinger og skjæringer i terreng eller unødig skogrydding.

Begrunnelse:

Formålet med fradelingen er i tråd med områdets status som Landbruks-, natur- og friluftsområde i kommuneplanens arealdel. Kommunen anser landbruksnæringen i Sirma for å være svært viktig og en del av den elvesamiske kulturen jf. Finnmarkslovens § 10. Jamføre samme lovs paragraf er denne næringen dermed likestilt med reindriften.

Tillatelsen gitt med vilkår ivaretar hensynet til reindriften (Reindriftslovens § 22), kulturminner og allmenn ferdsel.

Vurdering etter naturmangfoldloven (NML):

Det er innhentet kunnskap fra Miljødirektoratets (MD) naturbase og artsdatabanken (artskart) jf. § 8.

Kommunen kan ikke se at det befinner seg noen vernede, truede, sårbare eller prioriterte arter, naturtyper eller områder i det omsøkte området eller langs tiltenkt adkomstvei.

Kommunen kan ikke se at en eventuell fradeling vil påvirke økosystemet jf. § 10 nevneverdig. Kommunen mener kunnskapsgrunnlaget er godt og at det derfor ikke er nødvendig å legge § 9 føre-var-prinsippet til grunn.

Kommunen konkluderer med at tillatelsen ikke vil være i strid med naturmangfoldlovens bestemmelser.

Til informasjon

- o Kommunen gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven). Skulle det under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre spor fra eldre tid, må arbeidet stanses og melding sendes areal- og kulturvernadv. hos Finnmark Fylkeskommune og/eller Sametinget (ved samiske kulturminner) omgående.

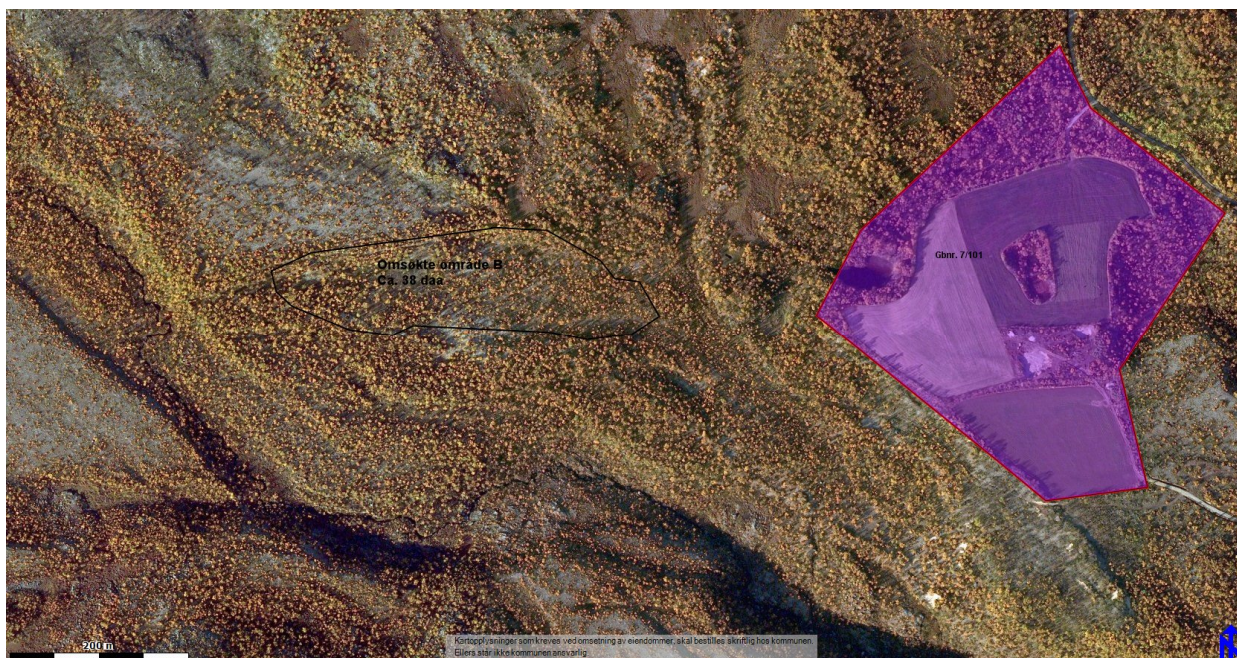
Saksopplysninger

Saken gjelder søknad om fradeling av 30-35 daa fra gbnr. 7/1 i Sirma. Formålet med fradelingen er nydyrking.

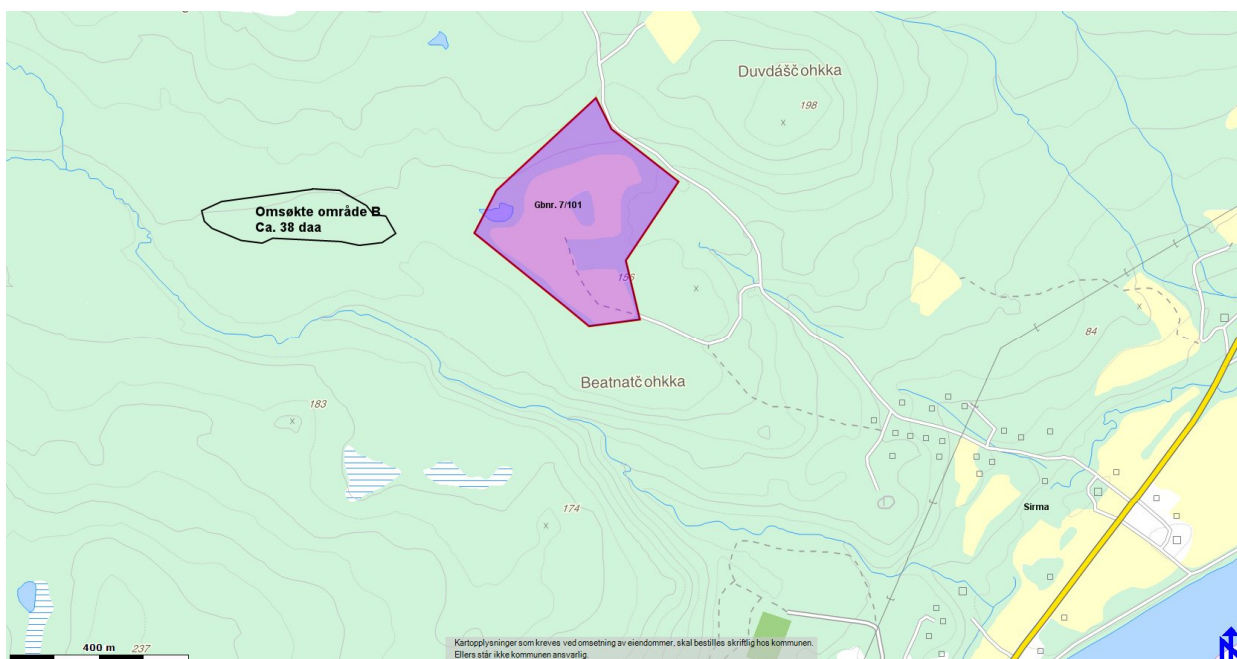
Rådmannen har i brev av 05.11.2013 informert søker Finnmarkseiendommen (FeFo) om at kartet som fulgte ved søknaden ikke er tilfredsstillende. I tillegg viser det seg at inntegningen i det vedlagte kartet tilsvarer 60 daa. Dette er 2 ganger mer enn hva som er omsøkt. Rådmannen har i brev til søker informert om forholdet og at kommunen vil behandle søknaden etter eget revidert kart. Rådmannen tar da utgangspunkt i det arealet som søker til FeFo har søkt kommunen om nydyrking. Nydyrkingssøknaden omfatter område B (ifølge det originale kartet) og tilsvarer ca. 38 daa.

Rådmannen har bedt FeFo om å kontakte saksbehandler i kommunen dersom resonnementet er feil. Rådmannen har ikke fått noen tilbakemelding fra FeFo etter at brevet ble sendt den 05.11.2013.

Rådmannen tar derfor utgangspunkt i at det er det omsøkte område B som skal behandles som fradeling. Kartbilder under viser kommunens avmerking i kart over omsøkte område B.

Kart 1: Flyfoto av kommunens avmerking (i svart) av omsøkte område B. Eiendom avmerket i lilla er nærmeste eiendom til det omsøkte området.

Kart 2: Grunnkart med kommunens avmerking av det omsøkte område (i svart). Eiendom avmerket i lilla er nærmeste eiendom til det omsøkte området.

Søker har selv hatt søknaden på høring til Reinbeitedistrikt 9, Sirma IL og Sirma bygdelag. Med bakgrunn i denne høringen gikk reinbeitedistrikt 9 imot søknaden blant annet fordi omsøkte område er trekkvei og vinterbeite for distriktets rein. Finnmarkseiendommen har vurdert

søknaden med bakgrunn i uttalelsene de har fått inn og kommet frem til at de som grunneier vil tillate en fradeling da formålet med fradelingen vil fremme næring og bosetting.

FeFo har også tidligere hatt søknaden på høring til kommunen hvorpå kommunen har uttalt seg med bakgrunn i en landbruksfaglig vurdering av søknaden.

Området er i kommuneplanens arealdel angitt som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område) hvor det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknytning til stedbunden næring.

Søknaden er ikke i strid med kommuneplanens arealdel, men LNF-området er ikke konsekvensutredet. Søknaden ble derfor sendt på høring av rådmannen den 03.03.2014 til berørte myndigheter jf. plan- og bygningslovens § 21-5.

Både Sametinget og Finnmark Fylkeskommune bemerker at det befinner seg et fangstgropanlegg innenfor den sørlige grensen av det omsøkte området. Dette er automatisk fredete samiske kulturminner og det er ikke tillatt å gjøre inngrep innenfor de avmerkede kulturminnelokalitetene, samt 5 m sikringssone rundt lokalitetene. Nydyrkingstiltaket må derfor holde seg på nordsiden av fangstgropanlegget og 5 m sikringssonen som ligger rundt. Så fremt dette pålegget følges, har verken Sametinget eller Finnmark Fylkeskommune ytterligere merknader til søknaden.

Fylkesmannen i Finnmark har gått imot at søknaden innvilges med bakgrunn i reindriftslovens § 22. Fylkesmannen informerer om at det i følge arealbrukskart for Reinbeitedistrikt 9, går en flyttlei gjennom omsøkte område. Flyttleier er spesielt vernet jf. reindriftslovens § 22. Denne lovs paragraf lyder som følger:

”Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastingsplasser for transport av reinen.

Reindriften flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter skjønn ved jordskifteretten, hvis enighet ikke oppnås. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønn.

Vurdering

Rådmannen opprettholder sin landbruksfaglige uttalelse av 18.04.2013. En eventuell innvilgelse av søknaden vil være svært positiv i forhold til å fremme landbruket som næring i Sirma.

Reindriftnæringen:

Rådmannen er enig i Finnmarkseiendommens vurdering av denne næringen, i brev av 31.07.2013, som en del av den elvesamiske kulturen jf. Finnmarkslovens § 10 og således likestilt med reindriften.

Likevel har Fylkesmannen i Finnmark kommet frem til en annen konklusjon basert på arealbrukskart for Reinbeitedistrikt 9. Rådmannen har forhørt seg med direktør Aarseth fra reindriftsforvaltningen som kan informere om at ”Det er gjort nye kartlegginger av reindriften arealbruk, men disse er i liten grad digitalisert.”. Forvaltningen jobber med saken, men har ikke rukket å sende over det aktuelle kartbladet enda.

Paragrafen som Fylkesmannen viser til i Reindriftsloven omtaler et forbud mot å forhindre eller stenge for flyttleier. Faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen regnes også for å være en del av flyttleier. Fylkesmannen i Finnmark har ikke tydeliggjort sin vurdering av søknaden i forhold til Reindriftslovens § 22.

Kommunen har tidligere hatt en svært lik sak hvorpå fradelingstillatelse ble gitt til nydyrking i et område hvor et reinbeitedistrikt flyttleie gikk over. Det aktuelle reinbeitedistrikt i den saken gikk med på etter høring at det kunne fradeles så fremt følgende vilkår tas med i den fremtidige festekontrakten:

Reinbeitedistriktet skal kunne bruke sine nåværende flyttleier som tidligere og det skal være anledning for reinen å stoppe opp for å beite i forbindelse med flytting.

Det skal ikke føres permanente gjerder i området. Strømførende gjerder kan settes opp, men må tas ned for vinteren.

Ved slike vilkår vil en eventuell fradeling slik omsøkt ikke stride mot Reindriftslovens § 22 da det omsøkte tiltaket ikke vil fremstille noe hinder eller stenge for flyttleien.

Kulturminner:

Sametingets og Finnmark Fylkeskommunes merknader om fangstgropanlegget må tas til etterretning ved en eventuell tillatelse. Det er ingen hensikt i å fradele arealer som ikke kan benyttes. Rådmannen ville derfor flyttet den sørlige grensen ved en eventuell tillatelse til å gå nord for sikringssonen for fangstgropanlegget.

Kommunen kan ved en eventuell fradeling med fordel informere om aktsomhetsplikten som følger Kulturminneloven.

Adkomstvei og allmenn ferdsel:

Som adkomst til det omsøkte området er det tenkt benyttet en gammel kjerrevei/hestevei. I søknadsbeskrivelsen sier søker til FeFo at han ikke vil gjerde inn veien, av hensyn til at veien også brukes som skiturløype, men utbedre veien slik at den blir bredere. FeFo har hatt søknaden på høring til Sirma IL som stiller seg positiv til søknaden så fremt det ikke blir satt opp gjerder som ødelegger fremkommeligheten til deres vinteraktiviteter. Ved en eventuell fradeling bør det stilles vilkår om at den gamle kjerre/hesteveien skal holdes åpen for allmenn ferdsel. Ved vilkår i forhold til reinbeitedistriktets flyttleie så vil for øvrig ikke en skiløype bli berørt i og med at det ikke tillates permanente gjerder rundt det nydyrkede området og at gjerder må tas ned for vinteren.

Når det gjelder søker til FeFos planer om utbedring av veien så er det ikke opplyst hva dette innebærer i form av hvordan den skal utbedres. Rådmannen ville derfor stilt vilkår som forhindrer alt for store inngrep i naturen ved en eventuell fradeling. Rådmannen ville sagt at utbedring av kjerre/hesteveien kan ikke innebære asfaltering, større fyllinger og skjæringer i terreng samt unødig skogrydding.

Naturmangfoldloven (NML)

Rådmannen har innhentet kunnskap fra Miljødirektoratets (MD) naturbase og artsdatabanken (artskart) jf. § 8.

Rådmannen kan ikke se at det befinner seg noen vernede, truede, sårbare eller prioriterte arter, naturtyper eller områder i det omsøkte området eller langs tiltenkt adkomstvei.

Rådmannen kan ikke se at en eventuell fradeling vil påvirke økosystemet jf. § 10 nevneverdig. Rådmannen mener kunnskapsgrunnlaget er godt og at det derfor ikke er nødvendig å legge § 9 føre-var-prinsippet til grunn.

Rådmannen konkluderer med at NML ikke er til hinder for en tillatelse til fradeling i dette tilfellet.

Konklusjon

Rådmannen ser med bakgrunn i vurderingene gjort over at det kan tillates fradeling av avmerkede område B dersom kommunen stiller følgende vilkår til fradelingen:

Eiendommens sørlige grense skal gå nord for sikringssonen til det vernede fangstgropanlegget ID 136785.

Reinbeitedistrikt 9 skal kunne bruke sine nåværende flyttleier som tidligere og det skal være anledning for reinen å stoppe opp for å beite i forbindelse med flytting.

Det skal ikke føres permanente gjerder i området. Strømførende gjerder kan settes opp, men må tas ned for vinteren.

Den gamle kjerre/hesteveien som skal benyttes som adkomst må holdes åpen for allmenn ferdsel.

Eventuell utbedring av adkomstvei må ikke innebære; asfaltering, større fyllinger og skjæringer i terreng eller unødig skogrydding.

Med slike vilkår vil rådmannen anbefale at det tillates fradelt inntil 38 daa innenfor omsøkte område i kart avmerket som område B til landbruksformål.

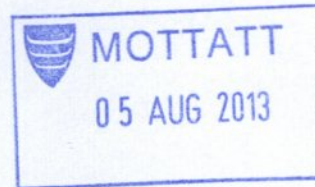
Finnmarkseiendommen
Finnmárkkuopmodat

Vår dato/Min beaivi
31.07.2013

Deres dato/Din beaivi
18.04.20123

01332351 07/06
Vår ref./Min čuj.
13/00430 HRM
421.3
Deres ref./Din čuj.
13/00430

Tana kommune
Rådhusveien 3
9845 TANA

SØKNAD OM TILLATELSE ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Vedlagt følger søknad om tillatelse etter plan og bygningsloven.

Søker til Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat (FeFo) er:
Per Andreas Holm, 9826 Sirma

Søknaden gjelder:

Søknad om arealfeste fra gnr 7 bnr 1 i Sirma med formål nydyrking.

FeFo har innhentet uttalelser fra berørt reinbeitedistrikt. Reinbeitedistriktet går imot søknaden. Kopi av uttalelsen følger vedlagt.

Søker får kopi av dette brevet og underrettes hermed om at festekontrakt ikke vil bli opprettet og tiltaket ikke kan gjennomføres før kommunen har gitt tillatelse. Dersom kommunen gir tillatelse vil vi sende tilbudsbrief til søker.

Søker kan ta kontakt med kommunen for å avklare forhold rundt søknaden. Søker vil da også kunne få informasjon om nødvendig nabovarsling og eventuelle gebyrer som kommunen krever.

Ved spørsmål, kontakt FeFo på telefon 09975 og oppgi saksnummer; 13/00430.

Med hilsen/Dearvvuođaiguin

Helga Raudsandmoen
Helga Raudsandmoen
fung. leder - grunn og rettigheter

Jim-Einar Roska
Jim-Einar Roska
grunnforvalter

Vedlegg:

- 1) Søknad med kart
- 2) Høringsbrev fra FeFo
- 3) Nytt høringsbrev med kart fra FeFo
- 4) Høringsuttalelse fra Tana kommune
- 5) Høringsuttalelse fra Sirma IL
- 6) Høringsuttalelse fra RBD 9
- 7) FeFos tillatelse til fradeling

Kopi uten vedlegg til:

Per Andreas Holm, 9826 Sirma

Finnmarkseiendommen
Finnmárkkuopmodat

Vår dato/Min beaivi
31.07.2013

Deres dato/Din beaivi
23.02.2013

01332231 07/06

Vår ref./Min čuđ.
13/00430 HRM
421.3
Deres ref./Din čuđ.

Per Andreas Holm

9826 SIRMA

SØKNAD OM AREAL TIL JORDBRUKSFORMÅL UNDER GNR 7 BNR 1 I TANA KOMMUNE

Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat (FeFo) viser til din søknad av 23.02.2013, hvor du søker om å fradele mellom 30 til 35 dekar fra gnr 7 bnr 1 i Sirma til nydyrking.

Innledningsvis beklager FeFo at det har tatt lang tid å behandle søknaden din.

Det følger av Finnmarksloven § 18 at FeFo skal gi rettighetshavere i et område forhåndsvarsel og adgang til å uttale seg før FeFo treffer vedtak som kan ha rettslige eller faktiske konsekvenser for dem.

Din søknad har vært på høring til reinbeitedistrikt 9 Čorgaš. Styret i reinbeitedistriktet behandlet søknaden som sak nr. 17/13, og fattet enstemmig vedtak om å anbefale søknaden avslått. Som begrunnelse viser reinbeitedistriktet til at omsøkte område er trekkvei og vinterbeite, samt at arealet er godt beiteland. De viser også til at det erfaringsmessig settes opp høye gjerder rundt jordene når utmark dyrkes opp, og peker på at dette er til hinder for reintrekket på senvinteren/tidlig vår.

Videre ble søknaden sendt på høring til Sirma IL, hvor styret stiller seg positive til nydyrkingsplanen din. De forutsetter imidlertid at det ikke blir satt opp gjerder så nært inntil skiløypa at det kan ødelegge fremkommeligheten.

I henhold til FeFos retningslinjer for landbrukssaker, ble søknaden din også sendt på høring til Tana kommune for en landbruksfaglig vurdering. Kommunen uttrykker seg positivt til søknaden. Kommunen viser blant annet til at landbruket er viktig for bosettingen i Sirma, samt at du har behov for ytterligere areal for å dekke forbeholdet til dyra dine.

Omsøkte område er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftformsformål (LNF) uten bestemmelser om spredt bebyggelse. I rene LNF-områder er det kun tillatt å oppføre bygninger og iverksette andre tiltak som er nødvendige for landbruk og reindrift. Din søknad om nydyrking er dermed i tråd med gjeldende plan. Til tross for at tiltaket er i samsvar med vedtatt arealplan, anser FeFo tiltaket for å medføre endret bruk av utmark. Det innebærer at FeFo skal vurdere hvilken betydning endringen vil ha for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv, jf. Finnmarksloven § 10. Ved vurderingen av hvilken virkning tiltaket vil kunne få, skal FeFo legge Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark til grunn for vår vurdering.

Opplysninger hentet fra Nordatlas, viser at omsøkte feste ligger i ytterkanten av reinbeitedistriktets vinterbeite. Like nord for det omsøkte området er det allerede etablert et arealfeste, gnr 7 bnr 100. Hele 50 dekar av dette arealet er registrert som fulldyrket, jf. gårdskart i Skog og landskap. Allerede etablert arealfeste er lokalisert omtrent like langt inn i

reinbeitedistriktets vinterbeite som det omsøkte festet. Dermed er det allerede utført lignende tiltak i området, og dette taler for å innvilge søknaden din. For øvrig er det ca. 1400 meter fra det planlagte nydyrkingsområdet til bebyggelse.

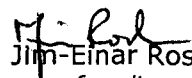
Videre viser Nordatlas at det omsøkte tiltaket på det nærmeste vil ligge ca. 350 meter unna drivingslei. Arronderingsmessig ligger omsøkte område i nær tilknytning til dine øvrige landbruksfester, herunder gnr 7 bnr 101, som er fulldyrket.

Som kommunen påpeker, er landbruket i Sirma er en del av den elvesamiske kulturen. Retningslinjene skiller ikke mellom ulike samiske interesser som kan stå i motsetning til hverandre og hvordan disse skal avveies. I slike tilfeller er det opp til FeFo å foreta en skjønnsmessig avveining mellom interessene.

I motsetning til søknad om areal med formål bebyggelse, vil formålet med din søknad fremme næring og bosetting. **Av den grunn gir FeFo som grunneier tillatelse til å fradele areal fra gnr 7 bnr 1 til jordbruksformål som omsøkt.**

Med hilsen/Dearvvuođaiguin

Helga Raudsandmoen
fung. leder - grunn og rettigheter

Jiri-Einar Roska
grunnforvalter

Kopi:

Reinbeitedistrikt nr. 9 Čorgaš v/Johan A. Anti, Doaresluohkká, 9826 Sirma
Tana kommune, Rådhusveien 3, 9845 Tana

Vedlegg 1

Finnmarkseiendommen
Finnmarkkuopmodat

Sak 13 / 430 - 1

Ark 421.3(25) Dato 27.2.13

Per Andreas Holm

9826 Sirma

Email: Pieraholm@hotmail.com

Sirma 23.02.2013

Søknad om nydyrkning/ beskrivelse av området

Undertegnede vil i sone A området delvis fulldyrke i små areale'r, spesielt der hvor det ikke er så mye stein, hvise jeg kan tippe så fulldyrker undertegnede ca 20 % i A området

Ellers er A området tenkt å brukes som innmarksbeite til ungdyrene, dvs uttynning av skogen. C området fulldyrkes.

I sone B området er det tenkt å fulldyrke hele området, unntatt en steinrygg som er inntegnet på kartet. Undertegnede vil stå selv for inngjerdinga av nydyrknings området.

Det går gammel kjerrevei/hestevei innover det omsøkte området.

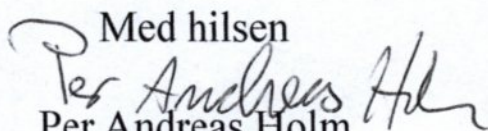
Det går også skiturløype innover, derfor vil ikke undertegnede gjerde inn kjerre/hesteveien i området, men lage ei ordntli god brei gate slik at normal ferdsel kan gå som normalt i området.

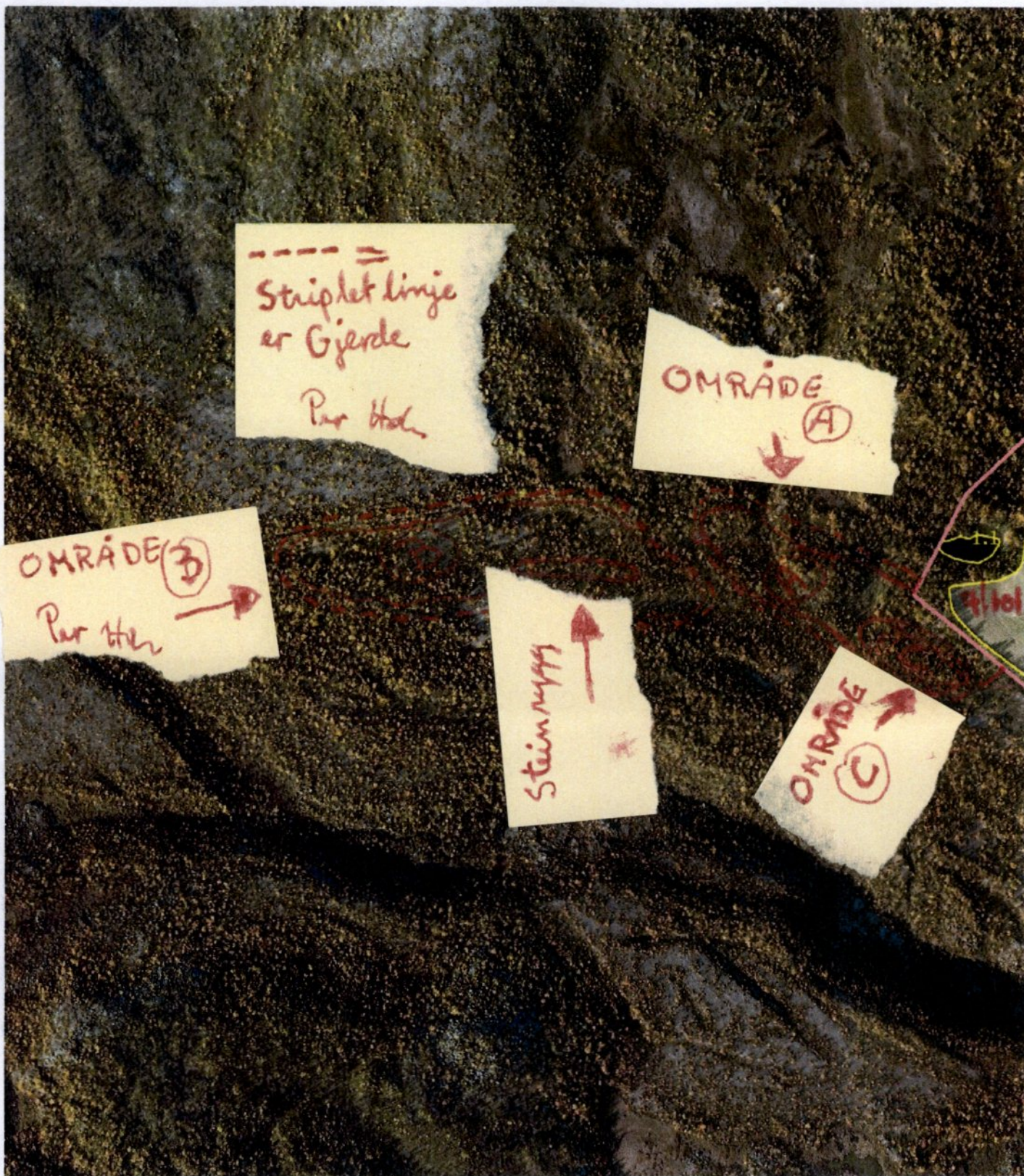
Forsommeren 2011 var undertegnede på befaring med sammen's med sametinget's kulturminne råd, det ble funnet en del fangstgroper.

Undertegnede vet om disse fangst gravene, og vil således legge nydyrknings feltet langt unna fangstgropene.

Har stripla med rødfarge rundt nydyrknings feltet hvor nygjerdet er tenkt å settes opp. Har også nummerert feltene i sone A, B, og C (se vedlagt kart)

Er det noe uklart, vennligst kontakt undertegnede på mobil 41646122, eller på email. Til orientering vil undertegnede bli ferdig med all nydyrkning på feltet 7/148 til forsommeren 2013.

Med hilsen

Per Andreas Holm

<

Finnmarkseiendommen
Finnmárkkuopmodat

Vår dato/Min beaivi
25.03.2013

Deres dato/Din beaivi

Vedlegg 2 01326892 07/06

Vår ref./Min čuj.
13/00430 HRM
421.3
Deres ref./Din čuj.

Adresseliste

HØRING – SØKNAD OM AREAL TIL JORDBRUKSFORMÅL UNDER GNR. 7 BNR. 1 – SIRMA, TANA KOMMUNE

- ./ Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat (FeFo) viser til vedlagt søknad med vedlegg fra Per Andreas Holm.

Omsøkte område er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsfomål (LNF).

Under henvisning til Finnmarksloven og Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark ber FeFo om uttalelse til saken snarest og **senest innen 22.04.2013**.

I det omsøkte området går det en skiløype. Av den grunn ber FeFo om at Sirma Idrettslag og Sirma Bygdela gir en uttalelse. FeFo ber også landbruksmyndigheten i Tana kommune om en landbruksfaglig vurdering av søknaden. Alle uttalelsene bes gitt innen den angitte tidsfristen.

Vi ber om at vårt saksnr. 13/00430 oppgis ved alle henvendelser om saken.

Ved spørsmål, kontakt saksbehandler Helga Raudsandmoen på telefon 41598993.

Med hilsen/Dearvvuođaiguin

Sverre Pavel
leder - grunn og rettigheter

Ingvild Aleksandersen
nestleder - grunn og rettigheter

Adresseliste:

Reinbeitedistrikt 9 čorgaš, v/Johan A. Anti, Doaresluohkká, 9826 Sirma
Tana kommune, Rådhusveien 3, 9845 Tana
Sirma IL v/leder Monica Balto, 9826 Sirma
Sirpma Gilisearvi/Sirma Bygdela v/leder Monica Balto, 9826 Sirma

Kopi uten vedlegg til:
Per Andreas Holm, 9826 Sirma

Finnmarkseiendommen
Finnmárkkuopmodat

Vår dato/Min beaivi
22.04.2013

Deres dato/Din beaivi
08.04.2013

Vedlegg 3 01327989 07/06

Vår ref./Min čuj.
13/00430 HRM
421.3
Deres ref./Din čuj.

Reinbeitedistrikt 9 v/ Johan A. Anti,
Doaresluohkká

9826 SIRMA

**ANGÅENDE HØRING – SØKNAD OM AREAL TIL NYDYR KING – GNR. 7 BNR. 1 – SIRMA
- OVERSENDER KART OG GIR NY HØRINGSFRIST**

Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat (FeFo) viser til Reinbeitedistrikt 9 sin e-post av 08.04.2013.

Vedlagt finner dere to kart i målestokk 1:15000 og 1:25000 hvor det omsøkte området er markert med henholdsvis sirkler og kryss. Per Andreas Holm ønsker å nydyrke cirka 30 – 35 dekar.

Når det gjelder reinbeitedistriktets ønske om at FeFo skal avklare nedslagsfelt og mulig avrenning til vannverket i området, er dette forhold som Tana kommune er ansvarlig for å vurdere.

Reinbeitedistriktet får på grunn av vårflytting utsatt høringsfristen til 16.05.2013.

Ved spørsmål, kontakt saksbehandler Helga Raudsandmoen på telefon 41598993.

Med hilsen/Dearvvuodáiguin

Sverre Pavel
leder - grunn og rettigheter

Helga Raudsandmoen
rådgiver

Vedlegg:

- 1) Kart 1:15000
- 2) Kart 1:25000

Kopi uten vedlegg til:
Per Andreas Holm, 9826 Sirma

01327999

From: Raudsandmoen Helga
To: monica.balto@hotmail.com
CC:
Sent: 18.04.2013 13:03:19
Subject: Søknad om nydyrking - Per Andreas Holm - Under gnr. 7 bnr. 1 Sirma

Til Sirma IL

v/ Monica Balto

Hei,

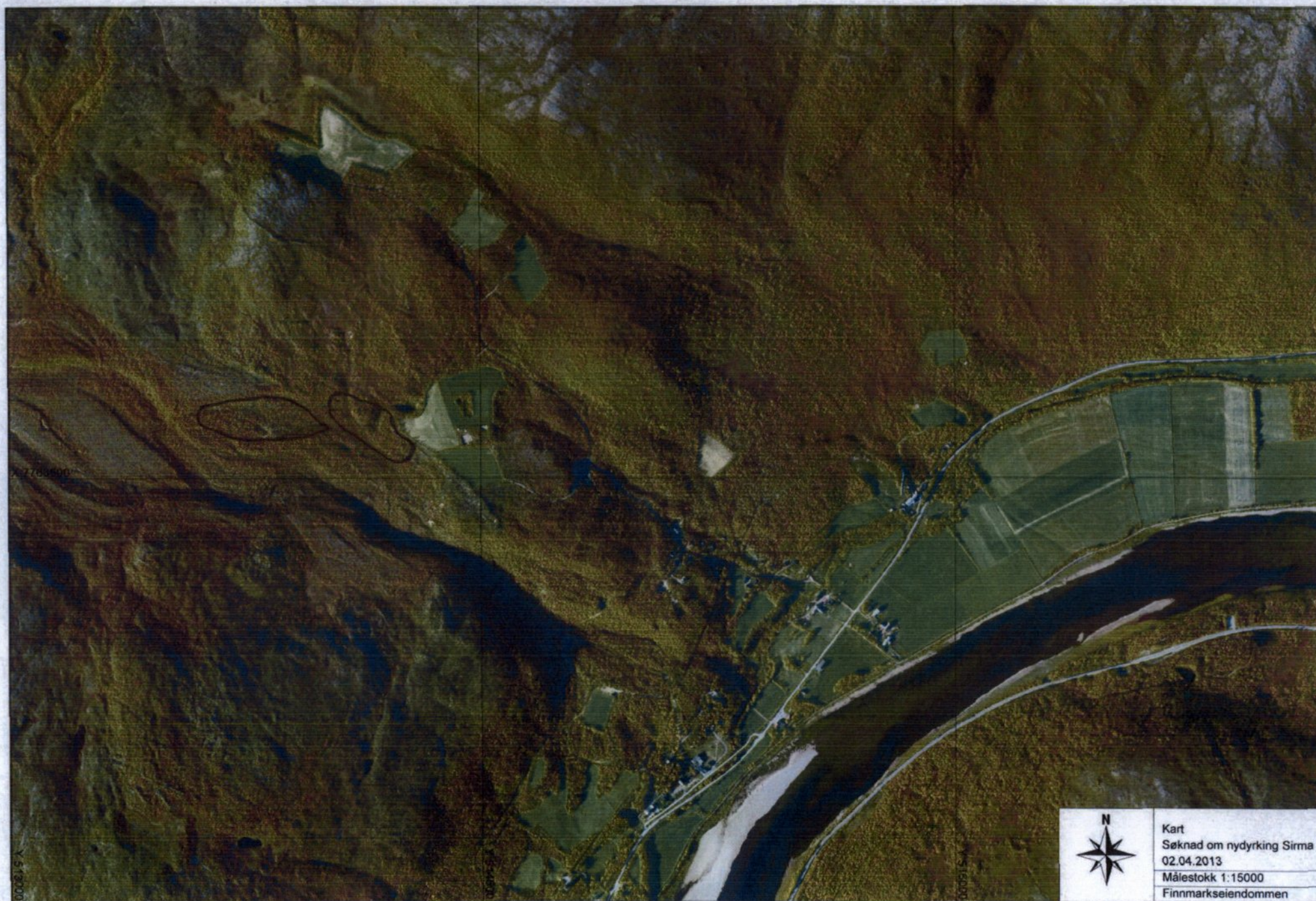
Viser til tidligere korrespondanse i saken, og senest deres e-post av 08.04.2013, hvor Sirma IL etterspør bedre kartgrunnlag.

Vedlagt finner dere to kart i målestokk 1:15000 og 1:25000, hvor det omsøkte arealet er markert med henholdsvis sirkler og kryss. Per Andreas Holm ønsker å nydyrke cirka 30 -35 dekar.

FeFo ber om Sirma IL sin tilbakemelding innen 16.05.2013.

Med hilsen /Dearvvuodaiguin

Helga Raudsandmoen
Rådgiver/ Ráddeaddi
Grunn og rettigheter/ Eanan ja vuoigatvuodat
Mobilnr 415 98 993/ Servicetlf 09975
www.fefo.no

Kart
Søknad om nydyrking Sirma
02.04.2013
Målestokk 1:15000
Finnmarkseiendommen

Deanu gieldda - Tana kommune

Utviklingsavdelingen

Vedlegg 4

Finnmarkseiendommen
Postboks 133
9811 Vadsø

Finnmarkseiendommen
Finnmarkkuopmodat

Sak 13 / 430 9
Ark 421.3(25) Dato 23.4.13

Deres ref.:
13/00430

Vår ref.:
2013/770

Saksbehandler:
Merete Sabbasen Helander, tlf.: +47 46400262

Dato:
18.04.2013

Høring - Søknad om areal til jordbruksformål under 7/1 - Sirma, Tana kommune

Viser til deres høring datert 25.3.2013 der Per Andres Holm søker areal til jordbruksformål i Sirma på gnr 7 bnr 1.

Kommunens uttalelse i henhold til finnmarksloven og Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark:

I saker om endret bruk av utmark skal statlige -, fylkeskommunale - og kommunale myndigheter vurdere hvilken betydning endringen vil ha for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Tana er historisk sett den største landbrukskommunen i de samiske områdene i Finnmark. Det har vært drevet landbruk eller husdyrbruk her siden midten av 1700 - tallet. Det var kvenene som bosatte og etablerte småbruk i Tanadalen på 1720-1730 tallet (Kilde: Solbakk, A (2007) Dállodoallu).

Per Andreas Holm driver melkeproduksjon på gården gnr 7 bnr 22 i Sirma. Melkekvoten på gården er 154 091 liter. Gården disponerer 467 daa (derav 189 leid) fulldyrket og 58 daa innmarksbeite. Dyretallet på gården per 1.1.2013 var 19 melkekyr og 37 øvrige storfe. Fôrbehovet i forhold til dyretallet på gården vil være ca 583 daa (beregnet utefra Statens Landbruksforvaltning sin avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôr areal).

Sirma er en bygd med 5 aktive bruk som alle har utvidet eller skal utvide sin landbruksproduksjon. Mange av gårdsbrukene har ikke tilstrekkelig med dyrket jord i forhold til produksjon. Landbruket er viktig for bosettingen i bygda og for opprettholdelse av lokalbutikken og oppvekstsenteret. I kommuneplanens samfunnsdel for 2008- 2019 skal Tana Kommune være den ledende landbrukskommunen i Finnmark. For å bidra til bosetting i bygdene i Tana er det viktig at kommunen støtter opp om utviklingen av landbruket. Sirma ligger ved Tanaelva og landbruket her er en del av den elvesamiske kulturen.

Omsøkt feste vil lokaliseres i nær tilknytning til gårdens øvrige landbruksfester gnr 7 bnr 101, 113 og 148. Og vil gi arronderingsmessig god løsning for driften på gården.

Postadresse:
Rådhusveien 24
9845 Tana
E-post: postmottak@tana.kommune.no

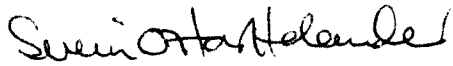
Besøksadresse:
Rådhusveien 3
www.tana.kommune.no

Telefon:
+47 46 40 02 00
Telefaks:
78 92 53 09

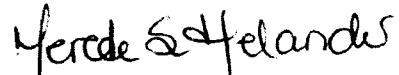
Bank:
4910.12.71160
Org.nr.:
943.505.527

I forhold til kjerrevei/hestevei og turløyper bør dette være tilgjengelig for allmennheten og planlegges og utføres i samråd med Sirma IL og bygdelaget. Fremkommeligheten til utmark for bygda er viktig i forhold utmarkshøsting og friluftsliv.

Med hilsen

Svein-Ottar Helander
Avdelingsleder

Merete Sabbasen Helander
Saksbehandler

01328920

From: Monica Balto
To: Finnmarkseindommen Post, sjefsdutta@hotmail.com
CC:
Sent: 07.05.2013 22:23:24
Subject: ang høring, Deres ref 13/00430

Vi viser til mottatt høring ang søknad om areal til jordbruksformål under gbnr 7/1 i Sirma fra Per Andreas Holm med ettersending av bedre kartgrunnlag fra fefo.

Det vises til i høringsbrevet at her til at idrettslagets skiløype vil bli berørt av tiltaket. Etter bedre kartgrunnlag har vi sett at nydyrkingen ikke vil komme over selve løypa vår så med det til grunnlag har styremøtet 07.05.13 gitt en positiv høringsuttalelse.

"Naering i bygda er viktig for et levende bygdesamfunn så at såfremt nydyrkingen ikke stenger selve løypa vår så stiller vi oss positiv til tiltaket. Vi forutsetter at det ikke blir satt opp gjerder så naert inntil løypa at det kan ødelegge fremkommeligheten til våre vinteraktiviteter"

Med vennlig hilsen
Monica Balto
leder Sirma IL
41264148

Reinbeitedistrikt 9 Čorgaš

v/leder Johan Alexander Anti

Finnmarkseiendommen,

pb 133

9811 VADSØ

Finnmarkseiendommen
Finnmärkkuopmodat

Sak 13 / 430 / 11

Ark 421.3 Dato 7.6.13

Høring om søknad om areal til nydyrking, gnr 7, bnr 1, Srma.

Deres ref 13/00430 HRM 421.3, deres dato 22.04.13

Reinbeitedistrikt 9 fikk utvidet høringsfrist, først grunnet manglende kart i søknaden. Frist var satt til 16. mai, men pga vårarbeid med flytting og kalving har det ikke lyktes å samle styret før styremøte 4. juni. På det møtet ble søknaden behandlet.

Utskrift fra møtebok sak 17/13:

Styret har sterke innvendinger til omsøkte planer, og går i mot søknaden da omsøkt område er trekkvei og vinterbeite for distriktets rein.

Erfaringer viser at når utmark dyrkes opp, føres det og opp høye gjerder rundt jordene, noe som i omsøkte område vil være til hinder for reintrekket på servinteren/tidlig vår. Området det søkes dyrket er fine lavsletter og godt beiteland.

RBD 9 aksepterer ikke ytterligere fortrengsel av beiteområder her til jordbruksformål. Man ser nå at det dyrkes opp lengre og lengre opp på fjellet, opp mot skog-grensen. Med denne utviklingen mister distriktet tradisjonelle beiteområder.

Det vises og til tidligere sak på 80 tallet, en liknende sak i Bulljosvuopmi, Tana, der daværende Landbruksmyndigheter avsto prosjekt om nydyrking i reinbeiteområdet.

Søknad anbefales avslått.

Enstemmig vedtatt.

Johan A. Anti, leder

Kopi Reindriftsforvaltningen Øst Finnmark

Postadresse:
Doaresluohkká
9826 Srma
Org.nr: 983431089

e-poster:
leder: jalexanti@hotmail.com
nestleder: corgaslotta@hotmail.com
kasserer: nilsarvid@dunkratt.net

telefoner:
Leder: 995 66 751
Nestleder: 915 47 294
kasserer: 900 19 420

Finnmarkseiendommen
Finnmárkkuopmodat

Vedlegg 7

01332231 07/06

Vår dato/Min beaivi
31.07.2013

Deres dato/Din beaivi
23.02.2013

Vår ref./Min čuj.
13/00430 HRM
421.3
Deres ref./Din čuj.

Per Andreas Holm

9826 SIRMA

SØKNAD OM AREAL TIL JORDBRUKSFORMÅL UNDER GNR 7 BNR 1 I TANA KOMMUNE

Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat (FeFo) viser til din søknad av 23.02.2013, hvor du søker om å fradele mellom 30 til 35 dekar fra gnr 7 bnr 1 i Sirma til nydyrking.

Innledningsvis beklager FeFo at det har tatt lang tid å behandle søknaden din.

Det følger av Finnmarksloven § 18 at FeFo skal gi rettighetshavere i et område forhåndsvarsel og adgang til å uttale seg før FeFo treffer vedtak som kan ha rettslige eller faktiske konsekvenser for dem.

Din søknad har vært på høring til reinbeitedistrikt 9 Čorgaš. Styret i reinbeitedistriktet behandlet søknaden som sak nr. 17/13, og fattet enstemmig vedtak om å anbefale søknaden avslått. Som begrunnelse viser reinbeitedistriktet til at omsøkte område er trekkvei og vinterbeite, samt at arealet er godt beiteland. De viser også til at det erfaringsmessig settes opp høye gjerder rundt jordene når utmark dyrkes opp, og peker på at dette er til hinder for reintrekket på servinteren/tidlig vår.

Videre ble søknaden sendt på høring til Sirma IL, hvor styret stiller seg positive til nydyrkingsplanen din. De forutsetter imidlertid at det ikke blir satt opp gjerder så nært inntil skiløypa at det kan ødelegge fremkommeligheten.

I henhold til FeFos retningslinjer for landbrukssaker, ble søknaden din også sendt på høring til Tana kommune for en landbruksfaglig vurdering. Kommunen uttrykker seg positivt til søknaden. Kommunen viser blant annet til at landbruket er viktig for bosettingen i Sirma, samt at du har behov for ytterligere areal for å dekke fôrbehovet til dyra dine.

Omsøkte område er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF) uten bestemmelser om spredt bebyggelse. I rene LNF-områder er det kun tillatt å oppføre bygninger og iverksette andre tiltak som er nødvendige for landbruk og reindrift. Din søknad om nydyrking er dermed i tråd med gjeldende plan. Til tross for at tiltaket er i samsvar med vedtatt arealplan, anser FeFo tiltaket for å medføre endret bruk av utmark. Det innebærer at FeFo skal vurdere hvilken betydning endringen vil ha for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv, jf. Finnmarksloven § 10. Ved vurderingen av hvilken virkning tiltaket vil kunne få, skal FeFo legge Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark til grunn for vår vurdering.

Opplysninger hentet fra Nordatlas, viser at omsøkte feste ligger i ytterkanten av reinbeitedistriktets vinterbeite. Like nord for det omsøkte området er det allerede etablert et arealfeste, gnr 7 bnr 100. Hele 50 dekar av dette arealet er registrert som fulldyrket, jf. gårdskart i Skog og landskap. Allerede etablert arealfeste er lokalisert omtrent like langt inn i

reinbeitedistriktets vinterbeite som det omsøkte festet. Dermed er det allerede utført lignende tiltakt i området, og dette taler for å innvilge søknaden din. For øvrig er det ca. 1400 meter fra det planlagte nydyrkingsområdet til bebyggelse.

Videre viser Nordatlas at det omsøkte tiltaket på det nærmeste vil ligge ca. 350 meter unna drivingslei. Arronderingsmessig ligger omsøkte område i nær tilknytning til dine øvrige landbruksfester, herunder gnr 7 bnr 101, som er fulldyrket.

Som kommunen påpeker, er landbruket i Sirma er en del av den elvesamiske kulturen. Retningslinjene skiller ikke mellom ulike samiske interesser som kan stå i motsetning til hverandre og hvordan disse skal avveies. I slike tilfeller er det opp til FeFo å foreta en skjønnsmessig avveiling mellom interessene.

I motsetning til søknad om areal med formål bebyggelse, vil formålet med din søknad fremme næring og bosetting. **Av den grunn gir FeFo som grunneier tillatelse til å fradele areal fra gnr 7 bnr 1 til jordbruksformål som omsøkt.**

Med hilsen/Dearvvuodáiguin

Helga Raudsandmoen
fung. leder - grunn og rettigheter

Jim-Einar Roska
grunnforvalter

Kopi:

Reinbeitedistrikt nr. 9 Čorgaš v/Johan A. Anti, Doaresluohkká, 9826 Sirma
Tana kommune, Rådhusveien 3, 9845 Tana

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvernavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birastáhttenossodat

Deanu gieldda/Tana kommune

Rådhusv. 3
9845 Tana

Deres ref
2013/1977

Deres dato

Vår ref
Sak 2014/1241
Ark 423.1

Vår dato
17.03.2014

Saksbehandler/direkte telefon: Harriet Reiestad - 78 95 03 68

Høringsuttalelse - Per Andreas Holm - fradeling av areal til landbruksformål i Sirma

Fylkesmannen viser til brev datert 3. mars 2014.

Det søkes om fradeling av ca. 35 dekar areal til landbruksformål i Sirma. I kommunens arealplan er omsøkt areal avsatt til LNF. Tiltaket er i tråd med plan.

I følge arealbrukskart for Reinbeitedistrikt 9, går det en flyttelei gjennom omsøkt område. Flytteleier er spesielt vernet jamfør reindriftslovens § 22. Blant annet står det i loven at reindriftens flytteleier ikke må stenges.

Fylkesmannen går av nevnte grunn i mot at søknaden om fradeling av areal til landbruksformål/nydyrking innvilges.

Naturmangfoldlovens § 7 pålegger offentlig myndighet å synliggjøre sine vurderinger i henhold til lovens §§ 8-12 i sine besluttede vedtak. Konkret gjelder det også for kommunens vedtak i denne saken.

Vi ber om å bli orientert om kommunens vedtak i saken.

Med hilsen

Margareth W. Sundfør
seksjonsleder

Harriet Reiestad
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Deanu gielda - Tana kommune
Rådhusveien 3
9845 TANA

Sámediggi
Avlovárgaiddnu 50
9730 Kárásjohka

telefuvdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápningstider:
Mandag - Fredag
08.00-15.30

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
Thor-Andreas Basso, +47 78 47 40 16
thor-andreas.basso@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.
2013/1977

MIN ČUJ./VÅR REF.
14/1617 - 2
Almmut go válddát oktavuoda/
Oppgis ved henvendelse

BEAIVI/DATO
24.03.2014

Uttalelse vedrørende søknad om fradeling med nydyrkingsformål fra Gbnr 7/1 ved Beatnatčohkka i Sirbmá, Deanu gielda/Tana kommune

Vi viser til deres brev av 03.03.14, vedlagt søknad fra Finnmarkseiendommen, der søker til FeFo er Per Andreas Holm.

Sametinget befarte det aktuelle området sammen med tiltakshaver Per Andreas Holm i 2010. Det ble registrert et fangstgropanlegg med 27 fangstgroper. Denne kulturminnelokaliteten har ID 136785 i Riksantikvarens kulturminnedatabase. Fangstgropanlegget ligger i storgrad innenfor den sørlige grensen av det omsøkte nydyrkingsområdet. Fangstgropanlegget ID 136785 og de enkeltliggende kulturminnene, fangstgrop ID 136787 og tuft eller sammenrast fangstgrop ID 136788 er alle regnet som automatisk fredete samiske kulturminner jf. *Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven)* § 4 annet ledd. Det er ikke tillatt å gjøre inngrep innenfor de avmerkede kulturminnelokalitetene, samt 5 m sikringssone rundt lokalitetene jf. kml. §§ 3 og 6. Sikringssonen er på vedlagt kart, markert som gul buffersone rundt kulturminnelokalitetene.

Nydyrkingstiltaket må derfor holde seg på nordsiden av fangstgropanlegget ID136785 og 5 m sikringssone som ligger rundt anlegget. Såfremt dette pålegget følges, har Sametinget ingen øvrige merknader til tiltaket.

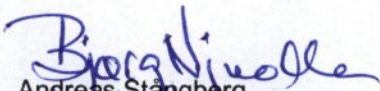
Skulle det under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes kulturminnevernet ved Sametinget og Finnmark fylkeskommune omgående, jf. *Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven)* § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

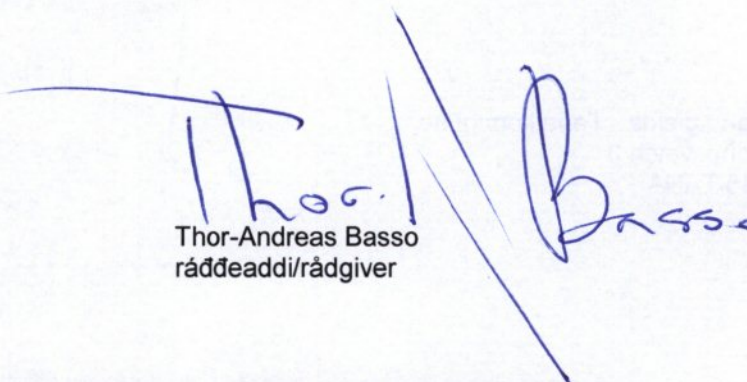
Vi minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda i følge kulturminneloven § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustufter, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kulturminneloven §§ 3 og 6.

Vi gjør oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Finnmark fylkeskommune.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

for Andreas Stangberg
Fágajodiheaddji /Fagleder

Thor-Andreas Basso
ráddēaddi/rådgiver

Kopiiija / Kopi til:

Finnmárkku fylkkagiella - Finnmark fylkeskommune Fylkeshuset 9815 VADSØ
Per Andreas Holm Sirbmá 9845 TANA

Vedlegg til :

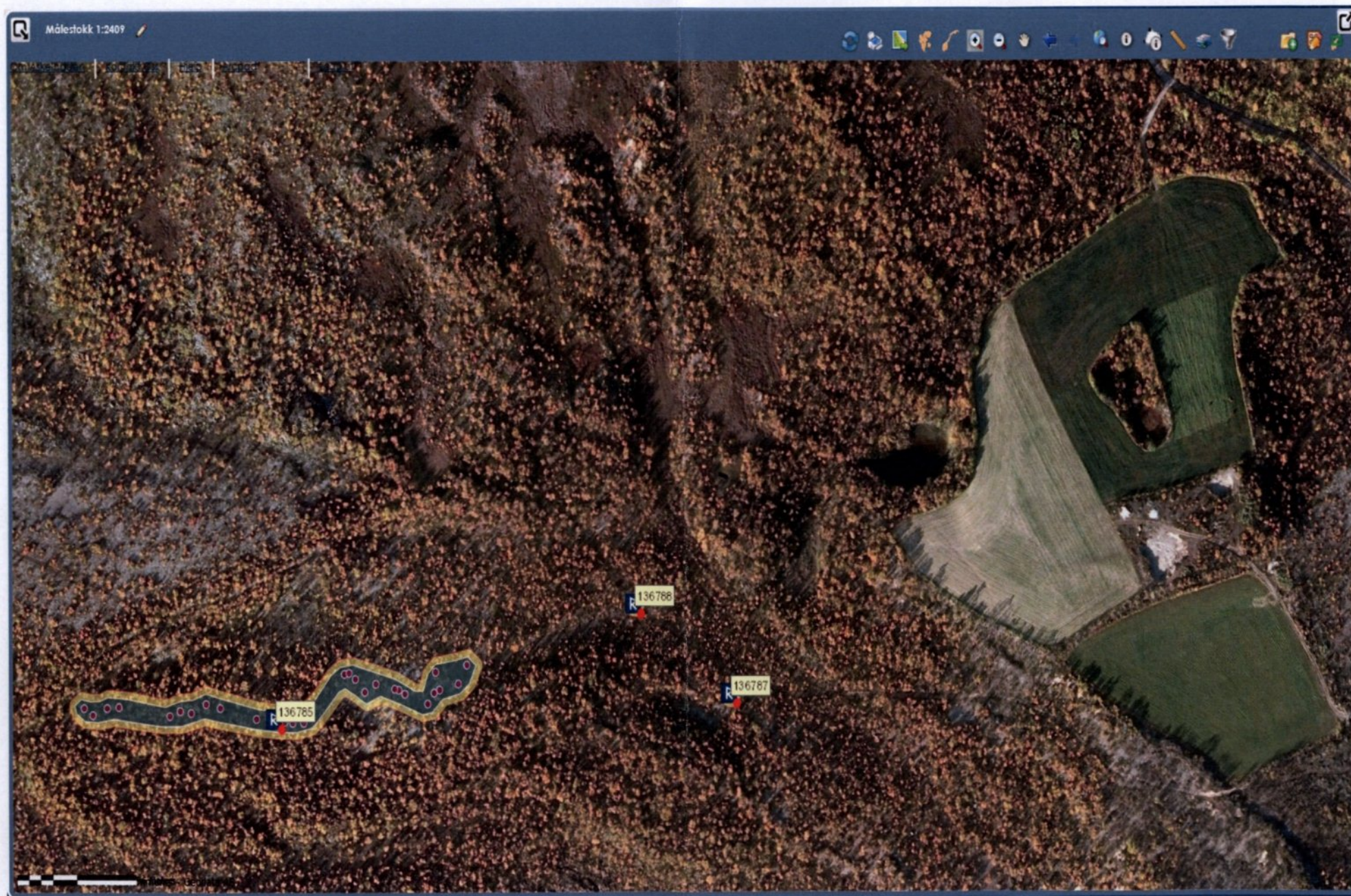
Tana kommune

Tiltakshaver Per Andreas Holm

Tittel

Kartutsnitt-kulturminner

24.03.2014

FINNMARK FYLKESKOMMUNE
FINNMÁRKKU FYLKKAGIELDA
Sentraladministrasjonen
Guovddášhálldahus

Vår dato: 14.04.2014

Vår ref: 201400776-3

Arkivkode: ---

Deres ref: 2013/1977-Ida Martine
Solheim Nilsen

Gradering:

Saksbehandler: Jan Ingolf Kleppe
Telefon: +4778963074
jan.ingolf.kleppe@ffk.no

Tana kommune,
Utviklingsavdelingen
Rådhusveien 3
9845 Tana

Uttalelse vedr fradeling nydyrking gbnr. 7/1 Sirbma - Tana kommune

Vi viser til Deres brev av 03.03.2014.

Sametinget har befart det aktuelle området i 2010 og registrert automatisk freda kulturminner, jf Sametingets brev av 24.03.2014. Nydyrkingstiltaket må holde seg nord for fangstgropanlegget med ID nr 136785 og sikringssonen på 5 meter rundt anlegget. Såfremt dette pålegget følges har Finnmark fylkeskommune ingen videre merknader til tiltaket.

Vi minner imidlertid om aktsomhetsplikten. Skulle det under arbeidet likevel komme fram gjenstander eller andre spor fra eldre tid, må arbeidet stanses omgående og melding sendes Finnmark fylkeskommune, jf. Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (Kulturminneloven), § 8. Denne meldeplikt må formidles videre til de som skal utføre tiltaket.

Denne uttalelsen er gitt på vegne av Finnmark fylkeskommune. Vi gjør for øvrig oppmerksom på at det skal hentes inn en egen uttalelse fra Sametinget, avdeling for rettigheter, næring og miljø, Finnmark.

Med hilsen

Stein Tage Domaas
plan- og kulturminnesjef

Jan Ingolf Kleppe
arkeolog

Kopi til: Sametinget / Sámediggi, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 Kárásjohka/Karasjok

Postadresse
Fylkeshuset
9815 VADSØ
postmottak@ffk.no

Besøksadresse
Henry Karlsens plass 1
9800 VADSØ
www.ffc.no

Telefon +47 78 96 30 00
Telefaks +47 78 96 30 01

Org.nr 964 994 218
Bankkonto 4930.09.12051

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	65/2014	10.06.2014

Etterbruk av tidligere Austertana eldresenter

Vedlegg

- 1 Austertana Bo & Aktivitetssenter
- 2 Ny bruk av Austertana eldresenter (1)

Rådmannens forslag til vedtak

Eiendommen gbnr 27/104 etter Austertana eldresenter selges som vedtatt i KST-sak 5/2015 på det åpne markedet i tråd med det kommunale reglementet. Det er dermed ikke aktuelt å overdra bygningsmassen vederlagsfritt til noen aktører. Kommunen ønsker ikke å kjøpe omsorgstjenester slik det er foreslått.

Saksopplysninger

Austertana Bo & Aktivitetssenter SUS er en gruppe som er nedsatt av Austertana bygdelag. De har rettet en henvendelse om å overta det tidligere aldershjemmet.

Omselskapet opplyses det: "Austertana Bo & Aktivitetssenter skal ha, aldershjems plasser og korttidsplasser/avlastningsplasser. Vi driver som et «non profit» selskap. Personalet kommer til å være hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og sykepleier".

Det foreslås å opprette 10 pleieplasser som et privat tilbud med en avtale om at kommunen kjøper disse plassene. Videre planlegges det vaskeri, bygdebakeri og et aktivitetstilbud til eldre i kjelleren og en nærbutikk.

Det er meningen å etablere et eiendomsselskap som skal eie bygget, og egne driftsselskap som skal stå ansvarlig for de ulike aktivitetene.

Administrasjonen har i brev 13. mai 2014 opplyst om at det ikke foreligger planer om å kjøpe private omsorgsplasser, og at kommunestyret har vedtatt å selge bygget etter gjeldende retningslinjer.

Kommunestyret behandlet saken sist den 27. februar i KST-sak 5/2014:

"Eiendommen Austertana eldresenter, gnr. 20 bnr. 104 blir ikke solgt nå, men blir utsatt som i vedtak sak 16.2013 der det står, salg av bygningsmassen utsettes til høsten 2014.

Kommunen annonserer salg av bygningsmassen medio juni hvor målet er salg i løpet av høsten 2014."

Vurdering

All tid det ikke foreligger planer om å kjøpe omsorgsplasser fra private aktører, vil det ikke være grunnlag for å inngå avtale med det nye selskapet. Administrasjonen har følgelig ikke vurdert det skisserte tilbudet verken med hensyn til kapasitet, kompetanse, internkontroll, brannsikring, lov om offentlige anskaffelser eller andre relevante forhold. Vi har følgelig heller ikke vurdert om eventuelt institusjonstilbud vil påvirke det øvrige tilbudet kommunen har, eller hvilke brukere som eventuelt skulle få sitt tilbud i det private tilbudet.

De øvrige aktivitetene berører ikke kommunen som kunde eller bruker slik de er beskrevet av initiativtakerne.

Kommunens økonomi gir ikke rom for å utvide dagens tilbud, kjøp av private plasser vil derfor medføre vesentlige endringer eller nedbygging av det kommunale tjenestetilbudet. Det er ikke hensiktsmessig å skape usikkerhet om det kommunale tilbudet umiddelbart etter den store omorganiseringsprosessen. Tvert imot er det all mulig grunn til å holde på en langsiktighet i tjenestetilbudet.

Dimensjoneringen av dagens pleie- og omsorgstilbud er nøye vurdert gjennom RO-rapporten. Det er ikke behov for flere plasser de nærmeste årene.

Det nylig vedtatte reglementet for salg av bygg her bestemmelser om ordinær utlysing og salg til høystbydende. Det planlagte selskapet må derfor by på lik linje med andre interessenter, vi har ikke mulighet til å fravike dette.

Siden vi ikke kan overdra bygget uten utlysing, og det ikke foreligger planer om å bruke private omsorgsplasser, er det ikke grunnlag for å gå videre med henvendelsen fra det planlagte eiendomsselskapet.

Austertana Bo & Aktivitetssenter SUS

Austertana

9845 Tana

29.04.14

Tana Kommune

V/rådmann

9845 Tana

Tilbud til Tana kommune om kjøp av Pleie plasser .

Austertana Bo & Aktivitetssenter ønsker å tilby Tana kommune å kjøpe pleieplasser hos oss. Her får dere litt informasjon om selskapet, og målsetningene for våres drift, håper der ser dette som interessant og tar kontakt for mere informasjon

Selskapet:

Austertana Bo & Aktivitetssenter skal ha, aldershjems plasser og korttids plasser/avlastnings plasser. Vi driver som et «non profitt» selskap. Personalet kommer til å være hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og sykepleier

Målsetning:

Institusjonen skal drives i samsvar med gjeldende lovgivning og de forskrifter som gjelder for slike institusjoner, og i overensstemmelse som gjelder for Tana kommunens pleie og omsorgsplan og plan for eldre omsorg.

Institusjonsplasser:

Vi kan tilby 10 aldershjemsplasser og 2 korttidsplasser/ avlastning plasser. Ved ledighet kan aldershjemsplasser omdisponeres til korttidsplasser/avlastning i henhold til kommunens behov.

Inntak:

Inntak og utskrivning følger kommunens regler, avdelingssykepleier fra Austertana Bo & Aktivitetssenter deltar i kommunens møter i inntaksrådet

Personalet:

Vi har ansettelsesmyndighet og arbeidsgiveransvar for institusjonens ansatte. Ansatte tilbys kompetanseheving i samsvar med kommunens plan for dette.

Styret:

Styret for Austertana Bo & Aktivitetssenter er ansvarlig for driften. Kommunen får etter behov tilsendt referat fra styremøtene

Tilsyn:

Fylkesmannen i Finnmark fører tilsyn med institusjonen med hjemmel i lov om sosiale tjenester

Kostnader:

Ved evt. interesse fra dere vil vi komme tilbake til pris/kostnader for dere ved kjøp av tjeneste hos oss

Med hilsen

Austertana Bo & Aktivitetssenter SUS

Austertana Bo & Aktivitetssenter SUS

Austertana

9845 Tana

29.04.14

Tana kommune

v/rådmann

9845 Tana

Forslag til fremtidig bruk og overtakelse av Austertana eldresenter.

Da det i kommunestyremøte 27.2.2014 ble diskutert et eventuelt salg av Austertana eldresenter, ble det sagt at det var ønskelig at bygda kom med forslag til videre bruk. Vi (arbeidsutvalget nedsatt av bygdemøte i regi av Austertana bygdelag) har nå hatt flere møter for å jobbe frem forslag til drift, og en avtale med kommunen om overtakelse av bygningsmassen tilknyttet eldresenteret.

Arbeidsutvalget har tatt utgangspunkt i de behov, og ønsker som fremkom da kommunen for noen år siden hadde bygdemøter. Her var fokus satt på næringsutvikling og arbeidsplasser i bygda utfra lokale muligheter og tradisjoner. Bygda har flere større mannsdominerte bedrifter, så for oss er det viktig å få skapt flere kvinnearbeidsplasser. Satsingen er også i tråd med strategier i kommunens samfunnsplan, hvor det fremkommer at det er viktig å satse på bygdene.

Planlagt bruk av bygget:

1. Vi har gjort en undersøkelse i bygda og funnet at det er 27 hjemmeboende personer mellom 70 og 90 år. Disse mottar i dag hjemmetjenester av forskjellige slag.
Vi ønsker å opprette 10 pleieplasser. Dagens eldre bor lengre hjemme, den dagen de må flytte trenger de pleieplasser.
Kommunen har en godt utbygd hjemmetjeneste, men mangler slik vi ser det pleie plasser. Vi ønsker derfor å starte et supplerende privat pleietilbud. Dette tilbudet vil ikke koste kommunen noe utfra de opplysninger vi har fått fra Helsedirektoratet. Det vi ønsker fra kommunen er en avtale om bruk av våre tjenester. Se eget vedlegg med forslag til avtale.
2. I byggets vaskeri er det ønskelig å få til en vaskeritjeneste for bygdas befolkning og næringsliv. Bygdas to bergverksbedrifter har sagt seg interessert i å bruke denne tjenesten.
3. Et gammelt ønske er et bygdebakeri – og det vil det være mulig å få til i bygget.
4. Kjelleren vil vi ta i bruk til en «generasjonshage» med aktivitetstilbud til de eldre. Dette er i tråd med regjeringens Demensplan 2015, hvor et av tre hovedsatsingsområder er tilrettelagte dag aktivitetstilbud. Aktivitetstilbudet er ment for både hjemme boende og beboere på pleiesenteret.
5. I den delen av bygget hvor det tidligere har vært to små leiligheter, kan det være mulig å få til en nærbutikk. Dette har vært et stort savn siden kolonialbutikken ble nedlagt.

Organisering av overtakelse og drift:

Det vil opprettes et eiendomsselskap som overtar bygget. Dette blir et «non-profit» selskap hvor alt overskudd går tilbake til drift av bygget. De øvrige tilbudene i bygget vil bli organisert som egne driftsselskap som betaler leie til eiendomsselskapet.

Vi vil videre gå ut med tilbud om «medlemstegning» hvor enkeltpersoner og bedrifter kan betale inn et beløp til en konto i Austertana omsorgsforening. Dette for å bidra til forankring og en «vi-følelse» rundt bygget og de planlagte aktiviteter i et slikt «allbrukshus». Pengene settes på sperret konto, og brukes til drift av bygget.

Begrunnelse for våre ønsker:

Behovet for pleietilbud til eldre vil øke sterkt kommende år som konsekvens av stigende andel eldre i befolkningen. SSBs statistikk viser at antall eldre (70 år +) i Tana kommune vil øke fra 395 til 534 personer allerede i perioden 2015 til 2025. (alternativ middels nasjonal vekst).

Bygda Austertana har 100 års erfaring med å drive eldreomsorg og vi ønsker å fortsette denne tradisjonen. Ved å gi oss en avtale om bruk av 10 pleieplasser i ti år slipper kommunen å bygge ut neste byggetrinn av omsorgsboligene, og dermed få mere tid til å evaluere bruken av de omsorgsboligene som nå er bygd ved Tana Bru.

Austertana er det største bygdesamfunnet utenom Tana Bru. Både kvartsittbruddet og landbruket trenger en attraktiv bygde for å kunne rekruttere nye arbeidstakere. Da trenger vi også kvinnearbeidsplasser og gode aktivitetstilbud til mennesker i alle aldre.

Tana kommune har vært flink til å oppfordre bygdene til næringsutvikling, og vi ønsker et godt samarbeid med kommunen. Da er vi helt sikre på at vi vil oppfylle kommunens visjon om å «skape det gode liv gjennom trygge arbeidsplasser og gode lokalsamfunn.»

Vi ber om at forslag til avtale for fremtidig bruk og overtakelse av Austertana eldresenter, tas opp til behandling på formannskapsmøtet i mai og kommunestyremøte i juni 2014.

For selskap under stiftelse:

Austertana Bo & Aktivitetssenter

v/Esther Utsi, Jan Jessen, Holger Jessen, Tom Ivar Utsi.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	66/2014	10.06.2014
Kommunestyret		12.06.2014

Regnskap og årsberetning 2013

Vedlegg

- 1 Årsregnskap 2013
- 2 Årsberetning 2013

Rådmannens forslag til vedtak

Årsregnskapet og årsberetningen for 2013 for Tana kommune, godkjennes slik det foreligger.

Saksopplysninger

Kommunen skal for hvert år utarbeide årsregnskap og årsberetning jfr. Kommunelovens § 47, 1. punktum.

Årsregnskapet skal omfatte alle økonomiske midler som disponeres for året, og anvendelsen av midlene. Alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avlegges.

Årsregnskapet skal utføres i overensstemmelse med god kommunal regnskapskikk.

Kommunestyret vedtar selv årsregnskapet. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet. Vedtaket må angi disponering av regnskapsmessig overskudd eller dekning av regnskapsmessig merforbruk jfr. Kommuneloven § 48, 3. punktum.

I følge regnskapsforskriftene § 10 skal årsregnskap og årsberetning vedtas av kommunestyret seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Revisjonsberetningen avgis av revisjonen til kommunestyret med kopi til kontrollutvalget, formannskap og administrasjonssjefen. Revisjonsberetningen skal avlegges senest 15. april. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Regnskapet ble sendt over til revisjon den 17/2. Revisjon har avgitt beretning den 28/5-13. I beretningen påpekes at Tana kommune ikke har brukt skattetrekkkonto jfr skattebetalingsloven § 5-12. Til dette er å bemerke at normalt blir skattetrekkkontoen benyttet, men i desember ble dette ikke gjort.

Kontrollutvalget får regnskap og årsberetning til behandling. Protokoll fra dette møtet vil bli ettersendt formannskapets medlemmer.

Årsregnskapet legges fram med i balanse. Da er det gjennomført strykninger av avsetning til disposisjonsfond på 952 000 kroner.

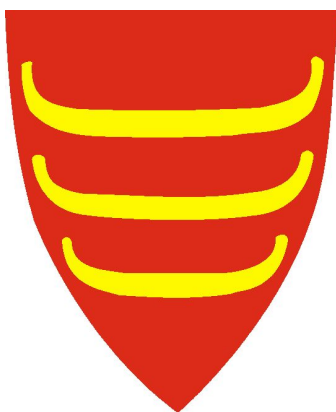
Investeringsregnskapet legges fram i balanse.

Vurdering

Regnskap

Tana kommune

2013

Vedtatt i kommunestyret den

Sak nr:

Innhold

Hovedoversikter	5
Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet.....	5
Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet	6
Balansen.....	6
Regnskap økonomisk oversikt – Drift	8
Regnskap økonomisk oversikt – Investering	11
Regnskapsskjema 1B – Drift	13
NOTE nr 1: Årsverk.....	14
NOTE nr 2: Selvkost.....	15
NOTE nr 3: Spesifikasjon over regnskapsmessig mindreforbruk – drift	16
NOTE nr 4: Avdrag på gjeld	16
NOTE nr 5: Gjeldsforpliktelse – type gjeld og fordeling mellom långivere	16
NOTE nr 6: Finansielle anleggsmidler – Obligasjoner	17
NOTE nr 7: Finansielle omløpsmidler.....	17
NOTE nr 8: Investeringer i nybygg og nyanlegg.....	18
NOTE nr 9: Anleggsmidler.....	33
NOTE nr 10: Interkommunalt samarbeid	33
NOTE nr 11: Kapitalkonto	34
NOTE nr 12: Avsetninger og bruk av avsetninger	36
Del 1 Alle fond avsetninger og bruk av avsetninger drifts- og investeringsregnskapet.....	36
Del 2 Disposisjonsfond avsetninger og bruk av avsetninger	36
Del 3 Bundet driftsfond avsetninger og bruk av avsetninger	37
Del 4 Ubundet investeringsfond avsetninger og bruk av avsetninger	37
Del 5 Bundet investeringsfond avsetninger og bruk av avsetninger.....	38
NOTE nr 13 Fordringer og gjeld til kommunale foretak og interkommunalt samarbeid	38
NOTE 14 Garantier gitt av kommunen.....	38
NOTE 15: Endring i arbeidskapital.....	40

Del 1 Endring i arbeidskapital bevilgningsregnskapet	40
Del 2 Endring i arbeidskapital balansen	41
NOTE 16: Pensjonsnote	43
NOTE 17: Aksjer og andeler	45
Note 18: Spesifikasjon av vesentlige poster i regnskapet	45
NOTE nr 19 Regnskapsprinsipper	45
NOTE nr 20 Organisering av kommunens virksomhet.....	48
NOTE nr 21 Ytelser til ledende personer	49
NOTE nr 22 Revisjonshonorarer.....	49
Oversikt mer-/mindreforbruk fordelt på virksomhetene.....	50
Driftsregnskap	53
Kapitalregnskap	66
Balanseregnskap.....	73

Hovedoversikter

Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet

	Regnskap 2013	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2012
Skatt på inntekt og formue	-57 527 959	-55 014 000	-54 465 000	-52 740 392
Ordinært rammetilskudd	-135 565 030	-137 202 000	-138 228 000	-132 499 804
Skatt på eiendom	-2 128 992	-2 487 100	-2 487 100	-2 421 006
Andre direkte eller indirekte skatter	-11 008	-20 000	-20 000	0
Andre generelle statstilskudd	-6 354 967	-5 636 500	-5 599 000	-6 713 041
Sum frie disponible inntekter	-201 587 956	-200 359 600	-200 799 100	-194 374 243
Renteinntekter og utbytte	-7 389 197	-7 287 000	-6 037 000	-6 031 658
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	7 983 643	7 041 948	8 541 948	9 431 200
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Avdrag på lån	10 906 774	8 150 000	8 150 000	9 193 075
Netto finansinntekter/-utgifter	11 501 220	7 904 948	10 654 948	12 592 617
Dekning av tidl års regnskm merforbruk	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	4 786 605	125 000	125 000	5 939 694
Til ubundne avsetninger	1 835 706	0	0	985 507
Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	-2 570 930	0	0	-476 633
Bruk av ubundne avsetninger	-601 988	-1 376 000	-1 376 000	-2 044 146
Bruk av bundne avsetninger	-5 833 479	-1 341 805	-341 805	-3 704 046
Netto avsetninger	-2 384 085	-2 592 805	-1 592 805	700 376
Overført til investeringsbudsjettet	10 692 090	250 000	0	4 953 373
Til fordeling drift	-181 778 731	-194 797 457	-191 736 957	-176 127 877
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	181 778 731	191 289 060	189 566 286	173 560 625
Merforbruk/mindreforbruk	0	-3 508 397	-2 170 671	-2 567 252

Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet

	Regnskap 2013	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2012
Investeringer anleggsmidler	72 057 780	71 717 870	61 596 500	42 647 720
Utlån og forskutteringer	1 862 000	0	0	1 308 000
Avdrag på lån	642 234	0	0	8 494 704
Avsetninger	8 461 298	36 800	0	8 762 758
Årets finansieringsbehov	83 023 312	71 754 670	61 596 500	61 213 182
Bruk av lånemidler	-59 793 898	-59 551 570	-52 288 660	-35 497 143
Salg av anleggsmidler	-1 000 000	-1 000 000	0	-12 840
Tilskudd til investeringer	-215 100	-715 100	0	-6 226 000
Motatte avdrag utlån	-5 656 137	-36 800	0	-2 467 042
Andre inntekter	-3 985 960	0	0	-1 042 723
Netto finansinntekter/-utgifter	-70 651 094	-61 303 470	-52 288 660	-45 245 748
Overført fra driftsregnskap	-10 692 090	-9 962 600	-9 307 840	-4 953 373
Bruk av avsetninger	-1 680 129	-488 600	0	-11 014 061
Sum finansiering	-83 023 314	-71 754 670	-61 596 500	-61 213 182
Merforbruk/mindreforbruk	-1	0	0	0

Balansen

Tekst	KOSTRA-art	2013	2012
Anleggsmidler	2.2	720 425 682	634 910 000
Faste eiendommer og anlegg	2.27	365 549 119	309 843 971
Utstyr, maskiner og transportmidler	2.24	17 288 115	19 513 916
Utlån	2.22-2.23	9 164 928	8 125 404
Aksjer og andeler	2.21	5 248 731	5 228 731

Pensjonsmidler	2.20	323 174 789	292 197 978
Omløpsmidler	2.1	93 745 762	107 338 400
Kortsiktige fordringer	2.13-2.14	34 852 837	38 068 379
Premieavvik	2.19	31 688 046	33 328 086
Aksjer og andeler	2.18	0	0
Sertifikater	2.12	0	0
Obligasjoner	2.11	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	2.10	27 204 879	35 941 935
<i>Sum eiendeler</i>		<i>814 171 444</i>	<i>742 248 400</i>
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital	2.5	-79 692 766	-65 195 827
Disposisjonsfond	2.56	-6 134 919	-5 109 729
Bundne driftsfond	2.51	-16 110 086	-17 156 960
Ubundne investeringsfond	2.53	-9 988 080	-2 248 462
Bundne investeringsfond	2.55	-505 331	-1 255 252
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	2.581	-4 212 670	-4 212 670
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	2.580	0	0
Regnskapsmessig overskudd (mindreforbruk)	2.5950	0	-2 570 930
Regnskapsmessig underskudd (merforbruk)	2.5900	0	0
Udisponert i investeringsregnskapet	2.5960	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	2.5970	0	0
Kapitalkonto	2.5990	-42 741 680	-32 641 825
Gjeld:			
Langsiktig gjeld	2.4	-691 614 371	-638 586 742

Penjonsforpliktelse	2.40	-399 054 432	-371 896 555
Ihenderhaverobligasjonslån	2.41-2.42	0	0
Sertifikatlån	2.43-2.44	0	0
Andre lån	2.45-2.49	-292 559 939	-266 690 187
Kortsiktig gjeld	2.3	-42 864 303	-38 469 509
Kassekredittlån	2.31	0	0
Annen kortsiktig gjeld	2.32-2.33	-42 864 303	-38 890 494
Premieavvik	2.39	0	420 984
<i>Sum egenkapital og gjeld</i>		<i>-814 171 441</i>	<i>-742 252 078</i>
Memoriakonti			
Memoriakonto	2.9	-2	0
Ubrukte lånemidler	2.9100-2.9110	14 167 474	36 555 672
Andre memoriakonti	2.9200	85 872 410	69 602
Motkonto for memoriakontiene	2.9999	-100 039 887	36 625 273

Regnskap økonomisk oversikt – Drift

		2013			2012
Tekst	KOSTRA-art	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	600	-8 815 636	-7 711 750	-7 726 750	-9 036 547
Andre salgs- og leieinntekter	620-670	-21 950 440	-21 068 970	-21 028 970	-20 956 576
Overføringer med krav til motytelse	700-780	-64 495 491	-39 231 907	-41 152 507	-59 375 720
Rammetilskudd	800	-135 565 030	-137 202 000	-138 228 000	-132 499 804
Andre statlige tilskudd	810	-6 354 967	-5 636 500	-5 599 000	-6 713 041
Andre overføringer	830-850, 880-895	-37 539	0	0	-508 681
Skatt på inntekt og formue	870	-57 527 959	-55 014 000	-54 465 000	-52 740 392

Eiendomsskatt "Annen fast eiendom"	875	-2 128 992	-2 487 100	-2 487 100	-2 421 006
Andre direkte og indirekte skatter	877	-11 008	-20 000	-20 000	0
Sum driftsinntekter Sum = B		-296 887 062	-268 372 227	-270 707 327	-284 251 765
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	010-089, 160-165	159 006 636	155 422 079	154 062 859	155 713 033
Sosiale utgifter	090-099	24 343 102	21 523 895	21 366 841	17 793 083
Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon	100-285 -(160-165)	41 851 680	40 698 008	41 914 608	42 331 409
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	300-380	18 909 577	21 753 831	30 182 831	19 401 625
Overføringer	400-490	34 423 869	20 950 874	12 994 374	29 470 622
Avskrivninger	590	18 557 820	0	0	17 737 810
Fordelte utgifter	690 + (290-790)	-1 437 428	-1 047 000	-1 047 000	-1 356 350
Sum driftsutgifter Sum = C		295 655 256	259 301 687	259 474 513	281 091 233
Brutto driftsresultat Sum = B-C		-1 231 806	-9 070 540	-11 232 814	-3 160 532
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	900-905	-7 389 197	-7 287 000	-6 037 000	-6 031 658
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	909	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån (sosial- og næringsutlån)	920-921	-19 600	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter Sum = E		-7 408 797	-7 287 000	-6 037 000	-6 031 658
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	500-501	7 983 643	7 041 948	8 541 948	9 431 199

Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	509	0	0	0	0
Avdragsutgifter	510-511	10 906 774	8 150 000	8 150 000	9 193 075
Utlån (sosial- og næringsutlån)	520-521	0	0	0	84 725
<i>Sum eksterne finansutgifter Sum = F</i>		18 890 417	15 191 948	16 691 948	18 708 999
Resultat eksterne finanstransaksjoner <i>Sum = E-F</i>		11 481 620	7 904 948	10 654 948	12 677 340
Motpost avskrivninger	990	18 557 820	0	0	17 737 810
Netto driftsresultat <i>Sum = I</i>		-8 308 005	-1 165 592	-577 866	-8 221 002
Bruk av tidligere års regnskapsmessige overskudd	930	-2 570 930	0	0	-476 633
Bruk av disposisjonsfond	940	-601 988	-1 376 000	-1 376 000	-2 044 146
Bruk av bundne driftsfond	950	-5 833 479	-1 341 805	-341 805	-3 704 046
<i>Sum bruk av avsetninger Sum = J</i>		-9 006 396	-2 717 805	-1 717 805	-6 224 825
Overført til investeringsregnskapet	570	10 692 090	250 000	0	4 953 373
Dekning av tidligere års regnskapsmessige underskudd	530	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	540	1 835 706	0	0	985 507
Avsetninger til bundne driftsfond	550	4 786 605	125 000	125 000	5 939 695
<i>Sum avsetninger Sum = K</i>		17 314 402	375 000	125 000	11 878 575
Årets regnskapsmessige overskudd (mindreforbruk)	580	0	-3 508 397	-2 170 671	-2 570 930

Regnskap økonomisk oversikt – Investering

Tekst	KOSTRA-art	2013	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	2012
Inntekter					
Salg av driftsmidler og fast eiendom	660-670	-1 000 000	-1 000 000	0	-12 840
Andre salgsinntekter	600-650	-3 985 960	0	0	-884 021
Overføringer med krav til motytelse	700-780	-4 998 287	-36 800	0	-1 999 692
Statlige overføringer	800-810	-215 100	-715 100	0	-200 000
Andre overføringer	830-895	0	0	0	-6 026 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	900-905	0	0	0	-158 703
<i>Sum inntekter Sum = L</i>		<i>-10 199 347</i>	<i>-1 751 900</i>	<i>0</i>	<i>-9 281 255</i>
Utgifter					
Lønnsutgifter	010-089, 160-165	1 719 118	0	0	1 052 331
Sosiale utgifter	090-099	245 885	0	0	208 990
Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon	100-285 -(160-165)	56 330 534	59 130 970	49 961 700	34 093 432
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	300-380	362 844	0	0	794 442
Overføringer	400-490	13 399 400	12 586 900	11 634 800	6 498 382
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	500-501	0	0	0	142
Fordelte utgifter	690 + (290-790)	0	0	0	0
<i>Sum utgifter Sum = M</i>		<i>72 057 780</i>	<i>71 717 870</i>	<i>61 596 500</i>	<i>42 647 720</i>
Finanstransaksjoner					
Avdragsutgifter	510-511	642 234	0	0	8 494 704
Utlån	520-521	1 842 000	0	0	1 308 000
Kjøp av aksjer og andeler	529	20 000	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	530	0	0	0	0

Avsetninger til ubundne investeringsfond	548	7 803 449	36 800	0	7 529 872
Avsetninger til bundne investeringsfond	550	657 849	0	0	1 232 886
<i>Sum finans- og finansieringstransaksjoner (utbetalinger og avsetninger) Sum = N</i>		10 965 532	36 800	0	18 565 462
Finansierungsbehov Sum O = M+N-L		72 823 965	70 002 770	61 596 500	51 931 928

<i>Dekket slik:</i>		2013	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	2012
Bruk av lån	910-911	-59 793 898	-59 551 570	-52 288 660	-35 497 143
Mottatte avdrag på utlån	920-921	-657 849	0	0	-467 350
Salg av aksjer og andeler	929	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	930	0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet	970	-10 692 090	-9 962 600	-9 307 840	-4 953 373
Bruk av disposisjonsfond	940	-208 528	-488 600	0	-2 111 549
Bruk av ubundne investeringsfond	948	-63 831	0	0	-6 088 500
Bruk av bundne driftsfond	950	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	958	-1 407 770	0	0	-2 814 012
<i>Sum finansiering Sum = R</i>		-72 823 966	-70 002 770	-61 596 500	-51 931 928
Udisponert i år	580	0	0	0	0
Udekket i år	980	0	0	0	0

Regnskapsskjema 1B – Drift

Ansvar		Regnskap 2013	Rev.budsj 2013	Oppr.budsj. 2013
Politisk virksomhet	Inntekter	180 544	0	0
	Utgifter	4 194 329	5 160 344	5 660 344
	Netto	4 013 785	5 160 344	5 660 344
Trossamfunn	Inntekter	0	0	0
	Utgifter	3 642 122	3 633 700	3 633 700
	Netto	3 642 122	3 633 700	3 633 700
Informasjon og service	Inntekter	5 594 331	2 621 200	2 466 200
	Utgifter	17 513 255	15 550 987	15 803 787
	Netto	11 918 924	12 929 787	13 337 587
Adm. Ledelse	Inntekter	666 905	0	0
	Utgifter	3 126 368	2 202 574	2 202 574
	Netto	2 459 463	2 202 574	2 202 574
Økonomi	Inntekter	908 762	365 279	365 279
	Utgifter	5 812 312	5 555 926	5 535 576
	Netto	4 903 551	5 190 647	5 170 297
Personal	Inntekter	362 446	0	0
	Utgifter	2 968 571	-1 308 796	-1 314 996
	Netto	2 606 124	-1 308 796	-1 314 996
Grunnskoler	Inntekter	12 626 361	9 150 632	9 150 632
	Utgifter	51 782 291	45 172 013	43 452 934
	Netto	39 155 930	36 021 381	34 302 302
Losa og voksenopplæring	Inntekter	1 750 072	1 265 742	1 265 742
	Utgifter	1 415 846	1 336 908	1 329 298
	Netto	-334 226	71 166	63 556
Barnhager	Inntekter	1 600 310	1 617 000	1 617 000
	Utgifter	12 520 595	12 905 349	12 496 587
	Netto	10 920 285	11 288 349	10 879 587
Helsetjenester	Inntekter	6 194 448	6 280 000	6 280 000
	Utgifter	18 671 439	18 853 307	20 428 457
	Netto	12 476 991	12 573 307	14 148 457
Pleie- og omsorgstjenester	Inntekter	10 993 144	10 130 561	10 130 561
	Utgifter	56 825 254	55 498 312	54 747 185
	Netto	45 832 111	45 367 751	44 616 624
Hjelpetjenester	Inntekter	13 594 809	11 874 904	11 874 904
	Utgifter	44 029 651	39 118 179	38 614 690
	Netto	30 434 842	27 243 275	26 739 786
Utviklingsavdelingen	Inntekter	6 250 613	3 610 670	3 361 270
	Utgifter	14 141 882	13 473 726	13 331 483
	Netto	7 891 270	9 863 056	9 970 213
Bygningsdrift	Inntekter	6 015 636	4 927 428	4 053 705
	Utgifter	20 788 069	20 044 918	19 842 722
	Netto	14 772 432	15 117 490	15 789 017
Annleggsdrift	Inntekter	16 997 808	14 909 251	14 709 251
	Utgifter	19 425 632	19 013 117	18 252 807
	Netto	2 427 825	4 103 866	3 543 556

Utgifter/inntekter felles	Inntekter	31 827 765	2 306 960	5 680 683
	Utgifter	20 485 068	4 138 123	6 504 365
	Netto	-11 342 697	1 831 163	823 682
Til fordeling drift		181 778 731	191 289 060	189 566 286
Fordelt til drift		181 778 731	191 289 060	189 566 286
		0	0	0

NOTE nr 1: Årsverk

Tekst	2013	2012	2011
Antall årsverk	278,08	339	
Antall ansatte	430	410	325
Antall kvinner	307	291	242
% andel kvinner	71,40 %	70,98	74,47
Antall menn	123	119	83
% andel menn	28,60 %	29,02	25,54
Antall kvinner ledende stillinger	15	13	10
% andel kvinner i ledende stillinger	65,22 %	61,91	58,83
Antall menn i ledende stillinger	8	8	7
% andel menn i ledende stillinger	34,78 %	38,1	41,18

Fordeling heltid/deltid

Tekst	2013	2012	2011
Antall deltidsstillinger			
Antall ansatte i deltidsstillinger	237	107	152
Antall kvinner i deltidsstillinger	172	88	117
% andel kvinner i deltidsstillinger	72,57 %	82,25	76,97
Antall menn i deltidsstillinger	65	19	35
% andel menn i deltidsstillinger	27,43 %	17,76	23,03

NOTE nr 2: Selvkost

Selvkostområde VANN	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Brukerbetalinger/salgsinntekt	5 636 501	5 735 746	6 263 014
Direkte kostnader	3 144 424	2 669 812	2 458 179
Indirekte kostnader		750 325	655 784
Netto kapitalkostnader		1 490 176	1 456 091
Overskudd/underskudd	2 492 077	825 433	1 692 960
Selvkostandel	179 %	117 %	137 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond		825 413	1 629 960

(alle beregninger eks mva)

Selvkostområde AVLØP	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Brukerbetalinger/salgsinntekt	2 971 640	3 223 001	3 623 876
Direkte kostnader	2 688 020	2 373 184	2 850 084
Indirekte kostnader		657 760	574 270
Netto kapitalkostnader		851 772	371 496
Overskudd/underskudd	283 620	-659 715	-171 974
Selvkostandel	111 %	83 %	95 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond		-659 715	

(alle beregninger eks mva)

Selvkostområde SLAM	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Brukerbetalinger/salgsinntekt	1 909 620	1 896 559	1 843 404
Direkte kostnader	2 172 000	2 155 314	1 582 348
Indirekte kostnader		39 134	34 884
Netto kapitalkostnader		-45 140	-40 483
Overskudd/underskudd	-262 380	-252 749	266 655
Selvkostandel	88 %	88 %	117 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond		-252 749	266 655

(alle beregninger eks mva)

Selvkostområde RENOVASJON	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Brukerbetalinger/salgsinntekt	3 824 390	3 717 775	3 582 896
Direkte kostnader	3 763 000	3 783 091	3 629 915
Indirekte kostnader		43 035	38 265
Netto kapitalkostnader		-1 464	-3 659
Overskudd/underskudd	61 390	-106 887	-81 625
Selvkostandel	102 %	97 %	98 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond		-106 887	78 826

(alle beregninger eks mva)

NOTE nr 3: Spesifikasjon over regnskapsmessig mindreforbruk – drift

Regnskapsmessig merforbruk	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Tidligere opparbeidet mindreforbruk		2 570 930	476 633
Årets disponering av mindreforbruk		-2 570 930	-476 633
Nytt mindreforbruk i regnskapsåret	3 508 397	0	2 570 930
		0	
Totalt mindreforbruk til disponering			

NOTE nr 4: Avdrag på gjeld

Avdrag	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Betalt avdrag	8 150 000	10 906 774	9 193 075
Beregnet minste lovlige avdrag		8 840 402	7 489 261
Differanse	8 150 000	2 066 372	1 703 814
@ Kommunen betaler mer enn lovens krav til minste avdrag.			

NOTE nr 5: Gjeldsforpliktelse – type gjeld og fordeling mellom långivere

Tekst	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Kommunens samlede lånegjeld	308 600 854	257 984 375
Fordelt på følgende kreditorer:		

Kommunal bank fast rente	35 190 640	68 143 960
Kommunal bank flytende rente	199 257 663	145 810 965
Klp bank fast rente	33 507 150	35 732 400
Klp bank flytende rente	7 383 720	8 306 690
Kommunale foretak KF	33 261 681	29 789 107

Det er i regnskapsåret utgiftsført avdrag på lånegjeld med til sammen kr 10 906 774. Minste lovlige avdrag etter kl § 50 nr 7 utgjør kr 8 840 402,27

NOTE nr 6: Finansielle anleggsmidler – Obligasjoner

Tana kommune har ingen finansielle anleggsmidler - obligasjoner

NOTE nr 7: Finansielle omløpsmidler

Tana kommune har ingen finansielle omløpsmidler

NOTE nr 8: Investeringer i nybygg og nyanlegg

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
1200	Fellestjenester	445 500	174 169	0	174 169	271 331	
	Finansiering :						
	Bruk av lån	392 040	146 302		146 302		
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	53 460	27 867		27 867		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	445 500	174 169				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		271 331				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
1210	It drift	2 837 500	2 645 104	0	2 645 104		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	2 383 500	2 221 887		2 221 887	161 613	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	454 000	423 217		423 217		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	2 837 500	2 645 104				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		192 396				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
6100	Flygel	165 000	165 000	0	165 000		
	Finansiering :						
	Bruk av lån		0			0	
	Bruk av invest.fond	138 600	138 528		138 528		
	Overført fra drift momskomp	26 400	26 472		26 472		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	165 000	165 000				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		0				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
701	Helsesenter ny avdeling	42 500 000	42 175 503	0	42 175 503		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	35 700 000	35 504 521		35 504 521	195 479	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	6 800 000	6 595 982		6 595 982		
	Refusjoner		75 000		75 000		
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	42 500 000	42 175 503				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		0				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
711	Tana rådhus planlegging	380 000	168 482	0	168 482		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	380 000	141 525		141 525	238 475	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		26 957		26 957		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	380 000	168 482				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		211 518				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
720	Boftsa oppvekstsenter		26 200	0	26 200		
	Finansiering :						
	Bruk av lån		26 200		26 200	-26 200	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		0				
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering		26 200				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-26 200				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
722	Elektronisk låsesystem	375 000	249 272		249 272		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	315 000	209 388		209 388	105 612	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	60 000	39 884		39 884		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	375 000	249 272				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		125 728				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
723	Rådhuset/Miljøbygget fjernvarme	337 000	161 774		161 774		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	337 000	135 890		135 890	201 110	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		25 884		25 884		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	337 000	161 774	0			
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		175 226				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
725	Rådhuset fjernarkiv	1 229 300	972 365	0	972 365		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	1 229 300	822 982		822 982	406 318	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		149 383		149 383		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	1 229 300	972 365				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		256 935				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
731	PU boliger	0	527 728	0	527 728		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	0	0		0	0	
	Bruk av invest.fond		-3 494 547		-3 494 547		
	Overført fra drift momskomp	0	22 275		22 275		
	Refusjoner	0	4 000 000		4 000 000		
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	0	527 728				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-527 728				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
737	Miniatyrskytebane	0	9 780	0	9 780		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	0	9 780		9 780	-9 780	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	0	0		0		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	0	9 780				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-9 780				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
741	Utvidelse av brannstasjonen	500 000	892 363	0	892 363		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	420 000	776 757		776 757	-356 757	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	80 000	115 606		115 606		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	500 000	892 363				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-392 363				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
742	Varmestyring Boftsa	250 000	240 537	0	240 537		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	210 000	202 415		202 415	7 585	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	40 000	38 122		38 122		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	250 000	240 537				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		9 463				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
743	Oppgradering Tana rådhus	10 625 000	12 911 651	0	12 911 651		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	8 925 000	10 868 878		10 868 878	-1 943 878	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	1 700 000	2 042 773		2 042 773		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	10 625 000	12 911 651				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-2 286 651				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
745	Nytt FIG lager	1 570 000	1 943 100	0	1 943 100		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	510 000	643 304		643 304	-133 304	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	60 000	299 796		299 796		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt	1 000 000	1 000 000		1 000 000		
	Sum finansiering	1 570 000	1 943 100				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-373 100				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
746	Sirma skole	549 000	348 987	0	348 987		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	461 160	293 149		293 149	168 011	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	87 840	55 838		55 838		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt	0	0		0		
	Sum finansiering	549 000	348 987				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		200 013				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
748	Ny sentrum skole	250 000	275 096	0	275 096		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	250 000	250 106		250 106	-106	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp	0	24 990		24 990		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt	0	0		0		
	Sum finansiering	250 000	275 096				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-25 096				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
801	Skiippagurra renseanlegg	0	294 217	0	294 217		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	0	294 217		294 217	-294 217	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		0				
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	0	294 217				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-294 217				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
805	Austertana vannverk	500 000	602 765	0	602 765		
	Finansiering:						
	Bruk av lån	500 000	602 765		602 765	-102 765	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		0				
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	500 000	602 765				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-102 765				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
806	Alleknjarg vannverk	112 880	141 590	0	141 590		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	112 880	141 590		141 590	-28 710	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		0				
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	112 880	141 590				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-28 710				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
808	Torhop Havn	1 000 000	325 918	0	325 918		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	520 000	60 022		60 022	459 978	
	Bruk av invest.fond		0		0		
	Overført fra drift momskomp	264 900	50 796		50 796		
	Refusjoner	215 100	215 100		215 100		
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	1 000 000	325 918				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		674 082				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
816	Bølgedempere Sjursjok	0	173 387	0	173 387		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	0	5 645		5 645	-5 645	
	Bruk av invest.fond		0		0		
	Overført fra drift momskomp	0	27 742		27 742		
	Refusjoner	0	140 000		140 000		
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	0	173 387				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-173 387				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
826	Vannledning Lismajvre	500 000	827 740	0	827 740		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	500 000	827 740		827 740	-327 740	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		0				
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	500 000	827 740				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-327 740				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
829	Servicebygg i Torhop	4 150 000	3 861 314	0	3 861 314		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	3 650 000	3 251 338		3 251 338	398 662	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		609 976		609 976		
	Refusjoner	500 000	0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	4 150 000	3 861 314				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		288 686				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
831	Kunstgressbane	500 000	163 299	0	163 299		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	407 500	157 299		157 299	250 201	
	Bruk av invest.fond	350 000	0		0		
	Overført fra drift momskomp	30 000	6 000		6 000		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	787 500	163 299				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		624 201				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
833	Fortau Maskevarreveien		290 770	0	290 770		
	Finansiering :						
	Bruk av lån		271 019		271 019	-271 019	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		19 751		19 751		
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	0	290 770				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-290 770				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
834	Gatellys Kathrine Johnsens geaidnu	0	46 243	0	46 243		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	0	0		0	0	
	Bruk av invest.fond		-53 757		-53 757		
	Overført fra drift momskomp	0	0		0		
	Refusjoner		100 000		100 000		
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	0	46 243				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-46 243				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
835	Ny vannledning til Polmak	2 250 000	964 900	0	964 900		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	2 250 000	964 900		964 900	1 285 100	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		0				
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	2 250 000	964 900				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		1 285 100				

Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.13	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
837	Fortau Per Fokstad Geidnu	75 000	270 688	0	270 688		
	Bruk av lån	63 000	10 829		10 829	52 172	
	Bruk av invest.fond		43 310		43 310		
	Overført fra drift momskomp	12 000	0				
	Refusjoner		216 549		216 549		
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	75 000	270 688				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-195 688				
Konto	Prosjekt	Vedtatt k.overslag	Kostnad Pr. 31.12.12	Tidligere medgått	Medgått i året	Overført ubrukt	Til senere dekning
840	Elektronisk ledningskartverk	172 500	187 225	0	187 225		
	Finansiering :						
	Bruk av lån	172 500	187 225		187 225	-14 725	
	Bruk av invest.fond		0				
	Overført fra drift momskomp		0				
	Refusjoner		0				
	Salgsinntekt		0				
	Sum finansiering	172 500	187 225				
	Avvik kostnad-finansiering		0				0
	Avvik vedtatt budsjett - medgått kostnad		-14 725				

NOTE nr 9: Anleggsmidler

Tekst	Gruppe 1	Gruppe 2 og 3	Gruppe 4, 5 og 6	Gruppe 7 og 8	Gruppe 9 og 10
Bokført verdi 1/1-13	14 591 775,00	4 922 141,00	33 355 775,00	207 916 927,00	68 240 333,00
Akkumulerte avskrivninger					
Tilgang i regnskapsåret	3 006 498,00	165 000,00	5 445 434,00	3 945 725,00	59 474 510,00
Avgang i regnskapsåret*					
Avskrivninger i regnskapsåret	4 704 700,00	692 599,00	3 917 260,00	6 674 521,00	2 568 740,00
Nedskrivninger					
Reverserte nedskrivninger					
Bokført verdi	12 893 573,00	4 394 542,00	34 883 949,00	205 188 131,00	125 146 103,00

NOTE nr 10: Interkommunalt samarbeid

Tana kommune er deltaker i Kontrollutvalgan IS

NOTE nr 11: Kapitalkonto

Debetposter i året:

Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	18 557 820,00
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00
Salg aksjer/andeler	0,00
Nedskrivning aksjer/andeler	0,00
Avdrag på utlån - sosiale utlån	19 600,00
Avdrag på utlån - andre utlån	675 442,37
Avskrivning på utlån - sosiale utlån	0,00
Avskrivning på utlån - andre utlån	107 433,90
Bruk av lånemidler	59 793 897,77
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	27 157 877,00
Endring pensjonsmidler SPK	

1.1 2013 Saldo (kapital)

Kreditposter i året:

Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	72 037 167,00
Oppskrivning fast eiendom/anlegg	0,00
Kjøp av aksjer/andeler	20 000,00
Oppskrivning av aksjer/andeler	0,00
Utlån - sosiale utlån	0,00
Utlån - andre utlån	1 842 000,00
Avdrag på eksterne lån	11 535 948,20
Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	
Endring pensjonsmidler SPK	2 001 097,00

Endring pensjonsmidler KLP

Endring pensjonsmidler andre selskap

Urealisert kurstap utenlandslån

Balanse (kapital)

42 741 680,00

149 053 751,04

Endring pensjonsmidler KLP

2 199 951,00

Endring pensjonsmidler andre selskap

26 775 763,00

Urealisert kursgevinst utenl.lån

149 053 751,04

NOTE nr 12: Avsetninger og bruk av avsetninger

Del 1 Alle fond avsetninger og bruk av avsetninger drifts- og investeringsregnskapet

Alle fond	KOSTRA-art	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Avsetninger til fond	SUM(530:550)+580	15 083 609,44	18 258 889,87
Bruk av avsetninger	SUM(930:958)	-10 686 525,02	-17 238 885,93
Til avsetning senere år	980	0,00	0,00
Netto avsetninger		4 397 084,42	1 020 003,94

Del 2 Disposisjonsfond avsetninger og bruk av avsetninger

Disposisjonsfond	Kostra art/balanse	Regnskap 2013	Regnskap 2012
IB 0101	2.56	5 109 728,98	8 279 917,11
Avsetninger driftsregnskapet	540	1 835 706,45	985 507,09
Bruk av avsetninger driftsregnskapet	940	-601 988,00	-2 044 146,00
Bruk av avsetninger investerings-regnskapet	940	-208 528,47	-2 111 549,42
UB 31.12	2.56	6 134 918,96	5 109 728,98

UB 31.12 viser saldoen på disposisjonsfondet. Fondet er til kommunestyrets frie disposisjon til drifts- og investeringsformål. Kommunestyret har gjort vedtak om disponering av kr 2 296 991. Disponering til andre formål krever nytt vedtak av kommunestyret. For den resterende del fondets midler kr 3 837 927,96 er det ikke gjort vedtak om disponering til konkrete formål

Del 3 Bundet driftsfond avsetninger og bruk av avsetninger

Bundet driftsfond	Kostra art/balanse	Regnskap 2013	Regnskap 2012
IB 0101	2.51	17 156 959,75	0,00
Avsetninger	550	4 786 604,82	5 939 694,69
Bruk av avsetninger	950	-5 833 478,63	-3 704 045,55
UB 31.12	2.51	16 110 085,94	17 156 959,75

UB 31.12 viser saldoen på bundet driftsfond. Bruk av fondets midler er bundet til bestemte formål og kan ikke endres av kommunestyret.

Del 4 Ubundet investeringsfond avsetninger og bruk av avsetninger

Ubundet investerings fond	Kostra art/balanse	Regnskap 2013	Regnskap 2012
IB 0101	2.53	2 248 461,61	0,00
Avsetninger	548	7 803 448,80	7 529 872,38
Bruk av avsetninger	948	-63 830,64	-6 088 500,00
UB 31.12	2.53	9 988 079,77	2 248 461,61

UB 31.12 viser saldoen på ubundet investeringsfond. Fondet er til kommunestyrets frie disposisjon til investeringsformål. Kommunestyret har gjort vedtak om disponering til investeringer på kr 187 500. Disponering til andre investeringsformål krever nytt vedtak av kommunestyret. For den resterende del fondets midler kr 9 800 579,77 er det ikke gjort vedtak om disponering til konkrete investeringsformål

Del 5 Bundet investeringsfond avsetninger og bruk av avsetninger

Bundet investerings fond	Kostra art/balanse	Regnskap 2013	Regnskap 2012
IB 0101	2.55	1 255 251,75	0,00
Avsetninger	550	657 849,37	1 232 885,89
Bruk av avsetninger	950		0,00
Bruk av avsetninger	958	-1 407 769,66	
UB 31.12	2.55	505 331,46	1 255 251,75

UB 31.12 viser saldoen på bundet investeringsfond. Bruk av fondets midler er bundet til bestemte investeringsformål og kan ikke endres av kommunestyret.

NOTE nr 13 Fordringer og gjeld til kommunale foretak og interkommunalt samarbeid

Tekst	31.12.2013	31.12.2012
Fordring til Tana kommunale eiendomsselskap	1 168 434	60 534

NOTE 14 Garantier gitt av kommunen

NOTE Garantier gitt av kommunen – nedkvittert per 31.12			
Garanti gitt til	Opprinnelig garanti	Garantibeløp pr 31.12	Garantien utløper
Gjeddevann vannverk AL, Komm.banken	800 000	352 000	01.09.2023
Gjeddevann vannverk AL, Komm.banken	600 000	395 959	15.05.2024

Polmak og Tana kirkelige fellesråd, Komm.bank	2 600 000	2 166 610	17.09.2029
Tana arbeidsservice AS, Komm.banken	2 052 471	1 389 083	01.10.2020
Tana Montessoriforening, Sparebanken NN	1 000 000	1 000 000	01.08.2014
Øst Finnmark Avfallsselskap	7 152 383	4 924 919	01.08.2014
Sum garantier	12 204 854	10 228 571	

NOTE 15: Endring i arbeidskapital

Del 1 Endring i arbeidskapital bevilgningsregnskapet

Anskaffelse av midler		Regnskap 2013	Regnskap 2012
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(600:670; 700:780;800:895)	-296 822 590,38	-284 251 765,15
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(600:670; 700:770;800:895)	-10 199 347,35	-9 122 552,33
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-67 860 543,81	-42 154 854,57
Sum anskaffelse av midler	S	-374 882 481,54	-335 529 172,05
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(010:285;300:480) -690	277 032 964,81	263 353 422,95
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(010:285;300:480) -690	72 057 780,32	42 647 577,75
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(500:529)	21 394 650,90	28 511 845,38
Sum anvendelse av midler		370 485 396,03	334 512 846,08
Anskaffelse - anvendelse av midler	U=W	-4 397 085,51	-1 016 325,97
Endring i ubrukte lånemidler	Bal: 2.91(Rt) - 2.91(Rt-1)	22 388 197,77	-15 639 776,69

Endring i arbeidskapital	V	-17 991 112,26	16 656 102,66
---------------------------------	----------	-----------------------	----------------------

Del 2 Endring i arbeidskapital balansen

Tekst	Konto	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Omløpsmidler	2.1		
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	-3 215 541,43	2 743 556,01
Endring aksjer og andeler	2.18	0,00	0,00
Premieavvik	2.19	1,00	5 652 370,00
Endring sertifikater	2.12	0,00	0,00
Endring obligasjoner	2.11	0,00	0,00
Endring betalingsmidler	2.10	-8 737 056,42	9 000 785,27
Endring omløpsmidler		-11 952 596,85	17 396 711,28
Kortsiktig gjeld	2.3		
Endring kassekredittlån	2.31	0,00	0,00
Endring annen kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	3 973 809,59	740 615,57
Premieavvik	2.39	420 984,47	0,00
Endring arbeidskapital		-16 347 390,91	16 656 095,71

Differanse på endring arbeidskapital 3680 vurderes til å være uvesentlig.

NOTE 16: Pensjonsnote

	2012				2013			
Hovedstørrelser fra aktuarberegning - TANA	DnB	KLP	SPK	Sum	DnB	KLP	SPK	Sum
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	12 849 598	1 459 746	3 775 523	18 084 867	14 148 606	1 747 312	4 114 366	20 010 284
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	11 217 509	1 597 949	2 635 503	15 450 961	10 710 135	1 551 137	2 517 754	14 779 026
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	10 756 865	1 638 121	2 095 187	14 490 173	11 175 901	1 613 893	1 964 410	14 754 204
Administrasjonskostnader	1 144 260	91 803	113 017	1 349 080	1 543 470	117 185	103 704	1 764 359
Premieinnbetaling inkl adm.kostnader	20 813 213	2 250 670	4 267 231	27 331 114	17 800 258	1 842 990	3 979 164	23 622 412
Utbetalte pensjoner	6 217 629	850 732	0	7 068 361	5 969 323	957 010	0	6 926 333
Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 - nr 4 (u/adm)	0	0	0	0	0	0	0	0
Påløpte pensjonsforpliktelse 01.01.06(re-estimert)	252 386 798	34 475 590	58 566 739	345 429 127	270 738 038	37 509 606	62 943 850	371 191 494
Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.06	270 236 276	36 682 553	64 977 765	371 896 594	289 627 456	39 851 045	69 575 970	399 054 471
Verdi av pensjonsmidler 01.01.06 (virkelig verdi)	188 853 699	29 129 948	41 122 617	259 106 264	218 374 285	31 893 467	43 221 111	293 488 863
Estimert verdi av pensjonmidler 31.12.06 (forventet verdi)	213 061 888	32 076 204	47 372 018	292 510 110	239 837 651	34 276 155	49 060 981	323 174 787
Netto pensjonsforpliktelse 01.01.06 (re-estimert/virkelig)	63 533 099	5 345 642	17 444 122	86 322 863	52 363 753	5 616 139	19 722 739	77 702 631
Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12.06	57 174 388	4 606 349	17 605 747	79 386 484	49 789 805	5 574 890	20 514 989	75 879 684
Årets netto pensjonskostnad § 13-1 nr c og § 13-3 nr a								
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	12 849 598	1 459 746	3 775 523	18 084 867	14 148 606	1 747 312	4 114 366	20 010 284
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	11 217 509	1 597 949	2 635 503	15 450 961	10 710 135	1 551 137	2 517 754	14 779 026
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-10 756 865	-1 638 121	-2 095 187	-14 490 173	-11 175 901	-1 613 893	-1 964 410	-14 754 204
Netto pensjonskostnad eks adm.	13 310 242	1 419 574	4 315 839	19 045 655	13 682 840	1 684 556	4 667 710	20 035 106
Beregnet premieavvik § 13-1 nr d og § 13-4 nr a(evt b)								
Premieinnbetaling ekskl. Administrasjonskostnader	19 668 953	2 158 867	3 842 080	25 982 034	16 256 788	1 725 805	3 875 460	21 858 053
Årets netto pensjonskostnad	13 310 242	1 419 574	4 315 839	19 045 655	13 682 840	1 684 556	4 667 710	20 035 106
Premieavvik	6 358 711	739 293	-473 759	6 936 379	2 573 948	41 249	-792 250	1 822 947
Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 12	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultatføring av pensjonskostnad								
Netto pensjonskostnad eks adm.	13 310 242	1 419 574	4 315 839	19 045 655	13 682 840	1 684 556	4 667 710	20 035 106
Resultatført premieavvik	2 703 265	205 005	-107 708	2 800 562	3 339 137	278 934	-155 084	3 462 986
Amortisering av premieavvik tidligere år	0	0	0	0	0	0	0	0

Adm kostnad	1 144 260	91 803	113 017	1 349 080	1 543 470	117 185	103 704	1 764 359
Resultatført pensjonskostnad	17 157 767	1 716 382	4 321 148	23 195 297	18 565 447	2 080 675	4 616 330	25 262 451

Akkumulert og amortisert premieavvik § 13-1 nr e og § 13-4 nr c,d,e

Antall år premieavvik skal dekkes inn på (1 eller 15)	10	10	10	10	10	10	10	10
Akkumulert premieavvik 31.12 å.f	28 621 568	1 901 274	-1 018 437	29 504 404	32 277 013	2 435 563	-1 384 488	33 328 088
	2 703 265	205 005	-107 708	2 950 440	3 339 137	278 934	-155 084	3 332 809
Arbeidsgiveravgift	0	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulert premieavvik 31.12	32 277 013	2 435 563	-1 384 488	33 490 343	31 511 825	2 197 878	-2 021 654	31 818 226
Arbeidsgiveravgift av 16	0	0	0	0	0	0	0	0

Årets estimatavvik § 13-3 nr c og d

Estimatavvik forpliktelse	-15 491 408	1 354 260	5 729 127	-8 408 021	-501 762	-827 053	2 033 915	705 100
Estimatavvik pensjonsmidler	-5 436 515	-1 487 122	-6 157 163	-13 080 800	5 312 397	-182 737	-4 150 907	978 753
Netto estimatavvik	-20 927 923	-132 862	-428 036	-21 488 821	4 810 635	-1 009 790	-2 116 992	1 683 853

Spesifisert pensjonsforpliktelse § 13-1 nr a og e og § 13-2 nr c

Påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.å.f	-236 895 390	-35 829 850	-64 295 866	-337 021 106	-270 236 276	-36 682 553	-64 977 765	-371 896 594
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-12 849 598	-1 459 746	-3 775 523	-18 084 867	-14 148 606	-1 747 312	-4 114 366	-20 010 284
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-11 217 509	-1 597 949	-2 635 503	-15 450 961	-10 710 135	-1 551 137	-2 517 754	-14 779 026
Utbetalte pensjoner	6 217 629	850 732	0	7 068 361	5 969 323	957 010	0	6 926 333
Amortisert estimatavvik - forpliktelse	-15 491 408	1 354 260	5 729 127	-840 802	-501 762	-827 053	2 033 915	70 510
				0				0
Estimert påløpt pensjonsforpliktesle 31.12 = UB	-270 236 276	-36 682 553	-64 977 765	-364 329 375	-289 627 456	-39 851 045	-69 575 970	-399 689 061

Spesifisert pensjonsmidler § 13-1 nr a og e og § 13-2 nr c

Verdi av pensjonsmidler 31.12	194 290 214	30 617 070	47 279 780	272 187 064	213 061 888	32 076 204	47 372 018	292 510 110
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	10 756 865	1 638 121	2 095 187	14 490 173	11 175 901	1 613 893	1 964 410	14 754 204
Premieinnbetaling ekskl. Administrasjonskostnader	19 668 953	2 158 867	3 842 080	25 982 034	16 256 788	1 725 805	3 875 460	21 858 053
Utbetalte pensjoner	-6 217 629	-850 732	0	-7 068 361	-5 969 323	-957 010	0	-6 926 333
Amortisert estimatavvik - midler	-5 436 515	-1 487 122	-6 157 163	-1 308 080	5 312 397	-182 737	-4 150 907	97 875
Estimert pensjonsmidler 31.12.2006 = UB	213 061 888	32 076 204	47 059 884	304 282 830	239 837 651	34 276 155	49 060 981	322 293 909

Netto balanseført pensjonsforpliktelse	-57 174 388	-4 606 349	-17 917 881	-60 046 545	-49 789 805	-5 574 890	-20 514 989	-77 395 152
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	0	0	0	0	0	0	0	0

NOTE 17: Aksjer og andeler

Org. Nr	Selskap	Pålydende	Eier andel %	Bokført verdi
971 539 917	Finnmark kommunerevisjon	54 500		54 500
971 186 801	Tana kommunale eiendomsselskap KF	600 000	100	600 000
976 034 503	Samisk nærings- og utredningssenter as	800 000	88	50 000
981 337 809	Tana Arbeidsservice AS	180 000	72	100 000
984 863 268	Indre-Finnmark Utviklingsselskap AS	200 000	25	100 000
971 058 854	Varanger Kraft AS	400 000	13	400 000
962 372 767	Øst-Finnmark Avfallselskap ANS	2 345 731	31	2 345 131
870 076 762	Gjeddevann Vannverk A/L, 26 andeler á 3.000	78 000	8	78 500
992 106 913	Tanahall AS	1 500 000		1 500 000
910 568 183	Biblioteksentralen A/L, 2 andeler á kr 300	600	0	600
	Rekrutterings og sevicebygg Torhop SA	20 000		20 000
SUM		6 178 831		5 248 731

Note 18: Spesifikasjon av vesentlige poster i regnskapet

Det er utgiftsført 5 061 000 som var ført som fordring mot en kommune samtidig som det var motatt refusjon fra staten for utgifter til ressurskrevende bruker.

NOTE nr 19 Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens og fylkeskommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelet kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jfr kl § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

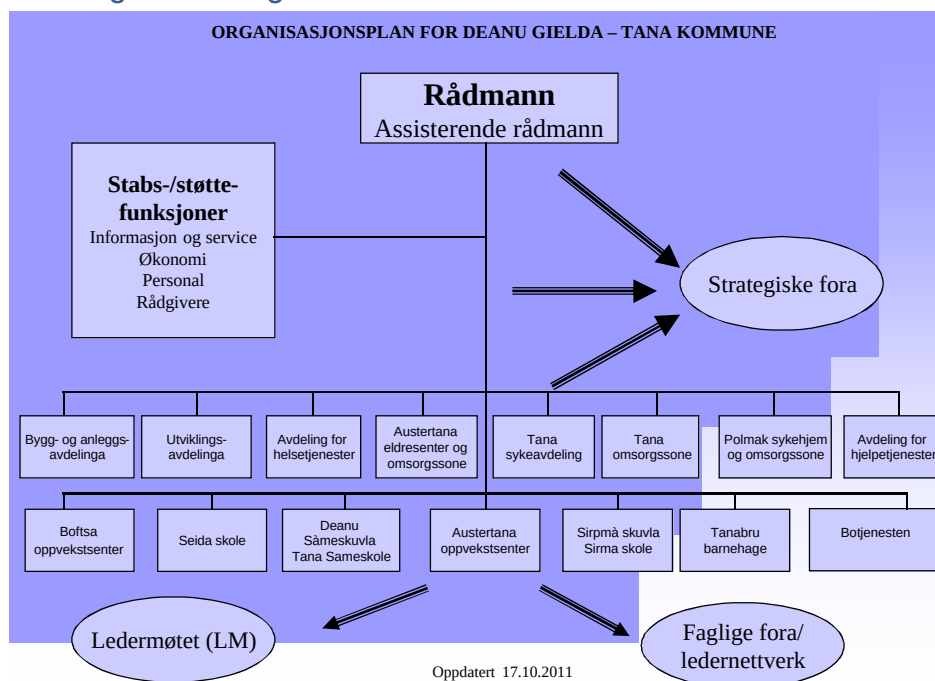
Innefor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003.

For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetaling etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene mva-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

NOTE nr 20 Organisering av kommunens virksomhet

Kommunens politiske organisering bygger på hovedutvalgsmodellen. Den administrative organiseringen baserer seg på tonivåmodellen der virksomhetsleder har fått delegert myndighet innenfor de respektive fagfelt, personalforvaltning og økonomiforvaltning.

Kommunens boligforvaltning er lagt til Tana kommunale eiendomsselskap KF.

Kommunen deltar også i interkommunale selskaper og samarbeider:

Avfallshåndtering, deponi: Øfas ANS

Krisesenter: Norasenteret IKS

Revisjon: Finnmark kommunerevisjon IKS

Kontrollutvalgssekretariat: Kontrollutvalgan IS

Legetjeneste: Tana kommune er vertskommune, Nesseby kommune er deltaker i samarbeidet

Sosiale tjenester: Nav Tana

Arkiv: IKA Finnmark IKS

Alarmsentral: 110-sentralen for Finnmark

Tana kommune er vertskommune for Øst-Finnmark kompetansesenter

Akutt forurensing: Øst-Finnmark IUA

NOTE nr 21 Ytelser til ledende personer

Rådmannen har en årslønn på 705 000. Internett og telefon dekkes av kommunen, ellers ingen tilleggsytelser.

Ordfører har en årlig godtgjørelse på kr 624 858

NOTE nr 22 Revisjonshonorarer

Tana kommune har i 2013 betalt kr 497 857 i revisjonshonorar. I 2012 betalte vi 484 148.

Oversikt mer-/mindreforbruk fordelt på virksomhetene

- = merforbruk

= mindreforbruk

		Regnskap/2013	Rev.budsjett/2013	Vedtatt budsjett/2013	Awik/2013
Ansvar		NOK	NOK	NOK	NOK
1000	Kommunestyret og and	2 748 698	3 003 772	3 503 772	255 074
1010	Eldrerådet	57 059	107 500	107 500	50 441
1020	Kontroll og revisjon	699 905	687 746	687 746	-12 159
1030	Valg og partistøtte	375 426	585 326	585 326	209 900
1040	Ungdomsråd	102 697	120 000	120 000	17 303
1100	Overføringer til kir	3 529 100	3 479 100	3 479 100	-50 000
1110	Overføringer til and	113 022	154 600	154 600	41 578
Sum politisk		7 625 907	8 138 044	8 638 044	512 137
1200	Fellestjenester	1 196 795	1 210 000	1 210 000	13 205
1202	Serviceavdeling	3 332 336	3 182 570	3 166 970	-149 766
1205	Kantinedrift	-2 644	0	0	2 644
1206	Leasing av bil	37 786	0	0	-37 786
1210	It drift	3 176 455	3 763 961	3 875 861	587 506
1230	Samisk språkutviklin	1 945 017	2 471 618	2 665 318	526 601
1240	Studiesenter	639 155	783 811	1 078 211	144 656
1250	Bibliotek	1 339 182	1 115 659	1 113 959	-223 523
1260	Landbruksvikar	254 208	290 668	153 268	36 460
1270	Kino	43 727	74 000	74 000	30 273
Sum info og service		11 962 019	12 892 287	13 337 587	930 268
1500	Administrativ ledels	2 459 463	2 202 574	2 202 574	-256 889
Sum administrativ ledelse		2 459 463	2 202 574	2 202 574	-256 889
1600	Økonomiavdeling	4 709 386	4 269 647	4 249 297	-439 739
1610	Fellesutgifter økono	132 118	921 000	921 000	788 882
Sum økonomi		4 841 504	5 190 647	5 170 297	349 143
1800	Personalavdeling	3 439 277	3 872 704	3 866 504	433 427
Sum personal		3 439 277	3 872 704	3 866 504	433 427
2000	Undervisning - ledel	740 452	768 668	1 068 380	28 216
2100	Grunnskole og sfo, f	1 579 153	1 704 479	2 094 423	125 326
2110	Austertana oppveksts	6 791 416	6 525 157	5 889 751	-266 259

2120	Boftsa oppvekstsente	7 877 936	7 882 342	7 482 804	4 406
2130	Seida skole	12 025 739	10 481 589	9 705 866	-1 544 150
2140	Deanu sameskuvla	7 099 878	5 816 836	5 341 197	-1 283 042
2150	Sirma oppvekstsenter	2 689 775	2 842 310	2 719 881	152 535
Sum grunnskole		38 804 349	36 021 381	34 302 302	-2 782 968
2400	Barnehager - fellest	448 386	953 519	449 607	505 133
2430	Åpen barnehage	6 501			-6 501
2440	Private barnehager	5 777 288	5 469 541	5 467 641	-307 747
2460	Tanabru barnehage	4 688 111	4 865 289	4 962 339	177 178
Sum barnehage		10 920 285	11 288 349	10 879 587	368 064
2500	Voksenopplæring	-481 656	66 659	63 159	548 315
2200	Losa	-7 698	4 507	397	17 712
Sum voksenopplæring og losa		-489 354	71 166	63 556	566 027
3000	Legesenter	9 770 083	9 888 283	11 320 923	118 200
3010	Fysioterapi	1 419 992	1 281 855	1 280 305	-138 137
3100	Helsestasjon	1 156 123	1 268 169	1 412 229	112 046
3120	Ungdommens prevensjo	26 059			-26 059
Sum helsetjeneste		12 372 258	12 438 307	14 013 457	66 049
4000	Pleie- og omsorg - f	883 299	1 137 873	1 384 673	254 574
4010	Sone 1 - austertana	7 381 057	7 289 940	7 596 316	-91 117
4020	Sone 2 - polmak	7 538 393	6 882 586	6 384 050	-655 807
4030	Sykeavdelingen	12 886 583	13 347 895	12 780 941	461 312
4040	Tana omsorgssone	14 916 599	14 466 261	14 244 906	-450 338
4050	Rehabilitering	2 017 589	2 243 196	2 225 738	225 607
Sum pleie og omsorg		45 623 521	45 367 751	44 616 624	-255 770
5000	Hjelpetjenester - le	1 688 753	1 943 946	1 941 466	255 193
5010	Pedagogisk/psykologi	1 130 451	1 151 163	1 144 363	20 712
5020	Sosial rådgivning og	1 486 461	1 339 563	1 335 803	-146 898
5030	Barnevern	2 882 154	2 986 320	3 372 793	104 166
5040	Rusvern	389 611	669 926	667 076	280 315
5050	Psykisk helsevern	3 687 204	2 381 173	3 100 856	-1 306 031
5070	Tana arbeidsservice	676 339	690 000	690 000	13 661
5080	NAV	3 525 744	3 119 756	3 119 756	-405 988
Sum hjelpetjenesten		15 466 717	14 281 847	15 372 113	-1 184 870
5060	Botjenesten	14 392 530	12 211 428	11 367 673	-2 181 102
Sum botjenesten		14 392 530	12 211 428	11 367 673	-2 181 102
6000	Miljø og næring - le	745 715	789 340	989 340	43 625
6010	Næringsutviklig	457 925	243 600	243 600	-214 325

6030	Landbruk	728 718	814 531	814 531	85 813
6040	Miljøvern	490 692	353 206	540 206	-137 486
6050	Arealplanlegging - t	2 298 298	3 033 980	3 027 380	735 682
6100	Kultur - ledelse og	1 556 163	1 496 144	1 394 594	-60 019
6110	Kulturskole	1 088 318	1 255 317	1 242 929	166 999
6120	Samisk teater	573 597	669 557	669 402	95 960
6200	Museum	324 143	324 000	324 000	-143
6310	Tanabru fritidsklubb	400 332	444 576	440 426	44 244
6320	Ungdommens kulturmon	11 250	20 000	20 000	8 750
6330	Ungdommens serviceko	97 500	142 000	142 000	44 500
6400	Idrett og friluftsl	0	155 000		155 000
Sum utviklingsavdeling		8 772 651	9 741 251	9 848 408	968 600
7000	Bygningsdrift - lede	546 533	551 230	542 187	4 697
7020	Skole- og barnehageb	8 457 134	7 935 292	7 786 975	-521 842
7025	Kunnskapens hus	112 523	122 280	121 350	9 757
7030	Helse- og sosialbygg	1 615 895	1 654 434	1 633 478	38 539
7035	Tana helsesenter	2 200 540	2 205 000	2 205 000	956 469
7040	Administrasjons- og	2 722 525	3 173 147	3 150 197	450 622
7050	Tana kommunale eiend	0	-218 456	-218 456	-557 452
7060	Bortfeste av tomter	-273 410	-244 100	-244 100	29 310
7070	Diverse tilskudd fra	-40 000			40 000
7080	Forebyggende brannve	-247 805	-61 337	-61 337	186 468
Sum bygningsdrift		15 093 934	15 117 490	14 915 294	636 569
8000	Anleggsdrift - ledel	743 081	1 149 073	1 186 073	405 992
8010	Løyper i utmark	217 230	225 000	175 000	7 770
8020	Løysløyper	464 008	315 500	15 500	-148 508
8030	Offentlige plasser o	180 996	268 860	268 860	87 864
8040	Vannforsyning	-2 521 036	-2 938 179	-2 974 679	-417 143
8050	Avløp og rensing	-1 844 595	-419 639	-461 439	1 424 956
8060	Renovasjon	-317 213	-51 390	-51 390	265 823
8070	Brann og ulykkesvern	1 944 277	2 005 692	2 005 382	61 415
8080	Veier og gater	3 655 020	3 444 949	3 276 249	-210 071
8090	Boligfelt	-0			0
8095	Havn og havneanlegg	-137 259	4 000	4 000	141 259
Sum anleggsdrift		2 384 509	4 003 866	3 443 556	1 619 357
1820	Premieavvik pensjone	-830 201	-5 181 500	-5 181 500	-4 351 299
9000	Skatteinntekter og r	-195 143 319	-194 557 795	-195 034 795	585 524
9011	Andre statstilskudd	-5 125 924	-5 129 000	-5 129 000	-3 076

9020	Utlån	-177 880			177 880
9030	Renter og avkastning	653 344	-570 052	2 179 948	-1 223 396
9040	Avdragsutgifter	10 906 774	8 150 000	8 150 000	-2 756 774
9050	Avsetninger og tap	-249 987	3 497 818	5 614 060	3 747 805
9060	Interne finansiering	-1 045 071	-250 000		182 057
9070	Mva komp fra invest	-2 657 309	-2 306 960	-4 806 960	350 349
9999	Årets regnskapsmessi	0	3 508 397	2 170 671	3 508 397
Sum finans/felles		-193 669 572	-192 839 092	-192 037 576	217 466

Driftsregnskap

				Regnskap 2013	Rev.bud. 2013	Vedtatt budsjett/2013	Avvik/2013
Ansvar	Bevilgningsart			NOK	NOK	NOK	NOK
1000	Kommunestyret og and	1	Driftsregnskap	2 748 698	3 003 772	3 503 772	255 074
		1DR	Driftsresultat	2 778 698	3 609 772	4 109 772	831 074
		1DU	Driftsutgifter	2 860 005	3 609 772	4 109 772	749 767
		1DI	Driftsinntekter	-81 307			81 307
		1FR	Finansresultat	-30 000	-606 000	-606 000	-576 000
		1FI	Finansinntekter	-30 000	-606 000	-606 000	-576 000
1010	Eldrerådet	1	Driftsregnskap	57 059	107 500	107 500	50 441
		1DR	Driftsresultat	57 059	107 500	107 500	50 441
		1DU	Driftsutgifter	58 257	107 500	107 500	49 243
		1DI	Driftsinntekter	-1 198			1 198
1020	Kontroll og revisjon	1	Driftsregnskap	699 905	687 746	687 746	-12 159
		1DR	Driftsresultat	699 905	687 746	687 746	-12 159
		1DU	Driftsutgifter	699 905	687 746	687 746	-12 159
1030	Valg og partistøtte	1	Driftsregnskap	375 426	585 326	585 326	209 900
		1DR	Driftsresultat	375 426	585 326	585 326	209 900
		1DU	Driftsutgifter	471 301	585 326	585 326	114 025
		1DI	Driftsinntekter	-95 875			95 875
1040	Ungdomsråd	1	Driftsregnskap	102 697	120 000	120 000	17 303
		1DR	Driftsresultat	102 697	170 000	170 000	67 303
		1DU	Driftsutgifter	104 861	170 000	170 000	65 139
		1DI	Driftsinntekter	-2 164			2 164
		1FR	Finansresultat		-50 000	-50 000	-50 000
		1FI	Finansinntekter		-50 000	-50 000	-50 000
1100	Overføringer til kir	1	Driftsregnskap	3 529 100	3 479 100	3 479 100	-50 000

		1DR	Driftsresultat	3 529 100	3 479 100	3 479 100	-50 000
		1DU	Driftsutgifter	3 529 100	3 479 100	3 479 100	-50 000
		1	Driftsregnskap	113 022	154 600	154 600	41 578
		1DR	Driftsresultat	113 022	154 600	154 600	41 578
		1DU	Driftsutgifter	113 022	154 600	154 600	41 578
1200	Fellestjenester	1	Driftsregnskap	1 196 795	1 210 000	1 210 000	13 205
		1DR	Driftsresultat	1 196 333	1 210 000	1 210 000	13 667
		1DU	Driftsutgifter	1 406 928	1 215 000	1 215 000	-191 928
		1DI	Driftsinntekter	-210 595	-5 000	-5 000	205 595
		1FR	Finansresultat	462			-462
		1FU	Finansutgifter	462			-462
1202	Serviceavdeling	1	Driftsregnskap	3 332 336	3 182 570	3 166 970	-149 766
		1DR	Driftsresultat	3 332 336	3 182 570	3 166 970	-149 766
		1DU	Driftsutgifter	3 443 152	3 228 570	3 212 970	-214 582
		1DI	Driftsinntekter	-110 815	-46 000	-46 000	64 815
1205	Kantinedrift	1	Driftsregnskap	-2 644	0	0	2 644
		1DR	Driftsresultat	-2 644	0	0	2 644
		1DU	Driftsutgifter	6 448	43 000	43 000	36 552
		1DI	Driftsinntekter	-9 091	-43 000	-43 000	-33 909
1206	Leasing av bil	1	Driftsregnskap	37 786	0	0	-37 786
		1DR	Driftsresultat	37 771	0	0	-37 771
		1DU	Driftsutgifter	101 479	70 000	70 000	-31 479
		1DI	Driftsinntekter	-63 708	-70 000	-70 000	-6 292
		1FR	Finansresultat	16			-16
		1FU	Finansutgifter	16			-16
1210	It drift	1	Driftsregnskap	3 176 455	3 763 961	3 875 861	587 506
		1DR	Driftsresultat	3 175 599	3 763 961	3 875 861	588 362
		1DU	Driftsutgifter	6 979 832	5 347 961	5 459 861	-1 631 871
		1DI	Driftsinntekter	-3 804 233	-1 584 000	-1 584 000	2 220 233
		1FR	Finansresultat	856			-856
		1FU	Finansutgifter	856			-856
1230	Samisk språkutviklin	1	Driftsregnskap	1 945 017	2 471 618	2 665 318	526 601
		1DR	Driftsresultat	1 945 017	2 471 618	2 665 318	526 601
		1DU	Driftsutgifter	2 479 181	2 527 618	2 721 318	48 437
		1DI	Driftsinntekter	-534 164	-56 000	-56 000	478 164
		1FR	Finansresultat	0			0
		1FU	Finansutgifter	305 000			-305 000
		1FI	Finansinntekter	-305 000			305 000

1240	Studiesenter	1	Driftsregnskap	639 155	783 811	1 078 211	144 656
		1DR	Driftsresultat	639 155	783 811	1 078 211	144 656
		1DU	Driftsutgifter	814 613	905 811	1 175 211	91 198
		1DI	Driftsinntekter	-175 458	-122 000	-97 000	53 458
1250	Bibliotek	1	Driftsregnskap	1 339 182	1 115 659	1 113 959	-223 523
		1DR	Driftsresultat	1 254 414	1 115 659	1 113 959	-138 755
		1DU	Driftsutgifter	1 603 282	1 478 159	1 308 959	-125 123
		1DI	Driftsinntekter	-348 868	-362 500	-195 000	-13 632
		1FR	Finansresultat	84 769			-84 769
		1FU	Finansutgifter	84 769			-84 769
1260	Landbruksvikar	1	Driftsregnskap	254 208	290 668	153 268	36 460
		1DR	Driftsresultat	254 208	290 668	153 268	36 460
		1DU	Driftsutgifter	511 157	580 868	443 468	69 711
		1DI	Driftsinntekter	-256 949	-290 200	-290 200	-33 251
1270	Kino	1	Driftsregnskap	43 727	74 000	74 000	30 273
		1DR	Driftsresultat	43 727	74 000	74 000	30 273
		1DU	Driftsutgifter	161 289	154 000	154 000	-7 289
		1DI	Driftsinntekter	-117 562	-80 000	-80 000	37 562
1500	Administrativ ledels	1	Driftsregnskap	2 459 463	2 202 574	2 202 574	-256 889
		1DR	Driftsresultat	2 459 463	2 202 574	2 202 574	-256 889
		1DU	Driftsutgifter	3 126 368	2 202 574	2 202 574	-923 794
		1DI	Driftsinntekter	-666 905			666 905
1600	Økonomiavdeling	1	Driftsregnskap	4 709 386	4 269 647	4 249 297	-439 739
		1DR	Driftsresultat	4 771 433	4 269 647	4 249 297	-501 786
		1DU	Driftsutgifter	5 647 368	4 634 926	4 614 576	-1 012 442
		1DI	Driftsinntekter	-875 936	-365 279	-365 279	510 657
		1FR	Finansresultat	-62 046			62 046
		1FU	Finansutgifter	3 945			-3 945
		1FI	Finansinntekter	-65 991			65 991
1610	Fellesutgifter økono	1	Driftsregnskap	132 118	921 000	921 000	788 882
		1DR	Driftsresultat	132 118	921 000	921 000	788 882
		1DU	Driftsutgifter	164 944	921 000	921 000	756 056
		1DI	Driftsinntekter	-32 826			32 826
1800	Personalavdeling	1	Driftsregnskap	3 439 277	3 872 704	3 866 504	433 427
		1DR	Driftsresultat	3 464 049	3 872 704	3 866 504	408 655
		1DU	Driftsutgifter	3 791 496	3 872 704	3 866 504	81 208
		1DI	Driftsinntekter	-327 446			327 446
		1FR	Finansresultat	-24 772			24 772

		1FU	Finansutgifter	228			-228
		1FI	Finansinntekter	-25 000			25 000
1802	Velferdsutvalget	1	Driftsregnskap	0			0
		1DR	Driftsresultat	-27 724			27 724
		1DU	Driftsutgifter	7 276			-7 276
		1DI	Driftsinntekter	-35 000			35 000
		1FR	Finansresultat	27 724			-27 724
		1FU	Finansutgifter	29 317			-29 317
		1FI	Finansinntekter	-1 593			1 593
1820	Premieavvik pensjone	1	Driftsregnskap	-830 201	-5 181 500	-5 181 500	-4 351 299
		1DR	Driftsresultat	-830 201	-5 181 500	-5 181 500	-4 351 299
		1DU	Driftsutgifter	-830 201	-5 181 500	-5 181 500	-4 351 299
2000	Undervisning - ledel	1	Driftsregnskap	740 452	768 668	1 068 380	28 216
		1DR	Driftsresultat	740 452	768 668	1 068 380	28 216
		1DU	Driftsutgifter	749 932	774 668	1 074 380	24 736
		1DI	Driftsinntekter	-9 480	-6 000	-6 000	3 480
2100	Grunnskole og sfo, f	1	Driftsregnskap	1 579 153	1 704 479	2 094 423	125 326
		1DR	Driftsresultat	1 509 153	1 704 479	2 094 423	195 326
		1DU	Driftsutgifter	1 803 641	1 739 479	2 129 423	-64 162
		1DI	Driftsinntekter	-294 488	-35 000	-35 000	259 488
		1FR	Finansresultat	70 000			-70 000
		1FU	Finansutgifter	70 000			-70 000
2110	Austertana oppveksts	1	Driftsregnskap	6 791 416	6 525 157	5 889 751	-266 259
		1DR	Driftsresultat	6 791 354	6 525 157	5 889 751	-266 197
		1DU	Driftsutgifter	7 253 239	6 842 773	6 207 367	-410 466
		1DI	Driftsinntekter	-461 885	-317 616	-317 616	144 269
		1FR	Finansresultat	62			-62
		1FU	Finansutgifter	62			-62
2120	Boftsa oppvekstsente	1	Driftsregnskap	7 877 936	7 882 342	7 482 804	4 406
		1DR	Driftsresultat	7 877 936	7 882 342	7 482 804	4 406
		1DU	Driftsutgifter	9 324 054	9 037 516	8 637 978	-286 538
		1DI	Driftsinntekter	-1 446 118	-1 155 174	-1 155 174	290 944
2130	Seida skole	1	Driftsregnskap	12 025 739	10 481 589	9 705 866	-1 544 150
		1DR	Driftsresultat	12 025 739	10 481 589	9 705 866	-1 544 150
		1DU	Driftsutgifter	15 530 276	13 024 589	12 248 866	-2 505 687
		1DI	Driftsinntekter	-3 504 537	-2 543 000	-2 543 000	961 537
2140	Deanu sameskuvla	1	Driftsregnskap	7 099 878	5 816 836	5 341 197	-1 283 042
		1DR	Driftsresultat	7 191 521	5 816 836	5 341 197	-1 374 685

		1DU	Driftsutgifter	12 799 863	10 121 678	9 646 039	-2 678 185
		1DI	Driftsinntekter	-5 608 342	-4 304 842	-4 304 842	1 303 500
		1FR	Finansresultat	-91 643			91 643
		1FU	Finansutgifter	93 110			-93 110
		1FI	Finansinntekter	-184 753			184 753
2150	Sirma oppvekstsenter	1	Driftsregnskap	2 689 775	2 842 310	2 719 881	152 535
		1DR	Driftsresultat	2 764 775	2 842 310	2 719 881	77 535
		1DU	Driftsutgifter	4 321 287	3 631 310	3 508 881	-689 977
		1DI	Driftsinntekter	-1 556 511	-789 000	-789 000	767 511
		1FR	Finansresultat	-75 000			75 000
		1FU	Finansutgifter	25 000			-25 000
		1FI	Finansinntekter	-100 000			100 000
2200	Losa	1	Driftsregnskap	-7 698	4 507	397	17 712
		1DR	Driftsresultat	-7 698	4 507	397	17 712
		1DU	Driftsutgifter	679 111	642 249	638 139	-31 354
		1DI	Driftsinntekter	-686 808	-637 742	-637 742	49 066
2400	Barnehager - fellest	1	Driftsregnskap	448 386	953 519	449 607	505 133
		1DR	Driftsresultat	448 386	953 519	449 607	505 133
		1DU	Driftsutgifter	552 813	957 519	453 607	404 706
		1DI	Driftsinntekter	-104 427	-4 000	-4 000	100 427
2430	Åpen barnehage	1	Driftsregnskap	6 501			-6 501
		1DR	Driftsresultat	6 501			-6 501
		1DU	Driftsutgifter	6 890			-6 890
		1DI	Driftsinntekter	-389			389
2440	Private barnehager	1	Driftsregnskap	5 777 288	5 469 541	5 467 641	-307 747
		1DR	Driftsresultat	5 777 288	5 469 541	5 467 641	-307 747
		1DU	Driftsutgifter	5 804 836	5 784 541	5 782 641	-20 295
		1DI	Driftsinntekter	-27 548	-315 000	-315 000	-287 452
2460	Tanabru barnehage	1	Driftsregnskap	4 688 111	4 865 289	4 962 339	177 178
		1DR	Driftsresultat	4 688 111	4 865 289	4 962 339	177 178
		1DU	Driftsutgifter	6 156 056	6 163 289	6 260 339	7 233
		1DI	Driftsinntekter	-1 467 946	-1 298 000	-1 298 000	169 946
2500	Voksenopplæring	1	Driftsregnskap	-481 656	66 659	63 159	548 315
		1DR	Driftsresultat	-481 656	66 659	63 159	548 315
		1DU	Driftsutgifter	583 214	694 659	691 159	111 445
		1DI	Driftsinntekter	-1 064 870	-628 000	-628 000	436 870
2600	Kompetansesenter	1	Driftsregnskap	0			0
		1DR	Driftsresultat	160 635			-160 635

		1DU	Driftsutgifter	159 029			-159 029
		1DI	Driftsinntekter	1 606			-1 606
		1FR	Finansresultat	-160 635			160 635
		1FI	Finansinntekter	-160 635			160 635
3000	Legesenter	1	Driftsregnskap	9 770 083	9 888 283	11 320 923	118 200
		1DR	Driftsresultat	9 874 816	10 038 283	11 470 923	163 467
		1DU	Driftsutgifter	15 923 873	16 191 283	17 623 923	267 410
		1DI	Driftsinntekter	-6 049 057	-6 153 000	-6 153 000	-103 943
		1FR	Finansresultat	-104 733	-150 000	-150 000	-45 267
		1FU	Finansutgifter	48			-48
		1FI	Finansinntekter	-104 780	-150 000	-150 000	-45 220
3010	Fysioterapi	1	Driftsregnskap	1 419 992	1 281 855	1 280 305	-138 137
		1DR	Driftsresultat	1 419 992	1 281 855	1 280 305	-138 137
		1DU	Driftsutgifter	1 420 551	1 324 855	1 323 305	-95 696
		1DI	Driftsinntekter	-559	-43 000	-43 000	-42 441
3100	Helsestasjon	1	Driftsregnskap	1 156 123	1 268 169	1 412 229	112 046
		1DR	Driftsresultat	1 156 123	1 253 169	1 397 229	97 046
		1DU	Driftsutgifter	1 300 956	1 337 169	1 481 229	36 213
		1DI	Driftsinntekter	-144 832	-84 000	-84 000	60 832
		1FR	Finansresultat		15 000	15 000	15 000
		1FU	Finansutgifter		15 000	15 000	15 000
3120	Ungdommens prevensjo	1	Driftsregnskap	26 059			-26 059
		1DR	Driftsresultat	26 059			-26 059
		1DU	Driftsutgifter	26 059			-26 059
4000	Pleie- og omsorg - f	1	Driftsregnskap	883 299	1 137 873	1 384 673	254 574
		1DR	Driftsresultat	882 687	1 137 873	1 384 673	255 186
		1DU	Driftsutgifter	992 591	1 137 873	1 384 673	145 282
		1DI	Driftsinntekter	-109 903			109 903
		1FR	Finansresultat	611			-611
		1FU	Finansutgifter	611			-611
4010	Sone 1 - austertana	1	Driftsregnskap	7 381 057	7 289 940	7 596 316	-91 117
		1DR	Driftsresultat	7 381 057	7 289 940	7 596 316	-91 117
		1DU	Driftsutgifter	9 189 687	8 788 540	9 094 916	-401 147
		1DI	Driftsinntekter	-1 808 630	-1 498 600	-1 498 600	310 030
4020	Sone 2 - polmak	1	Driftsregnskap	7 538 393	6 882 586	6 384 050	-655 807
		1DR	Driftsresultat	7 575 857	6 882 586	6 384 050	-693 271
		1DU	Driftsutgifter	9 278 555	8 390 086	7 891 550	-888 469
		1DI	Driftsinntekter	-1 702 697	-1 507 500	-1 507 500	195 197

		1FR	Finansresultat	-37 464			37 464
		1FU	Finansutgifter	36			-36
		1FI	Finansinntekter	-37 500			37 500
4030	Sykeavdelingen	1	Driftsregnskap	12 886 583	13 347 895	12 780 941	461 312
		1DR	Driftsresultat	12 846 291	13 347 895	12 780 941	501 604
		1DU	Driftsutgifter	17 332 484	17 690 356	17 123 402	357 872
		1DI	Driftsinntekter	-4 486 193	-4 342 461	-4 342 461	143 732
		1FR	Finansresultat	40 293			-40 293
		1FU	Finansutgifter	40 293			-40 293
4040	Tana omsorgssone	1	Driftsregnskap	14 916 599	14 466 261	14 244 906	-450 338
		1DR	Driftsresultat	15 128 628	14 466 261	14 244 906	-662 367
		1DU	Driftsutgifter	16 938 763	16 272 261	16 050 906	-666 502
		1DI	Driftsinntekter	-1 810 135	-1 806 000	-1 806 000	4 135
		1FR	Finansresultat	-212 030			212 030
		1FU	Finansutgifter	365			-365
		1FI	Finansinntekter	-212 395			212 395
4050	Rehabilitering	1	Driftsregnskap	2 017 589	2 243 196	2 225 738	225 607
		1DR	Driftsresultat	2 017 589	2 243 196	2 225 738	225 607
		1DU	Driftsutgifter	3 093 175	3 219 196	3 201 738	126 021
		1DI	Driftsinntekter	-1 075 586	-976 000	-976 000	99 586
5000	Hjelpetjenester - le	1	Driftsregnskap	1 688 753	1 943 946	1 941 466	255 193
		1DR	Driftsresultat	1 930 555	1 943 946	1 941 466	13 391
		1DU	Driftsutgifter	1 940 784	1 980 446	1 977 966	39 662
		1DI	Driftsinntekter	-10 229	-36 500	-36 500	-26 271
		1FR	Finansresultat	-241 802			241 802
		1FU	Finansutgifter	17			-17
		1FI	Finansinntekter	-241 819			241 819
5010	Pedagogisk/psykologi	1	Driftsregnskap	1 130 451	1 151 163	1 144 363	20 712
		1DR	Driftsresultat	1 125 951	1 151 163	1 144 363	25 212
		1DU	Driftsutgifter	1 149 813	1 154 253	1 147 453	4 440
		1DI	Driftsinntekter	-23 862	-3 090	-3 090	20 772
		1FR	Finansresultat	4 500			-4 500
		1FU	Finansutgifter	4 500			-4 500
5020	Sosial rådgivning og	1	Driftsregnskap	1 486 461	1 339 563	1 335 803	-146 898
		1DR	Driftsresultat	1 486 400	1 339 563	1 335 803	-146 837
		1DU	Driftsutgifter	1 519 697	1 342 653	1 338 893	-177 044
		1DI	Driftsinntekter	-33 297	-3 090	-3 090	30 207
		1FR	Finansresultat	61			-61

		1FU	Finansutgifter	61			-61
5030	Barnevern	1	Driftsregnskap	2 882 154	2 986 320	3 372 793	104 166
		1DR	Driftsresultat	2 732 633	2 986 320	3 372 793	253 687
		1DU	Driftsutgifter	3 221 899	2 991 470	3 377 943	-230 429
		1DI	Driftsinntekter	-489 266	-5 150	-5 150	484 116
		1FR	Finansresultat	149 521			-149 521
		1FU	Finansutgifter	200 321			-200 321
		1FI	Finansinntekter	-50 800			50 800
5040	Rusvern	1	Driftsregnskap	389 611	669 926	667 076	280 315
		1DR	Driftsresultat	380 109	669 926	667 076	289 817
		1DU	Driftsutgifter	521 110	721 426	718 576	200 316
		1DI	Driftsinntekter	-141 001	-51 500	-51 500	89 501
		1FR	Finansresultat	9 502			-9 502
		1FU	Finansutgifter	9 502			-9 502
5050	Psykisk helsevern	1	Driftsregnskap	3 687 204	2 381 173	3 100 856	-1 306 031
		1DR	Driftsresultat	4 186 826	3 131 173	3 100 856	-1 055 653
		1DU	Driftsutgifter	4 319 317	3 713 573	3 683 256	-605 744
		1DI	Driftsinntekter	-132 491	-582 400	-582 400	-449 909
		1FR	Finansresultat	-499 622	-750 000		-250 378
		1FU	Finansutgifter	378			-378
		1FI	Finansinntekter	-500 000	-750 000		-250 000
5060	Botjenesten	1	Driftsregnskap	14 392 530	12 211 428	11 367 673	-2 181 102
		1DR	Driftsresultat	14 391 879	12 211 428	11 367 673	-2 180 451
		1DU	Driftsutgifter	27 001 162	23 250 102	22 406 347	-3 751 060
		1DI	Driftsinntekter	-12 609 283	-11 038 674	-11 038 674	1 570 609
		1FR	Finansresultat	651			-651
		1FU	Finansutgifter	651			-651
5070	Tana arbeidsservice	1	Driftsregnskap	676 339	690 000	690 000	13 661
		1DR	Driftsresultat	676 339	690 000	690 000	13 661
		1DU	Driftsutgifter	676 339	690 000	690 000	13 661
5080	NAV	1	Driftsregnskap	3 525 744	3 119 756	3 119 756	-405 988
		1DR	Driftsresultat	3 543 751	3 119 756	3 119 756	-423 995
		1DU	Driftsutgifter	3 679 531	3 274 256	3 274 256	-405 275
		1DI	Driftsinntekter	-135 781	-154 500	-154 500	-18 719
		1FR	Finansresultat	-18 006			18 006
		1FU	Finansutgifter	1 594			-1 594
		1FI	Finansinntekter	-19 600			19 600
6000	Miljø og næring - le	1	Driftsregnskap	745 715	789 340	989 340	43 625

		1DR	Driftsresultat	745 715	789 340	989 340	43 625
		1DU	Driftsutgifter	741 175	791 340	991 340	50 165
		1DI	Driftsinntekter	4 540	-2 000	-2 000	-6 540
6010	Næringsutviklig	1	Driftsregnskap	457 925	243 600	243 600	-214 325
		1DR	Driftsresultat	107 655	243 600	243 600	135 945
		1DU	Driftsutgifter	1 583 144	243 600	243 600	-1 339 544
		1DI	Driftsinntekter	-1 475 489			1 475 489
		1FR	Finansresultat	350 270			-350 270
		1FU	Finansutgifter	1 340 049			-1 340 049
		1FI	Finansinntekter	-989 779			989 779
6030	Landbruk	1	Driftsregnskap	728 718	814 531	814 531	85 813
		1DR	Driftsresultat	728 718	814 531	814 531	85 813
		1DU	Driftsutgifter	2 582 836	2 527 901	2 278 501	-54 935
		1DI	Driftsinntekter	-1 854 118	-1 713 370	-1 463 970	140 748
6040	Miljøvern	1	Driftsregnskap	490 692	353 206	540 206	-137 486
		1DR	Driftsresultat	49 703	405 011	592 011	355 308
		1DU	Driftsutgifter	1 250 680	946 771	1 133 771	-303 909
		1DI	Driftsinntekter	-1 200 978	-541 760	-541 760	659 218
		1FR	Finansresultat	440 990	-51 805	-51 805	-492 795
		1FU	Finansutgifter	626 068	110 000	110 000	-516 068
		1FI	Finansinntekter	-185 079	-161 805	-161 805	23 274
6050	Arealplanlegging - t	1	Driftsregnskap	2 298 298	3 033 980	3 027 380	735 682
		1DR	Driftsresultat	2 297 559	3 033 980	3 027 380	736 421
		1DU	Driftsutgifter	3 150 136	3 548 980	3 542 380	398 844
		1DI	Driftsinntekter	-852 577	-515 000	-515 000	337 577
		1FR	Finansresultat	739			-739
		1FU	Finansutgifter	739			-739
6100	Kultur - ledelse og	1	Driftsregnskap	1 556 163	1 496 144	1 394 594	-60 019
		1DR	Driftsresultat	1 324 772	1 496 144	1 394 594	171 372
		1DU	Driftsutgifter	1 895 708	1 753 144	1 651 594	-142 564
		1DI	Driftsinntekter	-570 936	-257 000	-257 000	313 936
		1FR	Finansresultat	231 391			-231 391
		1FU	Finansutgifter	253 391			-253 391
		1FI	Finansinntekter	-22 000			22 000
6110	Kulturskole	1	Driftsregnskap	1 088 318	1 255 317	1 242 929	166 999
		1DR	Driftsresultat	1 088 318	1 255 317	1 242 929	166 999
		1DU	Driftsutgifter	1 312 756	1 413 857	1 401 469	101 101
		1DI	Driftsinntekter	-224 439	-158 540	-158 540	65 899

6120	Samisk teater	1	Driftsregnskap	573 597	669 557	669 402	95 960
		1DR	Driftsresultat	373 597	669 557	669 402	295 960
		1DU	Driftsutgifter	705 720	1 125 557	1 125 402	419 837
		1DI	Driftsinntekter	-332 123	-456 000	-456 000	-123 877
		1FR	Finansresultat	200 000			-200 000
		1FU	Finansutgifter	200 000			-200 000
6200	Museum	1	Driftsregnskap	324 143	324 000	324 000	-143
		1DR	Driftsresultat	324 143	324 000	324 000	-143
		1DU	Driftsutgifter	355 179	324 000	324 000	-31 179
		1DI	Driftsinntekter	-31 036			31 036
6310	Tanabru fritidsklubb	1	Driftsregnskap	400 332	444 576	440 426	44 244
		1DR	Driftsresultat	400 332	444 576	440 426	44 244
		1DU	Driftsutgifter	455 796	479 576	475 426	23 780
		1DI	Driftsinntekter	-55 464	-35 000	-35 000	20 464
6320	Ungdommens kulturmøn	1	Driftsregnskap	11 250	20 000	20 000	8 750
		1DR	Driftsresultat	11 250	20 000	20 000	8 750
		1DU	Driftsutgifter	11 250	22 000	22 000	10 750
		1DI	Driftsinntekter		-2 000	-2 000	-2 000
6330	Ungdommens serviceko	1	Driftsregnskap	97 500	142 000	142 000	44 500
		1DR	Driftsresultat	97 500	142 000	142 000	44 500
		1DU	Driftsutgifter	97 500	142 000	142 000	44 500
6400	Idrett og friluftsliv	1	Driftsregnskap	0	155 000		155 000
		1DR	Driftsresultat	0	155 000		155 000
		1DU	Driftsutgifter	0	155 000		155 000
7000	Bygningsdrift - lede	1	Driftsregnskap	546 533	551 230	542 187	4 697
		1DR	Driftsresultat	546 533	551 230	542 187	4 697
		1DU	Driftsutgifter	1 013 618	1 698 230	1 689 187	684 612
		1DI	Driftsinntekter	-467 085	-1 147 000	-1 147 000	-679 915
7020	Skole- og barnehageb	1	Driftsregnskap	8 457 134	7 935 292	7 786 975	-521 842
		1DR	Driftsresultat	8 457 134	7 935 292	7 786 975	-521 842
		1DU	Driftsutgifter	9 308 947	8 130 337	7 982 020	-1 178 610
		1DI	Driftsinntekter	-851 813	-195 045	-195 045	656 768
7025	Kunnskapens hus	1	Driftsregnskap	112 523	122 280	121 350	9 757
		1DR	Driftsresultat	112 523	122 280	121 350	9 757
		1DU	Driftsutgifter	300 806	278 280	277 350	-22 526
		1DI	Driftsinntekter	-188 283	-156 000	-156 000	32 283
7030	Helse- og sosialbygg	1	Driftsregnskap	1 615 895	1 654 434	1 633 478	38 539
		1DR	Driftsresultat	1 125 386	1 654 434	1 633 478	529 048

		1DU	Driftsutgifter	2 400 296	2 310 854	2 289 898	-89 442
		1DI	Driftsinntekter	-1 274 910	-656 420	-656 420	618 490
		1FR	Finansresultat	490 509			-490 509
		1FU	Finansutgifter	490 509			-490 509
7035	Tana helsesenter	1	Driftsregnskap	2 200 540	2 205 000	2 205 000	956 469
		1DR	Driftsresultat	2 200 540	2 205 000	2 205 000	956 469
		1DU	Driftsutgifter	2 602 057	2 892 000	2 892 000	289 943
		1DI	Driftsinntekter	-401 517	-687 000	-687 000	666 527
7040	Administrasjons- og	1	Driftsregnskap	2 722 525	3 173 147	3 150 197	450 622
		1DR	Driftsresultat	2 721 853	3 173 147	3 150 197	451 294
		1DU	Driftsutgifter	3 595 066	3 538 287	3 515 337	-56 779
		1DI	Driftsinntekter	-873 213	-365 140	-365 140	508 073
		1FR	Finansresultat	672			-672
		1FU	Finansutgifter	672			-672
7050	Tana kommunale eiend	1	Driftsregnskap	0	-218 456	-218 456	-557 452
		1DR	Driftsresultat	0	-218 456	-218 456	-557 452
		1DU	Driftsutgifter	1 112 513	655 267	655 267	-457 246
		1DI	Driftsinntekter	-1 112 513	-873 723	-873 723	-100 206
7060	Bortfeste av tomter	1	Driftsregnskap	-273 410	-244 100	-244 100	29 310
		1DR	Driftsresultat	-273 410	-244 100	-244 100	29 310
		1DU	Driftsutgifter	3 398	5 500	5 500	2 102
		1DI	Driftsinntekter	-276 808	-249 600	-249 600	27 208
7070	Diverse tilskudd fra	1	Driftsregnskap	-40 000			40 000
		1DR	Driftsresultat	-214 321			214 321
		1DU	Driftsutgifter	129 679			-129 679
		1DI	Driftsinntekter	-344 000			344 000
		1FR	Finansresultat	174 321			-174 321
		1FU	Finansutgifter	309 091			-309 091
		1FI	Finansinntekter	-134 770			134 770
7080	Forebyggende brannve	1	Driftsregnskap	-247 805	-61 337	-61 337	186 468
		1DR	Driftsresultat	-247 805	-61 337	-61 337	186 468
		1DU	Driftsutgifter	321 689	536 163	536 163	214 474
		1DI	Driftsinntekter	-569 494	-597 500	-597 500	-28 006
8000	Anleggsdrift - ledel	1	Driftsregnskap	743 081	1 149 073	1 186 073	405 992
		1DR	Driftsresultat	742 103	1 249 073	1 286 073	506 970
		1DU	Driftsutgifter	1 000 852	1 252 073	1 289 073	251 221
		1DI	Driftsinntekter	-258 749	-3 000	-3 000	255 749
		1FR	Finansresultat	978	-100 000	-100 000	-100 978

		1FU	Finansutgifter	978			-978
		1FI	Finansinntekter		-100 000	-100 000	-100 000
8010	Løyper i utmark	1	Driftsregnskap	217 230	225 000	175 000	7 770
		1DR	Driftsresultat	217 222	225 000	175 000	7 778
		1DU	Driftsutgifter	248 327	225 000	175 000	-23 327
		1DI	Driftsinntekter	-31 105			31 105
		1FR	Finansresultat	8			-8
		1FU	Finansutgifter	8			-8
8020	Løsløyper	1	Driftsregnskap	464 008	315 500	15 500	-148 508
		1DR	Driftsresultat	277 613	315 500	15 500	37 887
		1DU	Driftsutgifter	583 232	515 500	15 500	-67 732
		1DI	Driftsinntekter	-305 618	-200 000		105 618
		1FR	Finansresultat	186 395			-186 395
		1FU	Finansutgifter	186 395			-186 395
8030	Offentlige plasser o	1	Driftsregnskap	180 996	268 860	268 860	87 864
		1DR	Driftsresultat	180 996	268 860	268 860	87 864
		1DU	Driftsutgifter	230 197	303 860	303 860	73 663
		1DI	Driftsinntekter	-49 202	-35 000	-35 000	14 202
8040	Vannforsyning	1	Driftsregnskap	-2 521 036	-2 938 179	-2 974 679	-417 143
		1DR	Driftsresultat	-3 347 123	-2 938 179	-2 974 679	408 944
		1DU	Driftsutgifter	2 264 563	2 698 322	2 661 822	433 759
		1DI	Driftsinntekter	-5 611 686	-5 636 501	-5 636 501	-24 815
		1FR	Finansresultat	826 087			-826 087
		1FU	Finansutgifter	826 087			-826 087
8050	Avløp og rensing	1	Driftsregnskap	-1 844 595	-419 639	-461 439	1 424 956
		1DR	Driftsresultat	-896 433	-419 639	-461 439	476 794
		1DU	Driftsutgifter	4 136 123	4 461 621	4 419 821	325 498
		1DI	Driftsinntekter	-5 032 556	-4 881 260	-4 881 260	151 296
		1FR	Finansresultat	-948 162			948 162
		1FU	Finansutgifter	302			-302
		1FI	Finansinntekter	-948 464			948 464
8060	Renovasjon	1	Driftsregnskap	-317 213	-51 390	-51 390	265 823
		1DR	Driftsresultat	-208 326	-51 390	-51 390	156 936
		1DU	Driftsutgifter	3 756 051	3 773 000	3 773 000	16 949
		1DI	Driftsinntekter	-3 964 376	-3 824 390	-3 824 390	139 986
		1FR	Finansresultat	-108 887			108 887
		1FI	Finansinntekter	-108 887			108 887
8070	Brann og ulykkesvern	1	Driftsregnskap	1 944 277	2 005 692	2 005 382	61 415

		1DR	Driftsresultat	1 944 277	2 005 692	2 005 382	61 415
		1DU	Driftsutgifter	2 154 799	2 015 692	2 015 382	-139 107
		1DI	Driftsinntekter	-210 522	-10 000	-10 000	200 522
8080	Veier og gater	1	Driftsregnskap	3 655 020	3 444 949	3 276 249	-210 071
		1DR	Driftsresultat	3 654 754	3 444 949	3 276 249	-209 805
		1DU	Driftsutgifter	4 962 183	3 620 049	3 451 349	-1 342 134
		1DI	Driftsinntekter	-1 307 429	-175 100	-175 100	1 132 329
		1FR	Finansresultat	266			-266
		1FU	Finansutgifter	266			-266
8090	Boligfelt	1	Driftsregnskap	-0			0
		1DR	Driftsresultat	-0			0
		1DU	Driftsutgifter	-0			0
8095	Havn og havneanlegg	1	Driftsregnskap	-137 259	4 000	4 000	141 259
		1DR	Driftsresultat	-137 259	4 000	4 000	141 259
		1DU	Driftsutgifter	89 307	148 000	148 000	58 693
		1DI	Driftsinntekter	-226 565	-144 000	-144 000	82 565
9000	Skatteinntekter og r	1	Driftsregnskap	-195 143 319	-194 557 795	-195 034 795	585 524
		1DR	Driftsresultat	-195 143 319	-194 557 795	-195 034 795	585 524
		1DU	Driftsutgifter	98 116	145 305	145 305	47 189
		1DI	Driftsinntekter	-195 241 435	-194 703 100	-195 180 100	538 335
9011	Andre statstilskudd	1	Driftsregnskap	-5 125 924	-5 129 000	-5 129 000	-3 076
		1DR	Driftsresultat	-5 125 924	-5 129 000	-5 129 000	-3 076
		1DI	Driftsinntekter	-5 125 924	-5 129 000	-5 129 000	-3 076
9020	Utlån	1	Driftsregnskap	-177 880			177 880
		1DR	Driftsresultat	2 113			-2 113
		1DU	Driftsutgifter	2 626			-2 626
		1DI	Driftsinntekter	-513			513
		1FR	Finansresultat	-179 993			179 993
		1FI	Finansinntekter	-179 993			179 993
9030	Renter og avkastning	1	Driftsregnskap	653 344	-570 052	2 179 948	-1 223 396
		1DR	Driftsresultat	-264 325	-325 000	-325 000	-60 675
		1DU	Driftsutgifter	17 763	95 000	95 000	77 237
		1DI	Driftsinntekter	-282 088	-420 000	-420 000	-137 912
		1FR	Finansresultat	917 669	-245 052	2 504 948	-1 162 721
		1FU	Finansutgifter	7 969 550	7 041 948	8 541 948	-927 602
		1FI	Finansinntekter	-7 051 882	-7 287 000	-6 037 000	-235 118
9040	Avdragsutgifter	1	Driftsregnskap	10 906 774	8 150 000	8 150 000	-2 756 774
		1FR	Finansresultat	10 906 774	8 150 000	8 150 000	-2 756 774

		1FU	Finansutgifter	10 906 774	8 150 000	8 150 000	-2 756 774
9050	Avsetninger og tap	1	Driftsregnskap	-249 987	3 497 818	5 614 060	3 747 805
		1DR	Driftsresultat	1 928 709	3 897 818	6 264 060	1 969 109
		1DU	Driftsutgifter	1 808 743	3 897 818	6 264 060	2 089 075
		1DI	Driftsinntekter	119 966			-119 966
		1FR	Finansresultat	-2 178 696	-400 000	-650 000	1 778 696
		1FU	Finansutgifter	4 848	250 000		245 152
		1FI	Finansinntekter	-2 183 543	-650 000	-650 000	1 533 543
9060	Interne finansiering	1	Driftsregnskap	-1 045 071	-250 000		182 057
		1FR	Finansresultat	-1 045 071	-250 000		182 057
		1FU	Finansutgifter	1 525 859			-2 138 873
		1FI	Finansinntekter	-2 570 930	-250 000		2 320 930
9070	Mva komp fra invest	1	Driftsregnskap	-2 657 309	-2 306 960	-4 806 960	350 349
		1DR	Driftsresultat	-13 349 400	-2 306 960	-4 806 960	11 042 440
		1DI	Driftsinntekter	-13 349 400	-2 306 960	-4 806 960	11 042 440
		1FR	Finansresultat	10 692 090			-10 692 090
		1FU	Finansutgifter	10 692 090			-10 692 090
9080	Fordelte avskrivning	1	Driftsregnskap	0			0
		1FR	Finansresultat	0			0
		1FU	Finansutgifter	18 557 820			-18 557 820
		1FI	Finansinntekter	-18 557 820			18 557 820
9999	Årets regnskapsmessi	1	Driftsregnskap	0	3 508 397	2 170 671	3 508 397
		1FR	Finansresultat	0	3 508 397	2 170 671	3 508 397
		1FU	Finansutgifter		3 508 397	2 170 671	3 508 397
Samlet resultat				0	0	0	0

Kapitalregnskap

					Regnskap 2013	Rev.bud. 2013	Vedt.bud. 2013
Tiltak		Ansvar		Bevilgningsart	NOK	NOK	NOK
#		1200	Fellestjenester	0	Investeringsregnskap	0	0
#				0IR	Investeringsresultat	174 169	445 500
#				0IU	Investeringsutgifter	174 169	445 500
#				0FR	Finansresultat	-174 169	-445 500
#				0FI	Finansinntekter	-174 169	-445 500
#		1210	It drift	0	Investeringsregnskap	0	0
#				0IR	Investeringsresultat	2 645 104	2 837 500

#				0IU	Investeringsutgifter	2 645 104	2 837 500	2 837 500
#				0FR	Finansresultat	-2 645 104	-2 837 500	-2 837 500
#				0FI	Finansinntekter	-2 645 104	-2 837 500	-2 837 500
#		6100	Kultur - ledelse og	0	Investeringsregnskap	0	0	
#				0IR	Investeringsresultat	165 000	165 000	
#				0IU	Investeringsutgifter	165 000	165 000	
#				0FR	Finansresultat	-165 000	-165 000	
#				0FI	Finansinntekter	-165 000	-165 000	
#		6400	Idrett og friluftsliv	0	Investeringsregnskap	0		
#				0IR	Investeringsresultat	50 000		
#				0IU	Investeringsutgifter	50 000		
#				0FR	Finansresultat	-50 000		
#				0FI	Finansinntekter	-50 000		
#		8090	Boligfelt	0	Investeringsregnskap	0		
#		8090	Boligfelt	0IR	Investeringsresultat	-3 985 960		
#		8090	Boligfelt	0II	Investeringsinntekt	-3 985 960		
#		8090	Boligfelt	0FR	Finansresultat	3 985 960		
#		8090	Boligfelt	0FU	Finansutgifter	3 985 960		
#		9020	Utlån	0	Investeringsregnskap	0		
#		9020	Utlån	0FR	Finansresultat	0		
#		9020	Utlån	0FU	Finansutgifter	2 499 849		
#		9020	Utlån	0FI	Finansinntekter	-2 499 849		
#		9040	Avdragsutgifter	0	Investeringsregnskap	0		
#		9040	Avdragsutgifter	0FR	Finansresultat	0		
#		9040	Avdragsutgifter	0FU	Finansutgifter	642 234		
#		9040	Avdragsutgifter	0FI	Finansinntekter	-642 234		
#		Resultat				-1	0	0
145	Samisk språk og kult	1210	It drift	0	Investeringsregnskap	0		
				0IR	Investeringsresultat	0		
				0IU	Investeringsutgifter	0		
145	Samisk språk og kult	Resultat				0		
701	Helsesenter ny avdel	7030	Helse- og sosialbygg	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	42 100 503	42 500 000	
				0IU	Investeringsutgifter	42 175 503	42 500 000	
				0II	Investeringsinntekt	-75 000		
				0FR	Finansresultat	-42 100 503	-42 500 000	
				0FI	Finansinntekter	-42 100 503	-42 500 000	
701	Helsesenter ny avdel	Resultat				0	0	

711	Tana Rådhus - planle	7000	Bygningsdrift - lede	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	168 482	380 000	
				0IU	Investeringsutgifter	168 482	380 000	
				0FR	Finansresultat	-168 482	-380 000	
				0FI	Finansinntekter	-168 482	-380 000	
711	Tana Rådhus - planle	Resultat				0	0	
720	Boftsa oppvekstsente	7020	Skole- og barnehageb	0	Investeringsregnskap	0		
				0IR	Investeringsresultat	26 200		
				0IU	Investeringsutgifter	26 200		
				0FR	Finansresultat	-26 200		
				0FI	Finansinntekter	-26 200		
720	Boftsa oppvekstsente	Resultat				0		
722	Elektronisk låssyst	7000	Bygningsdrift - lede	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	249 272	375 000	
				0IU	Investeringsutgifter	249 272	375 000	
				0FR	Finansresultat	-249 272	-375 000	
				0FI	Finansinntekter	-249 272	-375 000	
722	Elektronisk låssyst	Resultat				0	0	
723	Rådhuset/Miljøbygget	7040	Administrasjons- og	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	161 774	337 000	
				0IU	Investeringsutgifter	161 774	337 000	
				0FR	Finansresultat	-161 774	-337 000	
				0FI	Finansinntekter	-161 774	-337 000	
723	Rådhuset/Miljøbygget	Resultat				0	0	
725	Rådhuset - Fjernarki	7000	Bygningsdrift - lede	0	Investeringsregnskap	-906 169		
				0IR	Investeringsresultat	66 196		
				0IU	Investeringsutgifter	66 196		
				0FR	Finansresultat	-972 365		
				0FI	Finansinntekter	-972 365		
				0	Investeringsregnskap	906 169	0	
				0IR	Investeringsresultat	906 169	1 229 300	
				0IU	Investeringsutgifter	906 169	1 229 300	
				0FR	Finansresultat		-1 229 300	
				0FI	Finansinntekter		-1 229 300	
725	Rådhuset - Fjernarki	Resultat				0	0	
731	PU Boliger	7030	Helse- og sosialbygg	0	Investeringsregnskap	0		
				0IR	Investeringsresultat	-3 472 272		
				0IU	Investeringsutgifter	527 728		

				0II	Investeringsinntekt	-4 000 000		
				0FR	Finansresultat	3 472 272		
				0FU	Finansutgifter	3 494 547		
				0FI	Finansinntekter	-22 275		
731	PU Boliger			Resultat		0		
737	Miniatyrskyttebane	7040	Administrasjons- og	0	Investeringsregnskap	0		
				0IR	Investeringsresultat	9 780		
				0IU	Investeringsutgifter	9 780		
				0FR	Finansresultat	-9 780		
				0FI	Finansinntekter	-9 780		
737	Miniatyrskyttebane			Resultat		0		
741	Utvidelse av brannst	7040	Administrasjons- og	0	Investeringsregnskap	-97 830		
				0IR	Investeringsresultat	794 533		
				0IU	Investeringsutgifter	794 533		
				0FR	Finansresultat	-892 363		
				0FI	Finansinntekter	-892 363		
				0	Investeringsregnskap	97 830	0	
				0IR	Investeringsresultat	97 830	500 000	
				0IU	Investeringsutgifter	97 830	500 000	
				0FR	Finansresultat		-500 000	
				0FI	Finansinntekter		-500 000	
741	Utvidelse av brannst			Resultat		0	0	
742	Varmestyring Bofsa	7020	Skole- og barnehageb	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	240 537	250 000	
				0IU	Investeringsutgifter	240 537	250 000	
				0FR	Finansresultat	-240 537	-250 000	
				0FI	Finansinntekter	-240 537	-250 000	
742	Varmestyring Bofsa			Resultat		0	0	
743	Tana Rådhus - oppgra	7040	Administrasjons- og	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	12 911 651	10 625 000	
				0IU	Investeringsutgifter	12 911 651	10 625 000	
				0FR	Finansresultat	-12 911 651	-10 625 000	
				0FI	Finansinntekter	-12 911 651	-10 625 000	
743	Tana Rådhus - oppgra			Resultat		0	0	
744	Avhending av bygg	7000	Bygningsdrift - lede	0	Investeringsregnskap	0		
				0IR	Investeringsresultat	63 831		
				0IU	Investeringsutgifter	63 831		

				0FR	Finansresultat	-63 831		
				0FI	Finansinntekter	-63 831		
744	Avhending av bygg			Resultat		0		
745	Nytt FIG lager	7040	Administrasjons- og	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	943 100	570 000	
				0IU	Investeringsutgifter	1 943 100	1 570 000	
				0II	Investeringsinntekt	-1 000 000	-1 000 000	
				0FR	Finansresultat	-943 100	-570 000	
				0FI	Finansinntekter	-943 100	-570 000	
745	Nytt FIG lager			Resultat		0	0	
746	Sirma skole	7020	Skole- og barnehageb	0	Investeringsregnskap	-0	0	
				0IR	Investeringsresultat	348 987	549 000	
				0IU	Investeringsutgifter	348 987	549 000	
				0FR	Finansresultat	-348 987	-549 000	
				0FI	Finansinntekter	-348 987	-549 000	
746	Sirma skole			Resultat		-0	0	
747	Varmestyring kinosal	7040	Administrasjons- og	0	Investeringsregnskap		0	
				0IR	Investeringsresultat		125 000	
				0IU	Investeringsutgifter		125 000	
				0FR	Finansresultat		-125 000	
				0FI	Finansinntekter		-125 000	
747	Varmestyring kinosal			Resultat			0	
748	NY SKOLE TANA BRU	7020	Skole- og barnehageb	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	275 096	250 000	
				0IU	Investeringsutgifter	275 096	250 000	
				0FR	Finansresultat	-275 096	-250 000	
				0FI	Finansinntekter	-275 096	-250 000	
748	NY SKOLE TANA BRU			Resultat		0	0	
800	Flytebrygge i Sjursj	8095	Havn og havneanlegg	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	-36 800	-36 800	
				0II	Investeringsinntekt	-36 800	-36 800	
				0FR	Finansresultat	36 800	36 800	
				0FU	Finansutgifter	36 800	36 800	
800	Flytebrygge i Sjursj			Resultat		0	0	
801	Skiippagurra rensean	8050	Avløp og rensing	0	Investeringsregnskap	0		
				0IR	Investeringsresultat	294 217		
				0IU	Investeringsutgifter	294 217		

				0FR	Finansresultat	-294 217		
				0FI	Finansinntekter	-294 217		
801	Skiippagurra rensean	Resultat				0		
805	Austertana vannverk	8040	Vannforsyning	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	602 765	500 000	
				0IU	Investeringsutgifter	602 765	500 000	
				0FR	Finansresultat	-602 765	-500 000	
				0FI	Finansinntekter	-602 765	-500 000	
805	Austertana vannverk	Resultat				0	0	
806	Alleknjarg vannverk	8040	Vannforsyning	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	141 590	112 880	
				0IU	Investeringsutgifter	141 590	112 880	
				0FR	Finansresultat	-141 590	-112 880	
				0FI	Finansinntekter	-141 590	-112 880	
806	Alleknjarg vannverk	Resultat				0	0	
808	Torhop havn	8095	Havn og havneanlegg	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	110 818	784 900	
				0IU	Investeringsutgifter	325 918	1 000 000	
				0II	Investeringsinntekt	-215 100	-215 100	
				0FR	Finansresultat	-110 818	-784 900	
				0FI	Finansinntekter	-110 818	-784 900	
808	Torhop havn	Resultat				0	0	
816	Bølgedempere Sjursjø	8095	Havn og havneanlegg	0	Investeringsregnskap	-0		
				0IR	Investeringsresultat	33 387		
				0IU	Investeringsutgifter	173 387		
				0II	Investeringsinntekt	-140 000		
				0FR	Finansresultat	-33 387		
				0FI	Finansinntekter	-33 387		
816	Bølgedempere Sjursjø	Resultat				-0		
826	Vannledning Lismajav	8040	Vannforsyning	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	827 740	500 000	
				0IU	Investeringsutgifter	827 740	500 000	
				0FR	Finansresultat	-827 740	-500 000	
				0FI	Finansinntekter	-827 740	-500 000	
826	Vannledning Lismajav	Resultat				0	0	
828	Kjøp av maskinhenger	8040	Vannforsyning	0	Investeringsregnskap	-0	0	
				0IR	Investeringsresultat	-0	105 290	

				0IU	Investeringsutgifter	-0	105 290	
				0FR	Finansresultat		-105 290	
				0FI	Finansinntekter		-105 290	
828	Kjøp av maskinhenger			Resultat		-0	0	
829	Servicebygg i Torhop	8095	Havn og havneanlegg	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	3 861 314	3 650 000	
				0IU	Investeringsutgifter	3 861 314	4 150 000	
				0II	Investeringsinntekt		-500 000	
				0FR	Finansresultat	-3 861 314	-3 650 000	
				0FI	Finansinntekter	-3 861 314	-3 650 000	
829	Servicebygg i Torhop			Resultat		0	0	
831	Kunstgressbane	8030	Offentlige plasser o	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	163 299	537 500	
				0IU	Investeringsutgifter	163 299	537 500	
				0FR	Finansresultat	-163 299	-537 500	
				0FI	Finansinntekter	-163 299	-537 500	
831	Kunstgressbane			Resultat		0	0	
833	Fortau Maskevarrevei	8080	Veier og gater	0	Investeringsregnskap	0		
				0IR	Investeringsresultat	-232 384		
				0II	Investeringsinntekt	-232 384		
				0FR	Finansresultat	232 384		
				0FU	Finansutgifter	232 384		
833	Fortau Maskevarrevei			Resultat		0		
834	Gatelys Kathrine Joh	8080	Veier og gater	0	Investeringsregnskap	0		
				0IR	Investeringsresultat	-53 757		
				0IU	Investeringsutgifter	46 243		
				0II	Investeringsinntekt	-100 000		
				0FR	Finansresultat	53 757		
				0FU	Finansutgifter	53 757		
834	Gatelys Kathrine Joh			Resultat		0		
835	Ny vannledning til P	8040	Vannforsyning	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	964 900	2 250 000	
				0IU	Investeringsutgifter	964 900	2 250 000	
				0FR	Finansresultat	-964 900	-2 250 000	
				0FI	Finansinntekter	-964 900	-2 250 000	
835	Ny vannledning til P			Resultat		0	0	
836	Snuplasser private v	8080	Veier og gater	0	Investeringsregnskap		0	
				0IR	Investeringsresultat		100 000	

				0IU	Investeringsutgifter		100 000	
				0FR	Finansresultat		-100 000	
				0FI	Finansinntekter		-100 000	
836	Snuplasser private v	Resultat					0	
837	Fortau Per Fokstad g	8080	Veier og gater	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	54 139	75 000	
				0IU	Investeringsutgifter	270 688	75 000	
				0II	Investeringsinntekt	-216 549		
				0FR	Finansresultat	-54 139	-75 000	
				0FI	Finansinntekter	-54 139	-75 000	
837	Fortau Per Fokstad g	Resultat				0	0	
838	Veilys og snuplass P	8080	Veier og gater	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	0	50 000	
				0IU	Investeringsutgifter	0	50 000	
				0FR	Finansresultat		-50 000	
				0FI	Finansinntekter		-50 000	
838	Veilys og snuplass P	Resultat				0	0	
840	Elektronisk lednings	8040	Vannforsyning	0	Investeringsregnskap	0	0	
				0IR	Investeringsresultat	187 225	172 500	
				0IU	Investeringsutgifter	187 225	172 500	
				0FR	Finansresultat	-187 225	-172 500	
				0FI	Finansinntekter	-187 225	-172 500	
840	Elektronisk lednings	Resultat				0	0	
Samlet resultat						-1	0	0

Balanseregnskap

	2013	2012
2 Balanse	0,00	0,00
2100000010 Kasse	19 245,00	10 541,00
2100001012 Kasse - Helsestasjon	6 900,00	2 900,00
2100001015 Kasse - Polmak sykehjem	0,00	160,00
2100001016 Kasse - Austertana eldresenter	0,00	998,00
2100001017 Kasse - Legesenter	25 705,00	22 270,00
2100001018 Kasse - Sykeavdeling helsesenter	230,00	52,00
2100001019 Kasse - Møteplassen Hjelpetjenesten	0,00	4 852,00
2100001025 Kasse kino	750,00	750,00
210000 Kasse	52 830,00	42 523,00
2103200001 Bank	4 429 063,07	7 802 743,81
2103200005 Bank innbetaling fakturering	1 800 070,22	774 624,88
2103200015 KommFakt (gml)	0,00	26 596,65

2103201400 4910 12 71160 Foliokonto	8 949 984,78	16 750 375,80
2103201410 4910.12.71179 Legesenter gml	171 737,67	243 734,17
2103201420 4910.12.71187 Manuelle utbetalinger	1 391,00	122 626,24
2103201425 4910.13.87231 Utlånsterminal	61 660,12	1 508,60
2103201435 4910.13.93746 Kino bankterminal	122 402,10	23 121,03
2103201440 4944.05.02112 Ocr Komfatk gml	176 063,99	404 143,70
2103201450 4910.13.88068 Bibliotekinnbetalinger	25 312,00	22 746,00
2103201470 4930.10.14766 Velferdsutvalg	96 210,31	73 179,49
2103201480 4944.08.06030 Lindorff rem og inkasso	16 241,48	15 911,48
2103201490 4930.10.57805 Aksjon Terskij	11 399,35	11 167,35
2103201500 2351.72.09945 Nes pr.gjeld sp.bank	2 331 189,19	2 295 746,64
2103201520 4910.12.71217 Depositum husleie	419 488,87	374 146,87
2103201530 4910.12.71195 Kraftfond	473 630,35	452 750,35
2103201540 4910.12.71209 Private avløpsanlegg	330 311,95	323 518,95
2103201550 4944.08.01047 Viltfond	339 850,41	193 578,27
2103201560 4910.12.71225 Nærings- omstillingsfond	3 797 269,43	2 591 850,43
2103201570 4930.11.80259 A-tana musikkprosjekt	63 558,62	61 599,62
2103201585 4910 13 87789 Stormøtet rusteam 2013	3 357,00	0,00
2103201900 Klp rentefond	111 819,00	109 505,00
210320 Banker	23 732 010,91	32 675 175,33
2100701400 4910.12.71268 Skattetrekkskonto	3 420 038,00	3 224 237,00
210070 Ikke disponible bankinnskudd	3 420 038,00	3 224 237,00
210 Kasse, postgiro, bankinnskudd	27 204 878,91	35 941 935,33
2136100000 Mva-kompensasjon, refusjonskrav	28 507,70	21 850,08
2136100513 Kundefordringer - Stats- og trygdeforvaltningen	87 671,92	898 618,37
2136100911 Sykelønnsrefusjon	212 782,83	1 549 321,79
2136100912 sykelønnsrefusjon, permisjon	859 566,17	1 151 403,17
2136100921 Avsatte feriepengar refusjon	315 429,98	544 633,72
2136101100 Refusjoner fra staten	9 723 902,24	11 293 399,00
213610 Korts. lån Stats- og trygdeforvaltn.	11 227 860,84	15 459 226,13
2136400001 Inngående Mva, Konvertering	26 442,59	26 442,59
2136401005 Månedsoppgjør skatt	680 399,98	637 996,34
213640 Korts. lån Sektor for skatteinnkreving	706 842,57	664 438,93
2133551500 Lindorff, innbetalt på forvaltingslån	704,00	5 943,03
213355 Korts. lån Kredittforetak og fin.selsk	704,00	5 943,03
2136500513 Kundefordringer - Kommuneforvaltningen	7 342 583,30	8 598 420,35
2136501100 Refusjon fra andre kommuner	2 378 532,42	1 508 896,91
2136501200 Refusjoner fra fylkeskommunen	1 150 785,20	1 393 245,20
2136501300 Refusjoner fra Kirkelig fellesråd	0,00	300 000,00
213650 Korts. lån Kommuneforvaltningen	10 871 900,92	11 800 562,46
2131100513 Kundefordringer - Statens forretningsdrift	5 782,88	23 096,85
21311 0Korts. lån Statens forretningsdrift mv	5 782,88	23 096,85
2131510513 Kundefordringer - Kommunale foretak ubegr. ansv.	0,00	2 862,29
2131511100 Refusjoner fra Tana komm.eiendom KF	1 168 433,96	60 533,76
213151 Korts. lån Komm. foret. med ubegr. ans	1 168 433,96	63 396,05
2131520513 Kundefordringer - Kommunale aksjeselskaper	54 554,80	43 325,66
213152 Korts. lån Komm. eid aksjeselsk. mv.	54 554,80	43 325,66
2132000513 Kundefordringer - Private selskaper	107 454,88	121 438,80
213200 Korts. lån Private aksjeselskaper mv.	107 454,88	121 438,80

2138900512 Kundefordringer, konvertering	1 604 800,48	1 913 972,22
2138900513 Kundefordringer - Personlige næringsdrivende	4 251 814,37	3 472 672,44
2138900900 Reiseforskudd	87 009,37	161 682,85
2138900901 Tilfeldig forskudd ansatte	63 367,93	8 828,59
2138900903 Returlønn	-3 672,80	-2 982,78
2138901000 Div. fordringer private	659 171,03	626 931,29
2138901500 Forfalt på forvaltningslån	121 160,43	134 737,90
2138901513 Kundefordring FI-CA gml balanse	2 058 630,45	2 768 031,06
213890 Korts. lån Pers. næringsdrivende mv.	8 842 281,26	9 083 873,57
2130800500 Interimskonto kundefordringer	-4 574,35	0,00
2130800901 Motpost negativ lønn	22 905,04	125 535,61
2130800902 Motpost små utbetalinger	5,01	-7,22
2130801100 Interimskonto fordringer	1 848 685,42	677 548,79
213080 Interimskonti	1 867 021,12	803 077,18
213 Kortsiktige fordringer	34 852 837,23	38 068 378,66
2195501100 Premieavvik VITAL	31 511 823,00	32 277 012,00
2195501101 Premieavvik KLP	2 197 877,00	2 435 562,00
2195501102 Premieavvik SPK	-2 021 654,00	-1 384 488,00
219550 Premieavvik Livsforsikringsseksk. mv.	31 688 046,00	33 328 086,00
219 Premieavvik	31 688 046,00	33 328 086,00
21 Omløpsmidler	93 745 762,14	107 338 399,99
2205501100 Pensjonsmidler VITAL	239 837 653,00	213 061 890,00
2205501101 Pensjonsmidler KLP	34 276 155,00	32 076 204,00
2205501102 Pensjonsmidler SPK	49 060 981,00	47 059 884,00
220550 Pensj.midl. Kredittforet. og fin.selsk	323 174 789,00	292 197 978,00
220 Pensjonsmidler	323 174 789,00	292 197 978,00
2216501100 Finnmark kommunerevisjon	54 500,00	54 500,00
221650 Aksje/andel Kommuneforvaltningen	54 500,00	54 500,00
2211511020 Tana kommunale eiendomsselskap KF	600 000,00	600 000,00
221151 Aksje/andel Komm. foretak ubegr. ansv	600 000,00	600 000,00
2211521020 Øst-finnmark avfallsselskap ans	2 345 131,00	2 345 131,00
2211521080 Biblioteksentralen AL	600,00	600,00
221152 Aksje/andel Komm. eide aksjeselsk. mv.	2 345 731,00	2 345 731,00
2212001025 Samisk nærings- og utredningssenter AS	50 000,00	50 000,00
2212001035 Varanger Kraft AS	400 000,00	400 000,00
2212001045 Tana arbeidsservice as	100 000,00	100 000,00
2212001055 Indre finnmark utviklingsselskap	100 000,00	100 000,00
2212001080 Gjeddevann vannverk al	78 500,00	78 500,00
2212001110 Ridehall as	1 500 000,00	1 500 000,00
2212001120 Rekrutterings- og servicebygg Torhop SA	20 000,00	0,00
221200 Aksje/andel Private aksjeselskaper mv.	2 248 500,00	2 228 500,00
221 Aksjer og andeler	5 248 731,00	5 228 731,00
2228901100 Sosiale lån	185 816,58	205 416,58
2228901500 Forvaltningslån	8 659 111,53	7 599 987,80
2228901700 Forskudd spillemidler Tanahall AS	320 000,00	320 000,00
222890 Utlån til Personlige næringsdrivende	9 164 928,11	8 125 404,38
222 Utlån	9 164 928,11	8 125 404,38
2240801100 Kontor og datamaskiner	12 893 573,00	14 591 775,00
2240801200 Maskiner, inventar, verktøy, transportmi	4 394 542,00	4 922 141,00
224080 Interimskonti	17 288 115,00	19 513 916,00

224 Utstyr, maskiner og transportmidler	17 288 115,00	19 513 916,00
2270801100 Tomter	330 938,00	330 938,00
2270801200 Brbil/p-plass/tekn.an/rens/forbr.anl/pum	34 883 947,00	33 355 773,00
2270801300 Boliger/skole/barnehager/idretsh./veier/	205 188 130,83	207 916 926,83
2270801400 Forretn/lager/adm.bygg/sykehj./kulturb. og lignend	125 146 103,00	68 240 333,00
227080 Interimskonti	365 549 118,83	309 843 970,83
227 Faste eiendommer og anlegg	365 549 118,83	309 843 970,83
22 Anleggsmidler	720 425 681,94	634 910 000,21
2EID Eiendeler	814 171 444,08	742 248 400,20
2AKT Eiendeler	814 171 444,08	742 248 400,20
2326100910 Trygdeavgift grensegjengere	-523,00	-523,00
2326100921 Bidragstrekk	0,00	-1 460,00
232610 Korts.gj. Stats- og trygdeforvaltning	-523,00	-1 983,00
2326400000 Utgående Mva	647,66	0,00
2326400040 Mva/momskomp. oppgjørskonto	1 547 458,06	-102 882,47
2326400922 Påleggstrekk	-31 155,00	-27 602,00
2326400923 Forskuddstrekk	-5 269 332,44	-5 557 042,00
232640 Korts.gj. Sektor for skatteinnkreving	-3 752 381,72	-5 687 526,47
2323551100 Påløpte renter	-2 644 448,00	-2 820 434,00
232355 Korts.gj. Kredittforetak og fin.selsk.	-2 644 448,00	-2 820 434,00
2325500911 Arbgiivers andel pensjon KLP (motpost)	370 993,78	-179 474,52
2325500912 Arbgiivers andel pensjon SPK (motpost)	143 811,84	115 199,60
2325500913 Arbgiivers andel pensjon diverse (motpost)	0,00	-511 155,82
2325500915 Midlertidig pensjonstrekk (KLP)	1 125,03	635,15
2325500917 Pensjonstrekk 2% KLP	-64 240,22	0,00
2325500918 Pensjonstrekk 2% SPK	-154 823,33	0,00
2325500919 Pensjonstrekk 2% diverse	0,00	3 370,36
2325500920 Midlertidig pensjonstrekk diverse	-13 163,56	-12 515,75
2325500921 Forsikringer, motkonto	-228 130,57	-612 308,77
2325501101 Premieavvik klp	0,00	1 270 072,00
2325501314 Forsikring	-1 670,37	-1 670,37
232550 Korts.gj. Livsforsikringsselskaper mv.	53 902,60	72 151,88
2326501090 Negativ lønn	0,00	24 997,59
2326501603 Innbetalt til komfakt	-6 163,47	-30 707,24
2326501606 Gjennomgangskonto skatt	-7 970,00	0,00
2326501610 Bankterminal legesenter	13 083,00	-51 775,71
2326501620 Melin Collectors AS, legesenter	-6 755,00	0,00
232650 Korts.gj. Kommuneforvaltningen	-7 805,47	-57 485,36
2322000010 Leverandørgjeld	-8 145 034,60	-9 920 136,78
232200 Korts.gj. Private aksjeselskaper mv.	-8 145 034,60	-9 920 136,78
2328900901 Fritidsforsikring betalt selv	5 000,00	5 000,00
2328900902 Påløpte feriepenger forrige år (motpost)	29 880,06	15 899 848,56
2328900903 Påløpte feriepenger (motpost)	-16 865 432,43	-32 129 414,59
2328900911 Netto utbetalt bank, lønn	-2 000,00	124 546,93
2328900913 Netto utbetalt kontant, lønn	0,00	-3 990,09
2328900914 Ansattreskontro, utbetalt reisegodtgjørelse	-3 873,04	-2 922,60
2328900931 Opplysningsfond	-44 876,78	-53 216,45
2328900940 Fagforening	0,00	2 456,24
2328900949 Fagforening, OU-Fond forsikring mm, ikke	0,00	260,00

oppgjørt		
2328901040 Helse Finnmark A-konto forbruk Tana helsesenter	-461 826,00	6 819,00
2328901050 Lønnstrekk til etablererbanken	-6 159,00	-6 159,00
2328901080 Depositum husleie	-419 488,87	-374 146,87
2328901085 Depositum nøkkelkort LOSAbygg	-2 000,00	-2 000,00
232890 Korts.gj. Pers. næringsdrivende mv.	-17 770 776,06	-16 532 918,87
2320800098 Hjelpkonto resultat saldooverføring	3 677,97	0,00
2320800901 Ekstra arbeidsgivers andel KLP (motpost)	-820 636,80	0,00
2320800906 Hjelpkonto trygderefusjon	-54 248,00	-1 055 088,51
2320801100 Interimskonto gjeld	-9 726 030,32	-2 887 072,70
232080 Interimskonti	-10 597 237,15	-3 942 161,21
232 Annen kortsiktig gjeld	-42 864 303,40	-38 890 493,81
2395501101 Premieavvik klp	0,00	707 517,80
2395501102 Premieavvik spk	0,00	-286 533,33
239550 Premieavvik Livsforsikring mv.	0,00	420 984,47
239 Premieavvik	0,00	420 984,47
23 Kortsiktig gjeld	-42 864 303,40	-38 469 509,34
2405501100 Pensjonsforpliktelse vital	-289 627 417,00	-270 236 237,00
2405501101 Pensjonsforpliktelse klp	-39 851 045,00	-36 682 553,00
2405501102 Pensjonsforpliktelse spk	-69 575 970,00	-64 977 765,00
240550 Pensj.forpl. Livsforsikringselskaper	-399 054 432,00	-371 896 555,00
240 Pensjonsforpliktelse	-399 054 432,00	-371 896 555,00
2453951222 Husbank - 16714722 2	-767 502,00	-828 615,00
2453951359 Husbank - 16715935 9	-4 000 000,00	-4 000 000,00
2453951620 Husbank - 16713262 0	-242 463,26	-268 159,26
2453951674 Husbank - 16716367 4	-1 726 321,00	-1 909 674,00
2453951691 Husbank - 16716569 1	-1 500 000,00	0,00
2453951723 Husbank - 16715372 3	-887 926,00	-963 067,00
2453951728 Husbank - 16714272 8	-672 871,00	-736 297,00
245395 Lån i Norges Bank og statlige inst.	-9 797 083,26	-8 705 812,26
2453551079 Kommunalbanken 20040079	-7 863 800,00	-8 247 400,00
2453551290 Kommunalbanken 20130290	-35 110 600,00	0,00
2453551292 Kommunalbanken 20120292	-48 317 970,00	-49 136 920,00
2453551301 Kommunalbanken 20100301. FR til 100615	-22 552 400,00	-23 419 800,00
2453551322 Kommunalbanken 20090322	-37 887 750,00	-39 609 910,00
2453551347 Kommunalbanken 20010347. FR til 170315	-5 768 380,00	-6 537 520,00
2453551348 Kommunalbanken 20010348	-21 550 520,00	-21 941 360,00
2453551349 Kommunalbanken 20090349	-5 787 360,00	-5 918 890,00
2453551363 Kommunalbanken 20070363	0,00	4 820,00
2453551490 Kommunalbanken 20060490	-6 525 000,00	-6 750 000,00
2453551493 Kommunalbanken 20040493	-3 852 760,00	-4 086 265,00
2453551503 Kommunalbanken 20050503	-9 693 920,00	-10 115 400,00
2453551544 Kommunalbanken 20110544. FR til 031016	-36 869 860,00	-38 186 640,00
245355 Lån i Kredittforetak og fin.selskaper	-241 780 320,00	-213 945 285,00
2455501371 Klp, 83175026862. FR til 01.06.23	-23 095 830,00	-24 019 664,00
2455501571 Klp, 83175027923. FR til 15.12.21	-10 411 320,00	-11 712 736,00
2455501581 Klp, 83175030150	-7 383 720,00	-8 306 690,00
245550 Lån i Livsforsikringselskaper mv.	-40 890 870,00	-44 039 090,00
2452001100 Film & Kino Rest egenandel	-91 665,80	0,00

245200 Lån i Private aksjeselskaper mv.	-91 665,80	0,00
245 Andre lån	-292 559 939,06	-266 690 187,26
24 Langsiktig gjeld	-691 614 371,06	-638 586 742,26
2GJE Gjeld	-734 478 674,46	-677 056 251,60
2510801121 Praksisgodtgjøring Losa	0,00	-14 800,00
2510801122 Tospråklige prosjektmidler	0,00	-305 000,00
2510801130 Termer for tjenestebeskrivelse	0,00	-30 000,00
2510801180 Velferdsutvalg	-96 210,31	-66 893,31
2510801210 Kompentansemidler skole	-484 157,00	-484 157,00
2510801217 Samarbeid over grensen, Sirma skole	-68 139,20	-68 139,20
2510801245 Kompetanseheving i barnehagen	-42 690,00	-42 690,00
2510801251 Ovtta Samisk språk- skole- og barnehageutvikling	-25 000,00	-100 000,00
2510801256 Prosjektmidler FEIDE	-145 000,00	-75 000,00
2510801260 Etterutdanningsmidler fra Fylkesmannen 2012	-20 850,00	-20 850,00
2510801261 Nordområdesamarbeid Sirma - Utsjok	-215 000,00	-215 000,00
2510801262 Suomi-Norja Kielikylpy 2012	-70 000,00	-70 000,00
2510801263 Skjønnsmidler samisk 2012	-230 756,00	-230 756,00
2510801264 Ny giv 2012	-56 932,00	-56 932,00
2510801265 Aktivitetsmidler finskelever	-8 000,00	-8 000,00
2510801266 Tilrettelegging 202	-390 000,00	-390 000,00
2510801267 Samiskpermisjon	-93 110,00	-184 753,33
2510801270 Etterutdanning lærere ØFK 260	0,00	-58 650,44
2510801271 Kulturskoleprosjekt ØFK 261	0,00	-109 109,20
2510801272 RSK-midler ØFK 262	0,00	-245 403,33
2510801273 Assistentopplæring barnehage ØFK 263	0,00	-201 796,29
2510801274 Skjønnsmidler koordinering 2011 ØFK	0,00	-47 036,85
2510801281 Samegielgiellaleaira RG 046/12 2012	-75 000,00	-75 000,00
2510801282 Deatnu ja luossabivdu RG 038/12	-100 000,00	-100 000,00
2510801300 Studentrefusjon	-51 195,40	-155 975,80
2510801310 Ressurssenter tana legesenter	0,00	-69 433,90
2510801320 Ungdommens prevensjonskontor	0,00	-45 732,78
2510801330 Godt samliv	0,00	-12 210,00
2510801400 Lindrende behandling ved livets slutt	-62 631,39	-62 631,39
2510801403 Videreutdanning psykiatri, tilskudd Fylkesmannen	-216 950,00	-216 950,00
2510801404 Stipend til helsefagarbeiderutdanningen PLO	-15 000,00	-15 000,00
2510801405 Demensteam Polmak	0,00	-37 500,00
2510801440 Dagaktivitetstilbud 4040	-65 437,41	-277 832,10
2510801450 Gave fra svømmeklubb til innkjøp av bæreskanner	-40 000,00	0,00
2510801502 Adferdssenter - hjelpetjenesten	-4 500,00	-188 619,09
2510801503 Forebyggende rus/psykiatri. hjelpetjene	-120 000,00	-120 000,00
2510801505 Sametinget midler til PMTO	0,00	-104 000,00
2510801506 Stipendmidler M.V.D. Botjenesten	0,00	-10 000,00
2510801507 Skjønnsmidler barnevern 2013	-200 000,00	0,00
2510801513 Psykolog i kommunehelsetjenesten hjelpetj wbs 513	0,00	-500 000,00
2510801540 Stormøtet rusteam 2013 Tana og Nesseby	-9 502,32	0,00
2510801600 Nærings- omstillingsfond	-3 547 269,43	-2 591 850,43
2510801607 Kraftfond til tiltak i austertana	-473 630,35	-452 750,35

2510801608 Viltfond	-293 406,92	-245 680,41
2510801612 Etablererbanken	0,00	-4 847,51
2510801614 Opphjør av fisk i Julaelva	-236 994,00	-216 994,00
2510801615 BMX bane	-206 100,00	-19 705,00
2510801616 Aktivitetsstøtte kulturskolen	0,00	-7 046,00
2510801617 Samisk barneteater 2013	-200 000,00	0,00
2510801620 Tana vinterfestival	-50 000,00	0,00
2510801642 Vannområde Tana	-470 094,02	-91 225,00
2510801650 Hjemmeforfatterkvelder Biblioteket	-4 156,14	0,00
2510801653 Helsevaner barnehager 2013	-64 147,42	0,00
2510801655 Bolyst ungdom 2013	-139 243,20	0,00
2510801662 Den kulturelle spaserstokken	-91 587,95	-113 587,95
2510801663 KOM I FOKUS	0,00	-47 739,20
2510801700 Boligtilskudd til tilpasning	-547 896,57	-187 575,57
2510801701 Boligtilskudd til etablering	-631 200,00	-327 200,00
2510801702 Tap på etableringslån	0,00	-53 240,00
2510801703 Private avløpsanlegg	0,00	-323 518,95
2510801801 Låneavdragsfond	0,00	-1 058 523,00
2510801820 Selvkostfond vanndistribusjon	-3 772 693,37	-2 947 280,37
2510801830 Selvkostfond avløp	-804 993,00	-1 500 708,00
2510801835 Selvkostfond slam	-1 539 748,00	-1 792 497,00
2510801840 Selvkostfond renovasjon	-252,00	-109 139,00
2510801880 Vei til Tanahus	-50 000,00	-50 000,00
2510801925 De unges bokskaperkunst	-80 612,54	0,00
251080 Interimskonti	-16 110 085,94	-17 156 959,75
251 Bundne driftsfond	-16 110 085,94	-17 156 959,75
2530801600 Ubundet investeringsfond	-9 800 579,77	-2 060 961,61
2530801610 Elveforebygging Austertana	-187 500,00	-187 500,00
253080 Interimskonti	-9 988 079,77	-2 248 461,61
253 Ubundne investeringsfond	-9 988 079,77	-2 248 461,61
2550801900 Ekstra ordinært innfridd forvaltningslån	-505 331,46	-122 432,52
2550801901 Innfridd forvaltningslån	0,00	-367 283,57
2550801910 Havneutvalget tilskudd satt av 2012	0,00	-765 535,66
255080 Interimskonti	-505 331,46	-1 255 251,75
255 Bundne investeringsfond	-505 331,46	-1 255 251,75
2560801180 Jubileum ansatte avsatt 2012	-100 000,00	-100 000,00
2560801181 Videreutdanning ledere avsatt i 2012	0,00	-25 000,00
2560801182 Prosjekt Go fot	-200 000,00	0,00
2560801600 Bygdeseekretær. KST 4/2010	0,00	-258 650,00
2560801610 Ungdomsråd. KST 4/2010	0,00	-50 000,00
2560801620 Spillemidler til e.o nedbetaling av lån	-252 000,00	-252 000,00
2560801640 Utmarksplan, avsatt 2011	0,00	-195 546,40
2560801660 Joddu	0,00	-171 900,00
2560801670 Konsertpiano, avsatt 2012	0,00	-138 528,47
2560801710 Polmak skolebygg - Avsatt ubrukt i 2011	-90 000,00	-90 000,00
2560801800 Barmarkstraseer, avsatt 2011	0,00	-23 000,00
2560801860 Formannskapetets disposisjon	-200 000,00	-200 000,00
2560801900 Disposisjonsfond	-3 837 918,96	-420 577,89
2560801901 Primærnæringsfond	0,00	515 173,88
2560801910 Havneutvalgets disposisjon	0,00	-1 699 700,10

2560801920 Kunstgressbane Tanabru. Kst 59/2011	0,00	-2 000 000,00
2560801930 Ultralydapparat, avsatt budsjett 2012	-150 000,00	0,00
2560801940 Anleggsbidrag utbedring/utbygging fiber og mobilne	-1 000 000,00	0,00
2560801950 Torspråklige prosjektmidler	-305 000,00	0,00
256080 Interimskonti	-6 134 918,96	-5 109 728,98
256 Disposisjonsfond	-6 134 918,96	-5 109 728,98
2581000000 Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK, drift	-4 212 670,00	-4 212 670,00
2581 Endring i regnskapsprinsipp-Drift	-4 212 670,00	-4 212 670,00
258 Endring i regnskapsprinsipp	-4 212 670,00	-4 212 670,00
2595001100 Regnskapsmessig mindreforbruk - drift	0,00	-2 570 929,62
25950 Regnskapsmessig mindreforbruk	0,00	-2 570 929,62
2599001100 Sosiale lån - utbetalinger	0,00	-84 724,58
2599001101 Avdrag på eksterne lån	-11 535 948,20	-17 687 779,00
2599001102 Bruk av eksterne lån	59 793 897,77	35 497 143,31
2599001103 Motatt avdrag på lån	675 442,37	470 581,23
2599001104 Avskrivning på utlån	107 433,90	131 907,46
2599001105 Endring pensjonsforpliktelse	27 157 877,00	34 875 488,00
2599001106 Endring pensjonsmidler	-30 976 811,00	-20 039 104,00
2599001107 Sosiale lån - innbetalinger	19 600,00	0,00
2599001108 Salg av fast eiendom	0,00	5 480,00
2599001109 Avskrivning fast eiendom	13 160 521,00	17 737 810,00
2599001111 Avskrivning maskiner og utstyr	5 397 299,00	0,00
2599001112 Aktivisering av fast eiendom og utstyr	-72 037 167,00	-42 502 050,00
2599001113 Oppskrivning av fast eiendom og utstyr	0,00	-14 000,00
2599001114 Kjøp av akjer og andeler	-20 000,00	0,00
2599001116 Utlån forvaltningslån	-1 842 000,00	-1 309 657,00
2599001119 Salg av driftsmidler	0,00	14 000,00
2599001800 Kapitalkonto	-32 641 824,84	-39 736 920,26
25990 Kapitalkonto	-42 741 680,00	-32 641 824,84
259 Over-Underskudd, likv.reserve, kapitalkon	-42 741 680,00	-35 212 754,46
25 Bokført egenkapital	-79 692 766,13	-65 195 826,55
2KAP Bokført egenkapital	-79 692 766,13	-65 195 826,55
2PAS Gjeld og egenkapital	-814 171 440,59	-742 252 078,15
2910000800 Ubrukte lånemidler (Lånemodul)	2 000 000,00	2 000 000,00
2910001100 Ubrukte lånemidler	13 342 473,81	33 338 671,58
2910001172 Pu boliger overført fra 2012	0,00	250 000,00
2910001700 Film og kino	200 000,00	0,00
2910001800 Startlån	-1 375 000,00	967 000,00
29100 Memoriakonto for ubrukte lånemidler	14 167 473,81	36 555 671,58
291 Memoriakonto for ubrukte lånemidler	14 167 473,81	36 555 671,58
2920000010 Grunnlagskonto Mva kompensasjon - full sats	79 503 403,26	3 184,20
2920000020 Grunnlagskonto Mva kompensasjon - halv sats	2 249 769,89	0,00
2920000030 Grunnlagskonto Mva kompensasjon - lav sats	4 052 819,75	0,00
2920001203 Gjeldsordn. ai 2009	30 528,00	30 528,00
2920001204 Gjeldsordning arf 2009	35 889,50	35 889,50
29200 Interimskonti	85 872 410,40	69 601,70
292 Andre memoriakonti	85 872 410,40	69 601,70
2999900000 Motkonto grunnlagskonti Mva kompensasjon	-85 805 995,30	-3 184,22
2999900800 Memoriakto ubrukte lånemidler (Lånemodul)	-13 618 597,77	-36 006 795,54

2999901500 Vedtatt bruk av disposisjonsfond	-30 000,00	-30 000,00
2999901550 Kapital ikke medgått avsatt til fond	-143 000,00	-143 000,00
2999901570 Vedtatt bruk av ubundet kapitalfond	-375 876,04	-375 876,04
2999901920 Gjeldsordning tapsført ikke foreldet	-66 417,50	-66 417,50
29999 Motkonto for memoriakontiene	-100 039 886,61	-36 625 273,30
299 Motkonto for memoriakontiene	-100 039 886,61	-36 625 273,30
29 Memoriakonti	-2,40	-0,02
2MEM Memoriakonti	-2,40	-0,02
2MEK Memoriakonti	-2,40	-0,02
2 Balanse	1,09	-3 677,97

ÅRSBERETNING 2013

Vedtatt av kommunestyret

xx.xx.2014

Innhold

1	Rådmannens kommentar	3
2	Økonomiske oversikter	4
2.1	Forklaringer, definisjoner	4
2.2	Årsregnskap og årsberetning	4
2.3	Regnskapet	4
2.4	Driftsregnskapet	5
2.5	Balansen	5
2.6	Likviditet	7
2.7	Ansvarsområdenes andel av nettodriftsutgifter	8
2.8	Gjeldsutvikling	9
3	Driftsregnskapet	11
3.1	Driftsresultat	11
3.2	Rammeinntekter og eiendomsskatt	11
3.3	Utbytte, renter og avdrag	11
3.4	Momskompensasjonen i driftsregnskapet	11
3.5	Kommentarer til tjenesteområdene	11
4	Investeringsregnskapet	24

1 Rådmannens kommentar

2013 ble nok et år i ungdommens tegn i Tana. Mye av æren for dette skal vårt svært aktive ungdomsråd ha, det er ikke tvil om at deres målrettede arbeid påvirker både politiske utvalg og administrasjonen når beslutninger fattes.

Det er svært mange aktiviteter og satsinger hvor målet er å øke aktivitetene og trivselen blant de unge, en viktig målsetning er selvsagt å øke bolysten også blant de unge.

Kulturskolen har et svært vidt spekter av tilbud, med musikk og teater i fokus. Jeg bruker å tenke på hvor heldige kulturskolen er som kan dra på lange reiser og spille for et stort publikum. Når våre ungdommer blir endre, kan de se tilbake på mange muligheter som mange andre ungdommer ellers i landet ikke er i nærheten av å kunne delta i. Et fantastisk eksempel på hva kulturskolen kan ha bidratt til er Andreas Gundersen som i fjor fikk drømmestipendiet. I år fikk han den hyggelige meldingen om at han ble tatt opp på Norges musikkhøgskole! Vi skal også huske å nevne biblioteket som en fin arena for ungdommene, med sitt mangfoldige tilbud. Tror ikke det er mange biblioteker som arrangerer tegneseriekurs for de unge!

Av andre prosjekter og tiltak kan vi nevne bestillingsskyssen, fotokurs, skrivekurs, BMX-bane, kunstgressbane og ungjobb som små og store virkemidler. Mange lag og foreninger lykkes også godt med sine unge utøvere, vi ser fra tid til annen at våre utøvere hevder seg godt på nasjonalt plan.

Av store beslutninger nevner jeg at den nå er nå vedtatt å bygge ny skole i sentrum, og når den står ferdig vil alle skoler i Tana ha tilfredsstillende standard og inneklima. Nå får vi håpe at fylkeskommunen ikke ødelegger LOSA-tilbudet som utvilsomt har vært en suksess i Tana. Kommunen kan som kjent ikke løse alle oppgavene i samfunnet, selv om vi nok strekker oss langt inn i andre myndigheters ansvarsområder fordi de ellers ikke vil gi tilbud hos oss.

I denne kommentaren for fjoråret har jeg fokusert på ungdommen, det betyr ikke at de andre oppgavene kommunen løser er mindre viktige! Hver dag, hele året, har vi dyktige og motiverte medarbeidere som løser sine oppgaver og gir viktige tilbud til befolkningen i alle aldre. Kommunen er som kjent den eneste som bokstavelig talt er der for innbyggerne fra vugge til grav! Tusen takk for innsatsen!

2 Økonomiske oversikter

2.1 Forklaringer, definisjoner

Kommunen er organisert etter en tonivåmodell, hvor de enkelte virksomhetslederne har budsjett- og regnskaps- og rapporteringsansvar innenfor sitt område.

Tana kommune vedtar driftsbudsjettet på netto ramme etter sektor og investeringsbudsjettet på netto ramme etter ansvar.

2.2 Årsregnskap og årsberetning

Etter kommuneloven skal det avlegges et årsregnskap og en årsberetning. Regnskapsforskriften setter nærmere krav til innholdet i årsregnskapet og årsberetning.

Årsregnskapet (talldelen) oppfyller kravet til regnskapsframlegg med hovedoversikter, investeringsregnskapet, driftsregnskapet, balanseregnskapet, oversikt over kommunens kapitalkonto, oversikt over likviditetsreserven, oversikt over kommunens garanti-forpliktelser, noter mv.

Årsberetningen er en kombinasjon av regnskapets verbaldel og virksomhetenes tradisjonelle årsmelding. I årsberetningen gis det opplysninger som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av årets virksomhet. Det fokuseres også spesielt på vesentlige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskap. I tillegg redegjøres det for en del finansielle nøkkeltall for hele kommunen.

2.3 Regnskapet

2.3.1 Regnskapsprinsipp

Kommunene skal føre et regnskap som viser anskaffelse og anvendelse av midler. Utgifter og utbetalinger er anvendelse av midler. Inntekter og innbetalinger er anskaffelse av midler. Kommunen regnskapsfører også avsetninger til senere år og bruk av tidligere års avsetninger (fond).

2.3.2 Regnskapets oppbygning

2.3.2.1 Investeringsregnskap (-budsjett)

viser bla. kommunens investeringer i varige driftsmidler med finansiering samt formidlingslån mm.

2.3.2.2 Driftsregnskap (-budsjett)

viser økonomisk oversikt over driften. Det omfatter bla. egen tjenesteyting, kjøp av tjenester, overføringer, avsetninger til fond, bruk av fond, brukerbetalinger, tilskudd, skatter, rammetilskudd, betjening av gjeld med mer.

2.3.2.3 Balanseregnskap

viser kommunens eiendeler fordelt på omløpsmidler og anleggsmidler. Balanseregnskapet viser også hvordan eiendelene er finansiert med gjeld og egenkapital.

2.3.3 Regnskapsmessige begrep

2.3.3.1 Brutto driftsresultat

er lik eksterne driftsinntekter fratrukket eksterne driftsutgifter og avskrivninger. Viser hvor mye vi har til å betjene lånegjeld – betale renter og avdrag – og til netto driftsresultat.

2.3.3.2 Netto driftsresultat

er lik brutto driftsresultat tillagt netto eksterne finanstransaksjoner og motpost avskrivninger. Viser hvor mye vi har til å finansiere tiltak i investeringsregnskapet og til å avsette til senere år.

2.3.3.3 Avsetning til fond

Avsetninger til senere bruk. Det kan avsettes til driftsfond eller investeringsfond. Det skilles også mellom bundne fond (øremerkede midler) og ubundne fond som fritt kan disponeres.

2.3.3.4 Fra driftsregnskapet kan det settes av til

Disposisjonsfond eller bundet driftsfond (øremerkede midler). Disposisjonsfond kan benyttes til drift og til investeringer. Midlene kan omdisponeres av kommunestyret. Midler satt av til bundne driftsfond, kan kun benyttes til formål som de er avsatt til.

2.3.3.5 Fra investeringsregnskapet kan det settes av til

Ubundet kapitalfond eller bundne kapitalfond. Midler satt av til ubundne kapitalfond kan benyttes til et hvilket som helst investeringstiltak. Midlene kan omdisponeres til andre investeringstiltak av kommunestyret. Midler satt av til bundne kapitalfond, kan kun benyttes til gitte investeringstiltak. Fondene er en del av egenkapitalen.

Regnskapsmessig mindreforbruk eller regnskapsmessig merforbruk er den del av netto driftsresultat som står igjen etter budsjetterte og pålagte avsetninger og overføringer til investeringsregnskapet, fortsatt står ubenyttet eller uinndekket. Ofte kallt overskudd.

2.3.3.6 Arbeidskapital

Omløpsmidler fratrukket kortsiktig gjeld. Det som er igjen av likvide midler når all kortsiktig gjeld er betalt. Arbeidskapitalen sier noe likviditeten på kort sikt (under ett år).

Endringer i arbeidskapitalen fremkommer som anskaffelse minus anvendelse av midler korrigert for endringer i ubrukne lånemidler. Denne beregningen er en vesentlig kontroll av kommunenes regnskap og fremgår derfor som en egen note til regnskapet.

2.4 Driftsregnskapet

Driftsregnskapet avlegges i null.

2.5 Balansen

Eiendeler

Omløpsmidler

2.5.1.1 Mest likvide midler

Kommunens betalingsmidler (kasse og bank), utgjorde ved årets slutt 27 millioner kroner. Dette er en nedgang på 8,7 millioner kroner fra året før.

2.5.1.2 Kortsiktige fordringer

Kommunens kortsiktige fordringer utgjorde ved utgangen av året 35 millioner kroner, en nedgang på 2,6 millioner kroner fra året før.

Pensjonspremieavviket utgjorde 31,7 millioner kroner, en nedgang på 1,6 millioner fra 2012.

Sum omløpsmidler

Omløpsmidlene utgjorde til sammen 93,7 millioner kroner, en nedgang på 13,6 millioner kroner fra 2012.

2.5.1.3 Anleggsmidler

Anleggsmidlene (utlån, aksjer, andeler, maskiner og utstyr samt faste eiendommer) utgjorde ved årets slutt kr 720 millioner kroner. Dette er en økning på 86 millioner kroner fra 2012. Kommunens investeringer er aktivert i sin helhet. Ordinær avskrivning er foretatt for kommunens bokførte eiendeler i henhold til gjeldende retningslinjer. Kr 323 millioner kroner er pensjonsmidler som skal gå til å dekke pensjonsforpliktelser i fremtiden. Økningen i avsatte pensjonsmidler er på 31 millioner kroner. Samlet utgjør kommunens bokførte eiendeler 815 millioner kroner (omløpsmidler + anleggsmidler). Dette er en økning på 73 millioner kroner i løpet av 2013.

	2013	2012	Endring
Betalingsmidler	27 205	35 942	-8 737
Kortsiktige fordringer	34 853	38 068	-2 602
Premieavvik	31 688	33 328	-1 640
Sum omløpsmidler	93 746	107 338	-12 979
Pensjonsmidler	323 175	292 198	30 977
Andre anleggsmidler	397 251	342 712	54 539
Sum eiendeler	814 171	742 248	72 537

Bokført eiendeler pr. 31.12.2013 Alle tall avrundet til nærmeste hele tusen.

Gjeld og egenkapital

2.5.1.4 Kortsiktig gjeld

Kommunens kortsiktige gjeld ved årsskiftet utgjorde 42 millioner kroner. Det er en økning på 4 millioner kroner i løpet av 2013.

2.5.1.5 Langsiktig gjeld

Kommunens langsiktige gjeld var på 692 millioner kroner pr. 31.12.2013. Dette er en økning på 53 millioner kroner.

Pensjonsforpliktelsene utgjorde 399 millioner kroner, en økning på 27 millioner kroner fra året før.

Lånegjelden er ved utgangen av året 293 millioner kroner, en økning på 26 millioner kroner fra året før.

Det aller meste av lånegjelden har flytende renter. For en mindre del av lånegjelden er det inngått fastrente avtaler.

	2013	2012	Endring
Kortsiktig gjeld	42 864	38 470	4 394
Lånegjeld	292 560	266 690	25 870
Pensjonsforpliktelser	399 054	371 897	27 157
Sum langsiktig gjeld	691 614	638 587	53 027
Egenkapital	80 306	65 196	15 110
Sum gjeld og egenkapital	814 784	742 253	72 531

2.5.2 Kommunens bokførte egenkapital:

Kommunens bokførte egenkapital fordeler seg på fire hovedgrupper i balansen, disse er:
i Fonds

ii Regnskapsmessig mindreforbruk

iii Likviditetsreserver

iv Kapitalkonto

Fondene er i regnskapet for 2013 bokført med 33 millioner kroner. Det er en økning på 7,5 millioner kroner fra 2012. Disposisjonsfondet er økt med 1,6 millioner kroner, bundne driftsfond har minsket med 1 millioner kroner, ubundet investeringsfond er økt med 7,7 millioner kroner og bundne investeringsfond er redusert 750 tusen kroner.

	2013	2012	Endring
Bundne driftsfond	16 110	17 157	-1 047
Ubunden inv.fond	9 988	2 248	7 740
Bundne inv.fond	505	1 255	-750
Disposisjonsfond	6 135	5 110	1 638
Sum fond	32 738	25 770	7 581
Regns.mindreforbruk	0	2 571	-2 571
Udekket i invest.regnsk.	0	0	0
Kapitalkonto	42 742	32 642	10 100
Sum egenkapital	75 480	60 983	15 110

Bokført egenkapital pr. 31.12. Alle tall avrundet til nærmeste hele tusen.

Samlet sett har kommunens egenkapital økt med 14,5 millioner kroner i 2013 til 75 millioner kroner.

	2013	2012	Endring
Kortsiktig gjeld	42 864	38 470	4 394
Lånegjeld	292 560	266 690	25 870
Pensjonsforpliktelser	399 054	371 897	27 157
Sum langsiktig gjeld	691 614	638 587	53 027
Egenkapital	80 306	65 196	15 110
Sum gjeld og egenkapital	814 784	742 253	72 531

Bokført gjeld og egenkapital pr. 31.12. Alle tall avrundet til nærmeste hele tusen.

2.6 Likviditet

Likviditet er evnen til å overholde sine betalingsforpliktelser: "Nok penger til å betale regninger".

Likviditeten vurderes med flere størrelser. Av disse sier utviklingen av arbeidskapitalen og likviditetsgradene mest om likviditeten på kort sikt mens likviditetsreserven sier mest om den langsiktige likviditeten.

Endringer i arbeidskapitalen

Utviklingen av endring av kommunens arbeidskapital de siste årene er vist i tabellen nedenfor.

	2013	2012	Endring
Anskaffelse av midler	375 495	335 529	39 966
Anvendelse av midler	370 485	334 513	35 972
Anskaffelse - anvendelse	5 010	1 016	3 994

Endring ubrukte lånemidler	-22 388	15 640	-38 028
Endring arbeidskapital	-17 378	16 656	

Arbeidskapitalen er svekket med 17,3 millioner kroner i løpet av 2013.

Endring i arbeidskapital	Endring
Mest likvide omløpsmidler	-8 737
Fordringer	-3 216
Premieavvik	-1 640
Kortsiktig gjeld (økning)	-4 395
Endring i arbeidskapital	-17 988

Likviditeten vurderes også i ved hjelp av likviditetsgrader.

2.6.1.1 Likviditetsgrad 1

Formel:	$= \frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{kortsiktig gjeld}}$	=	Bør være 2 eller større
2012	$= \frac{107\,339\,251}{38\,466\,586}$	=	2,79
2013	$= \frac{94\,358\,776}{42\,864\,303}$	=	2,20

2.6.1.2 Likviditetsgrad 2:

Formel:	$= \frac{\text{Mest likvide omløpsmidler}}{\text{kortsiktig gjeld}}$	=	Bør være 1 eller større
2012	$= \frac{74\,011\,165}{38\,466\,586}$	=	1,92
2013	$= \frac{62\,670\,730}{42\,864\,303}$	=	1,46

Samlet sett er likviditeten svekket i løpet av 2013, men fremstår fortsatt som akseptabel.

2.7 Ansvarsområdenes andel av nettodriftsutgifter

Fordeling av driftsutgiftene etter rammeområder.

Undervisning og barnehager, helsetjenester og hjelpetjenester utgjorde tilsammen 72 % av kommunens samlede driftsutgifter i 2013.

Rammeområde	2011	2012	2013
1.1 Politisk/adm.ledelse	16 %	15 %	16 %
1.2 Undervisning og barnehage	26 %	26 %	26 %

1.3 Helse, pleie og omsorg	30 %	31 %	31 %
1.4 Hjelpetjenester	12 %	14 %	16 %
1.5 Miljø og næring	3 %	3 %	2 %
1.6 Kultur	2 %	2 %	2 %
1.7 Bygningsdrift	9 %	8 %	6 %
1.8 Anleggsdrift	2 %	2 %	1 %

Relativ fordeling av utgifter etter rammeområder i prosent av samlede driftsutgifter fra 2010-2013.

2.8 Gjeldsutvikling

Egenfinansiering av investeringer regnes ut ved hjelp av formelen kapitalkonto/anleggsmidler. Det viser hvor stor del av investeringene som er finansiert med egne midler.

Gjeldsgraden viser andel av gjeld i forhold til egenkapital. Formel: gjeld/egenkapital.

Gjeld pr. innbygger regnes ved at total gjeld/innbyggere pr. 1.1.

	2013	2012
Egenfinansierte investeringer	5,93 %	5,14 %
Gjeldsgrad	914 %	1038 %
Gjeld pr. innbygger	116 184	105 000

Kommentarer

Lånegjelden i forhold til innbyggertallet har økt, og som følge av at gjelden øker og innbyggertallet har gått ned.

2.8.1 Skatte- og rammetilskuddsdekningsgrad

Viser hvor stor del av driftsutgiftene som dekkes av skatteinntekter, rammeoverføringer og andre inntekter.

	2013	2012
Rammetilskudd	135565	132 500
Skatteinntekter	57528	52 740
Eiendomsskatt	2129	2 421
Andre inntekter	102278	96 591
Sum	297 500	284 252
-Driftsutgifter	295 655	281 088
=Brutto driftsresultat	1 845	3 164
Brutto resultatgrad	0,62 %	1,11 %
Finansieringstransaksjoner	11 482	12 677
Avskrivninger	18 558	17 738
Netto driftsresultat	8 921	8 221
Netto resultatgrad	3,00 %	2,89 %

2.8.2

Brutto resultatgrad viser hvor stor andel av driftsinntektene som er disponible til å dekke annet enn driftsutgifter, som f.eks. avskrivninger, renter og avdrag, utlån, og avsetninger til fond.

2.8.2.1 Kommentar

Netto resultat grad er negativ. Denne bør være 3 % eller mer. Den negative utviklingen skyldes i hovedsak økte utgifter til låneavdrag og renter som følge av økt lån.

3 Driftsregnskapet

3.1 Driftsresultat

Driftsregnskapet avlegges i null.

3.2 Rammeinntekter og eiendomsskatt

Eiendomsskatten for 2013 var på kr 2 128 992. En nedgang på 292 tusen fra året før.

3.3 Utbytte, renter og avdrag

Rentenivået har holdt seg lavt og vært synkende. Den flytende renta har vært rundt 2,25. Minimumsavdrag er beregnet til 8,8 mill. mens vi har betalt 10,9 i avdrag.

3.4 Momskompensasjonen i driftsregnskapet

Momskompensasjon påløpt i investeringsregnskapet blir automatisk overført til drift. Fra 2014 skal alt føres i investering og der være med på finansiering av investeringer. I en overgangsperiode blir deler av momskompensasjon ført tilbake til investeringsregnskapet. I 2013 kunne 20 % føres i drift. Dette utgjorde 2,6 mill.

3.5 Kommentarer til tjenesteområdene

3.5.1 Politisk rammeområde

Politisk rammeområde har for 2013 hatt et mindreforbruk på vel 500.000. I hovedsak er det kommunestyret og andre faste utvalg, samt valg og partistøtte som har bidratt til mindreforbruket. Revisjon og kontrollutvalg har hatt et lite overforbruk som skyldes økt aktivitet.

3.5.2 Trossamfunn

Kommunen har et spesielt ansvar for å finansiere fellesrådets drift av menighetene innenfor kommunegrensene. Tilskuddet til de øvrige menighetene beregnes etter medlemstall med utgangspunkt i fellesrådets overføringer. Budsjettkapitlet har et lite overforbruk på overføring til kirkelig fellesråd

3.5.3 Stabs- og fellesfunksjoner

1200 Fellestjenester

Fellestjenestene er en samling av felles kostnader for felles fagløsninger, kontorrekvisita/papir, porto og felles telefoni for rådhus, miljøbygg, bygg og anlegg og kunnskapens hus. Kapitlet har for 2013 holdt budsjetttramma.

1202 Serviceavdeling

Tjenesteområdet har ansvaret for sentralbord, arkiv, politisk sekretariat og posttjeneste. Tjenesteområdet har i løpet av året økt kompetansen betydelig på arkivtjenesten.

Arkivtjenesten er bygger på bl. Arkivloven og St. meld7 2012 – 2013 – "Arkivmeldingen" hvor det poengteres at " Bevaring og tilgjengeleggjering av egne arkiv er av dei lovbundne oppgåvene som kommunar og fylkeskommunar skal løyse innanfor ramma av det kommunale sjølvstyret. Dette er i tråd med det som gjeld for dei fleste oppgåvene i kommunal sektor, og det fører mellom anna til at oppgåvene må prioriterast innanfor det rammetilskotet som kommunane og fylkeskommunane disponerer." Budsjettområdet har for 2013 hatt et lite overforbruk som skyldes økt lønnsutgifter

1210 IT

Informasjons- og serviceavdelingen v/ IT har det totale ansvaret for at kommunens IT-løsninger er sikre og tilgjengelige. Tjenesteområdet har hatt stor fokus på å levere en sikker, stabil og effektiv tjeneste ved å ta i bruk ny og oppdaterte løsninger. Utfordringene er store for sårbarheten ved feilsituasjoner i en så stor organisasjon som vår, noe som tilsier at det er nødvendig å ha etablert en stabil og sikker IT-løsninger/tjenester.

Mindreforbruket skyldes reduksjon i bemanningen fra juli 2013, samt økte inntekter for salg av tjenester.

1230 Samisk språkutvikling

Oversetterkapasiteten er forbedret markant og området har hovedansvaret for den samiske portalen til kommunen. Tolkekompetansen på tjenesteområdet, dekker i hovedsak tolkebehovet til kommunestyremøtene. Tjenesteområdet har et mindreforbruk

1240 Studiesenteret

Er veletablert på Kunnskapens hus med en sterkt økende kursportefølje. Lærerutdanningen har to "klasser" gående. Kursene har gitt høyere inntekter, samt at en del utgifter ikke er ført på kapitlet, men på Fellestjenester og IT.

1250 Bibliotek

Bemanningen i 2012 har vært 1,5 stillinger. Biblioteket har ansvaret for utstyrssentralen og låner ut tur og fritidsutstyr i tillegg til bøker, film og musikk. Overforbruket skyldes vikarbruk, høyere kostnader på bibliotekbusstjenesten, samt innkjøp av litteratur.

1260 Landbruksvikar/ Disputvalg

Budsjettkapitlet har et mindreforbruk pga høyere inntekter, samt laver lønnskostnader

1270 Kinodrift

Kinodriften for 2013 var andre driftsår med helårs drift etter digitaliseringen. Driftskonseptet fortsetter med følgende: Teknisk drift løser It-kontoret, Tana og Nesseby Lions er kinoverter (billetter og publikumshåndtering), Informasjons og serviceleder er programansvarlig. Utsendelse og oppheng av plakater foretas av faste personalressurser på informasjons- og serviceavd og utviklingsavd. Kinoen ble gjort klar for 3D høsten 2012. Kinoen har hatt et forholdsvis høyt besøkstall, blant de beste i Finnmark. Høyere inntekter medførte et lite driftsmessig mindreforbruk.

1500 Administrativ ledelse

1600 – 1610 Økonomiavdeling

Har hatt et mindreforbruk på 349 tusen. Dette skyldes i all hovedsak mindre bemanning enn planlagt.

1800 Personalavdeling

Personalforvaltning og rådgivning / veiledning i forhold til tilsetninger, lønnsforhandlinger, oppfølging av lov, avtaleverk og reglementer)
Personalutvikling, rådgivning i forhold til opplæring / utvikling av kompetanseplan

Rådgivning / veiledning i forhold til sykefraværsoppfølging, pensjon, attføring, forebygging og inkluderende arbeidsliv
Koordinering av bedriftshelsetjenestens arbeid i kommunen herunder bidrag til risikovurdering
Rådgivning / veiledning i forhold til organisasjonsutvikling
Rekruttering

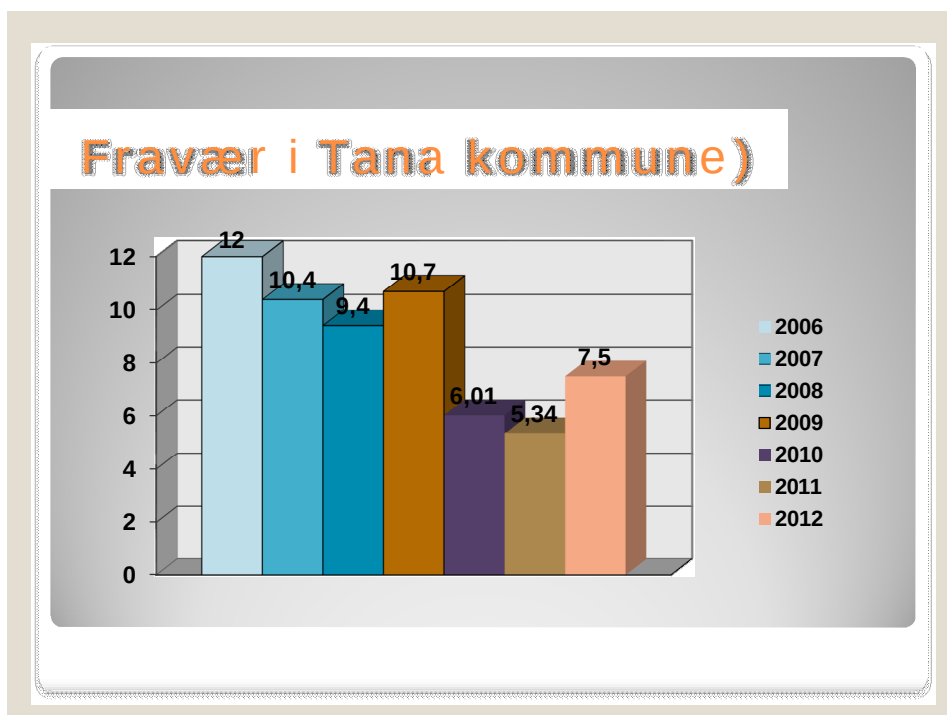
Kommunen er en IA bedrift, og vi har også i 2013 hatt hovedfokus på HMS arbeid og sykefravær i tillegg til løpende forvaltningsmessige oppgaver. Hovedfokus på HMS og sykefravær har gått på bekostning av andre utviklingsoppgaver.

Kommentarer til avvik:

Den totale rammen viser et underforbruk på kr 433.426. Dette skyldes i hovedsak refusjon sykepenger der en ikke har tatt inn vikar, moms kompensasjon som ikke er budsjettert, samt refusjon ulike tilskuddsordninger fra Nav som det ikke er budsjettert med. Manglende jubileumsmarkeringer for lang og tro tjeneste er heller ikke gjennomført som planlagt, og de utgiftene vil påløpe påfølgende år.

Sykefravær- IA arbeid.

Sykefraværsutviklingen på årsbasis hadde følgende utvikling fra 2006-2012.

Sykefraværsprosenten i 2012 var på 7,5 %. I årene 2010 og 2011 hadde vi et ekstremt lavt sykefravær. I 2012 økte sykefraværet til 7,5%, men ligger fortsatt under landsgjennomsnittet som var på 9,5 %.

Periode	Legemeldt	Egenmeldt	1-16 d	over 16 d	Totalt pr kvartal
2011/1	2,55 %	4,10 %	4,07 %	2,58 %	6,65 %
2011/2	1,32 %	3,21 %	3,08 %	1,45 %	4,53 %
2011/3	1,11 %	3,45 %	2,51 %	2,05 %	4,56 %
2011/4	1,73 %	3,91 %	3,44 %	2,19 %	5,63 %
2012/1	3,90 %	5,61 %	2,59 %	3,02 %	9,51 %
2012/2	1,87 %	4,58 %	3,83 %	2,62 %	6,45 %
2012/3	0,93 %	6,25 %	2,78 %	4,41 %	7,18 %
2012/4	1,54 %	5,94 %	3,71 %	3,77 %	7,47 %
2013/1	6,21 %	2,91 %	4,88 %	4,28 %	9,16 %
2013/2	5,17 %	1,84 %	3,45 %	3,57 %	7,02 %
2013/3	4,22 %	1,21 %	2,59 %	2,84 %	5,43 %

2013/4

Tallene er ikke oppdaterte pga nytt lønssystem. Første kvartal 2014 vil derfor inneholde data fra 4. kvartal 2013.

Lavere sykefravær betyr mer tilstedeværelse på jobb, noe som igjen gir bedre kvalitet til innbyggerne og brukerne, samt bidrar til bedre arbeidsmiljø i virksomhetene.

Sykefraværsarbeid er et systematisk arbeid som krever kontinuerlig arbeid over tid, og det er viktig å holde trykket hele tiden dersom en vil beholde en positiv utvikling. Det legemeldte fravær var i Tana kommune som bedrift 4,9 % i 2013. Finnmark fylke hadde 6,7 % mens landsgjennomsnittet var på 5,5%.

Vi har fortsatt med "Sikker jobb analyse" ute i virksomhetene. I dette arbeidet har vi brukt både vår Bedriftshelsetjeneste og vårt pensjonsselskap DNB. I 2013 startet vi arbeidet med

strategisk kompetanseutvikling i pleie og omsorgssektoren spesielt med fokus på samhandlings-reformen og de utfordringer vi vil stå overfor i årene fremover. På bakgrunn av omorganisering i pleie og omsorg, lederutdanning innenfor helse, har dette arbeidet blitt nedprioritert. Det samme gjelder arbeidet med revidering av lønnspolitisk plan.

Kommunen har også i 2013 hatt avtaler med to ulike treningsstudioer (Tana Fysikalske og Tana treningssenter). Dette er et viktig trivsels- og forebyggende tiltak for ansatte i kommunen, og det har vært stor oppslutning om begge tilbudene.

Avdelingen fikk i 2013 også tilført nye oppgaver i forbindelse med overgang til nytt lønssystem. Med manglende opplæring og underbemanning pga sykdom, har det vært stor arbeidsbelastning på ansatte.

Det ble bevilget 200.000 til prosjekt god fot av KST i april. Det ble satt i gang prosjekt på sykestua, samt delvis renhold. Avsetningen ble fjernet av KST på slutten av året, slik at virdereføring av dette er uavklart.

Lønnsutvikling

I 2013 var tariffoppgjøret et mellomoppgjør og dermed ingen lokal pott. Rammen for oppgjøret var årslønnsvekst i kap 4 på 3,54% .

Det ble for øvrig gjennomført de årlige lokale forhandlinger i Kap 3 (ledere), og kap 5 (akademikerne).

Likestilling

Likestillingsarbeidet er integrert i kommunens generelle arbeidsgiverpolitikk. Likevel er det slik at resultatet er at kvinner er de som i størst grad blir rekruttert til de tradisjonelle kvinneyrker.

Lederlønn - kap 3.4.2.

Gjennomsnittslønn for lederne i kap. 3.4.2. (ledergruppa) er 556.000 hvorav kvinnelige ledere (12) har en gjennomsnittslønn på 583. 000 mens mannlige ledere (8) har en gjennomsnittslønn på 654.000.

3.5.4 Undervisning og barnehage

Ansvarskapitlene innenfor undervisning ser ut til å gå mot et samlet underskudd på 1,8 mill. ved årets slutt. Det er her lagt inn den feil som har vært beskrevet tidligere og som førte til at det konsekvensjusterte budsjettet for 2013 på nytt ble belastet med de innsparingstiltak på lønn som var gjennomført i 2012 og som fra før av var lagt inn i konsekvensjustert budsjett. Dette førte til at undervisningsbudsjettet feilaktig ble redusert med ca 1,6 millioner i 2013.

Dette er hovedårsaken til at undervisning vil gå i minus ved årets slutt. I tillegg er det store overskridelser ved Seida skole. Kapitlet ser ut til å gå med 1,5 millioner i minus, og den omtalte feil utgjør kr 615.000 av disse. De resterende overskridelsene skyldes ca kr 200.000 mindre i inntekter fra andre kommuner for gjestelever, ca 100.000 i overskridelser i netto

skyssbudsjett samt ellers tiltak knyttet opp mot enkeltbarn. Noe lønn som hører til voksenopplæringen, er også feilaktig ført på Seida skole.

Grunnet tilnærmet innkjøpsstopp og reiseforbud i siste kvartal, i tillegg til at det ikke er tilsatt noen i stillingen som tospråklighetspedagog, fikk Felleskapitlet for barnehagene et mindreforbruk på kr 505.133

Skolene og barnehagene har de siste årene tatt inn og uteksaminert fire lærlinger i barne og ungdomsarbeid. Dette er et positivt tiltak som øker kompetansen ved skolene og barnehagene og gir kommunenes ungdom anledning til å ta utdanning i hjemkommunen. I 2013 ble en lærling uteksaminert, og hun er nå ansatt som barne og ungdomsarbeider ved Austertana oppvekstsenter.

Tanaskolene har høy andel av kvalifisert personale både i barnehagene og på skolene. For ytterligere å øke kvaliteten på undervisningen har 4 lærere fått tilbud om videreutdanning i norsk og matematikk i 2013.

2000 Undervisning, ledelse, fellestiltak har et mindreforbruk på kr 28.215

2100 Grunnskole, SFO, fellestiltak har et mindreforbruk på kr 125.326

2110 Austertana oppvekstsenter har et overforbruk på kr 206 975. Dette skyldes nevnte innsparingstiltak på lønn 2012, økt bemanning i barnehagen p.g.a. økt barnetall og høyere vikar bruk enn forutsatt.

2120 Boftsa oppvekstsenter går med 0,6 % i overskudd for regnskapsåret 2013

2130 Seida skole Kapitlet ser ut til å gå med 1,54 millioner i minus, og den omtalte feil utgjør kr 615.000 av disse. De resterende overskridelsene skyldes ca kr 200.000 mindre i inntekter fra andre kommuner for gjestelever, ca 100.000 i overskridelser i netto skyssbudsjett samt ellers tiltak knyttet opp mot enkeltbarn. Noe lønn som hører til voksenopplæringen, er også feilaktig ført på Seida skole.

2140 Deanu sámeskuvla har et underskudd på kr. 1,29 millioner for regnskapsåret 2013. Underskuddet skyldes følgende overskridelser:

- Kr 350 000: Ovenfor nevnte innsparingstiltak på lønn 2012
- Kr 400 000: Økt behov for spesialundervisning, 1,8 stilling fra og med 01.08.2013
- Kr 210 000: Ikke iverksatt tiltaket, jf. Budsjettvedtak 2013 ” skolen omdisponerer sine ressurser for å frigjøre en halv assistentstilling som kan dekkes av eksterne midler”
- Kr. 390 000: Mindre refusjon fra staten enn hva som var budsjettet

I tillegg til undervisning av elever ved Deanu sámeskuvla, så har skolen ansvar for samisk nett- og hospiteringsundervisning for 13 elever som bor i andre kommuner. 1,5 lærerstilling underviser samisk nett- og hospiteringselever. Elevenes bostedskommuner dekker lærerlønn og Fylkesmannen i Finnmark dekker administrasjon kostnader. Deanu sámeskuvla jobber også årlige med prosjekter som fremmer, styrker og bevarer samisk språk og – kultur blant barn og ungdom. Hvert år søker skolen ekstern finansiering til nye samisk språk og – kulturprosjekter fra Sametinget og fra tospråklighetsmidler fra Tana kommune. Det varierer

fra år til år hva Deanu Sámeskuvla får tildelt til prosjekter. I 2013 innvilget Sametinget kr. 230 000 og Tana kommune innvilget kr. 99 000. I 2012 innvilget Sametinget til sammen kr. 600 000 og Tana kommune innvilget kr. 135 000.

2150 Sirma oppvekstsenter går med kr.152 537 i overskudd for regnskapsåret 2013.Overskuddet skyldes at oppsparte midler ikke kunne brukes p.g.a. innkjøpsstopp.

2500 Voksenopplæring har et overskudd på kr 466.000, noe som skyldes tilstrømming av nye innvandrere og dermed større overføring av midler fra staten.

2200 LOSA har et lite merforbruk på kr 12.000.

2460 Tana bru barnehage går med kr 177.178 i overskudd, noe som skyldes at oppsparte midler ikke kunne brukes p.g.a innkjøpsstopp.

2400 Barnehager fellestiltak Grunnet tilnærmet innkjøpsstopp og reiseforbud i siste kvartal, i tillegg til at det ikke er tilsatt noen i stillingen som tospråklighetspedagog, fikk dette kapitlet et mindreforbruk på kr 505.133

3.5.5 Helse-, pleie- og omsorgstjenester

4010 Austertana eldresenter & omsorgsone

Ligger innenfor budsjett med et merforbruk på 90 tusen.

4020 Polmak sykehjem

Regnskap 2013 viser et overforbruk på 656 tusen.

Dette skyldes overtid og bruk av ekstravakter på grunn av utagerende brukere. I tillegg er det ikke budsjettetert for lederlønn 20% fom mai

Overskridelser på inventar. Dette skyldes kjøp av vaskemaskin, da den gamle gikk sund. I tillegg har vi kjøpt en personløfter, pga større behov for helsehjelp utført i seng.

4030 Sykeavdelingen

Regnskapet for 2013 viser mindre forbruk kr 416 000, totalt -3% .

Liggedøgnstatistikk for 2013 er 99,37 %. I tillegg har det vært 237 akutte innleggelser (opphold over 3 timer). Det er registrert og behandlet 77 avvik og 55 uønskede hendelser i avdelingen.

Alle stillinger har vært besatt stort sett over hele året, unntak er noen små helgestillinger, hvor det er utfordrende å få tilsatt ansatte med lengre kontrakter. Det er flere lange permisjoner i avdelingen, men de stillinger har også vært besatt med kontrakter.

Det er kr 187 000 mindre forbruk i lønn. Dette fordi det er vært flere ulønnede lengre permisjoner og vikarer med lavere årslønn, samt med lavere pensjonsutgifter enn budsjettet. Refusjoner langtidsfravær er betydelig mindre enn budsjettet, dette på grunn av lite langtidsfravær i avdelingen

Det er kr 275 000 mindre forbruk i kjøp av varer og tjenester. Det har vært lavere forbruk av medikamenter, medisinsk forbruksmateriell, annet forbruksmateriell, vaskeritjenester og lisenser og lignende.

Det er overforbruk på ca kr 310 000 i kjøp av tjenester. Dette kommer av høyere utgifter til kjøkkentjenester enn budsjettet.

Det er kr 217 000 mer inntekter enn budsjettet. Brukerbetaling har vært høyere enn budsjettet.

Det er inntektsført kr 76 000 mindre refusjoner enn budsjettet. Dette begrunnet lite refusjon av langtidsfravær og litt større refusjon av sykestueplasser enn budsjettet.

permisjoner i avdelingen, men de stillinger har også vært besatt med kontrakter.

4040 Tana omsorgsone

Har et overforbruk på 450 tusen.

4050 Rehabiliteringstjenesten

Har et mindreforbruk på 226 tusen.

5000-5050 Avdeling for hjelpetjenester

Avdeling for hjelpetjenester består av tjenesteområdene Pedagogisk- psykologisk tjeneste, Tjeneste for funksjonshemmede, Barneverntjeneste og Rus- og psykisk helsetjeneste.

Hjelpetjenestens samlede regnskap for 2013 viser et overforbruk på kr 792 542. Resultatet er misvisende og skyldes feil i budsjettering og regnskapsføring samlet på kr 700 000, dette blir forklart under de forskjellige tjenesteområdene. Det samlede regnskapet for hjelpetjenesten er reelt sett tilnærmet i balanse.

5000 Hjelpetjenesten - Administrasjon og fellestjenester

Det er knyttet 80% merkantilressurs til drift av hjelpetjenesten. Som et innsparingstiltak skal denne stillingen fjernes fra hjelpetjenesten, det skjer ved naturlig avgang ved slutten av 2014. Det er en lederressurs på 100%, ressursen er fordelt på 20% administrasjon, 20% faglig leder PPT, 20% faglig leder tjeneste for funksjonshemmede, 20% faglig leder barnevern, 20% faglig leder rus- og psykisk helsetjeneste. Regnskapet viser et underforbruk på kr 255 193. Det skyldes hovedsakelig at en del fellesutgifter er budsjettet på fellesområdet, mens det er utgiftsført på de enkelte tjenesteområdene.

5010 Pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT)

PPT skal utarbeide sakkyndig vurdering ut fra Opplæringslovens §§ 5-6 og 5-7. Målgruppe er barn, ungdom og elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet. PPT utfører også en del utredningsarbeid knyttet opp mot enkeltelever, samt rådgivning til lærere og foreldre. En viktig del av PPT's virksomhet er knyttet til systemrettet arbeid overfor barnehager og skoler. Det er to 100 % stillinger i tjenesten. Regnskapet viser tilnærmet balanse.

5020 Tjeneste for funksjonshemmede

Tjenesten saksbehandler og følger opp vedtak/ tiltak i forhold til mennesker med medfødt funksjonshemming. Det er 120 % stillingsressurs knyttet til tjenesten. De ansatte utfører miljøterapeutoppgaver i tillegg til saksbehandling. Tiltak som nyttes er støttekontakter, avlastningstiltak, omsorgslønn. Regnskapet viser et overforbruk på kr 146 897, noe som hovedsakelig skyldes at utgifter til støttekontakt ikke er budsjettet.

5030 Barneverntjeneste

Tjenesten forvalter saksbehandling og følger opp vedtak/ tiltak etter barnevernloven. Det er 300 % stillingsressurs knyttet til tjenesten. Tjenesten deltar i en veiledningsgruppe sammen med andre kommuner i Øst Finnmark. Tjenesten deltar også i et felles kompetanseutviklingsprosjekt sammen med andre kommuner i Øst Finnmark. Det er også et tett samarbeid med det statlige barnevernet BUF-etat. Regnskapet viser et underforbruk på kr 140 166. Det skyldes hovedsakelig mindre kjøp av statlige tjenester og reduserte utgifter til fosterhjem. Barneverntjenesten ble tildelt skjønnsmidler kr 200 000 til utviklingsprosjekt, beløpet er utgiftsført avsetning til bundne fond, men er ved en feil ikke inntektsført. Det gjør at underforbruket reelt skal være kr 340 166.

5040 Rusvern

Tjenesten er faglig organisert med 5050 psykisk helsetjeneste, men er budsjettet på eget kapittel. Tjenesten saksbehandler og følger opp vedtak/ tiltak i forhold til brukere med rusmiddelmisbruk. Det er 70 % ruskonsulent og 60 % stilling som utekontakt knyttet til tjenesten. Tjenesten administrerer et fellesprosjekt med kirken, Onsdagsklubben. Regnskapet viser et underforbruk på kr 280 314, det skyldes delvis feilpostering av lønn, samt prosjektinntekter.

5050 Psykisk helsevern

Tjenesten saksbehandler og følger opp vedtak/ tiltak overfor brukere med psykiske vansker. Tjenesten drifter også aktivitetstilbudet Møteplassen. Det er knyttet en stillingsressurs på 560% til tjenesten, fordelt på 100% kommunepsykolog, 200% psykiatrisk sykepleier, 100% miljøterapeut og 160% miljøarbeider. Det er tilsatt kommunepsykolog som tiltrådte januar 2013. Regnskapet viser et overforbruk på kr 1 306 031, det skyldes i vesentlig grad feilbudsjettering ved at statsrefusjonen lønn psykolog er blitt dobbelt inntektsført i budsjettet.

5070 Tana arbeidsservice

Hjelpetjenesten forvalter driftsstøtten til Tana arbeidsservice. Regnskapet viser balanse.

5060 Botjenesten

Botjenesten har to tjenesteområder 254 + 253. Avdelingen gir døgnskuttet bistand i boliger for voksne mennesker med psykiske lidelser og/eller utviklingshemming (254). Avdelingen har også en avlastnings enhet (253) som benyttes til funksjonshemmede barn som bor hjemme hos sine foreldre. Barna er her hver 3 helg og to uker på sommeren. De fleste av våre brukere har omfattende bistandsbehov, noe som fører til at mange stillingshjempler er tilknyttet avdelingen. I siste halvdel av 2013 flyttet to av barna på avlastningen, bort fra kommunen samt at vi fikk en ny omplassert ansatt med 60% stilling. Vi hadde bare 40 % ledig så resten av % måtte hun fylle med ekstra vakter ved behov. Ettersom en av våre ansatte i 100% stilling sluttet greide vi å fylle opp denne 60%, fra sen høsten 2013. Vi greide også å øke fast prosenten til den 100% omplasserte fra 2012, slik at hun nå bare mangler knappe 18 % som hun fyller opp med ekstravakter ved behov. Inklusive disse omplasseringer og reduksjon i avlastnings tjenester, har vi pr dags dato, 33,16%. Den økte avlastningen første halvår (som ikke kom med i stillingshjemplene fra 2012) og det at vi ikke greide å fylle våre omplassertes stillings prosenter er hovedårsak til overforbruket på lønn på tjenesteområde 254 som i 2013 var 480 000 kr. På grunn av et tidligere vedtatt sparetiltak fra 2011, på avdeling hjelpetjenesten(som Botjenesten før tilhørte) fikk vi i tillegg overført en 40 % merkantil stilling til vår avdeling. Målet med dette tiltaket var at den ansatte det gjaldt, skulle gå over til å jobbe 100 % i miljøet, når det ble mulighet. Lønnsmidlene som fulgte med, merkantil stillingen varte bare ut juni 2013 så da måtte lønna siste halvåret gå av Botjenestens lønnsmidler, noe som ikke var iberegnet når budsjettet for 2013 ble laget. Ettersom ytterligere en av våre ansatte sa opp 20 % av sin 70 % stilling som nattevakt, dekket vi opp 20% av stillingen til den merkantile i miljøet slik at bare 20 % gjenstod, når året gikk mot slutten. På tjeneste område 253 hadde vi derimot et underforbruk på lønn og mindre forbruk på varer og administrering slik at vi der fikk et overskudd på 145000 kr, noe som gjør at vi til sist kom litt bedre ut her. Grunnet til underforbruket på lønn på dette området, skyldes at vi ikke er konsekvente nok på å anviser timelister herifra på riktig tjeneste område. En regnskapsteknisk feil bidro til at inntekt fra refusjon på en ressurskrevende bruker, ble dobbeltført. Dette resulterte i at avdelingen fikk et ytterligere overforbruk på 1700 000 kr i 2013. Dette er nå ordnet opp i av Rådmann og økonomiavdeling, så vi slipper gjentakelse på dette i 2014. Det totale overforbruket for avdelingen i 2013, blir da 2 035 000 kr.

3.5.6 Utviklingsavdelingen

Innen landbruksforvaltningen har det skjedd 5 generasjonsskifter og bygd 2 nye, toppmoderne driftsbygninger for melkeproduksjon. Ved utgangen av året ble det inngått avtale med Vadsø kommune om landbruksforvaltning.

Innen miljøvern har det særlig vært arbeidet med viltforvaltning, gjennomføring av siktryddingsplanen, viltforvaltning og forurensing og forsøpling som følge av bla. medieinitierte saker. Målsettinger for bestandsutviklingen hos elg ble revidert i 2013 i samarbeid med FeFo. Fokus har videre vært på forebygging og gjennomføring av tiltak ved viltulykker, herunder siktrydding langs vei og et effektivt ettersøksarbeid ved ulykkeshendelser. Avdelingen følger opp ettersøkslaget, som består av 7 erfarne storviltjegere med egen oppdragsavtale med kommunen. Miljørådgiver har i tillegg vært prosjektkleder i 50% stilling i Tana vannområde, som er et interkommunalt samarbeid med Karasjok, Gamvik og Berlevåg kommuner om vannområdeforvaltningen. I regi av vannområdet er det foretatt vannprøvetaking fra en rekke vannforekomster med mulig påvirkning fra nedlagte avfallsfyllinger og/eller annen forurensning. Det har også vært arbeidet særskilt med kartlegging og befaring av vandringshindre for fisk. Merinntektene på

kapittelet skyldes at det er solgt rådgivningstjenester til Finnmark fylkeskommunen innen vannforvaltning.

Det er tilsatt arealplanlegger i nyopprettet stilling for 3 år og det er tilsatt oppmålingsingeniør etter vakanse i stillingen. Behovet for kjøp av tjenester for arealplanlegging avtar med god kompetanse i avdelingen.

Innenfor ansvarområdet for kultur har det særlig vært arbeidet med folkehelsetiltak, spillemiddelforvaltning og veiledning og saksbehandling for ungdomsrådet. Allment kulturarbeid er ivarettatt gjennom forvaltningen av kulturfondsmidlene og den statlige overføringen til Den kulturelle spaserstokken. Forøvrig er den årlige vinterfestivalen gjennomført. Spesifikke folkehelsetiltak som er gjennomført er frisklivsentrall, bolyst og helsevaner i barnehager. Frisklivssentralen er en lavterskel helsetilbud for fysisk aktivitet, kosthold, røykekutt og mestring. I Bolyst-prosjektet er det gjennomført kurs innen film og webdesign, dj-kurs for ungdom og fotokurs, aktivitetslederkurs, konserter, etablereropplæring, paintballbane og tiltak som basistrening for ungdom og UngdomsZumba.

Prosjektet helsevaner i barnehager er rettet mot ansatte, foreldre og barn. I løpet av 2013 har det vært gjennomført 5 matkurser, 2 timer fysisk aktivitet i uka i barnhagene og konferanse/info møte. Andre folkehelsetiltak som er gjennomført er 3 matkurs for ulike grupper, dytt fysisk aktivitet for kommunalt ansatte, seniorskyss over dørstokken og rebusløype.

På kulturskolen har det vært ubesatt danselærerstilling og delvis ubesatt joikelærerstilling. Kulturskolen har hatt følgende tilbud gjennom året: Instrumentalopplæring på piano, gitar, trommer og bassgitar. Sang og joik. Teater. Dans deler av høsten.

Det er mottatt driftstilskudd på kr. 300.000 fra Sametinget til Samisk barneteater. Teateret har hatt følgende oppsetninger i 2013: Cáhppes balva og Maidnasat Rieban ja stalustallan.

På Ungdommens kulturmonstring var det hele 22 deltakere som gikk videre til fylkesfinalen.

Etterspørselen etter lønnstilskudd for tilsetjing av ungdom i sommerjobb har vært mindre enn forventet.

Det er formidlet søknader for følgende spillemiddelprosjekter:

Ordinære anlegg

1. Kunstgressbane, Tana kommune

2. Rulleski- og rullestolløype, løypetrass stadion, Tana Skiskytterlag 3. Rulleski- og rullestolløype, løypetrass terreng, Tana Skiskytterlag 4. Elektroniske skiver for 100m, skytebane, Bonakas, Tana Skytterlag 5. Elektroniske skiver for 200m, skytebane, Bonakas, Tana Skytterlag

Nærmiljøanlegg

1. Sieiddájohkkuolbban Ballbinge, Tana bru, Tana kommune 2. BMX-bane, Tana bru, Tana kommune 3. Offroadløype med downhill løype, Tana bru, Sirma IL

3.5.7 Bygg- og anleggsavdelingen

Bygningsdrift

Bygningsdrift omfatter drift og vedlikehold av kommunale bygg og forebyggende brannvern. Saksbehandling i forbindelse med bostøtte og husbankens låneordninger er også en del av arbeidsoppgaven som er tillagt bygningsdrift. Avdelingen utfører mindre vedlikeholdsarbeid på utleieboligene som eies av Tana kommunale eiendomsselskap. Dette arbeidet kompenseres etter avtale mellom avdelingen og TKE, og samarbeidet fungerer meget godt.

Bygningsdrift samlet har et bedre netto driftsresultat enn budsjettet. Den kommunale bygningsmassen driftes for det meste i egenregi, kun kjøp av tjenester der vi ikke har egen kompetanse. Vaktmesterkorpset gjør en veldig god innsats for å holde driftskostnadene nede samtidig som bygningsmassen ivaretas på best mulig måte.

Energiforbruket er under kontroll, bruk av fyringsolje er begrenset maksimalt. På miljøbygget er oljekjelen inntakt, men brukes kun dersom vi får topper som elektrokjelene ikke takler. Utfasingen av oljefyrkjelen på rådhuset var vellykket og energiforbruket er lavere på dette bygget nå enn tidligere. Oljefyrkjelen på miljøbygget har ikke vært i drift etter sammenkoblingen av fyringsanlegget på miljøbygget og rådhuset. Ved Seida skole fyres det ennå med olje for å holde bassengfløyen oppvarmet. Ved Sirma skole vil oljefyrkjelen bli demontert etter at elektrokjelen nå er i drift. Enøk investeringene som er gjort ved skolene og kommunale bygg for øvrig er vellykkede, og vi ser resultatene av det i form av lavere energiforbruk.

Tana helsesenter driftes av Helse Finnmark. Driftsutgiftene fordeles i henhold til areal som Tana kommune og HF disponeres. En del av kommunens del leies ut til Nav og Finnmark fylkeskommune som betaler leie og refusjon av kostnader.

Forebyggende brannvern er en del av selvkostområdet hvor det lages eget regnskap. Over- eller underskudd føres til fond.

Anleggsdrift

Under anleggsdrift hører av vann- og avløpsanlegg, kommunale veier og plasser, renovasjon, lysløyper, utmarksløyper og havneanlegg. I tillegg sortere brannvesenet økonomisk under denne avdelingen.

Fra høsten 2013 var alle stillinger besatt. Fra årsskiftet er ledelsen i avdelingen er nede i kun en avdelingleder (for hele BA) og en formann i 50 % stilling som hovedsaklig arbeider med investeringsprosjektene. Hele formannsstillingen må tas inn i budsjettet igjen fra 2015.

Store investeringsoppgaver som vannledningsarbeid i Horbma/Aleknjarg/Austertana gjennomføres av den faste bemanningen. Dette er en vesentlig årsak til at de kommunale avgiftene kan holdes uten store økninger.

For drift av Vann, avløp og renovasjon føres det eget selvkostregnskap hvor over- og underskudd føres til fond. Regnskapet viser at driftskostnadene holdes lavere enn budsjettet. Dette sammen med at rentekostnaden er relativt lav kommer abonnentene til gode i form av at avgiftene flater ut.

I de nærmeste årene må Tanabru avløpsrenseanlegg gjennomgås for å holde driftskostnadene nede og rensegraden oppe. Enøk i denne forbindelse skal også vurderes.

Kostnadene til vedlikehold av veiene (brøyting/strøing) er høyere enn budsjettet som følge av høyere kontraktspriser i de nye kontraktene som trådte i kraft fra 2012.

Havnedriften har et bedre resultat enn budsjettet. Så godt som alle plassene ved flytebryggene er leid ut, i tillegg til at antall plasser er øket. Vi må forvente litt høyere driftskostnader for flytebryggene i framtiden for rensing av flytepongtonger, oppstramminger av forankringer etc.

4 Investeringsregnskapet

1200 Fellestjenester

Oppgradering av sakarkivløsningen ePhorte ble ikke fullført, restpotten er overført 2014

1210 IT-drift

Med bakgrunn i reduksjon i bemanningen ble ikke alle tiltak gjennomført. Budsjettet har et mindreforbruk på ca. 190.000

Investeringsprosjektene Bygg og anlegg

Investeringsprosjektene i regi av Bygg og anlegg

Det vises til prosjektoversikten i regnskapet, kommentarene her er kun knyttet til enkelte av prosjektene.

Samtlige investeringsprosjekt er gjennomført eller igangsatt som planlagt og innenfor kostnadsrammen. Alleknjarg vannverk ble nedlagt i desember 2012, driften av ledningsnett med vanntrykk fra Lisma har gått uten problemer.

Arbeidet med å koble sammen ledningsnett til Østre Polmak vannverk med Lismajavre startet høsten 2013, dette arbeidet vil bli avsluttet i løpet av sommersesongen 2014. Arbeidet i 2013 ble utført i egenregi, med innleide ekstra maskiner en kort periode.

I Austertana har det over flere år pågått et arbeid hvor målet er å få vannverket godkjent. I 2013 ble det etablert UV anlegg, nødstrømsaggregat er kjøpt inn og kommer på plass i 2014. Selv om vannforbruket er kraftig redusert som følge av det målrettede lekkasjeutbedringsarbeidet som har pågått må vi ofte utbedre nye lekkasjepunkter som avdekkes.

Bølgedemperen i Smalfjord er lagt ut og servicebygget i Torhop er ferdigstilt. Bygget er leid ut til andelslaget som er stiftet. Tilbakemeldingen derfra er at bygget fungerer som planlagt.

Rehabiliteringen av rådhuset har pågått det siste året, er i rute og avsluttes våren 2014. Den store gevinsten med denne investeringen vil være bedre arbeidsmiljø, lavere fyringskostnader og bedre tilgjengelighet for kommunens innbyggere.

Bygging av omsorgssenteret har gått som planlagt og blir tatt i bruk på planlagt tidspunkt. Tverrfaglig samarbeid har løst utfordringene som har oppstått under veis i prosjektet. Resultatet fremstår som et praktbygg kommunen kan være stolt av. Når byggeregnskapet er avsluttet vil det bli laget en sluttrapport.

BA avdelingen står også for gjennomføringen av investeringsprosjektene til TKE. Regnskapet for disse ligger i selskapet. Samarbeidet mellom TKE og BA fungerer godt.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	67/2014	10.06.2014
Kommunestyret		12.06.2014

Folkehelse i Tana 2014-2016 - kunnskapsgrunnlaget

Vedlegg

- 1 Folkehelse i Tana 2014-2016
Kunnskapsgrunnlaget

Rådmannens forslag til vedtak

”Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse i Tana 2013-2016” godkjennes og oppdateres i sin helhet i 2016.

Saksopplysninger

Formannskapet sendte saken til høring av 27.mars 2014 etter gjeldende normer for høringssaker. Det kom ingen innspill til ”Kunnskapsgrunnlaget for 2014 – 2016”.

Kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter har alle et ansvar i folkehelsearbeidet, og loven retter seg mot alle forvaltningsnivåer. Regelverket legger til rette for bedre samordning på tvers av forvaltningsnivåer og på tvers av sektorer. Statlige helsemyndigheter og fylkeskommunene får en tydeligere rolle i å bistå kommunene.

Loven bygger på, og er samordnet med plan- og bygningsloven (pbl) som er det generelle regelverk for å fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner, jf. pbl § 1-1. Folkehelseloven legger til rette for politisk forankring av folkehelsearbeidet, og for en langsiktig og systematisk innsats. Kommuner og fylkeskommuner skal ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer, identifisere sine folkehelseutfordringer, fastsette mål gjennom planarbeidet og iverksette nødvendige tiltak.

For at Tana kommune skal kunne oppfylle kravet om samlet oversiktdokument med kunnskap om folkehelse og påvirkningsfaktorer i Tana vil det ta flere år før vi kan si at vi har en fullverdig oversikt. For oss er det viktig å komme i gang med det arbeidet og ta med det som er nærliggende faktorer og lett tilgjengelig informasjon. Vi har hovedsakelig innhentet informasjon fra statikkbasen til Fylkesmannen i Finnmark, kunnskapsgrunnlaget til Finnmark fylkeskommune og den nasjonale folkehelseprofilen. I tillegg blir Folkehelsemeldingen (2012-2013) God helse – felles ansvar et viktig dokument og veiler IS-2110.

Folkehelsen påvirkes av det samfunnet vi lever i. Det er ikke slik at den samlede Folkehelsesituasjonen i en kommune kun er summen av individuelle valg og genetiske forutsetninger. Det er store geografiske forskjeller i helse og betydelige sosiale helseforskjeller. Samfunnsmessige forhold skaper disse forskjellene, som vi kan påvirke gjennom planlegging, forvaltning og tiltak. Kunnskap om disse samfunns- og miljømessige forhold er da en forutsetning for å ivareta innbyggernes helse.

Å fremme befolkningens helse er et viktig mål i seg selv. Det skaper mer velferd og livskvalitet for den enkelte. I tillegg er befolkningens helse av samfunnets viktigste ressurser. Dette innebærer at det er en samfunnsoppgave å forvalte denne ressursen på best mulig måte. Identifisering av folkehelseutfordringer og ressurser skal danne grunnlag for beslutninger i det løpende folkehelsearbeidet og i forbindelse med planlegging etter plan- og bygningsloven.

Kunnskapsgrunnlaget i Tana

Tana kommune inngikk nytt partnerskap med Finnmark fylkeskommune i 2012 om folkehelsesatsing i kommunen. Dette innebærer blant annet kunnskapsløft for kommunen og iverksetting av tiltak for enkelte grupper – en forebyggende strategi for å møte folkehelse utfordringer lokalt.

Målet med strategidokumentet er å danne et kunnskapsgrunnlag for folkehelseutfordringer som Tana står ovenfor, og et ønske om å arbeide med målrettede tiltak. Tana kommune har valgt å ta utgangspunkt i folkehelseprofilen som et barometer for utviklingen av ”helsetilstanden” i kommunen. Folkehelseprofilen blir brukt som ”veiviser” for valg av innsatsområder. Samtidig vil folkehelseprofilen også kunne brukes som et måleinstrument i forhold til arbeidet vi gjør.

Dette er kommunens første utgave av ”Kunnskapsgrunnlaget for Tana”, og målet er at den skal revideres hvert fjerde år. Dette dokumentet blir utarbeidet for tre år, og vi satser på at de kommende planer følger kommunestyrets struktur.

Kunnskapsdokumentet bygger på føringene som er i folkehelseloven, folkehelseforskriften og andre offentlige dokumenter som har betydning for folkehelsearbeid. Tana kommune har gjort et politisk vedtak om at folkehelse skal fremgå i alle kommunale planer ”helse i alt vi gjør”.

I dette dokumentet skal vi forsøke å ta oppfølgene problemstillinger:

Hvilke føringar ligger til grunn for folkehelsearbeid?

Hvilke påvirkningsfaktorer er viktig?

Hva er helsetilstanden i Tana kommune?

Hva gjøres i dag i Tana?

Hvilke innsatsområder skal prioriteres i 2014-2016? (Folkehelseplan 2014-2016)

Det er opprettet en arbeidsgruppe for folkehelse og bolyst hvor politikere, kommunelege, helsesøster, kommunepsykolog, psykisk helse og rus, skole og barnehage, ungdomsklubb, planlegger, landbruksforvaltning, eldreråd, ungdomsråd og idrettsråd er representert. Noen av

representantene har dobbelroller i form av ivaretagelse av frivillig sektor, innsatsområder og kunnskap.

Arbeidsgruppen har hatt ansvaret for å få i gang prosessen og utarbeidelse av kunnskapsgrunnlaget for folkehelse i kommunen. Det har vært vanskelig å få fange opp tiltakene som gjøres i den kommunale virksomheten. Arbeidsgruppen har ikke i denne omgangen prioritert den frivillige sektoren og det øvrige næringslivet for innhenting av informasjon om temaer som har betydning for folkehelse.

Medvirkning/høringsinnspill

Folkehelsearbeidet knyttes til planlegging etter plan- og bygningsloven med krav til medvirkning. Det bidrar til å rettsliggjøre medvirkning i folkehelsearbeidet. Folkehelseloven gir kommunen som helhet ansvar for folkehelsearbeidet. Intensjonen er blant annet å bringe folkehelse inn som en integrert del av det lokaldemokratiske arbeidet for en samfunnsutvikling som fremmer helse og velferd i kommunene.

For å ivareta dette på best mulig måte ble formannskapetets utkastet til "Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse 2014-2016" og "Folkehelseplan 2014-2016" sendt til høring.

Vurdering

Rådmannen anbefaler at "Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse i Tana 2014-2016" godkjennes slik det foreligger i dag.

Deanu gielda
Tana Kommune

Folkehelse i Tana 2014–2016

Kunnskapsgrunnlaget

Høringsutkast - FSK 37/2014

Forord

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) trådte i kraft 1. januar 2012, og erstattet deler av kommunehelsetjenesteloven og lov om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet. Loven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelseloven er sammen med helse- og omsorgstjenestelovens forebyggingsbestemmelser de rettslige virkemidlene for å nå samhandlingsreformens mål om å fremme folkehelse, forebygge sykdom og utjevne sosiale helseforskjeller. (Helse- og omsorgsdepartementet)

Folkehelseloven stiller krav om at det skal utarbeides et samlet oversiktsdokument hvert fjerde år. Dokumentet skal brukes som grunnlag for planlegging og styring for å forankre det langsiktige folkehelsearbeidet. Utarbeidelse av oversiktsdokumentet forutsetter en grundig og systematisk informasjonsinnhenting. Det forventes også en helhetlig vurdering av konsekvenser og årsaksforhold, og identifisering av ressurser og folkehelseutfordringer.

For at Tana kommune skal kunne oppfylle kravet om samlet oversiktsdokumentet med kunnskap om folkehelse og påvirkningsfaktorer i Tana vil det ta flere år før vi kan si at vi har en fullverdig oversikt. For oss er det viktig å komme i gang med det arbeidet og ta med det som er nærliggende faktorer og lett tilgjengelig informasjon. Vi har i hovedsakelig innhentet fra statikkbasen til Fylkesmannen i Finnmark, kunnskapsgrunnlaget til Finnmark fylkeskommune og den nasjonale folkehelseprofilen. I tillegg blir Folkehelsemeldingen (2012-2013) God helse – felles ansvar et viktig dokument og veiler IS-2110.

Vi tenker at det systematiske arbeidet vil komme med erfaringer og bevissthet om folkehelsearbeidet i kommunen. I det første partnerskapsåret med Finnmark fylkeskommune har vi vektlagt tiltak for å gi oss selv tid til å skaffe nødvendig kunnskap om hvordan folkehelsetilstanden i kommunen er. Dette også som en sped begynnelse av sosial markedsføring av folkehelsearbeidet til befolkningen i Tana. En byråkratisk definisjon av folkehelse og en folkelig forståelse av folkehelse er ikke bestandig forenelig. Der vi snakker om sunne valg oppfattes ofte det som ”slanking, røykekutt, trim”. Utfordring blir hvordan vi skal bruke sosial markedsføring av tiltak som på sikt skal føre til varige endringer av levevaner? Hvordan klarer reklame å få folk til å øke forbruket av grandios og lignende produkter, og hvordan kan vi bruke den samme metode i kommune for formidling av gode valg? Hvorfor oppfattes grønt dyrt når kanskje kiloprisen til sjokoladen er mye høyere? Vi vil ikke få svar på denne type spørsmål i dette dokumentet, men vi har startet en langsiktig prosess med holdningsendringer som framtidig mål. Forhåpentligvis vil vi lykkes med noe, og svaret vet vi kanskje om 5-10 år.

1. Innledning

Tana kommune inngikk partnerskap med Finnmark fylkekommune i 2012 om folkehelsesatsing i kommunen. Dette innebærer blant annet kunnskapsløft for kommunen og iverksetting av tiltak for enkelte grupper – en forebyggende strategi for å møte folkehelse utfordringer lokalt.

Målet med strategidokumentet er å danne et kunnskapsgrunnlag for folkehelseutfordringer som Tana står ovenfor, og et ønske om å arbeide med målrettede tiltak. Tana kommune har valgt å ta utgangspunkt i folkehelseprofilen som et barometer for utviklingen av ”helsetilstanden” i kommunen. Folkehelseprofilen blir brukt som ”veiviser” for valg av innsatsområder. Samtidig vil folkehelseprofilen også kunne brukes som et måleinstrument i forhold til arbeidet vi gjør.

Dette er kommunens første utgave av kunnskapsgrunnlag for Tana, og målet er at den skal revideres hvert fjerde år. Dette dokumentet blir utarbeidet for tre år, og vi satser på at de kommende planer følger kommunestyrets struktur.

Kunnskapsdokumentet bygger på føringene som er i folkehelseloven, folkehelseforskriften og andre offentlige dokumenter som har betydning for folkehelsearbeid. Tana kommune har gjort et politisk vedtak om at folkehelse skal fremgå i alle kommunale planer ”helse i alt vi gjør”.

I dette dokumentet skal vi forsøke å ta oppfølgene problemstillinger:

- ✓ Hvilke føringar ligger til grunn for folkehelsearbeid?
- ✓ Hvilke påvirkningsfaktorer er viktig?
- ✓ Hva er helsetilstanden i Tana kommune?
- ✓ Hva gjøres i dag i Tana?
- ✓ Hvilke innsatsområder skal prioriteres i 2014-2016? (Dette blir et eget dokument)

Arbeidsgruppe for folkehelsearbeidet, og også i denne sammenheng er plangruppe består av:

Frank Ingilæ, ordfører

Frans Eriksen, planlegger, utviklingsavdeling

Terese Nyborg, landbruk, utviklingsavdeling

Aino Snellman, fastlege, helseavdeling

Liselotte Lavir, helsesøster, helseavdeling

Margun Strendo Andersen, barnehagekonsulent, rådmannsstab

Gunn Ulvenes Sundal, rådgiver rus og psykisk helse, hjelpetjenesten

Andrew Sak, kommunepsykolog, hjelpetjenesten

Hege Tajana Pedersen, rådgiver, Seida skole

Greta Kristoffersen, Grotta fritidsklubb, utviklingsavdeling

Gerd Åse Dervo, eldrerådet

Anna Taksgård, ungdomsrådet

Ella Marie Hætta Isaksen, ungdomsrådet

Kurt Saua, idrettsrådet

Britt Somby-Solaas, folkehelsekoordinator, utviklingsavdeling

Det er arbeidsgruppa som har jobbet med kunnskapsgrunnlaget for Tana kommune.

2. Folkehelse, folkehelsearbeid og påvirkningsfaktorer

Folkehelseloven definerer *folkehelse* som ”befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning” Definisjonen legger til grunn et populasjons - og befolkningsperspektiv. Folkehelse er ikke bare befolkningens generelle helse, men også hvordan god og dårlig helse er fordelt i befolkningen.

Statlige føringer legger til grunn for at det skal være et bredt perspektiv på utviklingen av et mer helsefremmende samfunn. Det gjelder alt fra barnehagene og skolen, nærmiljø og fritid som for eksempel idrett og kultur, til arbeidsplassen og trafikken, til byplanlegging og møte med

næringsinteresser. Dette går til kjernen av politikken, som har betydning av rettferdig fordeling og vilje til omfordeling. Folkehelsepolitikken skal også ivareta urfolk, nasjonale minoriteter og innvandreres behov, for eksempel når det gjelder kulturell forståelse og språk. Det skal legges vekt på betydningen av kunnskap og holdninger om etniske grupper har for helsen og for utforming av folkehelseiltak. Alt dette er god folkehelsepolitikk. (Helse- og omsorgsdepartementet)

Folkehelsearbeidet må bygge på at alle samfunnssektorer og forvaltningsnivåer – på politisk, administrativt og faglig plan - føler et ansvar for å fremme folkehelsen.

Folkehelsearbeidet og utvikling av aktive og trygge lokalsamfunn er to sider av samme sak.

Konkrete tiltak planlegges, utvikles og iverksettes i et forpliktende samarbeid mellom berørte parter.

De som blir berørt av planer og tiltak må være med på denne prosessen.

Planer og tiltak må evalueres med sikte på å se om de har positive virkninger på folkehelsen.

Folkehelsearbeid defineres som «samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse».

Folkehelsearbeid omfatter både det sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeidet. Det er det primære forebyggingsarbeidet som folkehelsearbeidet dreier seg om, det vil si å fremme helse og forebygge sykdom før symptomer på uhelse begynner å vise seg.

Noen av kjernetrekkene ved folkehelsearbeidet er at strategiene retter seg mot hele befolkningen eller grupper av den, og at det utøves gjennom å styrke de positive påvirkningsfaktorene, og svekke de negative påvirkningsfaktorene i samfunnet. Folkehelsearbeid omfatter ikke kurative tjenester i form av klinisk diagnostikk, behandling, pleie og omsorg, ei heller habilitering/rehabilitering. (Helse- og omsorgsdepartementet)

Det overordnede målet med folkehelsearbeid er flere leveår med god helse og en reduksjon av sosiale helseforskjeller. Statens ambisjon er blant annet at Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder, og at vi skal skape et samfunn som gjennom en et tverrsektorielt arbeid fremmer helse i hele befolkningen, og på denne måten blir «helse i alt vi gjør». (Helse- og omsorgsdepartementet)

Påvirkningsfaktorer for folkehelsen er ulike, men likevel nært knyttet til hverandre. Folkehelse henger nært sammen med hvordan samfunnet er strukturert, hvor tilgang på materielle og sosiale ressurser er grunnleggende. Materielle levekår påvirker både den psykiske og fysiske helsen. Dette er faktorer som har stor sammenheng med arbeid, inntekt og utdanning. Sosialt nettverk og sosiale relasjoner påvirker også helsenivået i befolkningen.

Ottawa-charteret

« Folkehelsearbeid innebærer å svekke det som medfører helserisiko, og styrke det som bidrar til bedre helse. De negative påvirkningsfaktorene virker helsenedbrytende, enten det er ting vi spiser og drikker, eller de befinner seg i det sosiale eller fysiske miljøet rundt oss.

Positive faktorer handler blant annet om styrkende faktorer i miljøet rundt oss, om vårt forhold til våre nærmeste og de nettverk vi inngår i, og i hvilken grad livet oppleves å ha mening og å være forutsigbart og håndterbart. Dette kan kalles beskyttelses- eller mestringsfaktorer og gir individer og grupper bærekraft og slitestyrke.»

Den livsstilsrelaterte påvirkningen på helsetilstand er veldokumentert. Faktorer som omhandler individuell helseatferd som ernæring, fysisk aktivitet, bruk av rusmidler og tobakk og seksuell atferd har dermed stor betydning for folkehelsen. Dette er faktor som henger sammen med materielle og sosiale ressurser.

Kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter har alle et ansvar i folkehelsearbeidet, og loven retter seg mot alle forvaltningsnivåer. Regelverket legger til rette for bedre samordning på tvers av forvaltningsnivåer og på tvers av sektorer. Statlige helsemyndigheter og fylkeskommunene får en tydeligere rolle i å bistå kommunene.

Loven bygger på, og er samordnet med plan- og bygningsloven (pbl) som er det generelle regelverk for å fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner, jf. pbl § 1-1. Folkehelseloven legger til rette for politisk forankring av folkehelsearbeidet, og for en langsiktig og systematisk innsats. Kommuner og fylkeskommuner skal ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer, identifisere sine folkehelseutfordringer, fastsette mål gjennom planarbeidet og iverksette nødvendige tiltak.

3. Kjennetegn ved folkehelsearbeid

3.1 Samhandlingsreformen og folkehelse

St.meld. nr. 47 (2008–09) *Samhandlingsreformen. Rett behandling – på rett sted – til rett tid* omtaler folkehelsearbeid, som samfunnets samlede innsats for;

- å fremme helse
- å redusere risiko for sykdom og skade
- å beskytte mot ytre helsetrusler

Målet med folkehelsearbeid er som sagt flere leveår med god helse i befolkningen, og redusere sosiale helseforskjeller. Strategiene retter seg mot hele

★★★★★★★★★★

Folkehelse: *befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeles i en befolkning.*

Folkehelsearbeid:
samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse.

★★★★★★★★★★

befolkningen. I tillegg til helsesektorens innsatser, ligger påvirkningsfaktorer i alle samfunnssektorer. Eksempler: Utdanning, arbeid, bo- og nærmiljøer, ren luft, fravær av støy, gang- og sykkelveier, turstier og friluftsliv, fysisk aktivitet i skolen.»

3.2 Fem prinsipper for folkehelsearbeid

Folkehelseloven bygger på fem prinsipper for folkehelsearbeidet: 1) utjevning, 2) helse i alt vi gjør, 3) bærekraftig utvikling, 4) føre-var og 5) medvirkning.

Utjevning

Helse er ulikt fordelt mellom sosiale grupper i befolkningen og det er mange faktorer som bidrar til å skape og opprettholde slike forskjeller. Sammenhengene er komplekse, men vi kan slå fast at det i hovedsak er sosiale betingelser som påvirker helse og ikke omvendt. Selv om alvorlige helseproblemer i mange tilfeller fører til tap av inntekt og arbeid og problemer med å fullføre utdanning, vil likevel sosial posisjon påvirker helsen i større grad enn helsen påvirker sosial posisjon.

Helse i alt vi gjør

Erkjennelsen av «helse i alt vi gjør» er kjernen i folkehelsearbeidet. Prinsippet skal bidra til at befolkningens helse blir ivaretatt på tvers av sektorer. Det innebærer for eksempel at utdanningssektoren, samferdselssektoren og kultursektoren har ansvar for å vurdere, og ta hensyn til hvilke konsekvenser endringer i politikken kan ha for helsen i befolkningen.

I folkehelseloven kommer prinsippet om «helse i alt vi gjør» til uttrykk gjennom at ansvaret for befolkningens helse ikke er lagt til helsetjenesten, men til kommunen som sådan. Loven legger også til grunn at kommunene, fylkeskommunene og statlige myndigheter skal fremme befolkningens helse og vurdere konsekvensene av egen virksomhet for befolkningens helse. Forebyggende tiltak skal iverksettes i den sektoren og med de virkemidlene som er mest effektive.

Bærekraftig utvikling

En bærekraftig utvikling innebærer å tilfredsstille dagens behov uten at det går på bekostning av framtidige generasjoners behov. Brundtlandkommisjonen fra 1987 definerte bærekraftig utvikling som «... en utvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov.» Bærekraftig utvikling handler om å tilrettelegge for en samfunnsutvikling som sikrer grunnleggende behov over tid.

I samhandlingsreformen er målet å utvikle en bærekraftig helsetjeneste blant annet gjennom å styrke det forebyggende arbeidet.

En befolkning med god helse er et mål i seg selv og en av samfunnets viktigste ressurser. Satsing på folkehelsearbeid er en grunnleggende investering for et bedre liv og et bærekraftig samfunn.

Forebyggende arbeid er bærekraftig fordi det bidrar til å legge større vekt på kommende generasjoners behov – til større likhet mellom generasjoner. God helse er av stor betydning både for livskvaliteten til den enkelte og for å sikre samfunnet en frisk og produktiv befolkning som kan bidra til økonomisk vekst og velstandsutvikling.

Folkehelseloven løfter frem fem grunnleggende prinsipper for folkehelsearbeidet;

*prinsippet om å **utjevne** sosiale helseforskjeller, "**helse i alt vi gjør**" (Health in All Policies), **bærekraftig utvikling, føre-var og medvirkning.***

Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet skal legges til grunn når det fastsettes normer og standarder for godt folkehelsearbeid. Det gjelder både tiltak for å redusere risiko og tiltak for å fremme helse. I mange tilfeller vil det være usikkerhet knyttet til forholdet mellom eksponering og helseeffekt, eller til forholdet mellom tiltak og helseeffekt. Ved fastsetting av normer er det tilstrekkelig at det er sannsynlig at en eksponering eller et tiltak kan medføre fare for helseskade. Det er ikke krav om vitenskapelig sikkerhet.

Medvirkning

I helsefremmende arbeid brukes ofte begrepet «empowerment» om individers og lokalmiljøers makt til å påvirke beslutninger. Empowerment handler om hvordan mennesker og lokalsamfunn kan ta kontroll gjennom å mobilisere og styrke egne krefter. Muligheten til å mobilisere ressurser henger sammen med de livsbetingelsene menneskene lever under. Det betyr at medvirkning kan stimuleres gjennom å styrke sosiale ressurser og bedre materielle levekår.

Folkehelseloven knytter kommunenes folkehelsearbeid til bestemmelsene om medvirkning i plan- og bygningsloven. På denne måten bidrar folkehelseloven til å rettsliggjøre kravet om medvirkning. Involvering av frivillige organisasjoner er sentralt for å sikre medvirkning i folkehelsearbeidet og kommunene er gjennom folkehelseloven pålagt å legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

4. Folkehelse i Tana

Formålet med folkehelsearbeidet

Forhold i samfunnet påvirker valgene vi gjør og vi må være bevisst muligheten for å legge til rette for sunne valg. Samfunnet har ansvar for å legge til rette for livsutfoldelse og skape like muligheter. Det handler om å utvikle et samfunn som fordeler ressursene på en rettferdig måte, og om å legge til rette for at enkeltmennesker får mulighet til å utnytte egne ressurser og har reelle muligheter til frie valg. Formålet med folkehelsearbeid er ikke å begrense handlefrihet – men å skape muligheter.

De nasjonale føringer er et bredt perspektiv på utviklingen av et mer helsefremmende samfunn. Det handler om alt fra barnehagene og skolen, nærmiljø og fritid som for eksempel idrett og kultur, til arbeidsplassen og trafikken, til byplanlegging og møte med næringsinteresser. Dette går til kjernen av politikken, og vil ha betydningen for rettferdig fordeling og vilje til omfordeling. Folkehelsepolitikken skal også ivareta urfolk, nasjonale minoriteter og innvandreres behov, for eksempel når det gjelder kulturell forståelse og språk. Det skal legges vekt på den betydningen kunnskap og holdninger om etniske grupper har for helsen og for utforming av folkehelseiltak.

4.1 Overordnede føringer for folkehelsearbeidet

4.1.1. Folkehelseloven

§ 1. Formål

Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid

§ 3. Definisjoner

I loven her menes med

- a) *folkehelse*: befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning
- b) *folkehelsearbeid*: samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

§ 4. Kommunens ansvar for folkehelsearbeid

Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

§ 5. Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen

Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal blant annet baseres på:

- a) opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig etter §§ 20 og 25,
- b) kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 og
- c) kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse.

Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller.

§ 9. Kommunens oppgaver og delegering av myndighet

Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen, jf. § 8. Ansvar og oppgaver innen miljørettet helsevern som i denne lov er lagt til kommunen, kan i tillegg til å delegeres etter bestemmelsene i kommuneloven delegeres til et interkommunalt selskap.

Kommunens myndighet kan utøves av kommunelegen dersom dette på grunn av tidsnød er nødvendig for at kommunens oppgaver etter dette kapittel skal kunne utføres.

4.2 Den tematiske inndelingen

I følge forskriftens §3 skal kommunen ha oversikt over og gjøre vurderinger av følgende temaer/områder:

- a) *Befolkningssammensetning*
- b) *Oppvekst- og levekår*
- c) *Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø*
- d) *Skader og ulykker*
- e) *Helserelatert atferd*
- f) *Helsetilstand*

a) Befolkningssammensetning

Med befolkningssammensetning menes grunnlagsdata om befolkningen som kan omfatte antall innbyggere, alders- og kjønnsfordeling, sivilstatus, etnisitet, flyttemønster osv. Denne type informasjon er viktig i vurderingen av øvrig informasjon, men kan også være vesentlig i seg selv som del av utfordringsbildet for folkehelsen i kommunen. Ikke minst vil utviklingen i befolkningssammensetningen kunne påvirke strategiske veivalg, som inkluderer folkehelse.

b) Oppvekst- og levekårsforhold

Oppvekst og levekår er viktige premisser for helse og livskvalitet. Med oppvekst- og levekårsforhold menes for eksempel økonomiske vilkår, bo- og arbeidsforhold, og utdanningsforhold. Økonomiske forhold kan omfatte andel med lavinntekt og inntektsforskjeller. Arbeid omfatter bl.a. tilknytning til arbeidslivet, sykefravær og uføretrygding. Utdanningsforhold omfatter f.eks. andel med høyere utdanning og frafall fra videregående skole. Levekår defineres i et samspill mellom individuelle faktorer og ressurser og de muligheter en har til å realisere disse på arenaer som skole, arbeid osv.

c) Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø

En rekke miljøforhold har effekt på helsen. Eksempler er drikkevannskvalitet, luftkvalitet, grad av støy, sykkelvegnett og kvaliteter ved nærmiljøet som tilgang til friområder, friluftsområder osv. Oversikt over infeksjonsepidemiologiske forhold i kommunen etter smittevernloven §§ 7-1 og 7-2 bør samordnes med oversikt etter folkehelseloven og forskrift om oversikt over folkehelsen og komme inn under biologiske faktorer. Sosialt miljø kan omfatte organisasjonsdeltakelse, valgdeltakelse, kulturtilbud, sosiale møteplasser osv. Med begrepene fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø refereres det til kap. 3 i folkehelseloven.

d) Skader og ulykker

Ulykker som fører til personskade er en stor utfordring for folkehelsen. Personskader som følge av ulykker er nesten i samme størrelsesorden som kreft, målt i tapte leveår. Ulykker med personskader tar relativt mange unge liv, og er den største dødsårsaken for personer under 45 år. Muligheten for å forebygge er gode og effekter av tiltak kan komme raskt. Oversikt over hvor og når ulykker inntreffer osv. kan bidra til økt oppmerksomhet mot forebygging og mer treffsikkerhet i tiltaksarbeidet.

e) Helserelatert atferd

Med helserelatert atferd menes helseatferd som har vist seg å ha innvirkning på et helseutfall. Dette kan være for eksempel fysisk aktivitet, ernæring og bruk av tobakk og rusmidler. Helserelatert atferd kan også omfatte seksualatferd og risikofatferd som kan føre til skader og ulykker.

f) Helsetilstand

Med helsetilstand menes befolkningens helse målt ved ulike mål, for eksempel risikofaktorer, forebyggbare sykdommer, trivsel og meststringsressurser eller mer indirekte mål som sykefravær o.l.

4.3 Situasjon i Tana

Situasjonsbeskrivelse av folkehelsesituasjonen i Tana bygger på føringer som blant annet er lagt i kommuneplanens samfunnsdel, folkehelseprofil og ulike statistiker.

4.3.1 Kommuneplanens samfunnsdel - Sentrale utviklingstrekk

- ✓ Stadig mer sentralisert bosettingsmønster
- ✓ Færre barn og unge under 15 år og færre unge i aldersgruppen 25-34 år
- ✓ Økt antall eldre over 67 år
- ✓ Økt kamp om arbeidskraft, særlig om aldersgruppen 20-49 år.
- ✓ Innvandringen bidrar positivt til befolkningstallet og i arbeidslivet
- ✓ Arbeid er viktig for valg av bosted, men steds kvaliteter påvirker også valg av bosted i økende grad
- ✓ Statistiske modeller tyder på fortsatt befolkningsreduksjon mot år 2040. Antall barn og unge forventes redusert betydelig, men antall eldre vil øke mere.
- ✓ Avstand til tjenestetilbud er viktig for bosettingsmønsteret i kommunen
- ✓ Kvinnene øker sin formelle utdanning mens mennene henger igjen
- ✓ Synkende sysselsetting i ulike sektorer, herunder sterkest i primærnæringene.
- ✓ Økning i mer kompetansekrevene yrker samt transportvirksomhet.
- ✓ Personer i kompetansekrevene yrker pendler i større grad ut av kommunen.
- ✓ Reduksjon i arbeidsledigheten, men ikke i samme grad som for fylkesnivå. Arbeidsledigheten blant menn er ikke tilsvarende redusert. Tana har ikke lenger lavest arbeidsledighet i fylket.
- ✓ Et lønnsomt næringsliv som gjør det godt i NæringsNM. Næringslivet i Tana har over flere år vært blant de beste i Finnmark og periodevis best.
- ✓ Generelt dårligere folkehelse enn for landet
- ✓ Økt levealder og økt behov for fokus på tilrettelegging for bedre helse, livskvalitet og oppvekstmiljø
- ✓ Høyere klimagassutslipp, særlig fra transport.

Viktige utfordringer

- ✓ Få til større bostedsattraktivitet blant unge og unge barnefamilier
- ✓ Økt kamp regionalt og nasjonalt om arbeidskraft. Rekruttering av arbeidskraft er en sentral utfordring.
- ✓ Tilpasning av kommunens tjenestetilbud i forhold befolkningsendringene og endring i bosettingsmønsteret.
- ✓ Press på arealer i sentrumsnære områder
- ✓ Øke utdanningsnivået lokalt og opp til fylkesnivået. Det vil virke positivt også for å utjevne sosiale forskjeller og kunne gi bedre folkehelse.
- ✓ Et næringsliv som også etterspør arbeidskraft med høyere utdanning
- ✓ Flere kompetansearbeidsplasser og flere allsidige arbeidsplasser
- ✓ Flere etableringer i privat næringsliv
- ✓ Økt etterspørsel etter arbeidskraft til helse- og omsorgstjenester
- ✓ Økt satsing på Tana bru som handelssenter.
- ✓ Få til økt entreprenørskap
- ✓ Dårligere folkehelse enn landsgjennomsnittet. Få opp folkehelsenivået på land
- ✓ Klimagassutslippene øker, mens målet er reduksjon
- ✓ Klimaendringer medfører konsekvenser for plan- og byggesaker, samt aktiviteter i kommunen
- ✓ Generell skepsis mot vindkraft
- ✓ Dra nytte av de mulighetene økt globalisering gir
- ✓ Proteksjonistiske holdninger

Sentrale mulighet

- ✓ Få til økt innflytting
 - ✓ Satsing på innvandring fra andre land
 - ✓ Bedre boligtilbud og gode tjenestetilbud mht. rekruttering av arbeidskraft
 - ✓ Satsing på kommunesenteret, herunder som et handelssenter
 - ✓ Økt fokus på bolyst og stedsutvikling
 - ✓ Bruke teknologi til å tilrettelegge for jobbpendling evt. kompetansearbeidsplasser.
 - ✓ Profilerings og omdømmebygging
 - ✓ Tilrettelegge for idrett og fysisk aktivitet
 - ✓ Ta i bruk mer nøytrale energikilder som vindkraft, biobrensel og småskala vannkraft.
- (Kommuneplanens handlingsdel 2013-2016)

4.3.2 Noen trekk ved kommunens folkehelse – folkehelseprofil

Maten vi spiser, lufta vi puster inn, utformingen av boligområder og andre miljøforhold virker inn på helse, livskvalitet og trivsel. Gjennom god planlegging og tilrettelegging kan kommunen bidra til å bedre folkehelsen.

Dagens folkehelse og sykdomsstatistikk er på mange måter et uttrykk for de miljøbelastningene som innbyggerne er og har vært utsatt for. På samme måte vil framtidig folkehelse bli formet av hvordan helsefremmende og -hemmende faktorer påvirker oss i dagens samfunn.

Et godt miljø kan fremme helse, for eksempel ved å oppmuntre til fysisk aktivitet og sosial kontakt. Motsatt kan omgivelsene våre begrense mulighetene for aktivitet og opplevelse, samt påføre oss ulike fysiske belastninger. Sykdommer som kreft, hjerte- og karsykdommer, lungesykdommer og allergiske lidelser kan bli utløst eller forverret som følge av uheldig påvirkning fra miljøet.

Svangerskapet og tidlig barndom er særlig sårbare perioder. Kommunen har mulighet til å legge til rette for et helsefremmende miljø, blant annet ved å sette folkehelse på dagsordenen i arealplanleggingen. I folkehelseloven og plan og bygningsloven blir dette framhevet.

Alle sektorer i kommunen har ansvar for befolkningens helse. Aktiviteter på områder som samferdsel, byplanlegging, industri, vannforsyning, avløpsanlegg og landbruk kan påvirke innbyggernes livskvalitet, trivsel og helse. Støyplager og miljøbelastninger kan bidra til de sosiale ulikhetene i helse vi ser i dag. På noen områder kan derfor ulike miljøtiltak også være et bidrag i arbeidet med å redusere sosial ulikhet i helse.

Betydelige helseforskjeller

Studier viser at levevaner ofte følger utdannings- og inntektsnivå. Det betyr at grupper med lengre utdanning og høyere inntekt i gjennomsnitt har gunstigere levevaner og bedre helse enn grupper som har kortere utdanning og lavere inntekt.

Reduserte sosiale helseforskjeller er et viktig mål i folkehelsearbeidet. Innsats for å gjøre noe med levekår, som arbeid og utdanning, kan bidra til å fremme helse og jevne ut sosiale helseforskjeller. Å forebygge frafall i videregående skole vil fremme helse fordi det gir større muligheter for jobb og aktiv deltakelse i samfunnet. Mestring og trivsel i grunnskolen legger et godt grunnlag for gjennomføring av videregående skole.

Én satsing, flere gevinster

Kommunens innsats mot én risikofaktor kan redusere forekomsten av flere sykdommer. Tiltak mot røyking kan for eksempel redusere forekomsten av sykdommer som hjerte- og karsykdom, KOLS og kreft. På samme måte kan innsats for å fremme fysisk aktivitet påvirke forekomsten av blant annet overvekt, hjerte- og karsykdommer og type 2-diabetes. I tillegg kan fysisk aktivitet fremme trivsel og fysisk og psykisk helse.

Forebyggende tiltak kan rettes mot grupper med særlig høy risiko eller mot befolkningen som helhet. Tiltak for grupper med særlig høy risiko kan være virkningsfulle, men tiltak som rettes mot hele befolkningen kan i mange tilfeller gi større gevinst totalt sett. Grunnen til dette er at befolkningsrettede tiltak når et stort antall mennesker med middels risiko, og fordi det i denne gruppen oppstår flere sykdomstilfeller enn i gruppen med høy risiko. Selv om den individuelle risikoen er langt høyere i høyrisikogruppen, oppstår det altså flere sykdomstilfeller i gruppen med middels risiko fordi denne gruppen er større.

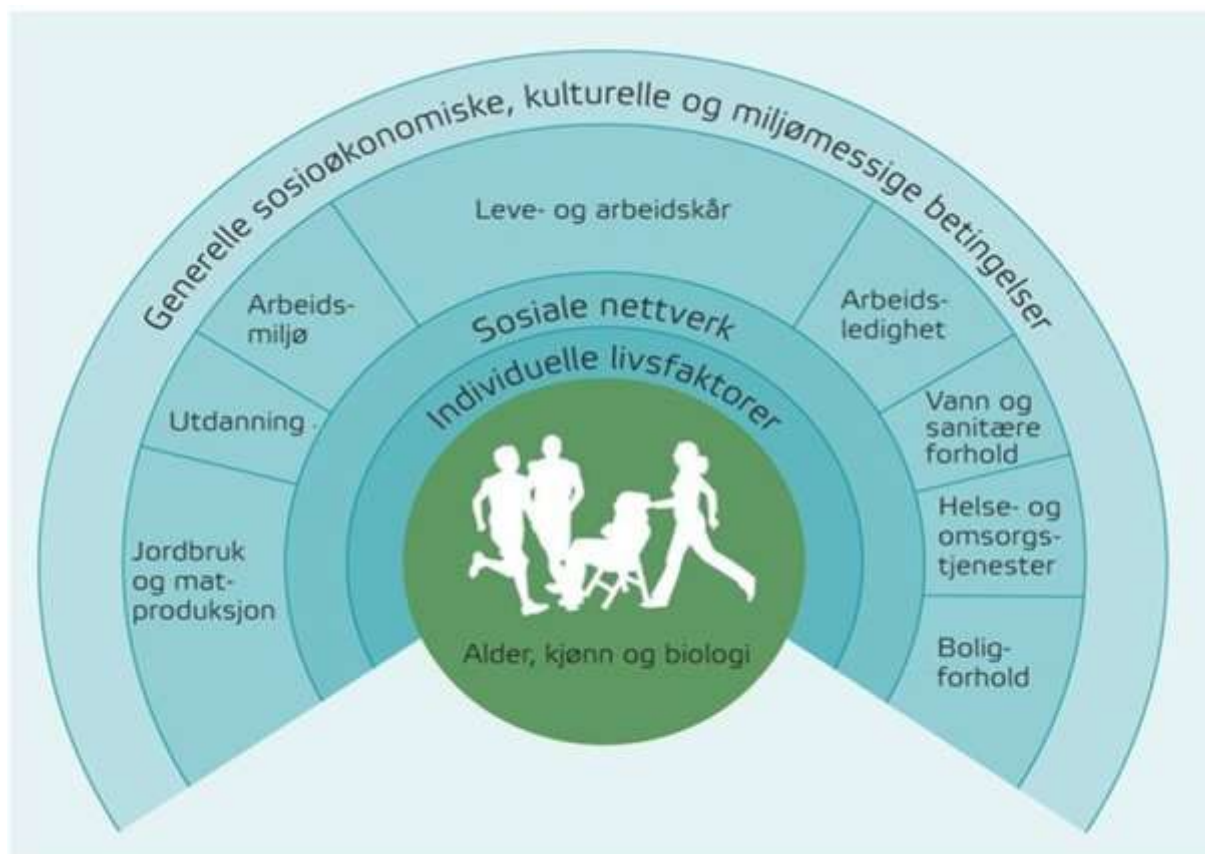
Det er ingen motsetning mellom befolkningsrettede tiltak og tiltak for høyrisikogrupper, de kan utfylle hverandre. For eksempel kan en reduksjon av salt i ferdigmat gi litt lavere blodtrykk hos alle, og dermed lavere risiko for hjerte- og karsykdom generelt i befolkningen. I tillegg vil helsetjenesten fortsette å behandle personer med høyt blodtrykk for å redusere den individuelle risikoen. Befolkningsrettede tiltak sikter mot «små endringer hos de mange», slik at hele befolkningen flyttes i retning av lavere risiko.

Gevinst på kort og lang sikt

Det kan ta mange år før dagens forebyggende innsats gir resultater. Men noen resultater kan også komme raskt. For eksempel har fysisk aktivitet betydning for trivsel og psykisk helse, og røykestopp reduserer risikoen for hjerteinfarkt allerede det første røykfrie året. Et annet eksempel er skadeforebyggende arbeid, som raskt kan gi utslag i form av redusert skadeforekomst.

Gjennom utforming av det fysiske miljøet kan kommunen legge til rette for fysisk aktivitet og sosial kontakt mellom mennesker. Ved å planlegge fysiske omgivelser med tanke på helsefremming kan man bidra til bedre fysisk og psykisk helse i befolkningen. Møteplasser i nærmiljøet kan ha betydning for psykisk helse, og samtidig er det lettere å være fysisk aktiv dersom nærmiljøet er trygt og innbyr til aktivitet.

(Folkehelseprofil 2013 for Deatnu/Tana, Folkehelseinstituttet)

I figur er faktorer som påvirker helsen satt opp. Disse spenner fra personlige egenskaper som alder og kjønn, til samfunnsforhold som kultur, arbeid, bo- og nærmiljø, utdanning og sosiale nettverk.

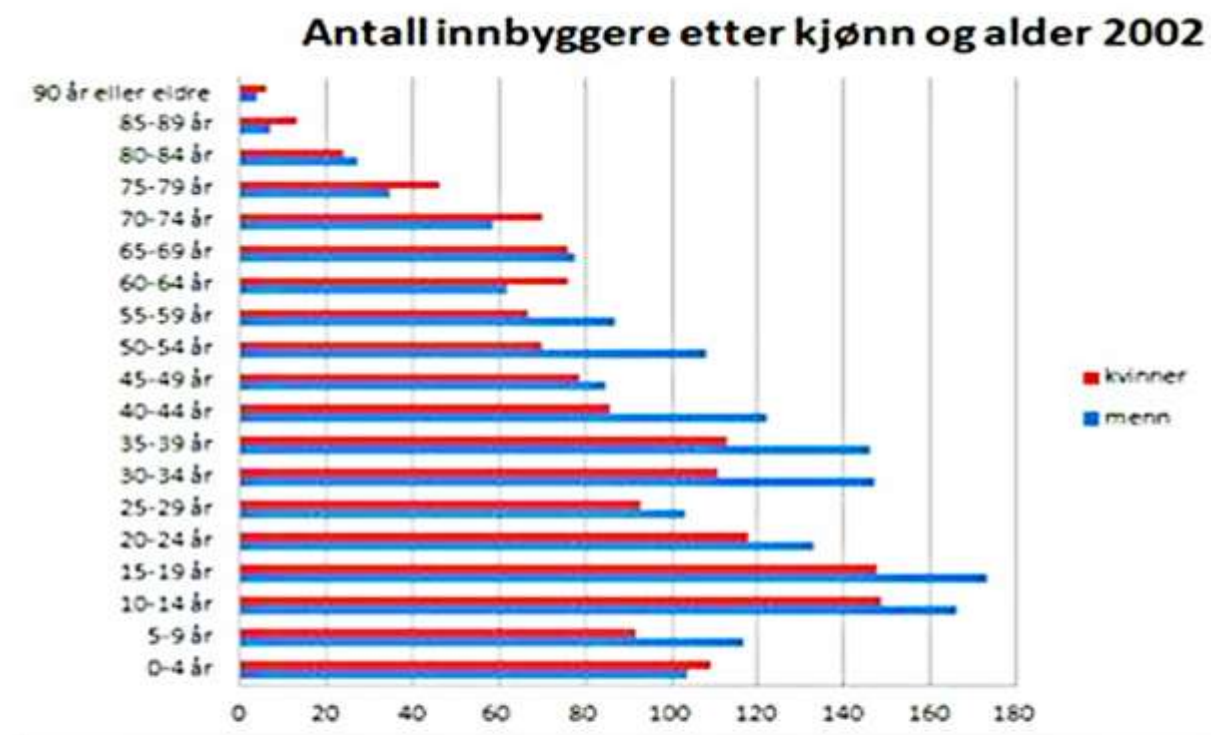
De bakenforliggende faktorene kan fremme helsen, eller det motsatte; øke risikoen for sykdom. Mangel på sosial støtte er eksempel på en faktor som øker risikoen for både psykiske og fysiske helseproblemer. Motsatt kan sosial støtte fremme helse og trivsel, fordi støtte fra for eksempel venner, skolekamerater, kolleger og familie virker som en «buffer» mot ulike belastninger. Utdanning er eksempel på en faktor som har betydning for helsen gjennom hele voksenlivet.

Disse faktorene og deres relasjoner er fremstilt i en mye anvendt figur utarbeidet av Whitehead og Dahlgren allerede i 1991. Figuren viser at individuelle valg, med unntak av faktorer som alder, kjønn, biologi etc., påvirkes gjennom et sett av ytre faktorer – både i miljø og samfunn - positive som negative.

Figuren illustrerer også at det må arbeides på mange nivåer, og i mange sektorer for å forebygge sykdom og fremme helse. I oversiktsarbeidet skal det legges et fordelingsperspektiv til grunn, noe som vil innebære å være oppmerksom på hvordan de ulike påvirkningsfaktorene er fordelt i befolkningen. Dette vil i sin tur danne utgangspunkt for at kommunen og fylkeskommunen kan redusere helseforskjeller gjennom de virkemidler de har til rådighet. (Veileder IS-2110, Helsedirektorat)

4.4 Faktorer som har betydning for folkehelsen

4.4.1 Befolkningsstruktur

Figuren viser befolkningsstrukturen i 2002 og 2012. I 2002 var det mange innbyggere i aldersgruppen 10-19 år. Antall kvinner pr. menn i aldersgruppen 30-39 år var lav. Kjønnssammensetningen har jevnet seg ut fram til 2012. Det er i dag betydelig flere menn i aldersgruppen 30-34 år og i aldersgruppene 45-49 år og 55-64 år.

Kjønnsskjevheten i aldersgruppen 55-64 kan få betydning for fremtidig etterspørsel etter tjenester for disse gruppene. Lavt antall unge i aldersgruppen 25-34 år medfører lavt antall fødsler i forhold til tidligere samt at utsiktene til økning i fødselstallene ikke er realistisk.

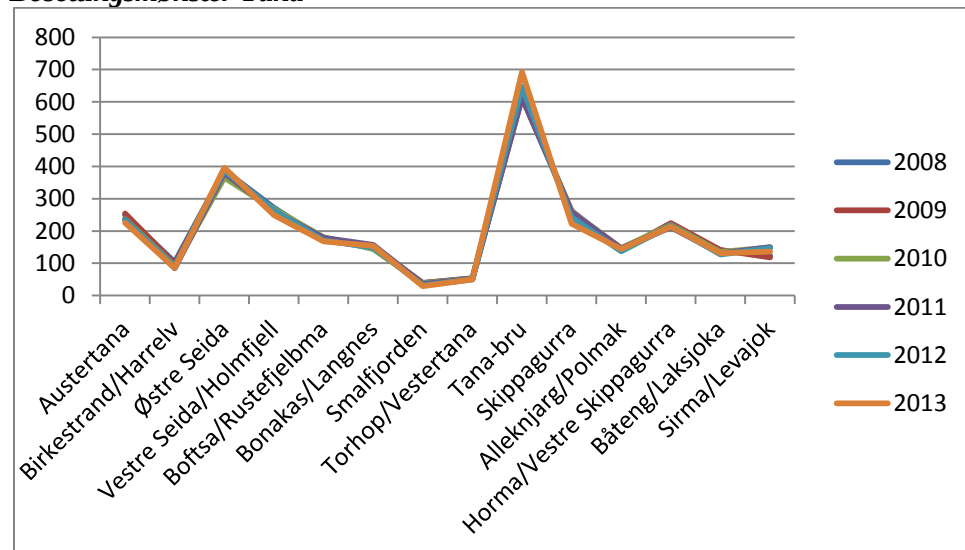
Barn og unge som var i aldersgruppen 10-19 år i 2002 er i dag i aldersgruppen 20-29 år. Figuren viser at svært få av denne aldersgruppen er vendt tilbake til Tana i perioden.

Befolkningsstrukturen er et resultat av at det har vært ungdom og barnefamilier som har vært de mest mobile. Det har vært en betydelig reduksjon i aldersgruppen 25-34 år, dvs. blant unge som er i en etableringsfase. Kommunen ser ut til å være lite attraktiv som bosted for denne gruppen. Mange av de som var i aldersgruppen 10-25 år i 2002 er i dag ute av kommunen. Utdanning er en viktig årsak til det.

Befolkningsendring

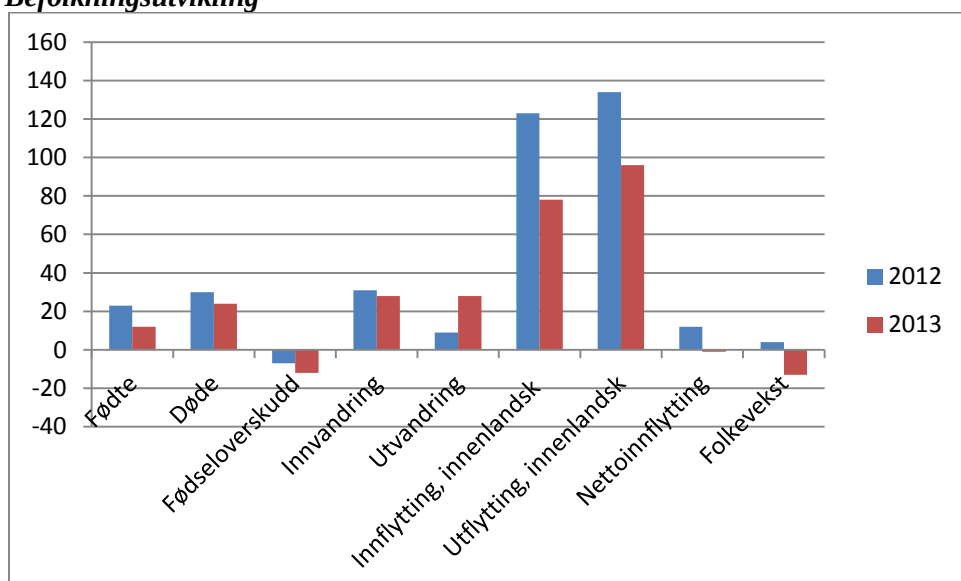
	2013	2014	%
2025			
Deatnu Tana	2 900	2 883	-0,6

Bosettingsmønster Tana

Figuren viser at den høyeste befolkningskonsentrasjonen i kommunen er Seida, Skiippagurra og Tana bru. Det har ikke vært vesentlig endring i det totale bosettingsmønsteret fra 2008 til i dag. Det er ikke gjort en grunnleggende kartlegging av alderssammensetning i de ulike kretsene/bygdene. Det antas at den yngste befolkningen er bosatt i sentrumsområdet, og da spesielt Tana bru.

Befolkningsutvikling

Tabellen baseres på tall fra SSB. For 2013 er beregnet grunnlaget til og med 3.kvartalet.

Figuren viser at kommunen har en negativ befolkningsvekst. En av utfordringene er å få vekst på fødselsoverskuddet og innflytting til kommunen. En negativ befolkningsvekst kan ha stor innvirkning blant annet på næringsutvikling og optimisme i kommunen. Tana kommune er kanskje i en situasjon hvor med stor opphoping av en eldre befolkning.

Samisk befolkning

Samisk befolkning	endring i%		
	2013	2012-13	1990 - 2013
Øst-Finnmark	24 730	1	-6,8
Øst-Finnmark, STN	3 789	-0,1	-21,6

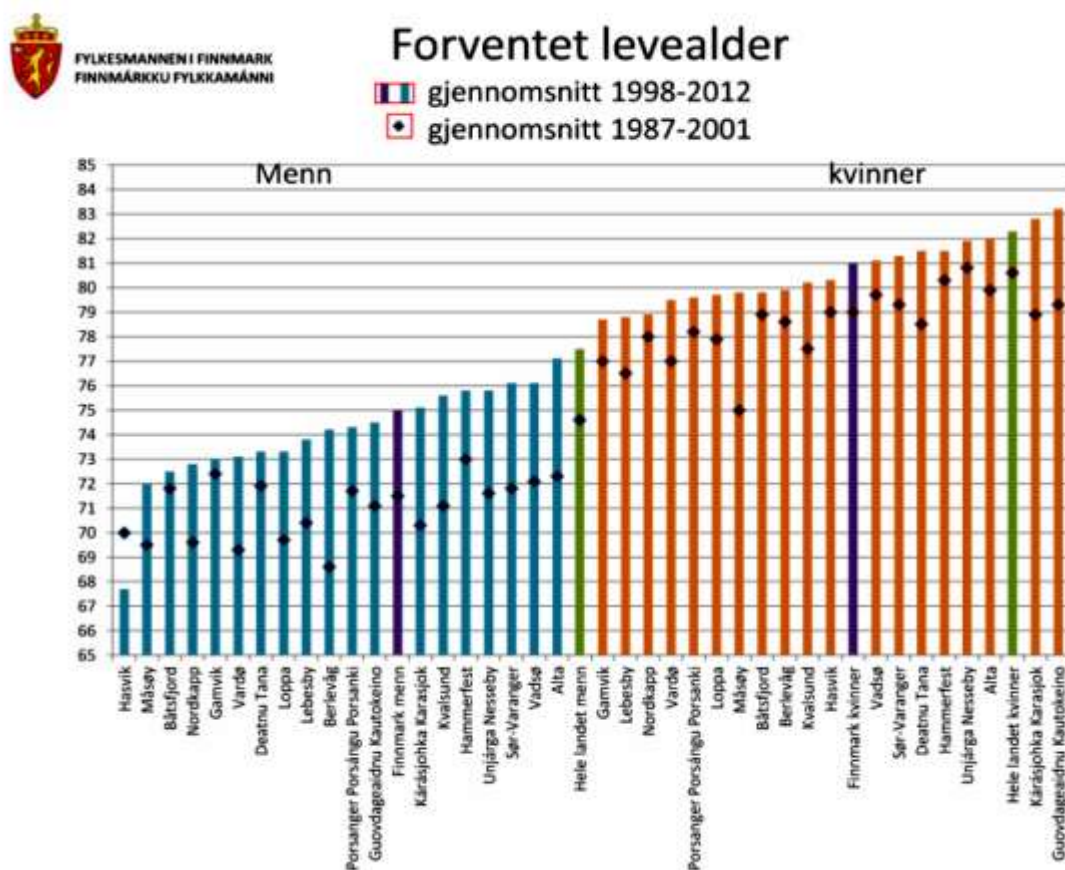
Tabell viser samisk befolkning i Øst Finnmark, vi har ikke tall for Tana. STN er stemmekretsens tall.

Med utgangspunkt i rapportene Samiske tall forteller kan situasjonen i den samiske befolkning oppsummeres på følgende måte:

- Det er ikke funnet markante forskjeller i helse mellom den samiske befolkningen og den ikke samiske del av befolkningen slik som det er rapportert for noen andre urfolksgupper.
- Antall sysselsatte i primærnæringene reindrift, jordbruk og fiske i samiske bosetningsområder er redusert i løpet av de siste årene. Nedgangen i antall årsverk i samisk reindrift utgjør i gjennomsnitt 16 prosent i tidsrommet 1990 til 2008. I samme tidsrom ble antall fiskere i de fleste kommunene innenfor området for støtte fra det samiske utviklingsfondet redusert med mellom 50 og 60 prosent. Mye tyder på at antall sysselsatte i jordbruket også går ned. I tidsrommet 1989 til 2005 var nedgangen i antall gårdsbruk på nærmere 60 prosent.
- I 2011 var det 61 barnehager som hadde samisk tilbud. Den langsiktige trenden er at antall barn i samiske barnehager og barnehageavdelinger går ned, mens antall barn med annet samisktilbud i barnehager stiger.
- Antall elever med samisk som førstespråk i grunnskolen viste en nedgang på 3,2 prosent fra skoleåret 2010–2011 til skoleåret 2011–2012. Sammenliknet med skoleåret 2005–2006, har nedgangen vært på omlag 6 prosent.

- Det var 1213 elever med samisk som andrespråk i grunnskolen i skoleåret 2011–2012, en nedgang på fem prosent fra året før. Siden skoleåret 2005/2006 har det vært en nedgang på 41 prosent.
- Antall elever med samisk som andrespråk i videregående opplæring har økt fra 152 i skoleåret 2008–2009 til 206 elever i skoleåret 2011–2012 (dette gjelder for fylker som har mer enn fem elever med samisk som andrespråk).
- Utdanningsnivået i befolkningen mellom 24 og 65 år i området for støtte fra det samiske utviklingsfondet viser at det er flere enn landsgjennomsnittet som ikke fullfører videregående utdanning på normert tid og flere som ikke fullfører. Det gjelder spesielt gutter. Bildet er tydeligst på yrkesfaglig studieretning.
- Det er imidlertid en relativt høy andel kvinner i området får støtte fra det samiske utviklingsfondet som har fullført universitets- eller høgskoleutdanning. Blant menn er andelen lavere enn landsgjennomsnittet. (Finnmark fylkeskommune)

Forventet levealder

Forventet levealder vises ikke som glidende gjennomsnitt, men som to perioder. Bakgrunnen for dette er at det er svært liten årlig variasjon i forventet levealder, så glidende gjennomsnitt vil ikke gi særlig

mye mer informasjon enn to perioder som vi har per i dag. I tillegg er ikke dette et gjennomsnitt av forventet levealder i 15 år, men et tall beregnet for 15-årsperioden som helhet.

Forventet levealder kan gi informasjon om helsetilstanden i befolkningen. På lands- og fylkesnivå er dette en stabil og pålitelig indikator som gir informasjon om endringer over tid og om forskjeller mellom befolkningsgrupper. Indikatoren er informativ også på kommunenivå, forutsatt at det tas hensyn til betydningen av tilfeldige svingninger.

Det er 9,5 år forskjellen i levealder mellom kvinner og menn i Tana. Dette er høyere enn ellers i Finnmark. Årsaksfaktorene kan være ulykker, selvmord og rusrelatert adferd. Lav levealder blant menn kan komme av at vi har hatt flere selvmord og ulykker blant av unge menn i Tana, og at alkoholmisbruk har ført til dødd i relativt ung alder.

4.4.2 Oppvekst- og levekårsforhold

Levekår skapes som et resultat av ressurser, og sees i sammenheng med fordeling av helse i befolkningen. Sosiale helseforskjeller er et sluttprodukt av sammenhengende og kompliserte årsakskjeder som påvirkes av blant annet utdanning, inntekt og yrke. Det er en tydelig sammenheng mellom slike faktorer på den ene siden, og helsetilstand og forventet levealder på den andre siden. Forskning viser at høyere sosioøkonomisk status gir bedre helse og høyere levealder enn lav sosioøkonomisk status.

Det er klare utfordringer relatert til faktorer som omhandler barn og unges hverdag i Finnmark. Når det gjelder trivsel, mobbing og leseferdigheter viser undersøkelser at Finnmark kommer dårligere ut. Antallet aleneforsørgere er høyere i Finnmark, og det samme gjelder barnevernstiltak. Frafall fra videregående skole er høyt. Dette utgjør til sammen en del av et større bilde med tanke på barn og unges helseutvikling.

Arbeidsledighet og sykefravær ligger også høyere, mens inntektsulikheter og antallet mennesker i lavinntektsgrupper ligger under landsnivået. Det sistnevnte er positivt for folkehelsen. (Finnmark fylkeskommune)

Oppvekst og skole

Oppvekstvilkårene påvirkes av forhold i familien, barnehagen, skolen, i fritidsaktivitetene og de fysiske omgivelsene i nærmiljøet. Det handler også om velferdsordninger som kan være med å utjevne sosiale forskjeller.

De fleste norske barn har trygge levekår og gode utviklingsmuligheter. Det er imidlertid noen forskjeller i materiell levestandard, som også berører barn og unge. Til tross for god inntektsutvikling generelt i samfunnet er det noen barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt. Generelt i Norge har andelen barn i lavinntektsfamilier økt og andelen barn med innvandrerbakgrunn i denne gruppen er blitt større.

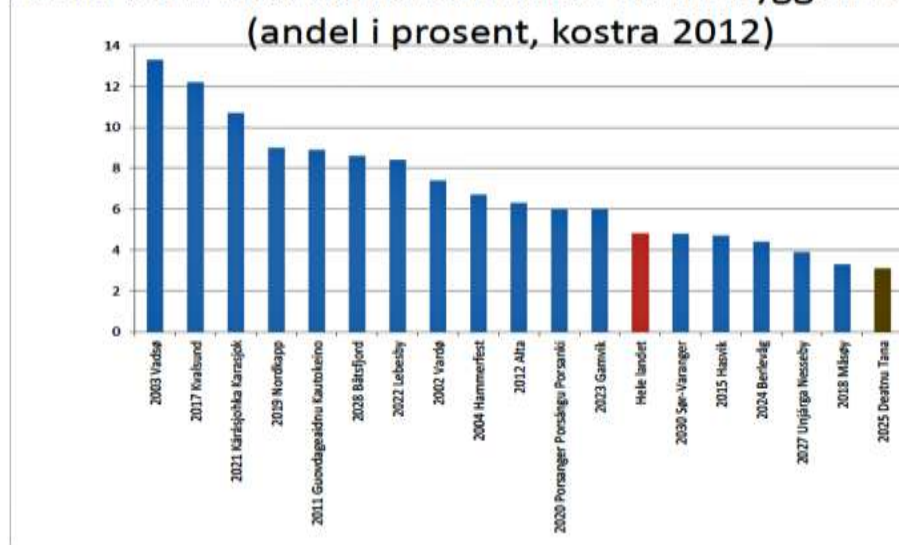
I tillegg preges hverdagen for noen barn av omsorgsvikt, vold, rusproblemer, fattigdom eller krenkelser som mobbing, rasisme og diskriminering. En helsemessig god utvikling i barneårene er en av de viktigste byggesteinene for helse gjennom livet. Dette krever stimulering av fysisk, kognitiv, sosial og følelsesmessig utvikling. Dårlige levekår i barndommen innebærer ofte et usunt og lite

allsidig kosthold og lite fysisk aktivitet. På samme måte kan psykososialt stress i følsomme barne- og ungdomsår ved manglende trygghet, mobbing og omsorgssvikt føre til psykiske plager. I Tana er det utfordringer relatert til skole som omhandler mobbing, trivsel og leseferdigheter.

Barnevern

Finnmark har høyest andel barn med barnevernstiltak, og har hatt en økning i andelen barn med omsorgstiltak og hjelpetiltak i perioden fra 2000 til 2009. Det totale antallet økte med henholdsvis 7,8 prosent og 63 prosent (Finnmarksstatistikken, 2010).

**Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år
(andel i prosent, kostra 2012)**

Barn av eneforsørgere i Finnmark

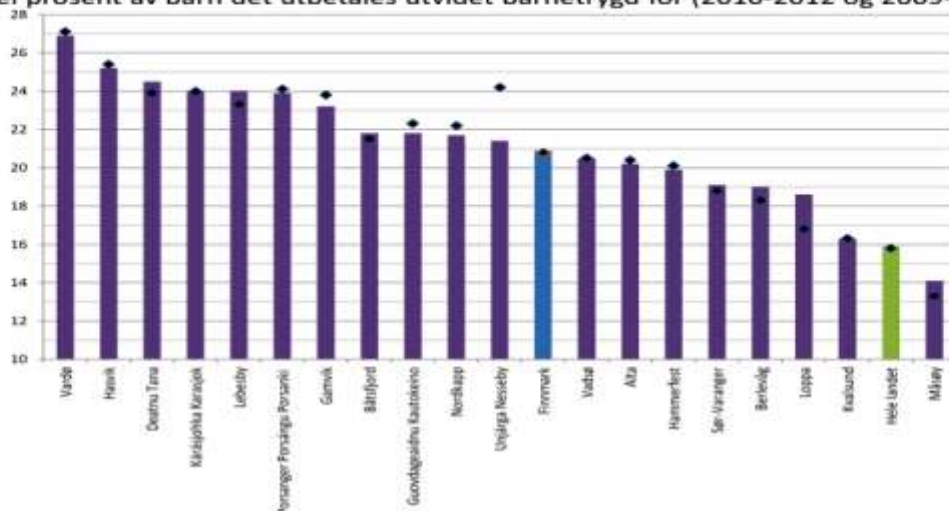
Barn av eneforsørgere antas å være en utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt. Hvorvidt det gjelder for Finnmark er usikkert. Andelen barn med enslig forsørger er høyere i Finnmark enn i landet som helhet og Tana ligger over fylket gjennomsnitt.

FYLKESMANNEN I FINNMARK
FINNMÁRKKU FYLEKAMÁNNI

Barn av eneforsørgere

andel prosent av barn det utbetales utvidet barnetrygd for (2010-2012 og 2009-2011)

Andelen barn 0-17 år som det utbetales utvidet barnetrygd for, i prosent av alle barn 0-17 år som det utbetales barnetrygd for. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder).

Barn av eneforsørgere antas å være en potensielt utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt.

Trivsel i Tana

Økt trivsel er et sentralt mål for folkehelsearbeidet. For barn og unge er skolen en svært viktig sosial arena. Trivsel på skolen er en av en rekke faktorer som påvirker elevenes motivasjon for å lære, og dermed deres evne til å mestre de utfordringene skolehverdagen gir. Trivsel kan på lengre sikt ha betydning for frafallet blant elever i den videregående skolen, hvor hull i kunnskapsgrunnlaget fra ungdomsskolen er en viktig medvirkende årsak til frafall. Videre kan skoletrivsel knyttes til livstilfredshet, spesielt for jenter.

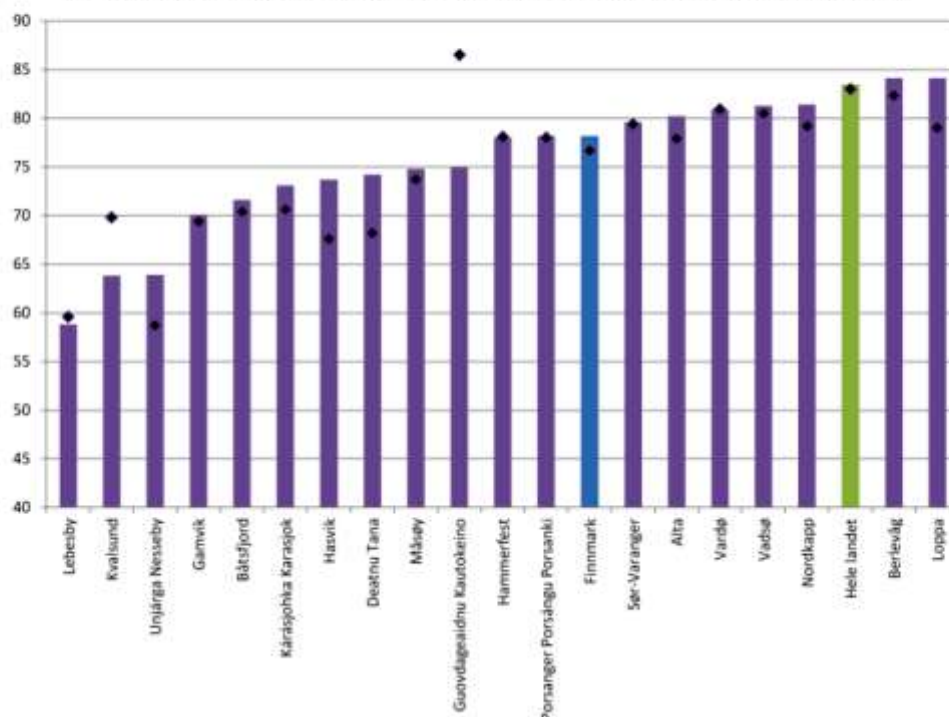
Trivsel målt hos barn i 10. klasse viser at andelen barn som trives på skolen er lavere i Tana enn gjennomsnittet i fylket.

FYLKESMANNEN I FINNMARK
FINNMARKKU FYLIKAMANNI

Trivsel, 10. klasse

andel prosent som trives godt på skolen (2008-2012 og 2007-2011)

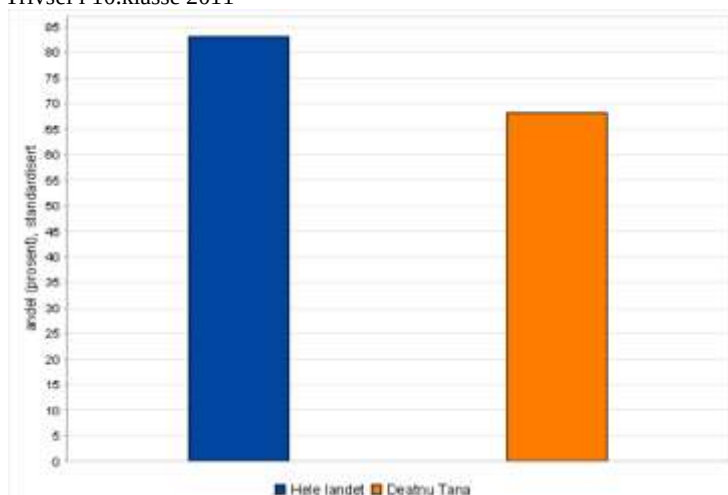

Andel elever som trives godt på skolen i prosent av alle som svarte på undersøkelsen. Statistikken viser 5 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 5-årsperioder). De angitte årstallene er siste årstall (våren) i hvert skoleår.

Økt trivsel er et sentralt mål for folkehelsearbeidet. For barn og unge er skolen en svært viktig sosial arena. Trivsel på skolen er en av en rekke faktorer som påvirker elevenes motivasjon for å lære, og dermed deres evne til å mestre de utfordringene skolehverdagen gir (Øia 2011). Trivsel kan på lengre sikt ha betydning for frafallet blant elever i den videregående skolen, hvor hull i kunnskapsgrunnlaget fra ungdomsskolen er en viktig medvirkende årsak til frafall. Videre kan skoletrivsel knyttes til livstilfredshet, spesielt for jenter (Danielsen m.fl, 2009).

Tilfeldige forhold som kan påvirke resultatene er av større betydning dersom utvalget er lite. Resultater fra grupper med få elever må derfor tolkes med større forsiktighet enn resultater basert på hele utvalget for undersøkelsen.

Trivsel i 10.klasse 2011

Mobbing i Tana

Mobbing er en vesentlig individuell risikofaktor for psykiske lidelser. Barn som mobbes har opptil sju ganger høyere risiko for psykiske plager som engstelse, depresjon, ensomhet og rastløshet, enn barn som ikke mobbes. Blant barn og unge som mobbes er også kroppslige helseplager som hodepine, ryggsmertor, "vondt i magen" og svimmelhet, dobbelt så vanlig som blant andre barn. Jo oftere et barn blir mobbet jo større er risikoen for helseplager.

Sammenhengen mellom mobbing og helseplager understreker at det er viktig å forebygge mobbing i skolen. Det er dessuten viktig å følge med på statistikk over andelen som har vært utsatt for mobbing for å si om hvordan iverksatte tiltak fungerer, og for å kunne drive lokalt kvalitetsforbedringsarbeid.

I følge folkehelseprofilen følger 8,8% av 10.klassinger mobbet. Dette er under landsgjennomsnittet.

Leseferdigheter i Tana

En av skolens aller viktigste oppgaver er å hjelpe elevene til å bli gode lesere. Å kunne lese er en verdi i seg selv, for opplevelse, engasjement og identifikasjon, og det er et nødvendig grunnlag for læring i de fleste fag.

Det foreligger ikke statistikk for måling av leseferdigheter på 5. klasse nivået for Tana. I folkehelseprofilen er dette estimert under landsgjennomsnittet.

Utdanning

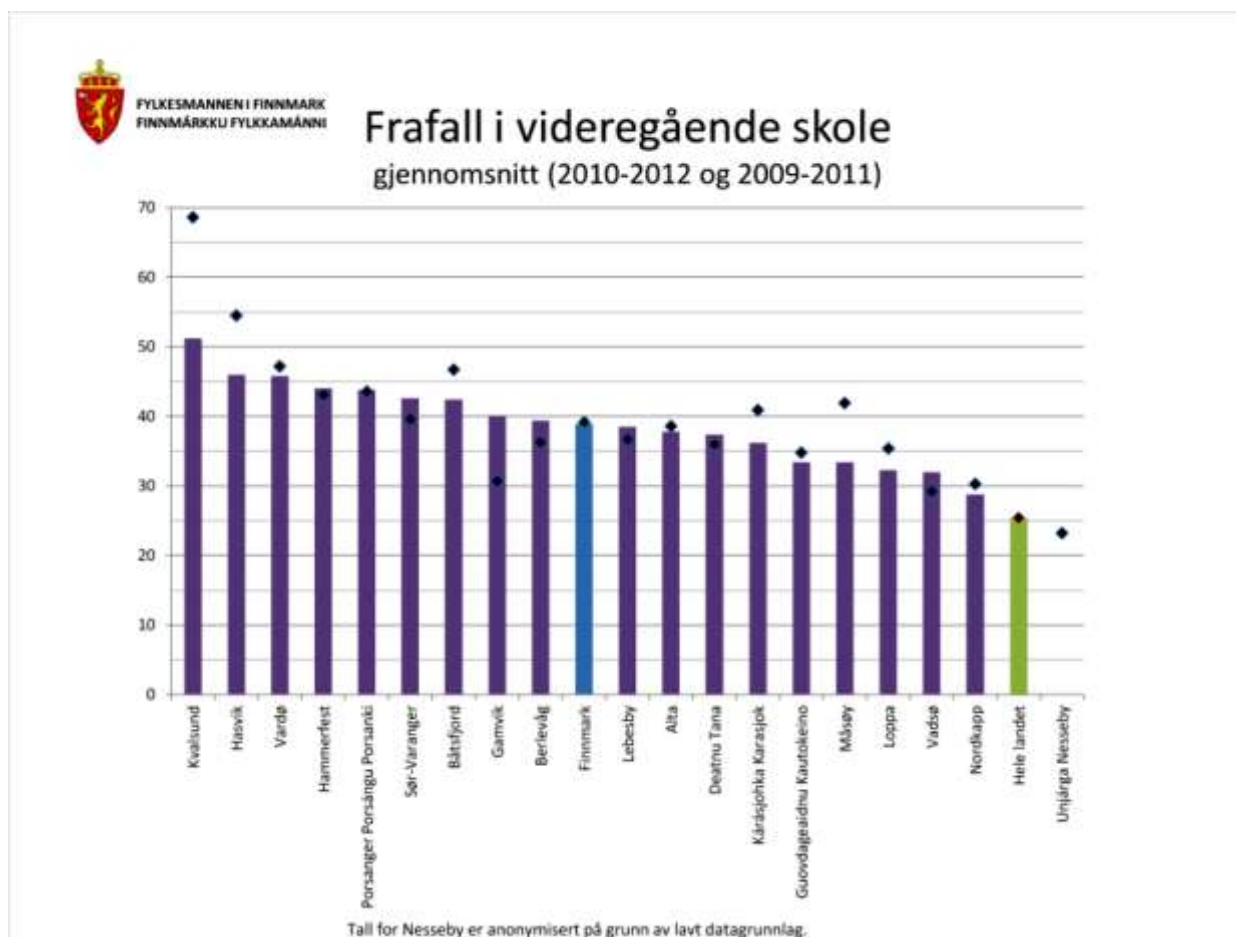
Det er en klar sammenheng mellom utdanning og helse. Utdanningslengde, eller særlig det å fullføre et helt utdanningsforløp, gir helsegevinst. Den største helseforskjellen finner vi mellom dem som fullfører videregående skole og dem som faller ut av videregående skole.

Utdanningsnivået i Finnmark er lavere enn nasjonalt gjennomsnitt En særlig utfordring er knyttet til gjennomføring i videregående opplæring. (Finnmark fylkeskommune)

Frafall i videregående skole i Tana

Det er en dokumentert sammenheng mellom utdanningsnivå og helse. Personer som ikke har fullført videregående utdanning antas å være vel så utsatt for levekårs- og helseproblemer som de som har valgt ikke å ta mer utdanning etter fullført ungdomsskole.

Frafallet i videregående skole er mye høyere i Finnmark enn i landet som helhet og Tana ligger rundt fylkesgjennomsnittet.

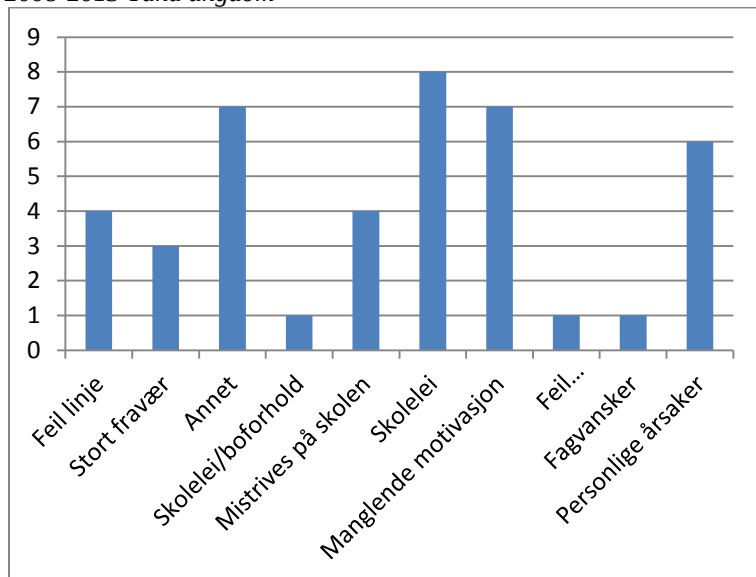

Frafallet inkluderer personer som startet på grunnkurs i videregående opplæring for første gang et gitt år og som har gjennomført VKII eller gått opp til fagprøve, men som ikke har bestått i ett eller flere fag og derfor ikke har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse etter 5 år, samt elever som startet opp dette året, men som sluttet underveis. Andelen blir beregnet ut fra prosent av alle som startet grunnkurs i videregående opplæring det året. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt. (NB. Personene knyttes til hjemkommune ved oppstart på grunnkurs, ikke til hvilken skole de går på) Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Personer som ikke har fullført videregående utdanning antas å være vel så utsatt for levekårs- og helseproblemer som de som har valgt å ikke ta mer utdanning etter fullført ungdomsskole.

Når man går ned på kommunenivå er sammenhengen mellom utdanningsnivå, arbeidsmarked og helse mer komplisert. Når det gjelder utdanning og materielle levekår er forholdet bl.a. avhengig av det lokale arbeidsmarked. «Risikoatferd» knyttet til lav utdanning kan også motvirkes av lokale forhold (livsstil, holdninger). Brukt med varsomhet og i kombinasjon med lokalkunnskap kan indikatorene antyde noe om risikoen for vedvarende levekårs- og helseproblem i en del lokalsamfunn.

Det foreligger ingen god nok årsaksforklaring hvorfor det er frafall blant tanaungdommer. Oppfølgingstjenesten i Tana opplyser at det har vært vanskelig å få oversikt fra alle videregående skoler.

2008-2013 Tana ungdom

Høyeste fullførte utdanningsnivå i Tana

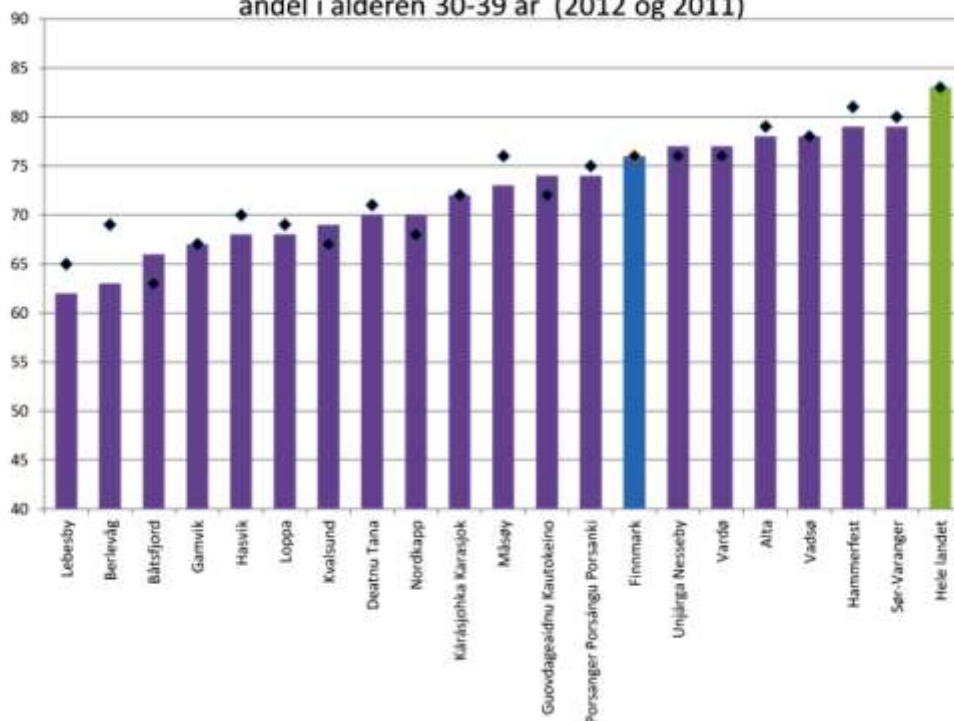
Andel av befolkningen i Finnmark med universitets- eller høgskoleutdanning er også lavere sammenlignet med nasjonalt gjennomsnitt og Tana ligger under gjennomsnittet til fylket.

FYLKESMANNEN I FINNMARK
FINNMÁRKKU FYLKAMÁNNI

Utdanningsnivå, videregående eller høyere

andel i alderen 30-39 år (2012 og 2011)

Andel personer med et gitt utdanningsnivå som høyeste fullførte utdanning i prosent av alle med oppgitt utdanningsnivå. Årlige tall.

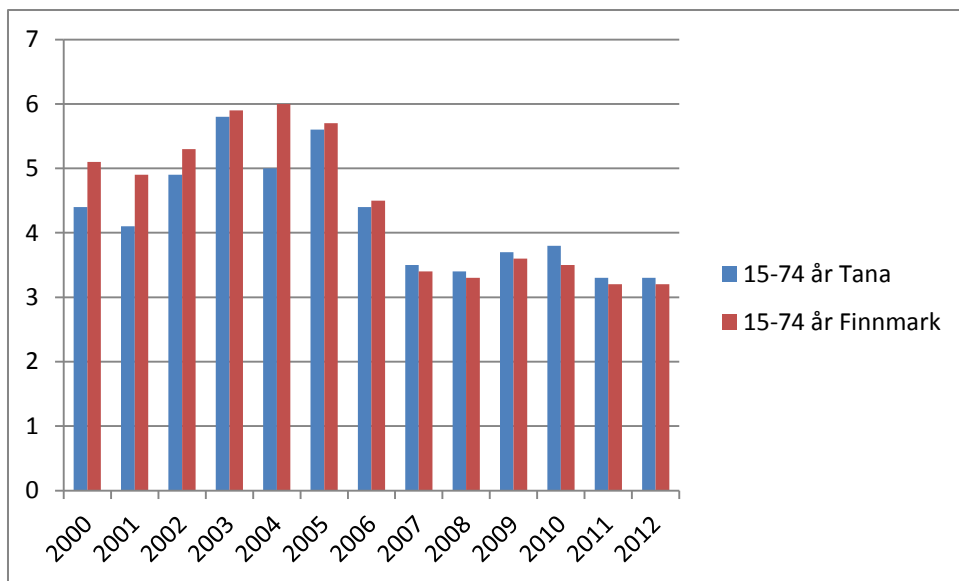
Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Sammen med kunnskap om arbeidsmarkedet i den aktuelle kommunen kan indikatoren antyde om det foreligger en manglende tilpasning, som i sin tur kan utgjøre et levekårsproblem. "Risikofatferd" knyttet til lav utdanning kan også motvirkes av lokale forhold (livsstil, holdninger).

Arbeidsdeltagelse

Arbeidsledige antas å være en utsatt gruppe, både økonomisk, helsemessig og sosialt. Personer utenfor arbeidsmarkedet har gjennomgående dårligere helse enn dem som er i arbeid. Arbeid har viktige sosiale, psykologiske og økonomiske funksjoner. Arbeid strukturerer hverdagen, kan gi mening og bidra til bedre selvbylde. Manglende tilknytning til arbeidslivet kan øke risikoen for helseproblemer både på kort og lang sikt. Arbeidsledighet er ofte forbundet med dårlig økonomi og sosial utstøting. Det er en sammenheng mellom arbeidsledighet og psykisk helse hos unge voksne.

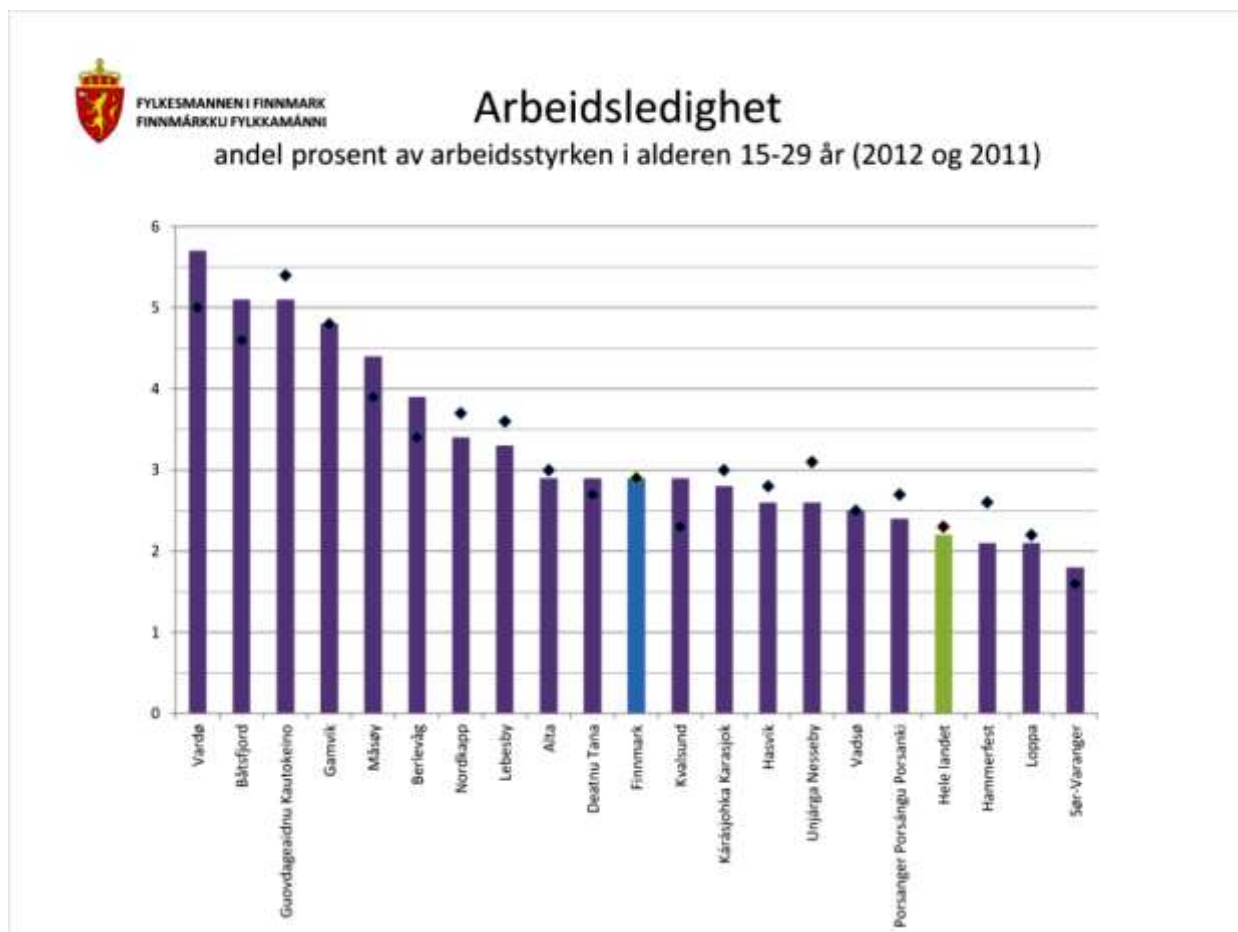
Arbeidsledighet i Tana

Den totale arbeidsledigheten i Finnmark er høyere enn landet som helhet, og Tana ligger omtrent på fylkes gjennomsnittet.

Registrerte arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Årlige tall.

Ungdomsledighet

Registrerte arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Årlige tall.

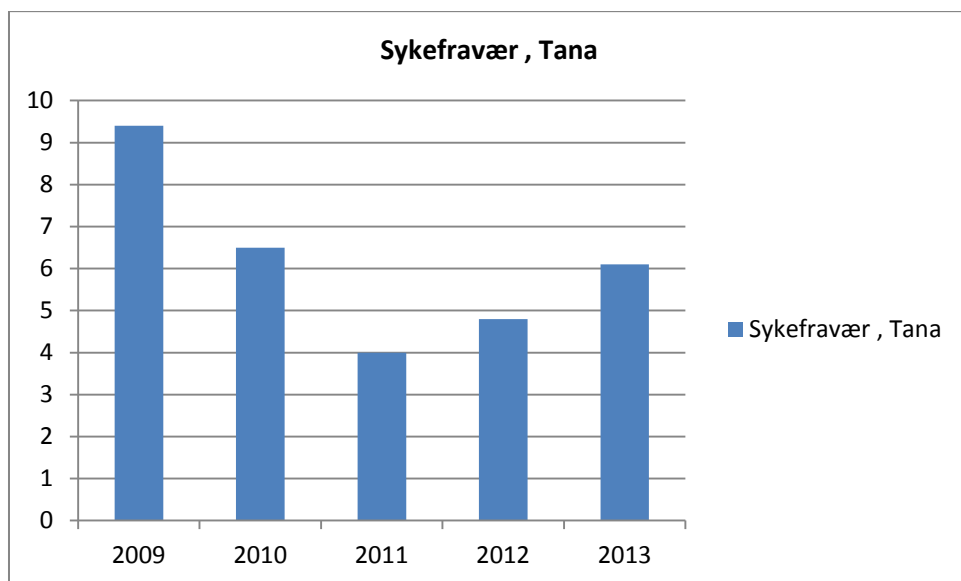
Arbeidsledige antas å være en utsatt gruppe, både økonomisk, helsemessig og sosialt.

Statistikken omfatter alle personer i aldersgruppen som står registrert i NAVs arbeidssøkerregister enten som helt arbeidsledig eller som deltaker på et arbeidsmarkedstiltak (vanlige arbeidssøkere i ordinære tiltak og yrkeshemmede i tiltak). Dette inkluderer også personer som identifiseres med såkalte D-nr i stedet for fødselsnummer, dvs. utenlandske personer uten oppholdstillatelse som er på korttidsopphold i Norge. Registrerte arbeidsledige omfatter i utgangspunktet alle aldre, men det er svært få under 16 år eller over 66 år.

Tallene over registrerte helt arbeidsledige regnes som sikre. Hovedgrunnen til dette er at retten til dagpenger faller bort dersom vedkommende ikke melder seg ved sitt lokale arbeidskontor ved jevne mellomrom. NAVs ARENA-register vil dermed relativt kontinuerlig bli oppdatert med de siste opplysningene om hver enkelt arbeidssøker. Det vil imidlertid være en del arbeidsledige som ikke registrerer seg hos NAV, og således ikke kommer med i ARENA-registeret. Det vil derfor være en viss grad av underrapportering. Typiske eksempler er ungdommer, studenter og andre uten krav på dagpenger. På den annen side kan det også forekomme tilfeller hvor personer registrert hos NAV egentlig ikke lenger kvalifiserer til å være arbeidssøker.

Sykefravær i Tana

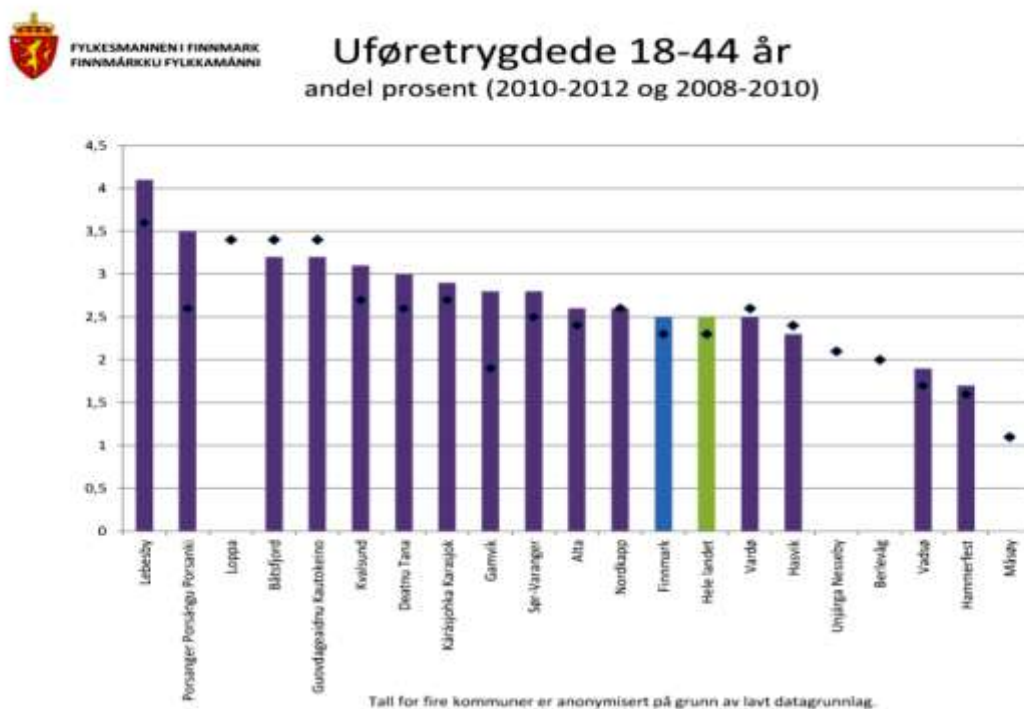
Sykefraværet har gått ned, men Finnmark har fortsatt det høyeste sykefraværet i landet. Finnmarksstatistikken (2010) viser at det gjennomsnittlige sykefraværet i Finnmark i perioden 2006 til 2010 er 7,8 prosent, mens det på landsbasis er 6,1 prosent. I tredje kvartalet var sykefraværetallet for Tana 6,1%. I tillegg kommer egenmeldinger, som ligger på ca 2%.

For 2013 ligger opplysning til og med 3.kvartalet. Egenmeldinger er ikke tatt med.

Uføretrygdde

Totalt sett er andelen uføretrygdde under 45 år i Finnmark er ikke entydig forskjellig fra landsnivået, men Tana ligger høyere enn gjennomsnittet for fylket.

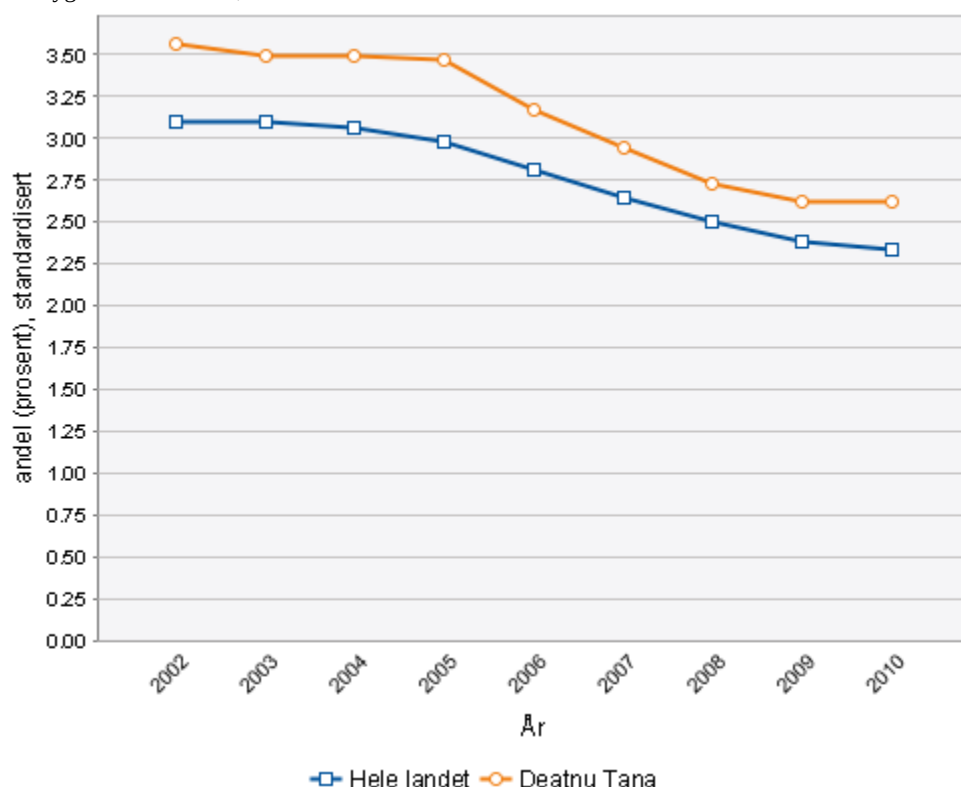

Andel uføretrygdde i prosent av befolkningen i alderen 18 - t.o.m. 44 år. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder).

Av personvern hensyn skjules statistikk basert på færre enn ni tilfeller. Dette er noe strengere enn for annen tilsvarende statistikk. Det nye kriteriet ble innført 28. januar 2014 og vil føre til at noen flere kommuner enn tidligere vil oppleve ikke å få tall.

Gruppen uføretrygdde er en utsatt gruppe helsemessig (fysisk og psykisk) og materielt. Omfanget av uføretrygd er en indikator på helsetilstand, men må ses i sammenheng med næringslivet, utdanningsnivået og jobbtilbudet i kommunen. Grupper som står utenfor arbeidsliv og skole har oftere dårligere psykisk helse og mer usunne levevaner enn de som er i arbeid. De siste ti årene har andelen som får sykmelding og uføretrygd vært høyere i Norge enn i andre OECD-land. Økte helseproblemer i befolkningen kan ikke forklare dette. Årsakene til sykefravær og uførepensjon er vanskelige å fastslå. Ofte er de sammensatte, og forhold som usikker arbeidssituasjon, nedbemanning og livsstilsfaktorer kan påvirke sykefraværet og andelen som søker uføretrygd.

Uføretrygdede under 45 år, 2002-2010

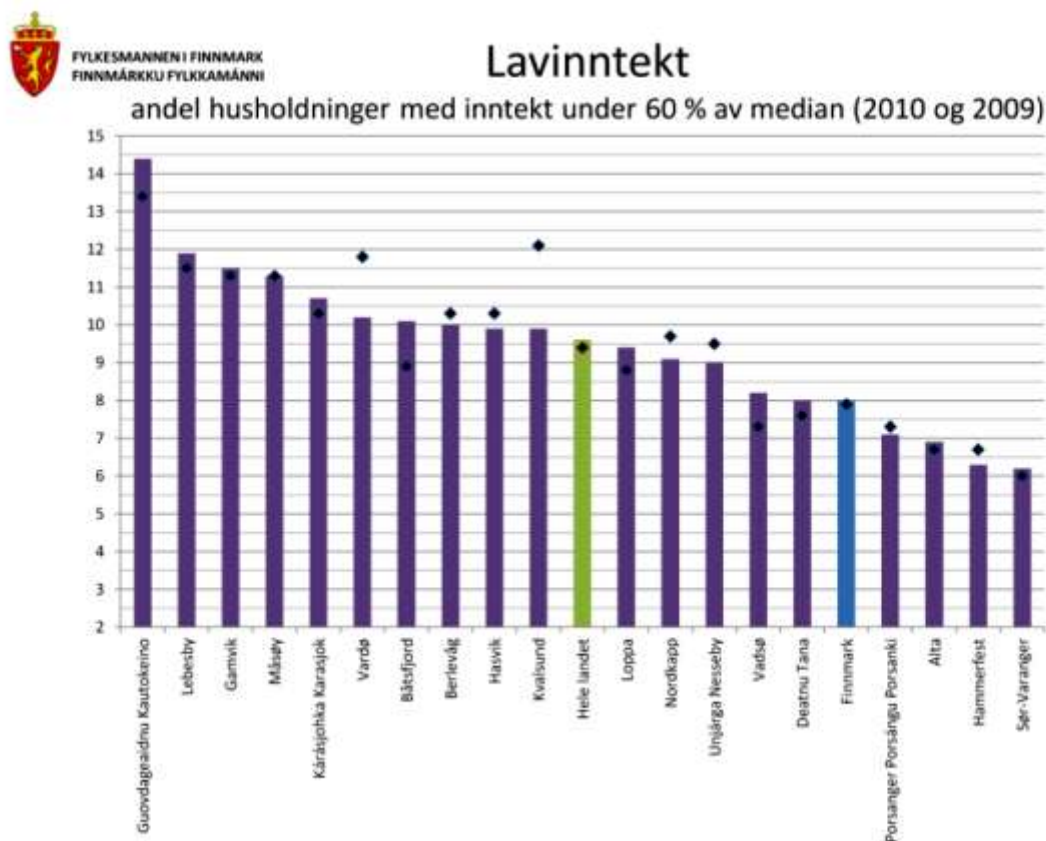

Inntekt

Inntektsnivået kan være en påvirkningsfaktor for helseutviklingen i kommunen. Det er for eksempel en sammenheng mellom for tidlig død og inntekt. Dødeligheten er høyest i de laveste inntektsgruppene og reduseres gradvis med økende inntekt. Det er flere forklaringer på dette. For det første påvirker personlig økonomi helse mer eller mindre direkte gjennom forskjellige former for helsefremmende forbruk. For det andre kan det forklares med at dårligere helse medfører lavere inntekt. En tredje forklaring er at det er bakenforliggende årsaker som forklarer sammenhengen, for eksempel arbeidsmiljøbelastninger. En fjerde forklaring er den såkalte inntektsulikhethypotesen, det vil si at samfunn med store inntektsforskjeller har dårligere gjennomsnittshelse på grunn av mindre samhold og solidaritet, mer kriminalitet osv.

Særlig er det en utfordring at andelen barn som lever i lavinntektsfamilier har økt de siste årene. Det gjelder særlig barn av innvandrere og aleneforeldre. De fleste med lavinntekt har svak tilknytning til arbeidslivet og får en vesentlig del av inntekten gjennom offentlige overføringer. Det gjelder blant annet nyankomne flyktninger, personer med nedsatt funksjonsevne og grupper med kort utdanning. De som faller utenfor arbeidsmarkedet faller også lett utenfor andre deler av velferdssamfunnet og de har dårligere helse enn andre grupper i befolkningen. Mange med lavinntekt har psykiske problemer og/eller rusproblemer. De siste 30 årene har alle inntektsgrupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen høyere forventet levealder enn personer med kortere utdanning og lavere inntekt.

Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Personer i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt, beregnet etter EU-skala. Årlige tall.

Inntekt og økonomi er grunnleggende påvirkningsfaktorer for helse, og forskning har vist at det er en sammenheng mellom inntektsnivå og helsetilstand. Lav inntekt øker sannsynligheten for dårlig selvopplevd helse, sykdom og for tidlig død.

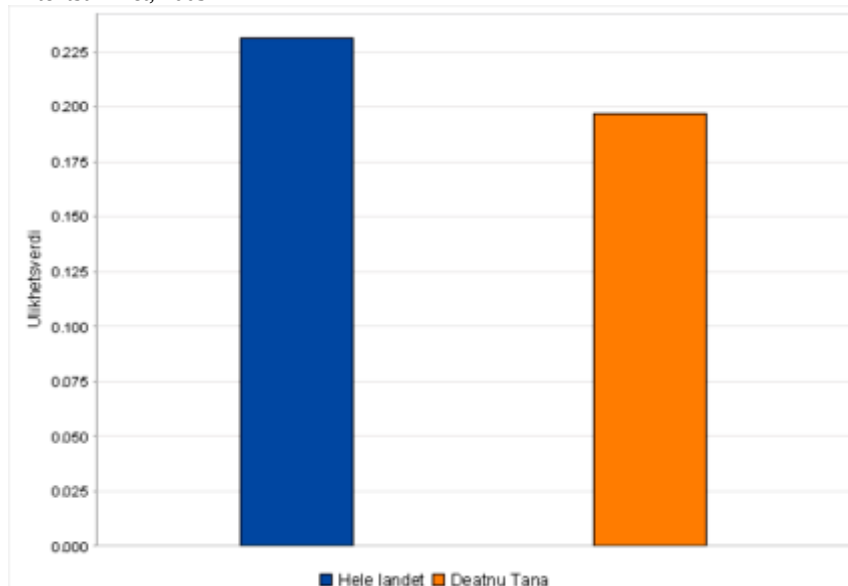
Utgangspunktet for statistikken er nasjonal medianinntekt for husholdninger. Det er store variasjoner mellom kommuner knyttet til kostnader ved for eksempel bolig. Variasjoner mellom kommuner i andelen med lavinntekt er derfor ikke noe enkelt uttrykk for ulik velferd. Alderssammensetning i de ulike kommunene har også stor betydning. Det er også forskjeller i næringsstruktur mellom kommunene.

Sosial ulikhet i helse

De siste 30 årene har alle grupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen lengre forventet levetid enn personer med lavere utdanning og inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er derfor en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Inntektsulikhet, 2009

4.4.3 Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø

Drikkevann

Drikkevannskvaliteten i de kommunale vannverkene er jevnt over god. Det er få eller ingen avvik når det gjelder bakteriologisk kvalitet på vannet. Avvikene har vært på de små vannverkene. Kommunen er i gang med å legge ned fire mindre vannverk ved å koble ledningsnettene sammen slik at vannleveransen kommer fra hovedvannverket.

Forekomst av radon

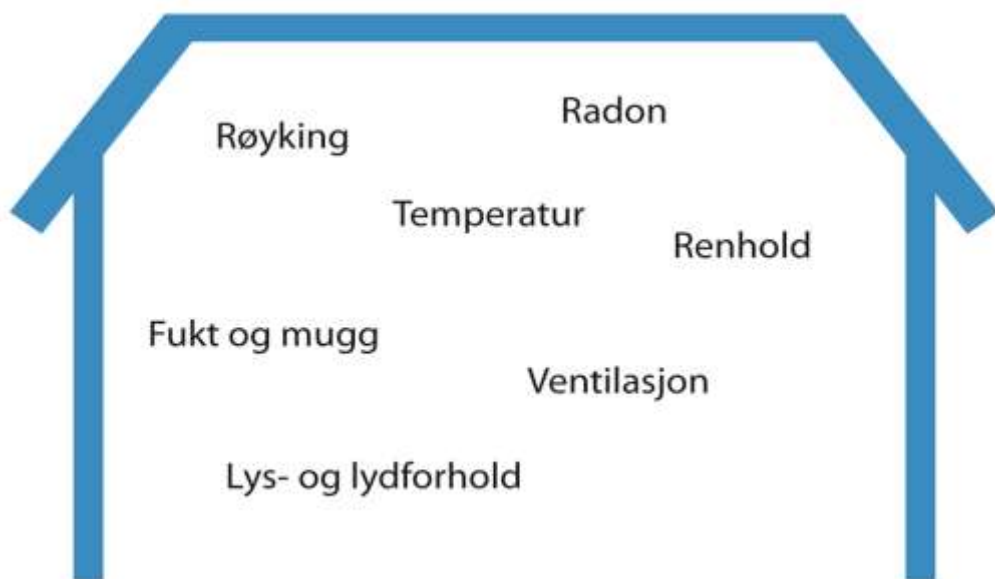
Det forekommer radon i flere deler av kommunen. Det er foretatt radonmålinger i alle kommunale utleieboliger, samt i kommunale formålsbygg. Det er iverksatt tiltak der det var nødvendig, slik at radonnivået i nevnte bygninger er under grenseverdien.

Risiko for legionella og annen biologisk forurensning

Risikoen for slik forurensning ansees som å være lav.

Inneklima i skoler, barnehager og offentlige bygg

Godt inneklima fremmer helse og velvære. Motsatt kan dårlig inneklima føre til ubehag som følelse av tørr luft, irriterte slimhinner, hodepine og trøtthet. Astma og luftveisallergi kan forverres. Barn og unge er særlig sårbare for forurenset inneluft. Kommunen bør derfor bidra til godt inneklima i skoler og barnehager. Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler skal sikre det fysiske og psykososiale «arbeidsmiljøet» til barna. I følge forskriften skal skoler og barnehager godkjennes av kommunen med tanke på miljørettet helsevern. For å få status som godkjent, stilles det krav til en rekke forhold, blant annet inneklimaet. I tillegg stilles det krav til psykososiale forhold, sikkerhet, rengjøring og vedlikehold, smittevern og lyd- og lysforhold med videre. Kommunen har selv kjennskap til om barnehager og skoler i kommunen er godkjent etter gjeldende forskrift.

Inneklimaet i Tana skoler og barnehager kontrolleres hvert år. Luftkvaliteten i ungdomsskolefløyen i den eldste skolen er meget dårlig. Kommunestyret har tatt konsekvensene av dette og har vedtatt å bygge ny skole som vil stå ferdig i årsskiftet 2015/2016.

Ved noen av skolene har en del kontorarbeidsplasser vært plaget med solinnstråling. Her gjennomføres det tiltak med utvendig solavskjerming sommeren 2014. det samme gjelder en barnehage og en kontorbygning. Rådhuset er under renovering, her vil problemet med støy utenfra, solinnstråling, temperatur og dårlig ventilasjon være løst sommeren 2014.

Miljørettet helsevern har ikke fungert tilfredsstillende i siste årene. Dette er et område som bør komme i drift som forskrifter stiller krav om.

Trygge skoleveier

Kommunen har til sammen seks forskjellige skoler. Tre av disse ligger i tilknytning til kommunal vei, de tre andre i tilknytning til fylkesvei. Ved skolene er det tilrettelagte forhold med busstopp og gangvei. For de av elevene som kommer med buss til skolen er det relativt gode forhold ved skolene. Det er noe annet med forholdene der elevene venter på bussen der de står langs trafikkert vei uten busstopp. For elevene som ikke har busstransport er sikkerheten varierende. Noen ferdes etter veier der det er fortau og g/s- vei, mens andre ferdes langs vei uten g/s vei og fortau.

Gang- og sykkelveier

Kommunen mangler gang- og sykkelveier langs E6 og fylkesveiene i det nære sentrumsområdet. Kommunestyret har rettet henvendelser til Statens vegvesen om dette. For noen av veiene vil det bli etablert i innværende fylkesveiplanperiode.

Rekreasjon og friluftsliv

Bygdene i Tana er nært knyttet til naturen, det er for den største delen av befolkningen kort vei til friluftsområder. Det er etablert scooterløyper i hele kommunen slik at befolkningen har enkel tilgang til fjellet og vidda. Langs Tanaelva er det etablert rasteplasser/parkeringsplasser som letter tilgangen til elva.

Det er ikke foretatt en systematisk registrering av turstier og turløyper i kommunen. Det antas å være rundt 250 km med opparbeidet og merket stier og løyper. Disse er for turgåing, skigåing og sykkelstier/løyper. Lag og foreninger har merket løyper i nærområder, og disse bør kartfestes. I tillegg er det 8 lysløyper i kommunen, hvor av 4 er i meget god stand.

Av de viktigste områder for rekreasjon kan nevnes er Kaldbakknes, Seidastrand, Polmakstrand og strand i Rustefjelbma. For opplevelse er det en natursti i Bonakas, kultursti i Sirma og Gollevarri kulturminneområdet.

I tillegg er det opparbeidet viktig idrettsområder i Sirma, Seida, Tana bru, Bonakas, Holmfjell og Luftjok. Områdene er for idrett er i regi av kommune, idrettslag og jeger- og fiske forening. I tillegg har Lions Club Tana tilrettelagt et viktig friluftsområde i Harrvann og Smalfjordvann, som også er tilpasset for funksjonshemmede. Enkelte bygdelag har i tillegg til stier/løyper også nærmiljø og lekeanlegg som for eksempel balløkker.

Tilgjengelighet til kollektivtransport

Tanas befolkning bor langs hovedveiene (Riks- og fylkesveier) og har enkel tilgang til de bussrutene som går gjennom kommunen. I tana bru er det etablert busstasjon hvor alle bussene er innom. Tilgjengeligheten til denne er god.

Finnmark fylkeskommune har et prosjekt for ungdom innen skyssordning ”Aktiv ungdom” med fleksibel bestillingsordninger for ungdom mellom 12 – 19 år. Tilbudet er ikke benyttet i den grad som ønsket. Fylkeskommune har også et prosjekt som er rettet mot eldre ”over dørstokken”. Dette tilbudet er et av de beste folkehelseiltakene for de eldre i Tana. Skyssordningen for eldre er to ganger i uka, som er tilpasset eldretreffet og handle/sosialtur.

Kommentar

En rekke miljøforhold kan ha effekt på helsen, herunder forurensning av luft, jord og vann. I Tana vurderes helseeffektene fra det ytre miljøet lokalt til å være små.

Nærmeste målestasjon for luft- og nedbørkvalitet er i Sør-Varanger hvor man overvåker luftforurensning bla. fra smelteverkene på Kolahalvøya. I grenseområdene til Russland overskrides grenseverdiene av miljøgifter i luft, jord og vann, men det er ikke påvist samme type effekter øvrige steder i Sør-Varanger og i nabokommuner som Tana. På noen strekninger i Tanaelva er det påvist forhøyede verdier av kobber i vann, men dette kan skyldes naturlige bakgrunnsverdier. Det er

imidlertid påvist forsurening (lav pH) i en innsjø i Tana. Årsaker til dette skal vurderes nærmere i det videre planarbeidet etter vannforskriften. Måleverdiene kan skyldes langtransportert luftforurensning som kommer helt fra Sørøst Asia. Det finnes ikke dokumentasjon på om fisk fra denne eller andre innsjøer inneholder miljøgifter over grenseverdier. Mattilsynet advarer generelt mot fisk og sjømat fra forurensede områder, men dette gjelder ingen lokaliteter i Tana.

Generelt sett er videre god til svært god miljøtilstand i elver, bekker, innsjøer og kystvann i Tana. Kun 11 av totalt 226 vannforekomster (4,6 %) er klassifisert til moderat eller dårlig miljøtilstand, hvorav de fleste på grunn av andre forhold enn forurensning. Det er gjennomført overvåkning av mulig avrenning fra nedlagte kommunale avfallsfyllinger. Rapportering er under arbeid, men det er ikke påvist avrenning fra disse fyllingene til bekker i nærheten.

Omgang av forurensning til jord vurderes videre til å være av lite omfang. De siste årene har kommunen hatt et ekstra fokus på oppfølging av forsøplingssaker, noe som er viktig for å unngå at ny grunnforurensning oppstår. Rutiner for oppfølging av krav til tiltak i områder med forurenset grunn er under innføring. Det gjelder områder hvor det har vært potensielt forurensende virksomhet tidligere (bensinstasjon, verksted og vaskeri m.m).

Det gjenstår arbeid i forhold til registrering og kontroll med nedgravde oljetanker. Det samme gjelder tilsyn på kommunale og private avløpsanlegg.

Frivillige organisasjoner

Det er 13 registrerte idrettslag og 2 skytterlag i kommunen. Det er tre registrerte friluftslag med ulike aktiviteter. Det 15 bygdelag, og det er ca en tredje del av disse som har aktivitetstilbud for befolkningen i nærmiljøet av sosialt art. Det er 5 lag som kulturtilbud. I tillegg har Tana 17 lag med tilbud innen helse og trivsel. Det er til sammen 55 lag og foreninger, og de fleste har stor aktivitet. Den frivillige sektoren i Tana har stor betydning for folkehelsearbeidet i form av økt bolyst og for å skape trivsel i kommune. Lag og foreninger som har fysisk aktivitet ivaretar mye av det som er anbefalte fysisk aktivitet av nasjonale myndigheter.

Kulturtilbud

Kulturskolen er den organisasjonen som har stort og bredt tilbud til barn og unge i kommunen. Det er rundt 120 barn og unge som er knyttet til kulturskolen. I tillegg har kommunen et aktivt idrettsmiljø som fanger om store grupper av barn.

Teater og korsang for voksne har et aktivt miljø, men barn og unge savner korsang som et tilbud for gruppen.

I det siste året har også korpstilbudet blomstret i kommunen.

Mai Camill Munkejord gjorde en kartlegging av "Det gode i livet i Tana". I rapporten er det beskrevet elementer som befolkningen i Tana definerer som viktig for Tana som et godt bosted.

Trivsel i Deatnu/Tana er avhengig av blant opplevelsen av å ha et godt og variert fritids- og kulturtilbud for både barn, ungdom og voksne, både for kvinner og menn. Materialet tyder på at de forskjellige gruppene opplever at de har et tilfredsstillende fritids- og kulturtilbud, "så lenge man selv er fleksibel

og benytter seg av de tilbudene som finnes” som flere formulerer det. Naturen utgjør på mange måter den viktigste arenaen for fritidsaktiviteter for innbyggerne i Tana. Vi har allerede vært inne på noen av de mange måtene naturen tas i bruk på, så vi skal her kun kort nevne naturen som:

- Arena for idrett (ski, scooter)
- Arena for barns lek (snøhuler, akebrett og kjelke, osv)
- Arena for ulike former for bærsanking, jakt og fiske
- Arena for fotturer med tilhørende kaffekoking og bål.

Det er likevel slik at egeninitierte aktiviteter i naturen ikke er nok for alles trivsel. Med tanke på barn og unge er det flere tilbud som trekkes fram som spesielt viktige og sentrale:

- Organisert idrett med tilbud som fotball, skiløping og bryting
- Kulturskolen
- Ungdomsklubben

(Mai Camilla Munkejord ”Det gode livet i Tana, 2005)

Omfang av sosiale møteplasser, lekeplasser med mer

Flere undersøkelser finner mindre psykiske og fysiske helseproblemer i samfunn som er preget av gjensidig tillit, sosial støtte og samhold. Støtte fra familie, naboer, venner og bekjente i lokalsamfunnet er positivt i seg selv, og vil i tillegg virke som en buffer ved negative livshendelser.

Sosiale møteplasser kan oppmuntre til at folk treffes og knytter kontakt. Dersom kommunen legger til rette for slike møteplasser, kan man styrke sosiale nettverk og dermed fremme helse og forebygge sykdom.

Trygge uteområder og uformelle møteplasser som frister til opphold og sosial kontakt, kan øke følelsen av tilhørighet til nærmiljøet. Eksempler på møteplasser er aktivitetssentre for unge og eldre, kultur- og samfunnshus, parker, turstier og lekeplasser.

Tilgjengeligheten er avgjørende for at møteplassene skal bli brukt. For eksempel kan boligområder og møteplasser bindes sammen med gang- og sykkelveier. I tillegg kan kommunale, publikumsrettede tilbud og møteplasser plasseres i nærheten av hverandre. Trafikkregulering kan gjøre byrom og utemiljø triveligere å oppholde seg i. Mindre trafikk kan gjøre miljøet tryggere og samtidig redusere støy og luftforurensing.

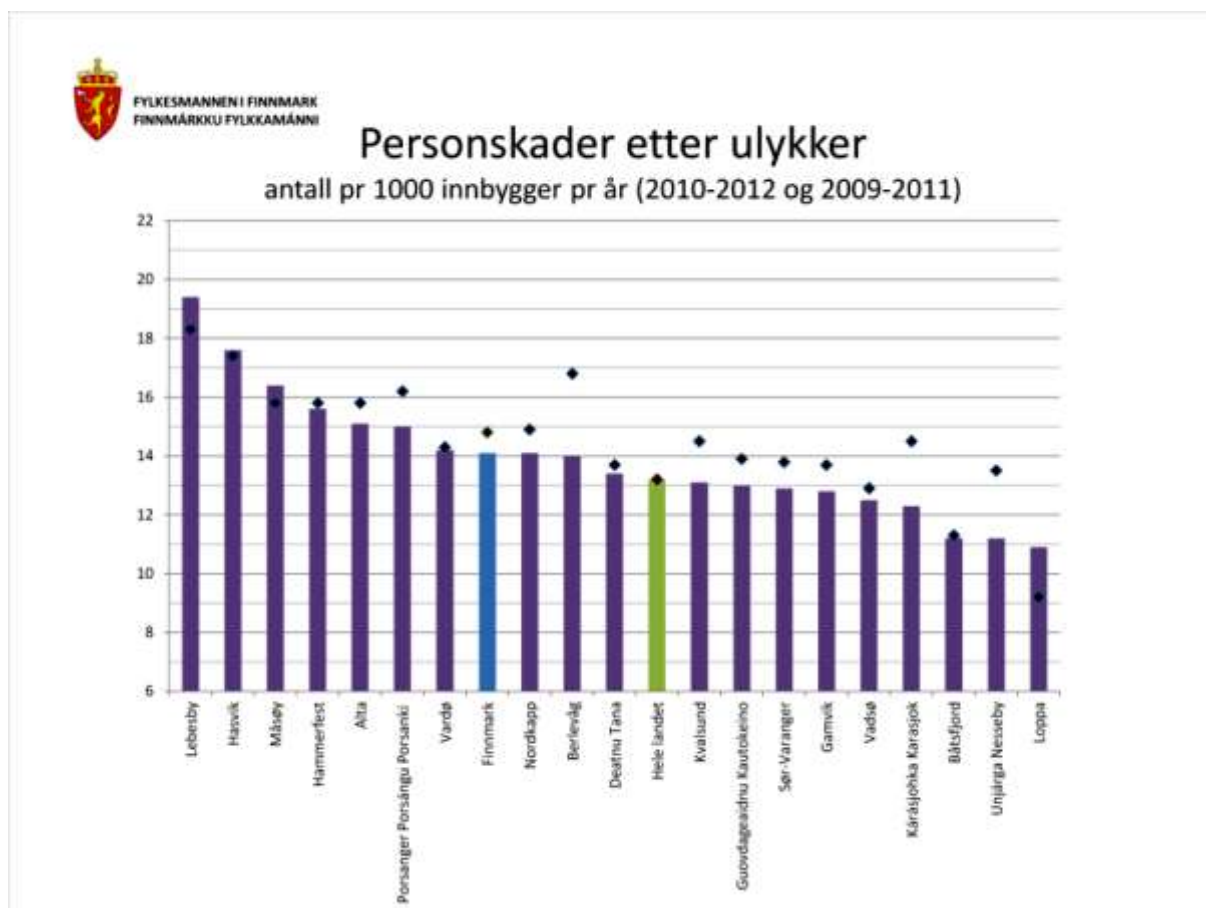
I bygdene fungerer skolen/barnehagen eller bygdehuset som gode møteplasser for lokal befolkningen. Ofte er aktiviteten knyttet til disse bygningene, og brukes i fritida. De samme områdene har også godt opparbeidet utareal slik at barn bruker disse områdene til lek og idrettsaktivitet.

I sentrum er ungdomsklubben og flerbrukshallen som i dag dekker funksjonen ”møteplass”, men ulempen er at disse lokalene er knyttet til den organiserte aktiviteten. Tana bru mangler gode møteplasser for uorganisert barne- og ungdomsaktivitet. I bygdene dekker grendehus og bygdehus en viktig funksjon som et sted folket møtes til sosiale aktiviteter.

Opplevelse av tilhørighet

Naturen og naturopplevelser helt sentrale for tanaværingers opplevelser av livskvalitet. Kvinner og menn trekker dog fram noe forskjellige elementer. Få kvinner trekker fram laksefiske, som er mange av mennenes klare favoritt, men noen kvinner forteller at de liker å drive med isfiske og ellers fiske på vannene om høsten. Få menn trekker fram sanking av bær, som er kvinnenenes uttalte favorittaktivitet i naturen. Ellers er det altså naturen som arena for rekreasjon og hvile som trekkes fram, naturen som arena for fysisk aktivitet samt naturen som arena for bålkos. Andre dimensjoner som bidrar til tanaværingenes livskvalitet går på frihet fra materielt kjøpepress, muligheter for spredt bosetning, trygghet, at det er billig å bo, samt muligheter for mobilitet som åpner for kombinerende av rurale og urbane aktiviteter. Disse siste elementene trekkes i større grad fram av kvinner enn av menn. (Mai Camilla Munkejord "Det gode livet i Tana", 2005)

4.4.4 Skader og ulykker

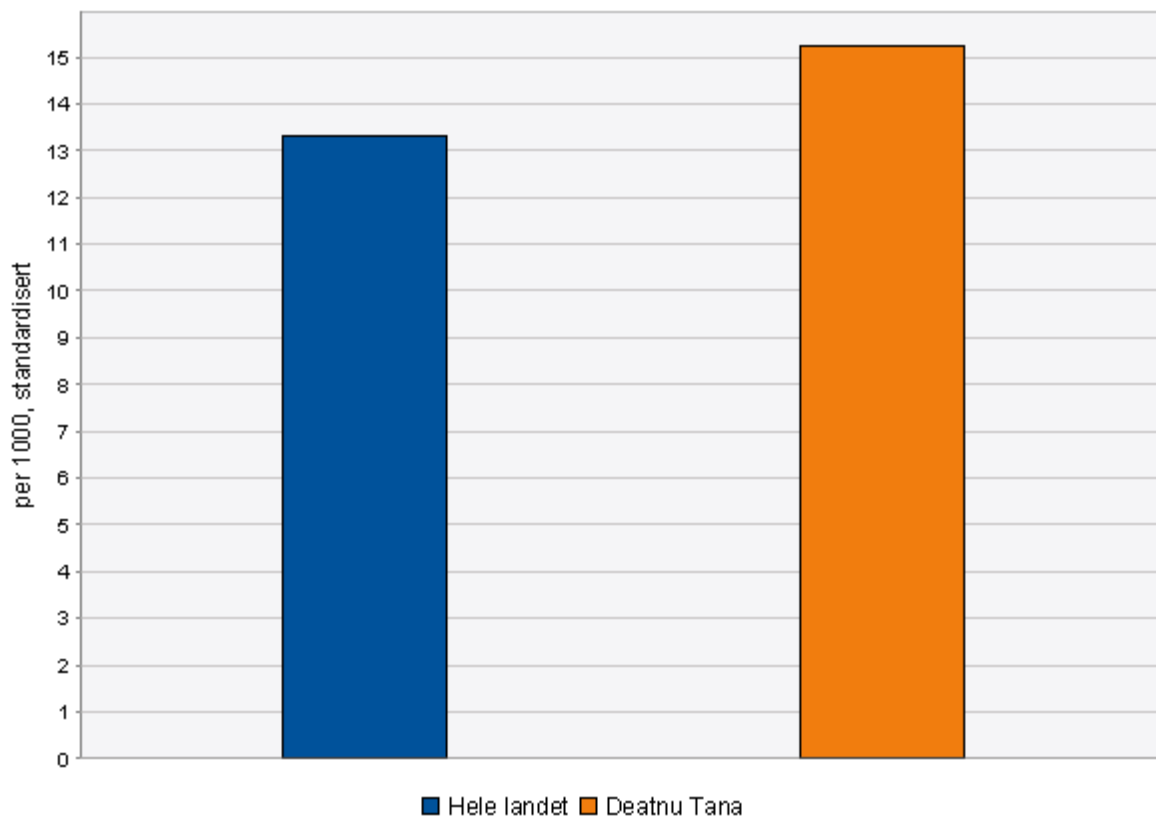

Antall pasienter innlagt (dag- og døgnopphold) i somatiske sykehus per 1000 innbyggere per år. Dersom en person legges inn flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/ lidelse, telles vedkommende kun én gang. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder).

Befolkningens bruk av sykehustjenester kan gi en viss pekepinn på viktige trekk ved så vel helsetjenester som helsetilstand i kommunene. Sykehusinnleggelser kan gi innsikt i problematikken rundt utbredelse av både sykdom og bakenforliggende risikofaktorer, og kan bidra med verdifull informasjon for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen.

Kommunen har en trafikksikkerhetsplan der ulykker og ulykkespunkter er kartlagt. Handlingsplanen som ble vedtatt er i hovedsak gjennomført når det gjelder kommunale tiltak. Trafikksikkerhetsplanen skal revideres i nærmeste fremtid.

Sykehusbehandlede skader 2010

Kommunen har en trafikksikkerhetsplan der ulykker og ulykkespunkter er kartlagt. Handlingsplanen som ble vedtatt er i hovedsak gjennomført når det gjelder kommunale tiltak. Trafikksikkerhetsplanen skal revideres i nærmeste fremtid.

Tana kommune mangler en ROS-analyse med en god database som kan brukes i kunnskapsgrunnlaget for folkehelse. Kommunens miljørettet helsevern er et annet område som er nedprioritert.

4.4.5 Helserelatert atferd

Livsstilsfaktorer

For de store folkesykdommene, som hjerte- og karsykdommer, kreftsykdommer, diabetes type 2 og kroniske lungesykdommer, er det fire risikofaktorer som er særlig viktige: usunt kosthold, fysisk inaktivitet, røyking og høyt alkoholinntak.

Fysisk aktivitet som tidligere var en naturlig del av arbeid og daglige gjøremål er sterkt redusert. Barn blir kjørt til skolen eller fritidsaktiviteter i stedet for å gå eller sykle, voksne kjører bil til butikken og tar heisen eller rulletrappen. Økning i trening og mosjon de siste tiårene kompenserer ikke for reduksjon i hverdagsaktivitet. Tilgjengelighet påvirker inntak av mat og drikke og i dag er det tilgang på mat nærmest hele døgnet på møteplasser, trafikkknutepunkter og arrangementer. Utviklingstrekk som urbanisering, hyppigere måltider utenfor hjemmet og mindre tid til matlaging, kan bidra til at praktiske ferdigheter og kunnskap om råvarer og næringsstoffer blir dårligere. Til tross for stor nedgang i andelen røykere de siste årene er det fortsatt en betydelig andel som røyker daglig eller av og til. I tillegg har andelen unge som bruker snus økt kraftig det siste tiåret. Alkoholinntaket øker i den voksne befolkningen.

Deltakelse i organisert og uorganisert fysisk aktivitet

Tana kommune har gjennomført en kartlegging. Tilbakemelding er ikke verifisert, men er en kunnskapsgrunnlaget for innsatsområder innen fysisk aktivitet.

6 – 12 år

I aldersgruppe 6-12 år var samlet antall svar 22, hvorav 50% jenter og 50% gutter. Ser vi gruppen under ett så oppgir 80% at de er aktiv enten gjennom idrettslag eller friluftsliv/trimaktivitet sammen med familien.

Anlegg som brukes er ”i skog og mark” (30%), lysløyper (27%), gymsal (22%) , flerbrukshall (20%) og ridehall (18%).

Viktigste årsak til fysisk aktivitet oppgir gruppa er at det ”er gøy” eller ”blir dradd med av andre”

Anlegg som gruppa er fornøyd med er lysløypene (40%), ridehall (27%) flerbrukshall (18%) og gymsal (13%).

Anlegg som gruppa savner er svømmebasseng (40%), hundetreningshall (18%), travløpsbane (18%), knøtte-cup bane, skøytebane, turnhall og crossbane.

Aktiviteten som gruppa er fornøyd med er ski/skiskyting (32%), ridning (23%), fotball (14%), hundetrening (14%), aktivitet i flerbrukshall (14%) og svømming (3%).

Aktiviteter som gruppa savner er klatring (14%), hundekjøring, karate/kickboksing, dans, turn, skøyteaktivitet og leke ute.

13 – 19 år

I gruppa 13-19 år kom inn svar fra 66 personer, hvor av 53% jenter og 47% gutter. Av den gruppen oppgir 40% at de er aktiv i idrett, 23% oppgir at de er brukere av Tana fysikalsk/treningssenter eller trimaktiviteter og 37% oppgir at de ikke er aktiv.

Anleggene som gruppa bruker ” i skog og mark” (46%), lysløyper (23%), Tana fysikalsk/treningssenter (16%), flerbrukshall (15%), ridehall (13%) og andre anlegg (8%).

De viktigste årsakene til å drive fysisk aktivitet oppgir gruppa at det er ”gøy”, ”helse”, ”godt sosialt miljø” og ”dradd med av andre”.

De som ikke er aktive oppgir de viktigste årsakene at de ”har ikke tid”, ” har tenkt, men kommer ikke i gang”, ”ikke interesse” og ”ingen å trimme sammen med”.

Gruppen er fornøyd med anleggene flerbrukshall (30%), lysløypene (20%), Tana fysikalsk/treningssenter (20%), ridehall (20%) og andre anlegg (10%).

Anlegg som gruppa savner er svømmebasseng (21%), travløpsbane/ridebane (20%), sykkelanlegg , hundetreningshall, paintballbane, skøytebane, turnhall og crossbane.

Gruppen oppgir å være fornøyd med aktiviteter som ski/skiskyting, ridning, fotball, bryting, badminton og zumba.

De savner aktiviteter som håndball, basketball, svømming, rulleski, sykling, alpint, karate/kickboksing, dans og cross.

20 – 34 år

I gruppen 20-34 år fikk vi inn 10 svar hvor av 80% damer og 20% menn. Ut av dem oppgir 2 at de er aktiv i idrett og 4 driver med friluftsliv og 4 ikke aktive.

Anlegg som gruppa bruker er ”i skog og mark”, lysløyper, ridehall, svømmebasseng, Tana fysikalsk/treningssenter, gymsal og flerbrukshall.

Viktigste årsak til å drive med fysisk aktivitet er at det ”er gøy” og ”egen helse”, mens de som ikke er aktive oppgir grunnen ”har ikke tid”.

Gruppen er fornøyd med ridehall, flerbrukshall og treningssenter.

Gruppen savner anlegg som turstier, svømmebasseng, hundetreningshall og alpinanlegg med heis.

De oppgir at aktivitetene som de er fornøyd med er ski/skiskyting, ridning og hundesport.

Gruppen savner aktivitet som fotballtrening for damer, prowler og sykler på treningssenter, styrketreningsrom på Tana fysikalsk, svømming for damer og boksing.

35 – 62 år

I gruppa 35 – 62 år svarte 16 personer på undersøkelsen, hvor av 69% damer og 31% menn. Alle bortsett fra 1 er trimmere.

Anlegg som brukes er ”i skog og mark”, lysløyper, Tana fysikalsk/treningssenter, gymsal, basseng, flerbrukshall og ridehall.

Viktigste årsak til fysisk aktivitet er at det ”er gøy” ”helse”, ”godt sosialt miljø”

Ikke aktive oppgir som årsakene at det ”ikke anlegg” for den aktivitet de ønsker.

Gruppen er fornøyd med anlegg som lysløypene, ridehall, flerbrukshall, Tana fysikalsk/treningssenter og gymsal.

Gruppen oppgir at de savner anlegg som svømmebasseng, lengre lysløype i Bonakas, hundetreningshall/bane, squash-hall, kunstgressbane og friidrettsanlegg.

ANBEFALINGER for 13 – 17 år

- Ungdom bør være fysisk aktive minst 60 minutter hver dag. Aktiviteten bør være variert, allsidig og av moderat eller høy intensitet.
- Minst tre ganger i uka bør aktiviteten være med høy intensitet, og inkludere aktiviteter som gir økt muskelstyrke skjelettet.
- Fysisk aktivitet utover 60 minutter hver dag gir friskere og mer robuste ungdom.
- Tiden i ro bør begrenses, og langvarig stillesitting bør brytes opp med aktive pauser.

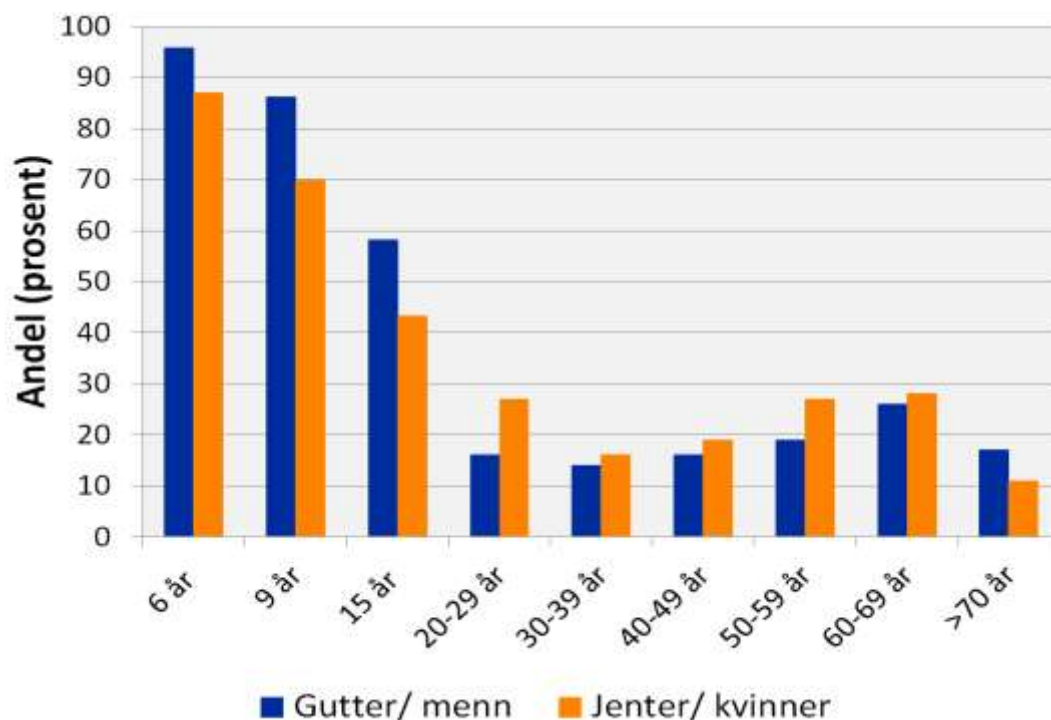
ANBEFALINGER For 6-12 år

- Barn bør være fysisk aktive i lek eller annen aktivitet minst 60 minutter hver dag. Aktiviteten bør være variert, allsidig og av moderat eller høy intensitet.
- Minst tre ganger i uka bør aktiviteten være med høy intensitet, og inkludere aktiviteter som gir økt muskelstyrke og belaster skjelettet.
- Lek og fysisk aktivitet utover 60 minutter hver dag gir mer robuste og friskere barn.
- Tiden i ro bør begrenses og stykkes opp med mer aktive perioder.

De er fornøyd med aktivitetene som ridning, fotball, bryting, badminton, zumba og svømming.

De savner aktiviteter som innendørsaktivitet for voksne, ballaktiviteter i hallen, motorsport og turorientering.

Andelen som oppnår anbefalt fysisk aktivitetsnivå (landstall)

ANBEFALINGER for voksne

- Voksne bør være fysisk aktive i minst 150 minutter hver uke. Aktiviteten bør gjøre deg lett andpusten. Er aktiviteten av høy intensitet, som får deg å puste mye mer enn vanlig, holder det med minst 75 minutter hver uke. Anbefalingene kan også oppfylles med en kombinasjon, for eksempel 70 minutter moderat og 40 minutter med høy intensitet.
- Økt dose, inntil det dobbelte av anbefalingen ovenfor, gir økt helsegevinst.
- Aktiviteten kan deles opp i økter av minst 10 minutters varighet.
- Minst to ganger i uka bør man utføre aktiviteter som styrker musklene.
- Tiden i ro bør reduseres, lange perioder i ro bør stykkes opp med avbrekk med lett aktivitet.

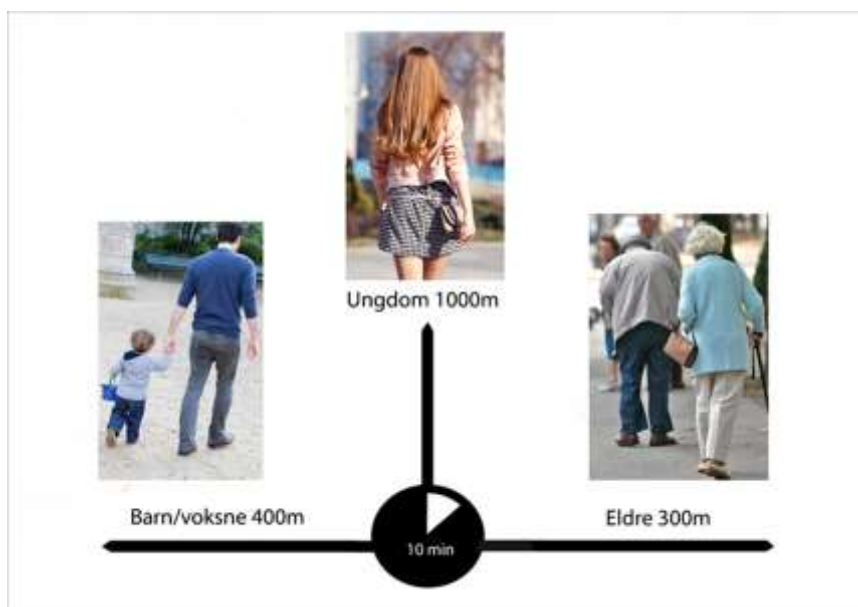
ANBEFALINGER for barn 0-5 år

- Barn bør være fysisk aktive i lek eller annen aktivitet minst 60 minutter hver dag. Aktivitetene bør være variert og allsidig og tilpasset barnets utviklingsnivå, og inkludere moderat eller høy intensitet.
- Minst tre ganger i uken bør barna være så aktive at de blir andpustne og varme.
- Lek som krever fysisk aktivitet utover de anbefalte daglige 60 minuttene gir mer robuste og friskere barn.
- Tiden i ro bør begrenses, og stykkes opp med mer aktive perioder.

ANBEFALINGER for de over 65 år

- Voksne over 65 år bør være fysisk aktive i minst 150 minutter hver uke. Aktiviteten bør gjøre deg lett andpusten. Er aktiviteten av høy intensitet, som får deg å puste mye mer enn vanlig, holder det med minst 75 minutter hver uke. Anbefalingene kan også oppfylles med en kombinasjon, for eksempel 100 minutter moderat og 25 minutter med høy intensitet.
- Økt dose, inntil det dobbelte av anbefalingen ovenfor, gir økt helsegevinst.
- Aktiviteten kan deles opp i økter av minst 10 minutters varighet.
- Minst to ganger i uka bør man utføre aktiviteter som styrker musklene.
- De som er ustø eller har nedsatt mobilitet bør gjøre balanseøvelser og styrketrening tre eller flere dager i uken for å styrke balansen og forhindre fall.
- Tiden i ro bør reduseres, lange perioder i ro bør stykkes opp med avbrekk med lett aktivitet.

Ved planlegging av områder for fysisk aktivitet er det anbefalt; Gangavstanden ulike aldersgrupper tilbakelegger på 10 minutter (basert på tall fra «Planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder», Direktoratet for naturforvaltning 6-1994).

Omfang av fysisk aktivitet i skolen og barnehagen

Det er usikkert om alle skoler har nådd målet 1 time fysisk aktivitet i løpet av en skoledag. Årsaken til at fysisk aktivitet ikke er blitt høyt prioritert av skoler i Tana kan skyldes ressursene innen kroppsøving ved enkelte skole eller samlet i kommunen. Dette er tiltak som bør vurderes i gangsett, spesielt på grunn av at det ikke er tilrettelagt for å gå eller å sykle til skolen. Dette skyldes også avstanden til den enkelte skole og de fleste elevene fraktes med buss. Det er med andre ord ikke trygg skolevei i Tana, man kan ikke sende barn å sykle langs E6 eller andre høyt trafikkerte smale veier.

Barnehagene har generelt sett et stort aktivitetsnivå i løpet av dagen. Det antas at de vil oppfylle anbefalingen om 1 time fysisk aktivitet per dag. Det er også blitt kjørt et prosjekt "helsevaner i barnehage" med fokus på fysisk aktivitet.

Tilgang til områder for aktivitet

Tana har de senere år satset stort på anleggsutbygging innen idrett, som for eksempel flerbrukshall, ridehall, utbedringer av skianleggene og lysløypene. Målet for politikere har vært å få til et fellesløfte for anleggsbygging innen idrett og friluftsliv som en kommunal virksomhet og frivillig sektorens innsatsområde. Dette for å få en større utbredelse av aktiviteter og fange opp nye bruker grupper.

Aktivitetsnivået har vært i god vekst og har høstet mange gode prestasjoner. Idrettslagene i kommunen klarer å fange opp en rimelig stor gruppe barn. Muligens vil det være et potensial å satse på å fange opp flere mellom 6 – 12 år. Det er i den aldersgruppen de gode holdninger og motivasjon dannes som også gjelder for fysisk aktivitet.

Gruppen 13 – 19 år kan på mange måter defineres som ”frafallsgruppe”, og utfordringer blir å holde den aldersgruppen lengst mulig i idretten. For ungdom er utfordring, spenning og konkurranse viktig og disse elementene bør tas hensyn til ved utvikling av aktivitetstilbud for unge. Samtidig er det den gruppen som i sterk grad ønsker ”drop-in” tilbud, - det å ha frihet til å styre eget aktivitetsforløp og innsatsnivå.

I det senere har folkehelseperspektivet kommet sterkere i fokus. Fysisk form i befolkningen går ned og gjennomsnittsvekten går opp. Målet bør være å øke den samlede aktiviteten ved å få de som er moderat aktiv til å bli mer aktiv og at inaktive kommer i aktivitet. For begge gruppene vil det være hensiktsmessig å legge til rette for lavterskelaktivitet. Det kan gjøres blant annet ved å styrke friluftsliv og egenorganisert styrke- og utholdenhetstrening som kan gi større helsegevinst. De inaktive kan også lettest komme i aktivitet gjennom friluftsliv og egenorganisert aktivitet. Mulig at man i større grad kan spille på lag med bygdelagene for å få i gang bredere lavterskelaktivitet i kommunen.

I et folkehelseperspektiv vil skoleanleggene og anlegg for friluftslivet ha stor betydning. Lag og foreninger har de siste par årene tatt dette som et innsatsområde. Disse anleggene har også betydning for det sosiale samholdet i de små bygdene.

Mat og måltider i barnehage

Små grep, stor forskjell – råd for et sunnere kosthold

Ha et variert kosthold med mye grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt og sukker.

- Velg matvarer med begrensede mengder mettet fett, sukker og salt. Ha en god balanse mellom hvor mye energi du får i deg gjennom mat og drikke, og hvor mye du forbruker gjennom aktivitet.

- Regelmessig fysisk aktivitet bidrar til å opprettholdekroppens energibalanse. Spis minst fem porsjoner grønnsaker, frukt og bær hver dag.
- En porsjon tilsvarer 100 gram, og kan for eksempel være en liten bolle med salat, en gulrot eller en middels stor frukt.
- Du kan bruke friske, hermetiske, frosne, og Varmebehandlede grønnsaker, frukt og bær. Mulighetene er mange. Halvparten av «fem om dagen» bør være grønnsaker.
- Velg kornprodukter med høyt innhold av fiber og fullkorn, og lavt innhold av fett, sukker og salt. Bruk Nøkkelhullet og Brødskala'n som hjelpemidler.

Barnehagene i Tana har deltatt i prosjektet "Helsevaner for barnehage" med kosthold/matkurs for ansatte og foreldre.

4.4.6 Helsetilstand

Folkehelseprofil 2014

I folkehelseprofil for Tana kommune 2014 er temaområdene valgt med tanke på mulighetene for helsefremmende og forebyggende arbeid. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønns sammensetning, men all statistikk må også tolkes i lys av kunnskap om lokale forhold.

Om befolkningen

- Andelen eldre over 80 år i 2020 er estimert til å være høyere enn i landet som helhet.
- Andelen som bor alene er ikke entydig forskjellig fra landsnivået.

Levekår

- Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere enn landsnivået.
- Kommunen er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet når det gjelder andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.
- Andelen barn med enslig forsørger er høyere enn i landet som helhet.

Miljø

- Datagrunnlaget på temaområdet miljø er begrenset. Les mer om miljø og helse på midtsidene.
- Andelen med skader er ikke entydig forskjellig fra landsnivået, vurdert etter sykehusinnleggelser.

Skole

- Andelen 10.-klassinger som trives på skolen er lavere enn i landet som helhet.
- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen 5.-klassinger som er på laveste mestringsnivå i lesing.
- Frafallet i videregående skole er høyere enn i landet som helhet.

Levevaner

- Det finnes lite statistikk på levevaner. Indikatorer på temaområdet helse og sykdom kan gi informasjon om befolkningens levevaner.
- Overvekt ser ut til å være mer utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter andelen menn med KMI > 25 kg/m² på sesjon.

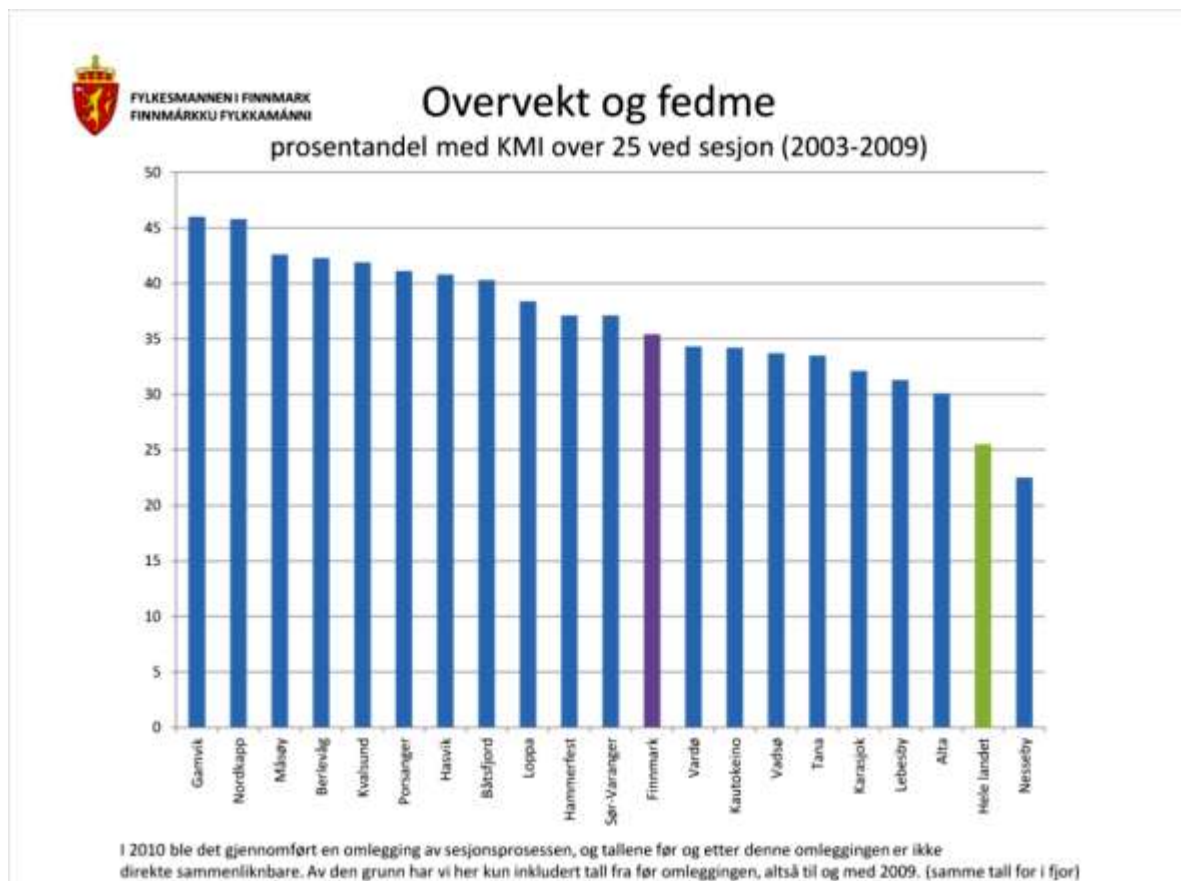
Helse og sykdom

- Forventet levealder for menn er lavere enn i landet som helhet.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.
- Utbredelsen av hjerte- og karsykdommer er ikke entydig forskjellig fra landsnivået, vurdert etter sykehusinnleggelser.
- Sykdommer og plager knyttet til muskel- og skjelettsystemet ser ut til å være mer utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.
- Tykk- og endetarmskreft ser ikke ut til å være entydig forskjellig fra landsnivået, vurdert etter antall nye tilfeller.

(Folkehelseprofil 2014, Folkehelseinstituttet)

Overvekt og fedme i Finnmark

Overvekt er et større problem i Finnmark enn i landet som helhet, vurderte etter andelen menn mellom 17- 25 år med KMI over 25, på sesjon. Noen kommuner i Finnmark har nesten dobbelt så stor forekomst av overvekt/fedme hos denne gruppen enn landsgjennomsnittet. Tana ligger rundt fylkets gjennomsnitt.

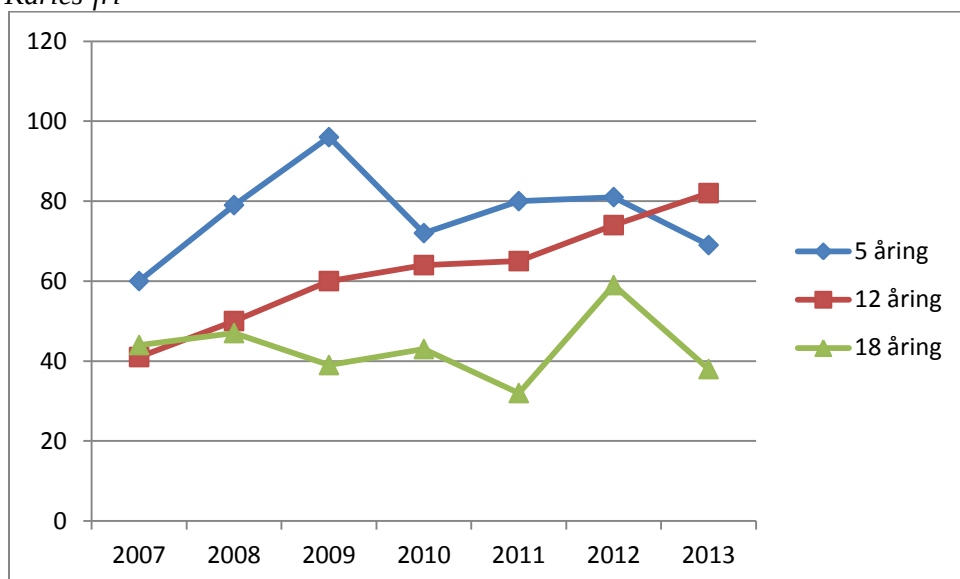
Andel seksjonerte med overvekt eller fedme (dvs. KMI over 25(kg/m²)) i prosent av alle menn på sesjon. Statistikken viser 7 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 7-årsperioder).

I denne sammenhengen brukes tallene på overvekt blant menn ved sesjon til å gi informasjon om forekomsten av overvekt generelt i befolkningen, ettersom det ikke finnes gode data på resten av befolkningens vektstatus. Når det gjelder vurdering av enkeltpersoners grad av overvekt og fedme, er ikke KMI alltid like egnet fordi flere andre faktorer spiller inn. En svakhet ved KMI er for eksempel at den ikke skiller mellom fett- og muskelmasse. For helsen har det dessuten betydning hvordan fett er fordelt på kroppen.

Tannhelse i Tana, kariesfri

God tannhelse er viktig for den generelle helsen, for velvære og livskvalitet. I tillegg kan tannhelsen i befolkningen si noe om kosthold, munnhygiene og levevaner generelt. Informasjon om tannhelse kan derfor være nyttig i folkehelsearbeidet. Dårlig tannhelse ser ut til å være et større problem i Finnmark enn resten av landet vurdert ut fra antallet 18 – åringer med dårlig tannhelse i Finnmark i forhold til resten av landet.

Karies-fri

Tabellen viser utvikling av andel karies-fri i Tana fra 2007 til 2013 (per 1. okt) for 5 åringer, 12 åringer og 18 åringer.

Vi har ikke sammenlignings tall for hele fylket. Tana har rimelig bra tannlegedekning og det antas at kommunen kommer godt ut av fylkesstatistikk.

Røyking

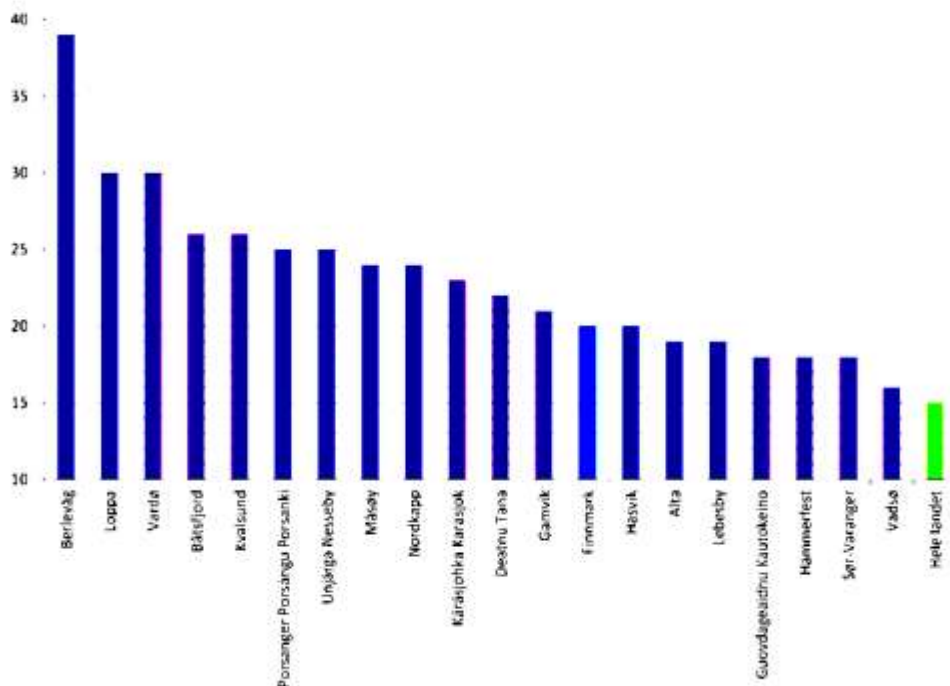
Røyking er den dominerende risikofaktoren for utvikling av kronisk lungesykdom. Risikoen øker med økende tobakksforbruk og antall. Arbeidsmiljø og arvelige faktorer kan også spille en rolle. Det er mulig at fysisk inaktivitet og kostholds faktorer også kan påvirke risikoen, men her har vi manglende kunnskap). Å være røykfri er det viktigste en kan gjøre for å forebygge kols. Røyking blant gravide ligger høyere enn fylkets gjennomsnitt.

FYLKESMANNEN I FINNMARK
FINNMARKKU FYLIKAMANNI

Røyking, kvinner

andel kvinner ved svangerskapets begynnelse (2003-2012)

Andel fødende som oppga at de røykte ved svangerskapets begynnelse i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. Statistikken viser 10 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 10-årsperioder).

Fra og med 2014 er det lagt til grunn ny definisjon på røyking ved første svangerskapskontroll. Det innebærer at dataene fra og med 2014 ikke er sammenliknbare med data tidligere publisert i statistikkbanken og i folkehelseprofiler for 2012 og 2013. Endringen innebærer en bedre definisjon av hvilke av de tilgjengelige feltene fra rapporteringsskjemaene som regnes med i statistikken. Dataene for røyking ved første svangerskapskontroll i KommuneHelse statistikkbank omfatter fødende som har svart ja på at de røykte «i 1.trimester» i elektronisk versjon av «Melding om fødsel» eller ja på at de røykte «ved svangerskapets begynnelse» i papirversjonen. Medisinsk fødselsregister tror at dette samsvarer rimelig godt med spørsmålet om røyking ved første svangerskapskontroll i «helsekort for gravide».

Røyking er ansett å være en av de viktigste årsakene til redusert helse og levealder. Omtrent halvparten av dem som røyker daglig i mange år, dør av sykdommer som skyldes tobakken. I tillegg rammes mange av sykdommer som fører til vesentlige helseplager og redusert livskvalitet. Studier viser at de som røyker daglig, i snitt dør 10 år tidligere enn ikke-røykere, og at 25 prosent av dagligrøykerne, dør 20-25 år tidligere enn gjennomsnittlig levealder for ikke-røykere. Røyking i svangerskapet kan si noe om røyking hos kvinner i fertil alder. For resten av befolkningen er datagrunnlaget på røykevaner dessverre svært dårlig. Det er en markant sosial gradient for dagligrøyking. Jo kortere utdanning, desto høyere andel dagligrøykere. Denne gradienten gjelder også for røyking i svangerskapet. Det er en stor utfordring i folkehelsearbeidet å påvirke denne forskjellen.

Psykisk helse

Høy andel av pasienter hos fastlegen med psykiske symptomer (samtidig med lav legemiddelbruk innen psykiske lidelser) er ikke nødvendigvis noe så negativt som det kan se ut. Det har i mange år vært lav terskel for pasienter å ta opp psykiske symptomer hos fastlegen, også milde symptomer. I selvmordforebyggende arbeid har vi hatt informasjonskampanjer om hvor viktig det er å ta kontakt med lege hvis en sliter psykisk.

Lav legemiddelbruk innen psykiske lidelser (inkludert sovetabletter) kan komme av at legene i Tana har vært lenge samkjørt om restriktiv bruk av beroligende medisiner og sovemedisiner.

Hjerte- og karsykdommer

Høy andel av brukere av kolesterolsenkende medikamenter hos pasienter av fastlegen i Tana (samtidig med lavere enn gjennomsnitt sykehusinnleggelser pga hjerte-karsykdommer) kan bety at legene i Tana har vært flinke å fange opp pasienter med høyt kolesterol og klart å forebygge hjerte-karsykdommer - eller at det er flere i Tana med høyt kolesterol.

Type 2 diabetes

Høy andel av pasienter med type 2 diabetes hos fastlegene i Tana er mest sannsynlig ikke det at det er mere diabetes i Tana, men at gjennom mange års systematisk oppsporende arbeid har fastlegene i Tana klart å fange opp tidlige tilfeller av type 2 diabetes i risikogrupper.

Muskel og skjelettsykdommer

Høy andel med muskel og skjelettsykdommer i Tana kan komme av at det er relativt flere med lav utdanning og fysisk tungt arbeid. Det fastlegen påpeker er dette knyttet til næringsstrukturen i kommunen med primærnæring, transport og bygg og anlegg.

Nye kreft tilfeller

Lav andel av nye krefttilfeller har ingen åpenbar forklaring. Det kan ha genetiske forklaringer, eller at tanaværinger har i årtier har hatt før oss hatt annerledes kosthold.

5. Økonomi

Det er ikke lagt inn folkehelsearbeidet i budsjett og økonomiplan for Tana kommune. Tiltakene, bortsett fra Dytt for kommunalt ansatte, er prosjektbasert med midler fra Finnmark kommune og Fylkesmannen i Finnmark.

For å få til et helhetlig folkehelsearbeid bør tiltak i forbindelse med folkehelsearbeidet bør bli synlig i kommunale budsjett og økonomiplaner.

~ Skal man hjelpe en annen, må man først finne ut hvor han er, og møte ham der. Dette er det første bud i all sann hjelpekunst. *Søren Kierkegaard*

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	68/2014	10.06.2014
Kommunestyret		12.06.2014

Folkehelseplan 2014-2016

Vedlegg

- 1 Folkehelseplan - høringsuttalelse fra Tana pensjonistforening
- 2 Høringsuttalelse vedr Folkehelseplan 2014-2016
- 3 Høringsinnspill til Folkehelseplan 2014 - 2016
- 4 Høringssvar til Tanas folkehelseplan
- 5 Høring kunnskapsgrunnlaget for folkehelse og folkehelseplanen 2014-2016
- 6 Uttalelse til folkehelseplan
- 7 Svar på høringsuttalelse FSK 37/2014
- 8 Høring folkehelse
- 9 Folkehelseplan Tana 2014-2016

Rådmannens forslag til vedtak

Tana kommune vedtar Folkehelseplan 2013- 2016.

Saksopplysninger

Målet for folkehelsearbeidet i Tana kommune er å legge til rette for flest mulig leveår med god helse i befolkningen og styrke det tverrsektorielle helsefremmende arbeid i kommunen. Visjon for Tana kommune er å bli den beste kommunen i fylket på folkehelsearbeid. Målet for folkehelseplanen er at temavalgene for 2014-2016 skal implementeres i all kommunal virksomhet for å gjøre et felles løft for helsefremmende arbeid.

For hundre år siden var sykdomsbildet dominerte av infeksjonssykdommer. Dagens "epidemier" er psykiske lidelser og ikke-smittsomme sykdommer som blant annet henger

sammen med levevaner. Vi har alle et ansvar for å utvikle et samfunn som fremmer helse, og hver enkelt har et ansvar for egen helse. For å nå målet om bedre folkehelse, må vi alle bidra; den enkelte tanaværing, frivillige organisasjoner, næringslivet og kommunale virksomheter. Innsatsområder for kommunens folkehelsearbeid;

1. Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid
2. Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt
3. Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole
4. Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold
5. Sette de eldre sosiale forhold og levevaner i fokus
6. Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner
7. Barn og unges psykiske helse

God helse er av stor betydning både for livskvalitet for den enkelte, og for å sikre samfunnet en frisk og produktiv befolkning som kan bidra til økonomisk vekst og god stedsutvikling. Arbeidet med folkehelse har en positiv innvirkning på velstandsutvikling i Norge. Tilgang til fastleger, sykehus, hjemmesykepleie og sykehjemsplasser med høy kvalitet er viktig for å oppnå god helse i befolkningen. Men utviklingen av andre sektorer og bedring av velferden har hatt større betydning for folkehelsen. Sagt på en annen måte; Sykdom tar helsesektor seg av, mens helsen skapes "alle andre steder".

Folkehelse er et begrep for helsetilstanden blant befolkningen i et avgrenset område, og summen av de enkelte innbyggernes helsetilstand. Begrepet tar for seg de økonomiske, fysiske, psykiske og miljømessige forhold som påvirker helsetilstanden. God folkehelse er at befolkningen opplever god helse, trivsel, er i jobb, utdanning, har gode sosiale relasjoner og er deltakende i lokalsamfunnet.

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykiske og somatiske sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helse.

Innspill

Det kom inn 10 innspill til Folkehelseplan 2014-2016 ved utgangen av høringsfristen. Høringsinnspillene blir ikke gjentatt her i sin helhet, men kommentarene rettes mot de forholdene som blir tatt hensyn til i planen.

1. *Eldrerådet* gir tilbakemelding om instanser som ivaretar eldres interesser nevnes i planen. Tiltak eldrerådet ønsker blir synlig i planen er Den kulturelle spaserstokken, målrettet bruk avveksterne midler, utvikling av aktivitetssenter for eldre og velferdsteknologi. Tiltakene er nevnt i planen.
2. *Bryteklubben i Tana* ønsker tilrettelegging for bedre samarbeid mellom idrettslagene. Tiltaker kan inngå i planen
3. *Austertana bygdela* ønsker at lysløype og nærmiljøanlegg synliggjøres i planen. Tiltaket hører under Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og kulturbygg.
4. *Råd for funksjonshemmede* støtter eldrerådets uttalelse.

5. *UNTAK* ønsker at sang og korsang synliggjøres som et positivt folkehelseiltak. Tiltaksforslagene tatt med i planen.
6. *Sirma IL* ønsker at idrettslagene blir synliggjort som en viktig sosialarena oppbyggere og bredde tilbydere for alle samfunnsborgere/bygdefolket. Tiltaksforslagene tatt med i planen.
7. *Leve Tana/Nesseby lokallag* ønsker at psykisk helse for barn og unge blir et nytt tiltak i planen. Forslaget er tatt med i planen.
8. *Tana pensjonistforening* støtter eldrerådets uttalelse.
9. *Tannklinikken Tana* ønsker å være fast medlem i arbeidsgruppe for folkehelse. Forslaget tas hensyn til, men inngår ikke i planen.
10. *Tana ungdomsråd* ønsker at skolene øker fysisk aktivitet og at det innføres 1-2 ganger i uka varm og sunn måltid på skolene. Forslagene er ikke tatt hensyn til pga stor kostnadsramme.

Vurdering

Rådmann anbefaler at Folkehelseplan 2013 – 2016 vedtas med de innkomne innspill til planen.

Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse og folkehelseplan 2014 – 2016 - høring

Tana pensjonistforening synes det er bra at det lages en folkehelseplan også i Tana.

Til kapittel 5 har vi følgende som bør være en presisering av hvor viktig medvirkning fra organisasjonene er også lokalt når det gjelder samfunnsplanlegging og politikkutvikling:

Etter avsnittet som begynner med «Samfunnsplanlegging...» bør dette tas inn:
«Lokalt er det viktig at instanser som ivaretar eldres interesser på forskjellig vis, nevnes i planen. Det gjelder Tana eldreråd, rådet for funksjonshemmede, Tana pensjonistforening, Tana handicaplag og Tana demensforening. Men det gjelder også andre, så som sanitetsforeninger, bygdelag og bygdekvinnelag. I samsvar med Lokal Agenda 21 er det viktig at slike instanser gis gode vilkår i medvirkningsprosesser lokalt.»

Under «Tiltak som bør iverksettes» må flg. tas med:

- Målrettet bruk av «Den kulturelle spaserstokken»
- Målrettet bruk av midler fra FeFo og andre til forskjellige tiltak og infrastruktur som øker livskvaliteten for eldre.
- Utvikling av aktivitetssenter for eldre.

Til slutt i avsnittet må flg tilføyes etter ordet «trygghetstilbud»:

- Velferdsteknologi er noe som utprøves systematisk i en del kommuner. I samsvar med Tana kommunes målsetting om at flest mulig eldre skal kunne bo hjemme lengst mulig, bør kommunen komme i gang med arbeidet snarest. En god start bør være å delta på fylkeskonferansen om velferdsteknologi i Alta høsten 2014 hvor pilotkommuner legger frem erfaringer m.v..

Tana pensjonistforening er gjort kjent med at kommunen har satt av kr 20.000 til å sette de eldres sosiale forhold og levevaner i fokus for 2014.

Vi ber Tana kommune om å delegere til Tana eldreråd å komme med forslag til prosjekter.

LEVE Tana /Nesseby lokallaget mener at det er positivt at det er satt i gang arbeid med en Folkehelseplan for Tana . Det er fint at det er foreslått et eget budsjett.

Side 19 i planen står det» Det er 9,5år forskjell i levealder mellom kvinner og menn i Tana. Det er høyere enn ellers i Finnmark.

Årsaksfaktorene kan være ulykker, selvmord og rusrelatert adferd blant unge menn. Lav levealder kan komme av at vi har hatt flere selvmord og ulykker blant unge menn i Tana og at alkoholmisbruk har ført til død i relativ ung alder.»

Det bør derfor synliggjøres i Folkehelseplanen at Tana har en egen selvmordsforebyggende plan 2009-2013. Denne er revidert 2013 av tverrfaglig gruppe under ledelse av Yngve Johansen som er koordinator av planen. Planen var i oktober 2013 overlevert til kommuneoverlegen som er ansvarlig for at planen videresendes til politisk behandling. Planen skulle gjelde fra 2014 i en 5 årsperiode.

Planen har et stort folkehelseaspekt og vi vil bare nevne noen punkter :

- *Programmet for skoleungdommer:» alle har en psykisk helse»

- *Informasjonsarbeid mellom Tana kommune og Leve lokallag på verdensdagen for selvmordsforebygging 10. september.

- *Arbeid for utvikling av empati og sosial kompetanse hos barn i barnehage og barneskolen med programmet «Zippies venner».(side 20 står det i Folkehelseplanen for Tana at det er «utfordringer

relatert til skole som omhandler mobbing ,trivsel.....).

LEVE Tana /Nesseby lokallag minner om at Tana har mistet 11 mennesker i selvmord i perioden 2005-2009 . Hver av disse etterlater minst 10 nære personer i sorg hvorav noen utvikler komplisert sorg som kan føre til psykisk og fysisk sykdom, sykemeldinger og mange tapte arbeidsår. I folkehelseaspektet for Tana er dette også en stor gruppe.

Det å ivareta psykisk helse i folkehelseplanen i Tana Kommune er en viktig utfordring .

Nesseby 2. mai - 14

Kirsten S. Salen
leder

Tana 08.05.2014

HØRINGSINNSPILL TIL KUNNSKAPSGRUNNLAGET FOR FOLKEHELSE/

FOLKEHELSEPLANEN 2014 – 2016

Anne Haugland Balsnes har med tittelen «Sang og velvære», i 2010, gjort en kartlegging av eksisterende forskning om sangens effekter. Denne kartleggingen dokumenterer godt at sang, på mange områder, har veldig positiv innvirkning på folkehelsen.

Områder som omtales:

Fysisk

- fysisk avspenning

- trene kroppssystemer, eksempelvis lungekapasitet

- mestre kroppens muskel- og skjelettsystem som resultat av god holdning

- økt fysisk velvære

Psykososialt/emosjonelt

- følelsesmessig forløsning og redusert stress

- glede, humør, oppstemthet

- økt energinivå

- terapeutiske gevinster i forhold til f.eks. depresjon

- økt personlig og følelsesmessig velvære

Kognitivt

- stimulering av oppmerksomhet, konsentrasjon, hukommelse og læringsevne

- mestringsopplevelser

- læring og utvikling utover det musikalske området

- økt selvtillit

Sosialt

- kollektiv samhørighet

- koordinert aktivitet

- kontakt med andre, utvikling av vennskap og nettverk

- terapeutiske gevinster sosialt, som motvirkning av ensomhet

opplevelsen av å bidra til et fellesskap

Mening og sammenheng

opplevelse av at kroppslig og psykiske kapasiteter blir absorbert av en aktivitet

følelsen av å bidra med noe i en større sammenheng

deltakelse i en regulær aktivitet

opplevelse av et løft ut av det hverdagslige

oppleve å være engasjert i en aktivitet som gir mening

Med andre ord ganske sterke signaler på at å synge er helsefremmende.

«Untak» er en sangkor, stiftet 5. juni 1991, bestående av medlemmer hovedsakelig bosatt i kommunene Tana og Nesseby. Fra vedtektene kan jeg kjapt nevne at noe av det vi søker, er å skape interesse for god korsang og et godt sosialt miljø slik at laget kan presentere seg som et interessant kulturtilbud i lokalsamfunnet.

For at vi skal kunne nå våre mål å være et tilbud og en bidragsyter i lokalsamfunnet, for derigjennom faktisk bidra positivt til folkehelsen, er det viktig at vi har best mulig arbeidsforhold. Med det mener jeg at det i kommunene blir lagt til rette for sangaktiviteter.

Det kan blant annet gjøres ved å:

stille øvingslokaler gratis til disposisjon

bidra med økonomiske midler til drift av koret, inkl dirigent, samt arrangementer

være behjelpelig i promotering og markedsføring, f.eks. på kommunens hjemmesider

ha representanter fra kommunen til stedet på konserter og andre arrangement for å vise interesse og samtidig gi en signaleffekt til befolkningen at dette er viktige hendelser

dra veksler på etablerte sangmiljøer via invitasjoner til samarbeid hvor vi som kor kan bidra til sangglede i og i lag med befolkningen

andre sangstimulerende tiltak som kan øke interessen for korsang

fra kommunens side være kreative ift bruk av sangkor på utradisjonelle felt

hjelpe til med rekruttering ved, på oppfordring, bruke oppslag på kommunens hjemmesider

Disse innspillene mener vi i Untak er viktige å få med i det videre arbeidet med Folkehelseplanen 2014 – 2016.

Mvh

Arne Olsen
(Leder Untak)

Diddigeaidnu 9

9845 Tana

Sirma 08.05.14

Høringssvar til Tanas folkehelseplan

Vi viser til høringsutkastet til det nasjonale kunnskapsgrunnlaget og folkehelseplan for Tana kommune der hvor frivillige lag og foreninger oppfordres til å komme med tilbakemeldinger som skal gjøre Tana bedre og gi vår innsats som kan skape et fellesløft for befolkningens helse.

Vi vil starte vårt høringssvar med å rose Tana kommune for et grundig arbeid med å utarbeide et meget godt kunnskapsgrunnlag for folkehelsen i kommunen. Vi støtter opp om kommunens visjon og mål for styrking av folkehelsen til å bli beste kommunen på folkehelsearbeid! Som det fremgår av strategidokumentet så må alle støtte opp om å bidra til økt folkehelse blant innbyggerne. Ikke bare det offentlige men også vi som frivillig organisasjon.

Et av innsatsområdene kommunen fokuserer på er å skape en samarbeidsarena mellom de kommunale og frivillige virksomheter. Forslaget som innebærer at Frivilligsentralen skal bli denne arenaen er bra. Men vi ser helst at også de eksisterende arenaene som er allerede nå også må nevnes og fokuseres på. Som for eksempel styrking av idrettsrådets rolle i samarbeid mellom alle idrettslagene. Kommunen bør stå som sentral medhjelper til å få idrettsrådet til å fungere som en god samarbeidsarena for alle idrettslagene til å styrke folkehelsen i alle aldre. Kommunen har mange idrettslag som sammen blir til et stort breddeidrettslag ved samarbeid. For eksempel et lag har ski, et lag har bryting, et lag har sykkel, et lag har friidrett, et lag har motorsport, et lag skiskyting som sine spesialfelt som vi burde få bedret utvekslinger fra.

Sirma idrettslag som breddeidrettslag i øvre Tana har sterkt fokus og et sentralt mål på trivsel, bolyst og folkehelse. Dette gjenspeiles i våre aktiviteter som er for alle aldre.

I selve bygda har vi bredt tilbud på gymsaltreninger for alle aldre. Vi har god oppslutning på treningene. Vi har tro på at direkte kontakt med innbyggerne fører til den gode oppslutninga. Vi tilbyr også skiløyper vinterstid og har fotballbane vi holder i stand sommerstid. Det er ønske om å øke aktiviteten på denne banen i samarbeid med andre klubber som kan ha ønske seg aktivitet her.

Bygda har for tiden en god treningsiver blant befolkningen. I tillegg til treningsmulighetene befolkningen allerede har så jobbes det for tiden med styrketreningsrom. Vi har fått leid oss fasiliteter for tiltaket.

Som kommunens eneste sykkelklubb har vi medlemmer fra hele kommunen. Vi har derfor også satsning på sykkelstier flere steder i kommunen og vi holder gratis basistrening for alle ungdommer i kommunen på Tana Fysikalske Institutt, i sentrum. Dette er et folkehelseiltak vi har fått midler fra Fylkeskommunen til å tilby for kommunens innbyggere som et lavterskeltilbud uten krav om medlemskap.

Styrets kontaktinformasjon:

Leder:

sirmaidrettslag@hotmail.com

Tlf:412 64 148

sekretær:

sjefsdutta@hotmail.com

958 03 133

kasserer:

erke@lagadus.org

411 43 967

Sirma IL/Sirpmá valáštallan searvi
v/ leder Monica Balto
Doaresluohkká 56
9826 Sirbmá

Idrettslaget ønsker å være en ressurs til kommunens BMX bane hvor vi vil utdanne trener(e) og vi vil også ha høy satsning på å få innbyggerne i alle aldre til å se gleden med sykkelstiene, offroadrundløypa og downhilltraseen vi skal opparbeide i 2014.

Korte trekk fra Sirma idrettslag:

Vårt tiltak for økning av folkehelsen i Tana er for tiden:

Sykkelaktiviteter og –treninger, vi satser høyt på rekrutteringer av nye syklistere i alle aldre i tillegg til de syklistene vi har fått etablert i laget
Basistreninger i Tanabru, dette ser vi som svært viktig for utvikling av basisferdigheter som er viktig for folkehelsen til den oppvoksende generasjon som er mye mer stillesittende enn tidligere generasjoner
Faste gymsaltreninger i bygda, herav innebandy, spinning, seniortrim, barneidrett.
Kjøring av skiløyper, skikarusell vinterstid.
Åpen fotballbane sommerstid.
Trimkasser

Vi ønsker å utvide vårt bidrag til folkehelsen med å øke satsning på:

Terrensløp, vi ønsker å sette fokus på vårt fantastiske natur i vårt nærområde
Gateløp, enkelt og arrangere uten anlegskostnad
Flere trimkasser i terreng, for å lokke flere ut på trimtur
Styrketreningsrom i Sirmas grendehus er under etablering. Dette skal være et tilbud for alle interesserte over 12 år i øvre Tana.

Vårt ønske på offentlig satsningsområde er:

Kortere behandlingstid fra offentlige søknadsfrister til tildelingsavgjørelse for å kunne holde flyt i aktiviteter som drives kun ved tilskuddsordninger, som eksempelvis vår Basistrening for ungdom
Videreføring av ungdomsskyss for aktiv ungdom og eldreskyssen. Denne må i såfall bli enda bedre informert om så kommunens innbyggere forstår seg på å bruke den. Vi er veldig fornøyd med dette tilbudet i Sirma.

Styrets kontaktinformasjon:

Leder:
sirmaidrettslag@hotmail.com
Tlf:412 64 148

sekretær:
sjefsdutta@hotmail.com
958 03 133

kasserer:
erke@lagadus.org
411 43 967

Sirma IL/Sirpmá valáštallan searvi
v/ leder Monica Balto
Doaresluohkká 56
9826 Sirbmá

Ved forespørsel hos ungdom har vi fått inn følgende ønsker på ekstra aktiviteter i kommunen:

Biljard
Minigolf
Gocart
Ungdomsdressurtreninger med hunder med hundeutstillinger og –konkurranser for amatører med bastardhunder.
Skitrekk

Sirma idrettslag er positiv til felles dialog med alle andre lag, foreninger og kommunen for å kunne fordele og samarbeide med en felles plan for å kunne utfylle hverandre med å gi kommunens innbyggere det beste tilbudet i fylket

Med hilsen
Sirma idrettslag

Styrets kontaktinformasjon:
Leder:
sirmaidrettslag@hotmail.com
Tlf:412 64 148

sekretær:
sjefsdutta@hotmail.com
958 03 133

kasserer:
erke@lagadus.org
411 43 967

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Karin Johnsen [mailto:karin_johnsen@hotmail.com]

Sendt: 8. mai 2014 19:05

Til: Britt Somby Solaas

Kopi: karin.johnsen@ffk.no

Emne: H? kunnskapsgrunnlaget for folkehelse og folkehelseplanen 2014-2016

Hei.

Jeg representerer tannklinikkene i Tana. Tannpleierne har lest igjennom skrivene. Vi har forslag om at det settes inn vannautomater p kolene i Tana kommune da vi ser at det blir mer og mer erosjoner hos de unge. I tillegg lurere jeg p vorfor ikke tannhelsepersonell er med i den tverrfaglige teamet, tenner og munn er en del av kroppen og helsa?

Mvh tannpleier Karin Johnsen

Sendt fra min iPhone

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.

For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

Rådet for funksjonshemmede vil komme med følgende uttalelse til "Handlingsplan for folkehelse 2014-2016:

Til kapittel 5:

"Rådet for funksjonshemmede gir sin tilslutning til Eldrerådets uttalelse og presisering av hvor viktig medvirkning fra organisasjonene er, også lokalt, når det gjelder samfunnsplanlegging og politikkutvikling:

Etter avsnittet som begynner med "Samfunnsplanlegging...." bør dette tas med:

"Lokalt er det viktig at instanser som ivaretar eldres og funksjonshemmedes interesser på forskjellig vis, nevnes i planen. Det gjelder Tana eldreråd, Rådet for funksjonshemmede, Tana pensjonistforening, Tana handicaplag og Tana demensforening. Men det gjelder også andre, så som sanitetsforeninger, bygdelag og bygdekvinnelag. I samsvar med Lokal Agenda 21 er det viktig at slike instanser gis gode vilkår i medvirkningsprosesser lokalt".

Under "Tiltak som bør iverksettes" må flg. tas med:

- "Måltrettet bruk av den kulturelle spaserstokken" Motivere for bruk av denne til trening ved Tana fysikalske også for funksjonshemmede.
- Måltrettet bruk av midler fra FeFo og andre til forskjellige tiltak og infrastruktur som øker livskvaliteten for eldre og funksjonshemmede, evt. motivere til å danne trimgrupper i distriktene hvor en inkluderer disse gruppene.
- Bedre tilrettelegging m.h.t. tilgjengelighet og deltakelse for funksjonshemmede i lokalsamfunnet."

Svar på søsuttalelse FSK 37/2014

Austertana Bygdelag ser veldig positivt på at det blir laget en folkehelseplan.

Planen ser egentlig grei ut, men vi ser til at det blir lagt mer tilrette helt fra barnehagealder og opp, for fysiskaktivitet i hele kommunen.

Det bør være lysløp og nøytral jogging i alle skolekretser.

Med hilsen

Austertana bygdelag

Ved/ Aina Jessen

Sekret /div>

Evelyn Pettersen

Bryteklubben Tana

Stiftet 07.04.2011

Tana kommune

9845 Tana

Høringsuttalelse Folkehelseplan 2014 - 2016

Bryteklubben Tana synes forslag til folkehelseplan for 2014-2016 er veldig bra. Det er en kjensgjerning at idrettslagene sliter med rekruttering. I forhold til arbeidet med å få flere barn og unge i aktivitet, og i organisert idrett ser vi ikke at det er lagt inn tiltak for dette. BK Tana foreslår derfor at det tas inn et punkt under punkt:

4. Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold

Tiltak: Idrettslagene samarbeider for å tilrettelegge for at barn og unge skal kunne prøve de forskjellige idretter i løpet av en periode eller over hele året. Mange barn er aktiv eller ønsker å være aktiv i flere idretter, og det er da viktig at de skal kunne kombinere disse, og ikke måtte velge ut en idrett allerede som barn. BK Tana mener at man kanskje vil kunne hindre at barn slutter med idrett dersom de får holde på med flere samtidig. Et samarbeid mellom idrettslagene vil også kunne føre til at barn/unge finne "sin idrett" ved å få muligheten til å prøve flere idretter.

Tana, den 9. mai 2014

Rita Boine

Hørings utkast – FSK

Folkehelseplan 2014 - 2016

Deanu gielda – Tana kommune
Høringsutkast – FSK 37/2014

Sammendrag og budskap

Målet for folkehelsearbeidet i Deanu gielda – Tana kommune er å legge til rette for flest mulig leveår med god helse i befolkningen og styrke det tverrsektorielle helsefremmende arbeid i kommunen. Visjon for Deanu gielda – Tana kommune er å bli den beste kommune i fylket på folkehelsearbeid. Målet for folkehelseplanen er at temavalgene for 2014-2016 skal implementeres i all kommunevirksomhet for å gjøre et felles løft for helsefremmende arbeid.

For hundre år siden var sykdomsbildet dominerte av infeksjonssykdommer, er dagens "epidemier" psykiske lidelser og ikke-smittsomme sykdommer som blant annet henger sammen med levevaner. Vi har alle et ansvar for å utvikle et samfunn som fremmer helse, og hver enkelt har et ansvar for egen helse. For å nå målet om bedre folkehelse, må vi alle bidra; den enkelte tanaværing, frivillige organisasjoner, næringslivet og kommunale virksomheter.

Innsatsområder for kommunens folkehelsearbeid;

1. Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid
2. Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt
3. Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole
4. Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold
5. Sette de eldre sosiale forhold og levevaner i fokus
6. Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner
7. Barn og unges psykisk helse

Innledning

God helse er av stor betydning både for livskvalitet for den enkelte, og for å sikre samfunnet en frisk og produktiv befolkning som kan bidra til økonomisk vekst og god stedsutvikling. Arbeidet med folkehelse har en positiv innvirkning på velstandsutvikling i Norge. Tilgang til fastleger, sykehus, hjemmesykepleie og sykehjemsplasser med høy kvalitet er viktig for å oppnå god helse i befolkningen. Men utviklingen av andre sektorer og bedring av velferden har hatt større betydning for folkehelsen. Sagt på en annen måte; Sykdom tar helsesektor seg av, mens helsen skapes "alle andre steder".

Folkehelse er et begrep for helsetilstanden blant befolkningen i et avgrenset område, og summen av de enkelte innbyggernes helsetilstand. Begrepet tar for seg de økonomiske, fysiske, psykiske og miljømessige forhold som påvirker helsetilstanden. God folkehelse er at befolkningen opplever god helse, trivsel, er i jobb, utdanning, har gode sosiale relasjoner og er deltakende i lokalsamfunnet.

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykiske og somatiske sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helse.

Føringer for folkehelsearbeid i Deatnu - Tana

Folkehelseloven

Folkehelseloven vektlegger fem grunnleggende prinsipper for folkehelsearbeid; prinsippet om å utjevne sosiale helseforskjeller, "helse i alt vi gjør", bærekraftig utvikling, føre-var prinsippet og medvirkning. Folkehelseloven gir kommunene ansvaret for å:

- Fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt
- Ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på folkehelsen
- Identifisere folkehelseutfordringer, fastsette mål gjennom planarbeidet og iverksette nødvendige tiltak

Plan- og bygningsloven

PBL skal "fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner" (§1-1): Planer etter loven skal "fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet" (§3), samt "legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljøer og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet".

Kommunaleplaner

Prinsippet om bærekraftig folkehelse og "helse i alt vi gjør" skal gjenspeiles i de kommunale planer. Den politiske føringen i kommunen har vært og er at dette prinsippet skal inngå i samfunnsplanlegging som i kommuneplanens samfunnsdel og i arealplan for kommunen. Det vil ta tid før alle delplanene i kommunen tar hensyn til de politiske føringer som er satt.

Rammeverk for helsefremmende lokalsamfunn

Fugelli og Ingstad (2009) har gjort forskning på hvilke egenskap ved et nærmiljø påvirker til positiv helse. Det de fant var at det i hovedsak finnes fire grunnleggende faktorer for at mennesker skal oppleve god helse. Det er at nærmiljøet bidrar til å skape 1) trivsel, 2) trygghet og tillit, 3) fellesskap og 4) opplevelse av tilhørighet. Gode sosiale nettverk og fellesskap har i seg selv vist seg å bidra til å forebygge sykdom og dermed har en helsefremmende effekt. (Nina Sletteland/Ruth Marie Donovan, 2012).

Det er nødvendig å kjenne til hvilke mekanismer som virker i det enkelte lokalsamfunn for å kunne styrke helsefremmende arbeid. Hvis man ikke tar hensyn til konteksten eller ytre faktorene som påvirker ens helse, vil det også være vanskelig å styrke befolkningens helse.

I Ottowacharteret trekkes det frem tre strategier som er viktig for helsefremmende arbeid, det er:

1. Politisk påvirkning ("advocacy")
Viktig å styrke politisk støtte og systemstøtte for særskilte helsefremmende mål for eksempel for de ulike tjenestenes tilgjengelighet og kvalitet, miljørettede tiltak, opprettelse av meningsfylte aktiviteter med mer.
2. Samhandling og samarbeid ("mediating")
Samhandling og samarbeid omfatter brobyggings- og forhandlingsprosessen mellom de ulike sektorer og interesser som arbeider for å fremme helse og livskvalitet. God samhandling mellom sektorer og tverrfaglig samarbeid i den offentlige sektoren kan være med å skape gode levekår og helsefremmende lokalsamfunn. Skal man for eksempel tilrettelegge for mer fysisk aktivitet blant barn og unge bør det skje i partnerskap mellom de ansvarlige for

idrettsanlegg, idrettslagene, kommunens etater (transport og samferdsel) og andre med betydning for å få til en vellykket ordning.

3. Mobilisering til at mennesker selv settes i stand til å ivareta egen helse ("enabling")
Dette omfatter deltakelse i partnerskap gjennom å mobilisere mennesker og materielle ressurser. Ressursene kan være enkeltpersoner i lokalsamfunnet, familier, naboer, skolehelsetjeneste, skole, kirke, styrking av kunnskap og de ferdigheter som trenges for å forbygge dårlig helse, samt forbedre og beskytte gode helsevaner. Dette innebærer å styrke åndelige, politiske, sosiale og økonomiske forhold som fører til at folk tar kontroll over bestemmelser og handling som angår egen helse. For eksempel man kan legge til rette for et barn som har vanskelig å følge ordinære kroppsundervisningen, finne alternative løsninger som er mer tilpasset barnets evner og muligheter.

(Nina Sletteland/Ruth Marie Donovan, 2012)

WHO Europa vedtok i september 2012 et rammeverk for folkehelse i Europa, Helse 2020. Helse 2020 har satt fokus på to strategiske målsettinger: Forbedre helse for alle og redusere ulikheter i hele samt forbedre lederskap og deltakerorientert styring for helse. Mål og indikatorer i 6 definerte mål: 1) Redusere prematur dødelighet før 2020; 2) Øke forventet levealder; 3) Redusere ulikheter i helse; 4) Øke trivselen til befolkningen; 5) Sikre universelle helsetjenester og retten til helse; 6) Medlemsland skal selv sette nasjonale mål.

Folkehelseloven (§5) setter også krav om at kommunen skal ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer til befolkningen.

Med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer menes oversikt over helse på befolkningsnivå og de positive og negative faktorer som kan virke inn på helsen til befolkningen og grupper i området. Med helsetilstand menes befolkningens helse målt ved ulike indikatorer, for eksempel risikofaktorer, forebyggbare sykdommer, trivsel og mestringsressurser eller mer indirekte mål som sykefravær o.l.

Positive og negative påvirkningsfaktorer består av kjente forhold som virker inn på helsen.

Påvirkningsfaktorer omfatter både helsefremmende og forebyggende faktorer, og risikofaktorer. Påvirkningsfaktorene representerer en stor bredde, og er ofte knyttet til samfunnsforhold, levekår og miljø.

Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for folkehelse i Deatnu-Tana som setter føringer for valg av innsatsområdene for 2014 – 2016.

Helsetilstand i Deatnu - Tana

Helsetilstanden i Deatnu - Tana skiller seg ut innen enkelte kategorier i forhold til fylket og resten av landet.

Folkehelseprofil 2014 som ble gitt av Folkehelseinstituttet i februar 2014, viser at tanaværingene har:

- Negativ befolkningsvekst
- Lav utdanningsnivå
- Høy andel barn av enslige forsørgere
- Lav trivsel på skole (10.klasse)
- Høy frafall i videregående skole
- Høy andel kvinner som røyker
- Høy andel menn som er overvektig/fedme
- Lav levealder blant menn
- Høy andel med psykiske symptomer eller lidelser

- Høy andel som bruker kolesterolsenkende legemidler
- Høy andel type 2-diabetes legemiddelbrukere
- Høy andel med muskel og skjelett sykdom og lidelser

Det positive:

- Lav legemiddelbruk innen psykiske lidelser
- Lav av nye krefttilfeller

Den norske befolkningen har fått bedre og bedre helse i løpet av de siste tiårene, og forventet levealder er stigende. Den samme utviklingen har vært også i Deatnu-Tana, men vi henger etter landsgjennomsnitt på de fleste indikatorer for god helse. Tendensen er at mennesker med høyere utdanning og /eller inntekt har bedre helse og lever lenger enn personer med lav utdanning og/eller inntekt. Denne forskjellen kan ikke forklares med genetiske eller biologiske forskjeller mellom individer. Forklaringen ligger i de risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer som mennesker utsettes for gjennom hele livsløpet, og som har sammenheng med sosioøkonomisk status.

Innsatsområder for folkehelsearbeidet i Deatnu-Tana

Samlet sett så er folkehelse i Tana midte på treet i fylkessammenheng og kan sies at den er dårlig sammenlignet med landsgjennomsnittet. Basert på statistikk fra Folkehelseinstituttet og fra kartleggingen av det kommunale folkehelsearbeidet er det områder som bør vies en særskilt oppmerksomhet i planperioden 2014 – 2016.

- Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid
- Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt
- Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole
- Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold
- Sette de eldres sosiale forhold og levevaner i fokus
- Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner

1. Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid

Bakgrunn

Folkehelsearbeidet er tverrsektorielt og spesielt samhandlingsreformen fremmer koordinering og samhandling som et viktig verktøy for å bedre lykkes med dette arbeidet. En forutsetning for god koordinering er at man har oversikt. Innhenting av informasjon om kommunalt folkehelsearbeid viser at Deatnu giela – Tana kommune har mye å hente på å styrke og optimalisere det kommunale med bedre oversikt, koordinering og samhandling.

Kommunens nåværende innsats

Det er opprettet en arbeidsgruppe for folkehelsehelse og bolyst hvor politiker, kommunelege, helsesøster, kommune psykolog, psykisk helse og rus, skole og barnehage, ungdomsklubben, planlegger, landbruk, eldrerådet, ungdomsrådet og idrettsrådet er representert. Noen av representanter har en dobbel rolle i form av ivaretagelse av frivillig sektor innsatsområder og kunnskap.

Arbeidet i gruppa har gitt resultater i form av at folkehelse er satt på kartet og er blitt et tverrsektorielt tema. Arbeidet med en mer målrettet samhandling mellom kommunale virksomheter vil ta tid. Samhandling er krevende og det er utfordrende å etablere arenaer som sikrer god koordinering på tvers av virksomheter.

Tiltak som bør iverksettes

Arbeidet med implementering av folkehelse gjennomsyrrer all kommunal virksomhet gjennom den politiske virksomhet i kommunen. Helse, omsorg, skole og barnehage tar med i sine planer om fysisk aktivitet og kosthold. Utviklingsavdeling og bygg- og anlegg, gjennom planverk og tiltak tar høyde for fysisk aktivitet og trivsel for hele befolkningen.

2. Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt

Bakgrunn

Fedme og overvekt blant barn er økende i Europa, også i Norge. Det er stor risiko for at overvektige barn tar med seg høy vekt inn i voksen alder, og risikoen for dette øker med antall overvektige medlemmer av familien. Foreldre er viktige rollemodeller for barn, både for kosthold, matvalg og vaner for fysisk aktivitet.

De vanligste årsakene til barns overvekt er uheldige kostholdsvaner, inaktivitet og lang daglig tid til TV og annen skjermaktivitet. Økt skjermtid kan bidra til utvikling av overvekt gjennom redusert aktivitet, økt inntak av mat og påvirkning fra næringsmiddelreklame. Norge topper statistikken i Europa hva gjelder stillesittende atferd for barn. Det er dokumentert at inntak av sukkerholdig drikke har direkte sammenheng med vektoppgang og fedme hos barn og ungdom. I sjeldne tilfeller kan overvekt skyldes underliggende psykologiske årsaker.

Kommunens nåværende innsats

Skolehelsetjeneste, fastlege og helsestasjon for ungdom bidrar med råd og veiledning for barn, unge og foreldre. For ungdom som bor alene mens de går på videregående skole, er det ekstra viktig å få råd om kosthold og aktivitet.

Endrede matvaner og redusert hverdagsaktivitet er ofte årsaken til at fedme øker i befolkningen. Forskning på forebyggende tiltak viser at det slett ikke er lett å nå ut til hele befolkninger og enda vanskeligere å måle effekten av tiltakene. Informasjon om sunn mat og mer aktivitet tas best i mot av grupper som allerede spiser sunt og beveger seg nok, og når dårligst ut til de som trenger det mest. <http://www.forskning.no/artikler/2013/oktober/369977>

Det har vært informasjonsmøter i barnehager og skole til foreldre om overvekt og fedme blant barn og unge i Deatnu – Tana av kommunelege, helsesøster, kommune psykolog og frisklivssentral. På disse informasjonsmøtene har fokuset vært på; 1. Stillesittende levemåte og regulering av skjermtid, 2. Økt fysisk aktivitet og 3. Sunn kost.

Tiltak som bør iverksettes

Det er søkt om prosjektmidler fra Helsedirektoratet "Familier, barn og unge i helseendring i Tana/Bearrašiid, mánáid ja nuoraid dearvasvuodamokta Deanus". Prosjektet knyttes til frisklivssentralen.

Det er også planlagt å utarbeide et prosjekt som er tilpasset bevegelse i barnehage som et "pilot" i Deatnu - Tana.

Det er et sterkt ønske fra det helsefaglige miljøet om at prosjektene skal bli en del av den ordinære drift for barnehage og skoler. Prosjektbaserte tiltak kan skape en uforutsigbarhet som ikke kan defineres som bærekraftig helsefremmende arbeid. Se også pkt 4.

3. Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole

Bakgrunn

Unge tanaværingar som ikke fullfører videregående skole, og strever med å komme seg inn på arbeidsmarkedet, løper en betydelig helserisiko. Utdanning har med seg noen positive effekter som for eksempel utvikling av psykologiske ressurser og legger grunnlag for yrkeskarriere. Arbeid gir inntekt, sosialt fellesskap, trygghet og mening. Forskning viser at arbeidsledighet, uførepensjon og lav inntekt kan føre til dårligere psykisk og fysisk helse.

Når det gjelder det store frafallet i videregående i fylket, er det flere komponenter som spiller inn. Selvsagt har skolene et faglig ansvar for å styrke elevene slik at de har grunnlag for det studiet de velger. I tillegg skal vi ha i bakhodet at veldig mange av våre elever blir borteboere i svært ung alder. Dette gjør det vanskeligere for foreldre å følge opp elevene. Det både i forhold til matvaner og søvnvaner.

Kommunens nåværende innsats

LOSA er tilbud for å gi et valg om første videregående skole år i hjemkommunen for å utsette borteboer tilværelsen for de unge. Tana videregående skole fanger opp noen av ungdommen fra Tana.

Tiltak som bør iverksettes

Skolene tar dette som et tema. PPT, oppfølgingstjeneste, helsesøster, kommune psykolog og kommunelege har dette som et tema for foreldre. Det bør også vurderes om det skal opprettes et foreldreforum for å motivere og forberede de unge på et lengre utdanningsløp. Det bør vurderes om styrking av LOSA og Tana videregående skole.

4. Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold

Bakgrunn:

Sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse er godt dokumentert.

En fysisk aktiv befolkning er robust, lite syk og kan være i arbeid lenger. Dette er sentralt for økt bærekraft. Samfunnets krav til kroppsbruk har blitt kraftig redusert de siste tiårene, og i mange sammenhenger er det tilrettelagt for at fysiske anstrengelser ikke skal være nødvendig. Det er særlig hverdagsaktiviteten – knyttet til daglige rutiner – som har gått ned. Noen grupper i befolkningen trener mer enn før, men det ser ikke ut å kompensere for den reduserte hverdagsaktiviteten.

Med unntak av de yngste barna er det fysiske aktivitetsnivået i befolkningen urovekkende lavt. Allerede fra seks- til ni årsalderen synker aktivitetsnivået. Blant niåringene oppfyller 86 % av guttene og 70 % av jentene anbefalingene om i gjennomsnitt minst 60 minutters daglig fysisk aktivitet. Blant 15-åringene er tilsvarende tall 58 % blant guttene og 43 % blant jentene. Kun én av fem voksne oppfyller anbefalingene til fysisk aktivitet. Det er en trend med økt trening i deler av befolkningen. Treningen kompenserer likevel ikke for stillesitting på skole, jobb, transport og foran skjerm. Stillesitting er økende og bør sees på som et selvstendig atferdsproblem. (Helsedirektoratet, 2014). De samme tendensene ser vi i Tana.

Kommunens nåværende innsats

Den organiserte idretten når ut til og engasjerer en stor del av de yngste barna. Også de sliter med rekruttering, og hvordan få til et felles løft for flere barn til idretten og holde på de unge innen idrett. Det er generelt flere barn og unge som tilfredsstiller anbefalingene for fysisk aktivitet blant de som er medlemmer av idrettslag. Idretten har høyest oppslutning hos barn, og deltagelse i organisert idrett faller med økende alder. Det er et markert frafall i ungdomsårene. Tidlig spesialisering og økt fokus på konkurranser er en medvirkende årsak til frafallet i idretten. En vektlegging av allsidige aktiviteter og gode miljø for barn og unge vil kunne føre til at flere i større grad «finner sin idrett eller aktivitet» og dermed fortsetter med aktivitet lengre.

Kommunen har et prosjekt "Helsevaner i barnehage", som er basert på kostholdskurs til ansatte og foreldre. I tillegg har alle barnehager fått tilbud om 2 timer fysisk aktivitet i uka. Etter tilbakemeldinger fra barnehager så vil det bli søkt om prosjektmidler for 2014/2015. Tilbudet er gruppebasert.

I kommunale regien er det etablert en frisklivssentral som en del av helsetilbudet. De fanger opp de som er i ferd eller har utviklet livsstilsrelaterte sykdommer og plager. Tilbudet er både individuelt og gruppebasert.

Ungdomsrådet har ivret for å få til en lavterskel tilbud for unge for eksempel Ungdomszumba, som hadde lav utbredelse. Basistrening for ungdom er et annet tilbud som har tatt seg opp etter hvert og fanger opp de unge. Tilbudet er gruppebasert.

Kommunen har også hatt fysisk aktivitetstilbud til egen ansatte "Dytt.no". Stor oppslutning om tiltaket. Tilbudet er individuelt/gruppebasert.

Det har vært 4 ulike kostholdskurs som har vært åpen for ulike gruppe. Alle kursene har hatt bra oppslutning.

Kokkekampe for barn og unge. Et tilbud som retter seg mot å gi barn og unge kosthold innføringer med sunn og god lokal mat.

Tiltak som bør iverksette

Aktivitetstilbudet til de ulike befolkningsgrupper er prosjektbasert og er uforutsigbare. Folkehelse innsatsen bør også være synlig i kommunens budsjett og økonomiplan.

Det bør også vurderes om 1 time fysisk aktivitet om dagen for alle elevene ved skolene i Tana.

Idrettslagene samarbeider for å tilrettelegge for at barn og unge skal kunne prøve de forskjellige idretter i løpet av en periode eller over hele året. Mange barn er aktiv eller ønsker å være aktiv i flere

idretter, og det er da viktig at de skal kunne kombinere disse, og ikke måtte velge ut en idrett allerede som barn.

Et samarbeid mellom idrettslagene vil også kunne føre til at barn/unge finne "sin idrett" ved å få muligheten til å prøve flere idretter.

5. Sette de eldres sosiale forhold og levevaner i fokus

Bakgrunn

Staten har som mål å utvikle et samfunn som bidrar til å fremme en aktiv og trygg aldring. Det skal legges til rette for at folk kan stå lenger i arbeidslivet, aldersdiskriminering skal bekjempes og det skal legges til rette for å fremme eldres deltakelse i samfunnet. Eldre utgjør en økende andel av befolkningen, og har mer ressurser enn før til å møte alderdommen og til å bidra aktivt i lokalsamfunnet. Vi må skape et samfunn som drar nytte av den store ressursen som seniorer og eldre mennesker representerer, og fremme solidaritetsfølelsen mellom generasjonene. Bedre tilgjengelighet til transport, i bomiljø og til møteplasser, og tilrettelegging for kulturelle og frivillige aktiviteter, skal bidra til selvstendighet og deltakelse. Helse- og omsorgstjenestene skal legge mer vekt på forebygging og egenmestring

Pensjonsalderen innebærer endringer på mange plan. Overgangen fra yrkesliv til pensjonisttilværelse gir anledning til å være aktiv og bruke ferdigheter på andre måter. Å bli eldre kan innebære opplevelse av tap, men også gevinster. Statistisk sentralbyrås undersøkelse av livsløp, generasjon og kjønn viser at aktivitetsnivå, opplevelser og sosial omgang reduseres, samtidig som mange eldre gir uttrykk for tilfredshet med livet.

Samfunnsplanlegging og politikkutvikling stiller krav til medvirkningsprosesser. Eldrebefolkningen omfattes også av dette. Statens seniorråd er et rådgivende organ for offentlige myndigheter og institusjoner på nasjonalt nivå. Seniorrådet tar opp forhold som angår seniorers aktivitet og deltakelse i samfunnslivet.

Lokalt er det viktig at instanser som ivaretar eldres interesser på forskjellig vis, nevnes i planen. Det gjelder Tana eldreråd, rådet for funksjonshemmede, Tana pensjonistforening, Tana handicaplag og Tana demensforening. Men det gjelder også andre, så som sanitetsforeninger, bygdelag og bygdekvinnelag. I samsvar med Lokal Agenda 21 er det viktig at slike instanser gis gode vilkår i medvirkningsprosesser lokalt.

Kommunens nåværende innsats

En faktor som medfører helserisiko er isolasjon/ensomhet. Her har man et meget godt mottiltak i Tana med seniorskyssen "over dørstokken". Dette tiltaket bør det settes ressurser for å beholde.

Tiltak som bør iverksette

Frivillig sektor i Deatnu - Tana er stor, men man får ikke utnyttet den. Den er også desentralisert til å omfatte hele kommunen. Eldrerådet har i mer en et år arbeidet med kommunen for å få reetablert en frivilligsentral i kommunen. Dette er avgjørende for å få samkjørt frivillig sektor.

Fysisk aktivitet er minst like viktig for seniorennes helse som for yngre mennesker. Det er beklagelig at treningstilbudet som var vellykket på fysikalsk institutt er strøket av kommunebudsjettet.

Velferdsteknologi er noe som er i utvikling. Dette er også et trygghetstilbud.

- Målrettet bruk av «Den kulturelle spaserstokken»
- Målrettet bruk av midler fra FeFo og andre til forskjellige tiltak og infrastruktur som øker livskvaliteten for eldre.
- Utvikling av aktivitetssenter for eldre.
- Velferdsteknologi er noe som utprøves systematisk i en del kommuner. I samsvar med Tana kommunes målsetting om at flest mulig eldre skal kunne bo hjemme lengst mulig, bør kommunen komme i gang med arbeidet snarest. En god start bør være å delta på fylkeskonferansen om velferdsteknologi i Alta høsten 2014 hvor pilotkommuner legger frem erfaringer m.v.

6. Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner

Bakgrunn:

Det grunnleggende vilkår for et meningsfylt liv er en tilknytning til sosiale fellesskap. Bånd til andre mennesker er en forutsetning både for å bli formet som et sosialt vesen, og for identiteten som samfunnsmedlem. Deltakelse i sosiale fellesskap er også en viktig forutsetning for å få tillit til andre, og for sosial trygghet.

At folk kommer sammen, arbeider mot et felles mål, møtes i en klubb eller rundt en aktivitet, deler en interesse, deltar i et felles prosjekt, blir ofte sett på som en naturlig del av alt sosialt liv. Det er gjerne ikke det sosiale fellesskapet som blir framhevet, men den aktiviteten som dette produserer. Men selv om frivillige organisasjoner er bygget opp rundt ulike formål, så har de én viktig egenskap felles, nemlig evnen til å bygge og vedlikeholde identitetsskapende fellesskap.

Det kan dreie seg om grupper med religiøse eller humanitære verdier, eller fellesskap der oppslutning om en felles idéplattform samler deltakerne. I organisasjoner som fremmer hobbyer, idrett og kulturaktiviteter, samles folk med felles interesser, og sosial samhörighet oppstår når de realiserer sammenslutningens formål. Også i økonomiske fellesskap der samvirkeformen tas i bruk, oppstår det sosiale bånd mellom deltakerne. Med andre ord å skape fellesskapsfølelse og bolyst i kommunen må være et mål i kommunen.

Kommunens nåværende innsats

Den mest vanlige samarbeidsformen mellom Deanu gielda – Tana kommune og frivillige sektoren er ad hoc og uformelt enkeltsakssamarbeid overfor ulike typer av frivillig innsats. Det frivillige engasjement i forhold til kommunene synes i stor grad å omfatte enkelthendelser som for eksempel Sommer i Tana og vinterfestival.

Tiltak som bør iverksette

Deanu gielda – Tana kommune har begynt på prosessen for etablering av en frivilligsentral. Målet er å inngå partnerskap med lokale lag og forening for drift av frivilligsentral.

Styrke idrettsrådets rolle i samarbeid mellom alle idrettslagene. Kommunen bør stå som sentral medhjelper til å få idrettsrådet til å fungere som en god samarbeidsarena for alle idrettslagene til å styrke folkehelsen i alle aldre.

Kommunen har mange idrettslag som sammen blir til et stort breddeidrettslag ved samarbeid.

For eksempel et lag har ski, et lag har bryting, et lag har sykkel, et lag har friidrett, et lag har motorsport, et lag skiskyting som sine spesialfelt som vi burde få bedret utvekslinger fra.

Styrke idrettslagene som en viktig folkehelse premissleverandør i bygdene av lavterskeltilbud innen fysisk aktivitet og sosialt nettverksoppbygger.

Tiltak med lavterskelstatus innen fysisk aktivitet:

- Terrengrløp, vi ønsker å sette fokus på vårt fantastiske natur i vårt nærområde
- Gateløp, enkelt og arrangere uten anleggskostnad
- Flere trimkasser i terreng, for å lokke flere ut på trimtur
- Styrketreningsrom i Sirmas grendehus er under etablering. Dette skal være et tilbud for alle interesserte over 12 år i øvre Tana.
- Kortere behandlingstid fra offentlige søknadsfrister til tildelingsavgjørelse for å kunne holde flyt i aktiviteter som drives kun ved tilskuddsordninger, som eksempelvis
- Basistrening for ungdom
- Videreføring av ungdomsskyss for aktiv ungdom og eldreskyssen.

Tiltak med lavterskelstatus innen kulturelle aktiviteter:

- stille øvingslokaler gratis til disposisjon
- bidra med økonomiske midler til drift av koret, inkl dirigent, samt arrangementer
- være behjelpelig i promotering og markedsføring, f.eks. på kommunens hjemmesider
- ha representanter fra kommunen til stedet på konserter og andre arrangement for å vise interesse og samtidig gi en signaleffekt til befolkningen at dette er viktige hendelser
- dra veksler på etablerte sangmiljøer via invitasjoner til samarbeid hvor vi som kor kan bidra til sangglede i og i lag med befolkningen
- andre sangstimulerende tiltak som kan øke interessen for korsang
- fra kommunens side være kreative ift bruk av sangkor på utradisjonelle felt
- hjelp til med rekruttering ved, på oppfordring, bruke oppslag på kommunens hjemmesider

7. Barn og unges psykisk helse

Bakgrunn:

LEVETana /Nesseby lokallaget mener at det er positivt at det er satt i gang arbeid med en Folkehelseplan for Tana. Det er fint at det er foreslått et eget budsjett. Side 19 i planen står det» Det er 9,5år forskjell i levealder mellom kvinner og menn i Tana. Det er høyere enn ellers i Finnmark. Årsaksfaktorene kan være ulykker, selvmord og rusrelatert adferd blant unge menn. Lav levealder kan komme av at vi har hatt flere selvmord og ulykker blant unge menn i Tana og at alkoholmisbruk har ført til død i relativt ung alder.»

LEVETana /Nesseby lokallag minner om at Tana har mistet 11 mennesker i selvmord i perioden 2005-2009 . Hver av disse etterlater minst 10 nære personer i sorg hvorav noen utvikler komplisert sorg som kan føre til psykisk og fysisk sykdom, sykemeldinger og mange tapte arbeidsår. I folkehelseaspektet for Tana er dette også en stor gruppe.

Kommunens nåværende innsats

Det å ivareta psykisk helse i folkehelseplanen i Tana Kommune er en viktig utfordring.

Det bør derfor synliggjøres i Folkehelseplanen at Tana har en egen selvmordsforebyggende plan 2009-2013. Denne er revidert 2013 av tverrfaglig gruppe under ledelse av Yngve Johansen som er koordinator av planen. Planen var i oktober 2013 overlevert til kommuneoverlegen som er ansvarlig for at planen videresendes til politisk behandling. Planen skulle gjelde fra 2014 i en 5 årsperiode.

Tiltak som bør iverksette

*Programmet for skoleungdommer:» alle har en psykisk helse»

*Informasjonsarbeid mellom Tana kommune og Leve lokallag på verdensdagen for selvmordsforebygging 10. september.

*Arbeid for utvikling av empati og sosial kompetanse hos barn i barnehage og barneskolen med programmet «Zippies venner».(side 20 står det i Folkehelseplanen for Tana at det er «utfordringer relatert til skole som omhandler mobbing ,trivsel.....).

Økonomi

Tiltak	2014	2015	2016
Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid	egen drift	Egen drift	egendrift
Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt	205 000 (ekstern)	100 000	100 000
Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole	0	20 000	20 000
Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold	200 000 (ekstern)	200 000	200 000
Sette de eldre sosiale forhold og levevaner i fokus	0	50 000	50 000
Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner	0	10 000	10 000
Frisklivssentral	100 000	300 000	300 000
Sum	405 000	680 000	680 000

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	69/2014	10.06.2014

Referatsaker/Orienteringer - FSK 100614

Rådmannens forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksopplysninger

Det kan i møtet bli gitt orienteringer.

Vurdering

RS 25/2014 Brøyterode 1 og 3 - ending av avtale

RS 26/2014 Brøyterode 5 Alleknjarg

RS 27/2014 Brøyting av rode 10

RS 28/2014 Brøyting av rode 14